

MODELE EDUCAȚIONALE NONFORMALE

SIMPOZION JUDEȚEAN

ȘCOALA MEHEDINȚIULUI NR. 81

DECEMBRIE 2019

CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDINȚI

CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDINȚI
CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDINȚI

ȘCOALA MEHEDINȚIULUI
NR. 81

MODELE EDUCATIONALE
NONFORMALE

DECEMBRIE 2019

CUPRINS

EDUCAȚIA NONFORMALĂ - ACȚIUNE ORGANIZATĂ ÎN AFARA SISTEMULUI ȘCOLAR.....	9
<i>PROF. GRIGORE GIORGI DIRECTORUL CASEI CORPULUI DIDACTIC MEHEDIŢI</i>	
DEZVOLTAREA INTELIGENȚEI EMOȚIONALE PRIN EDUCAȚIA NONFORMALĂ.....	11
<i>PROFESOR-METODIST SIMONA SBREŢA CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDIŢI</i>	
BIBLIOTECA VIE - BIBLIOTECĂ NONFORMALĂ.....	13
<i>BIBLIOTECAR MARIANA SPIRIDON CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDIŢI</i>	
ACTIVITĂȚI CULTURAL-EDUCATIVE ȘI GLOBALIZAREA.....	15
<i>PROF. RAMONA ALBĂLI COLEGIUL TEHNIC MOTRU, JUDEȚUL GORJ</i>	
CREATIVITATE ȘI PERFORMANȚĂ ÎN ACTIVITĂȚI CURRICULARE ȘI EXTRACURICULARE	17
<i>SABINA MIHAELA AMZA ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 15, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
CREATIVITATEA STIMULATĂ PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURICULARE	20
<i>PROF. VALERIA-ANCUȚA BAICU ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VITEAZU”, STREHAIA, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
ALGORITMI DE INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ CU ROL EDUCATIV	24
<i>PROF. LAVINIU BEJENARU COLEGIUL NAȚIONAL „TRAIAN”, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
ACCESUL LA O CULTURĂ GLOBALĂ PRIN ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE	27
<i>PROF. GEORGETA NICOLETA BRĂILA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VITEAZU”, STREHAIA, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
EDUCAȚIA NONFORMALĂ PRIN PROGRAME ȘI PROIECTE EDUCAȚIONALE.....	30
<i>PROF. ELIDA BUȚĂ ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VITEAZU”, STREHAIA, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	

MODELE EDUCAȚIONALE NONFORMALE	32
<i>PROF. VASILICA CĂLMUC</i>	
<i>LICEUL TEHNOLOGIC TURCENI, JUDEȚUL GORJ</i>	
EDUCAȚIA NON-FORMALĂ ȘI AVANTAJELE SALE.....	34
<i>PROF. LARISA CENA</i>	
<i>PALATUL COPILOR DROBETA-TURNU SEVERIN,</i>	
<i>JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
ROLUL PROIECTELOR ȘI PARTENERIATELOR EDUCAȚIONALE ȘCOLARE ÎN SOCIALIZAREA ȘI VALORIZAREA ELEVILOR.....	36
<i>EDUC. CARMEN PROFIRA CHERESCU</i>	
<i>GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.1,</i>	
<i>ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
PARTENERIAT EDUCAȚIONAL INTERȘCOLAR: SĂPTĂMÂNA EDUCAȚIEI GLOBALE TEMA: SCHIMBĂRILE CLIMATICE	38
<i>PROF. MILEVA CHIRCU</i>	
<i>PALATUL COPILOR DROBETA-TURNU SEVERIN,</i>	
<i>JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
STRATEGIA DEZVOLTĂRII ACTIVITĂȚII EDUCATIVE ȘCOLARE ȘI EXTRAȘCOLARE.....	40
<i>PROF. NICULINA CIOBANU</i>	
<i>ȘCOALA GIMNAZIALĂ PRISTOL, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE.....	43
<i>EDUC. OANA-ADRIANA CIONCA</i>	
<i>GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,</i>	
<i>ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
EDUCAȚIA NON-FORMALĂ PRIN PROIECTUL EDUCATIV	45
<i>PROF. CRISTIAN CISMARU</i>	
<i>COLEGIUL „ȘTEFAN ODOBLEJA”, CRAIOVA,</i>	
<i>JUDEȚUL DOLJ</i>	
ACTIVITATEA EXTRAȘCOLARĂ - UN PAS ÎN DESĂVÂRȘIREA PERSONALITĂȚII COPILOR	49
<i>PROF. SORINEL IONICĂ CONSTANTIN</i>	
<i>LICEUL TEHNOLOGIC „DOMNUL TUDOR”,</i>	
<i>DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
CARACTERUL EDUCATIV AL SERBĂRILOR ȘCOLARE	52
<i>PROF. ÎNV. PRIMAR ANIȘOARA COSTĂNGIOARĂ</i>	
<i>ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PETRE SERGESCU”,</i>	
<i>DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN DEZVOLTAREA APTITUDINILOR ARTISTICE LA ELEVI.....	55
<i>PROF. CRISTINA-ALINA CRIȘAN</i>	
<i>ȘCOALA GIMNAZIALĂ „THEODOR COSTESCU”,</i>	
<i>DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	

VIRTUȚI ESTETICE ALE ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE	58
<i>PROF. ÎNV. PRIMAR IONICA DĂGĂDIȚĂ ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PETRE SERGESCU”, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
STRATEGII PEDAGOGICE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII ELEVILOR.....	61
<i>PROF. RUXANDA EMILIA DIACONESCU ȘCOALA GIMNAZIALĂ „DIMITRIE GRECESCU”, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE	64
<i>PROF. ÎNV. PRIMAR AMALIA DINCĂ ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALICE VOINESCU”, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
PROMOVAREA ECOLOGIEI ÎN CADRUL EXCURSIILOR ȘCOLARE.....	66
<i>PROF. LUMINIȚA-MIHAELA DINCĂ ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
EDUCAȚIA NONFORMALĂ: MÂNCAREA EMBLEMA NAȚIONALĂ ȘI MEDICAMENT	68
<i>PROF. ANA AMALIA DOBRE COLEGIUL TEHNIC MOTRU, JUDEȚUL GORJ</i>	
PROIECTELE DE MOBILITATE – O ȘANSĂ PENTRU TINERI	70
<i>PROF. GABRIELA CODRUȚA DUMITRESCU LICEUL TEHNOLOGIC „DOMNUL TUDOR”, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
MARATONUL DE COLINDE	72
<i>PROF. GEORGETA-VICTORIA ENACHE PALATUL COPILOR DROBETA-TURNU SEVERIN, FILIALA BAIA DE ARAMĂ, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
EFECTELE TENISULUI DE CÂMP ASUPRA SĂNĂTĂȚII. ACTIVITATE EXTRAȘCOLARĂ	74
<i>PROF. ANDA-RAMONA FRIMU ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE ȘI DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII	78
<i>PROF. ANA-MARIA GAVRIL GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1, ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
CETATEA MEDIEVALĂ A SEVERINULUI, PROMOVATĂ PRIN PROIECT ERASMUS +.....	80
<i>PROF. ELENA GHILERDEA ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	

EDUCAȚIA NONFORMALĂ	82
<i>PROF. MARIANA-CARMEN HOMEAG</i>	
<i>ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PETRE SERGESCU”,</i>	
<i>DROBETA-TURNU SEVERIN, JUD. MEHEDIŢI</i>	
STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE.....	85
<i>EDUC. SAVDIA IANCULOVICI</i>	
<i>GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.1,</i>	
<i>ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN EDUCAȚIA ELEVILOR	87
<i>PROF. MIHAELA CARMEN IORGA</i>	
<i>COLEGIUL NAȚIONAL „ION VIDU”,</i>	
<i>LICEUL TEORETIC „JEAN LOUIS CALDERON”,</i>	
<i>TIMIȘOARA, JUDEȚUL TIMIȘ</i>	
ÎNVĂȚAREA PE BAZĂ DE PROIECTE	89
<i>ALEXANDRU ISTODOR</i>	
<i>CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDIŢI</i>	
ROLUL PROIECTELOR ȘI PARTENERIATELOR EDUCAȚIONALE ȘCOLARE ÎN SOCIALIZAREA ȘI VALORIZAREA ELEVILOR.....	91
<i>PROF. LILIANA ISTODOR</i>	
<i>ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CONSTANTIN NEGREANU”,</i>	
<i>DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR.....	94
<i>EDUC. CARMEN IOLANDA IVĂNESCU</i>	
<i>GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,</i>	
<i>ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
IMPORTANȚA EDUCAȚIEI ȘI ÎNȚELEGEREA GLOBALIZĂRII	96
<i>DANIELA-MONICA ÎMPUȘCĂTOIU</i>	
<i>ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PAMFIL ȘEICARU”,</i>	
<i>ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN DEZVOLTAREA COPIILOR.....	98
<i>EDUC. MARIA KOBAU</i>	
<i>GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,</i>	
<i>ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
EDUCAȚIA NONFORMALĂ - ACTIVITATEA EXTRAȘCOLARĂ.....	100
<i>PROF. MARIA CRISTINA DOINA LILIAC</i>	
<i>PALATUL COPIILOR DROBETA-TURNU SEVERIN,</i>	
<i>JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR.....	102
<i>PROF. ELENA LILIANA LUCA</i>	
<i>GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 19,</i>	
<i>DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	

REPERE FORMATIVE ALE SERBĂRILOR ȘI EXCURSIILOR CA ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE	104
<i>PROF. IONELA-RAMONA MARIN ȘCOALA GIMNAZIALĂ BREZNIȚA-OCOL, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ - PROIECTUL ERASMUS + "ROBO"	106
<i>PROF. CARMEN MIHĂILESCU COLEGIUL TEHNIC „DOMNUL TUDOR”, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
PROGRAME ȘI PARTENERIAT EDUCAȚIONALE.....	110
<i>FLORINA-IRINA MUSCALU GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1, ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
ADAPTAREA PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV LA PARTICULARITĂȚILE EDUCABILULUI	113
<i>PROF. SIMONA NECȘOIU, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CONSTANTIN NEGREANU”, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
DANSUL ȘI CUNOAȘTEREA DE SINE	116
<i>PROF. MARIOARA NEF PALATUL COPILOR DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
CURRICULUM NONFORMAL	118
<i>PROF. SANDU-DANIEL NEF PALATUL COPILOR DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
ACCESUL LA O CULTURĂ GLOBALĂ PRIN ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE	120
<i>PROF. ÎNV. PRIMAR MIHAELA PĂNESCU ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3, DROBETA-TURNU-SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR.....	122
<i>PROF. ÎNV. PRIMAR LUCIAN-CĂTĂLIN PĂTRU ȘCOALA GIMNAZIALĂ HERĂSTRĂU, SECTOR 1, BUCUREȘTI</i>	
DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR CU METODE MODERNE.....	124
<i>PROF. MIHAELA VALENTINA EMILIA PÎRVULESCU LICEUL TEHNOLOGIC „DOMNUL TUDOR”, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
EDUCAȚIA NONFORMALĂ - O ALTFEL DE EDUCAȚIE	127
<i>PROF. OANA MIHAELA PLENICEANU LICEUL TEORETIC „DR. VICTOR GOMOIU”, VÂNJU MARE, JUD. MEHEDINȚI</i>	

VALENȚE EDUCATIVE ALE EDUCAȚIEI NONFORMALE.....	129
<i>PROF. NICOLETA ROMAN</i>	
<i>LICEUL TEHNOLOGIC „DECEBAL”,</i>	
<i>DROBETA-TURNU SEVERIN, JUD. MEHEDIŢI</i>	
ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE	
ÎN EDUCAREA COPIILOR.....	132
<i>PROF. ANGI GEORGIANA SĂMAN</i>	
<i>GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 22,</i>	
<i>DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
CERCETAREA EXPERIMENTALĂ PRIVIND	
METODELE GÂNDIRII CRITICE.....	134
<i>PROF. ÎNV. PREȘCOLAR NICOLETA SCURTU</i>	
<i>ȘCOALA PRIMARĂ BĂLĂCEȘTI,</i>	
<i>BOLBOȘI, JUDEȚUL GORJ</i>	
PROGRAME ȘI PARTENERIATE EDUCAȚIONALE	137
<i>PROF. LUCA GABRIEL STOICA</i>	
<i>ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VITEAZU”,</i>	
<i>STREHAIA, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
CREATIVITATE ȘI PERFORMANȚĂ ÎN ACTIVITĂȚILE	
CURRICULARE ȘI EXTRACURRICULARE	140
<i>PROF. ÎNV.PRIMAR MIOARA CLAUDIA STOICA,</i>	
<i>ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.14,</i>	
<i>DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
EXEMPLU DE UTILIZARE A METODEI CUBULUI	
ÎN STUDIUL CONTINUITĂȚII FUNCȚIILOR.....	142
<i>PROF. DR. DANIEL STRETCU</i>	
<i>COLEGIUL NAȚIONAL „GHEORGHE ȚIȚEICA”,</i>	
<i>DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
EXEMPLU DE APLICARE A METODEI MOZAIICULUI	
LA O ACTIVITATE EDUCATIVĂ DESFĂȘURATĂ ÎN SĂPTĂMÂNA	
„SĂ ȘTI MAI MULTE, SĂ FII MAI BUN”	145
<i>PROF. SIMONA STRETCU,</i>	
<i>COLEGIUL NAȚIONAL „GHEORGHE ȚIȚEICA”,</i>	
<i>DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
ACCESUL LA EDUCAȚIE PRIN	
ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE	149
<i>CRISTINA MANUELA ȘTICA</i>	
<i>GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,</i>	
<i>ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	
ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE – PERSPECTIVE COMPLEXE	
PENTRU O ABORDARE GENERALĂ A CULTURII	151
<i>PROF. AMALIA TĂCULESCU</i>	
<i>PALATUL COPIILOR DROBETA-TURNU SEVERIN,</i>	
<i>JUDEȚUL MEHEDIŢI</i>	

ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE PREȘCOLARE ÎN OPTIMIZAREA PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT	153
<i>EDUC. RAMONA MARIETA TOMESCU GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1, ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE ÎN RURALUL ROMÂNESC.....	155
<i>MARIANA ȚERESCU GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1, ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN EDUCAȚIA COPILULUI PREȘCOLAR	157
<i>PROF. STELIANA VIȘAN GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 22, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
ROLUL ȘI IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII ELEVULUI ȘI ÎN DEZVOLTAREA INSTITUȚIONALĂ.....	159
<i>PROF. MĂDĂLINA VÎLCEA ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3, DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI</i>	
METODE DE EDUCAȚIE NONFORMALĂ	161
<i>SECRETAR ELENA VÎLCEANU BĂLESCU ȘCOALA GIMNAZIALĂ „NICOLAE COSTESCU” BOLBOȘI, BOLBOȘI, JUDEȚUL GORJ</i>	

EDUCAȚIA NONFORMALĂ - ACȚIUNE ORGANIZATĂ ÎN AFARA SISTEMULUI ȘCOLAR

PROF. GRIGORE GIORGI
DIRECTORUL CASEI CORPULUI DIDACTIC MEHEDINȚI

Conform Legii Educației Naționale nr. 1/2011, învățarea în contexte nonformale este considerată ca fiind învățarea integrată în cadrul unor activități planificate, cu obiective de învățare, care nu urmează în mod explicit un curriculum.

Educația formală este acel tip de educație care operează într-o instituție reglementată de reguli și norme) numită școală. De regulă, activitățile au loc în școală și sunt constituite din cercuri pe discipline cu caracter tematic sau pluridisciplinar, competiții culturale/sportive, sesiuni de comunicări științifice, comemorări sau festivități, olimpiade etc. Acestea au caracter formativ-educativ, sunt facultative sau opționale, cunosc modalități diferite de finanțare, nu presupun acordarea de note și evaluarea riguroasă, promovează munca în echipă, presupun un demers cross-/trans-/interdisciplinar, sunt dirijate de personal specializat, aflat în strânsă legătură cu părinții, elevii, organizațiile socioculturale sau politice.

Educația nonformală înseamnă orice acțiune organizată în afara sistemului școlar, prin care se formează o punte între cunoștințele predate de profesori și punerea lor în practică.

Educația nonformală este un act complementar al educației formale și informale. Aceasta se realizează în familie, școală, prin activități de parteneriat cu societatea civilă, comunitatea locală sau cu diferite instituții sociale și culturale.

Competențele și atitudinile dezvoltate elevilor în cadrul învățării non formale includ: competențe interpersonale, capacitatea de lucru în echipă, încrederea în sine, disciplina, responsabilitatea, capacități de planificare, coordonare și organizare/competențe de gestionare a proiectelor, capacitatea de a rezolva probleme practice etc.

Aceste competențe contribuie la dezvoltarea personală a individului, la participarea activă în societate și pe piața muncii, fiind complementare competențelor achiziționate prin educația formală, iar accentul este pus pe învățarea prin acțiune și activitatea de voluntariat unele metode utilizate sunt foarte diferite de pedagogia utilizată în educația formală și de aceea spunem că acest tip de învățare depinde de intenția celui care învață și nu conduce în mod automat la certificarea cunoștințelor.

Educația non formală reprezintă orice program planificat de educație personală sau socială, conceput pentru a îmbunătăți anumite competențe, în afara curriculum-ului formal, prin activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative, și competențelor dobândite în educația formală.

Educația non formală ajută elevul "a se descoperi", a se manifesta liber, a se "refugia" în propriile aspirații, aptitudini, a se exprima liber, a-și exprima părerile, a judeca, a se manifesta dezinvolt fără teamă – stresul notei sau a întrebărilor din conținuturi teoretice mai puțin învățate sau înțelese... Se desprinde astfel ideea de a se pune accentul pe stimularea elevilor prin programe alternative, diferențiate, diversificate, aplicative, cu tipuri active de comunicare, prin solicitarea creativității și stimulării dezvoltării vocaționale.

Educația pentru dezvoltare personală se referă la toate abilitățile pe care un tânăr dorește să și le însușească: intelectuale, sportive, artistice, și la accesarea ofertei instituțiilor abilitate în acest sens. Trainingul profesional are drept țintă specializarea într-un anumit domeniu (artizanal, antreprenorial, agricultură sau industrie), iar la finalul trainingului – obținerea unei recunoașteri: diplomă, certificate de calificare, etc.

Calitatea educației nonformale trebuie să lărgescă și să completeze orizontul de cultură, să îmbogățească cunoștințele; să creeze condiții pentru desăvârșirea profesională; să sprijine alfabetizarea grupurilor sociale defavorizate; să contribuie la recreerea și la destinderea participanților; să asigure cadrul de cultivare a diferitelor aptitudini, capacități și manifestare a diferitelor înclinații și talente ale participanților.

Procesul de învățare poate avea loc în multe medii, nu doar în sălile de clasă. După absolvirea școlii, programele educaționale dedicate comunităților le oferă tinerilor oportunități pentru a-și perfecționa cunoștințele în medii plăcute, care stimulează învățarea.

Aceste tipuri de educație se regăsesc în România sub următoarele denumiri: educația prin serviciul în folosul comunității (service eLearning), eco-educația, antreprenariat social, cetățenie activă, Leadership, etc (Educația antreprenorială nu ar trebui să fie confundată cu studiile generale de afaceri sau economice, deoarece scopul acesteia este de a promova creativitatea, inovarea și activitățile).

Bibliografie:

Mircea Vatamanu, *Metode creative folosite în activitățile de tineret.*

Alvin Toffler, V. Lazăr, A. Cărășel, *Psihopedagogia activităților extracurriculare.*

Theodora Vild, Adriana Dumitru, *Educația nonformală.*

DEZVOLTAREA INTELIGENȚEI EMOȚIONALE PRIN EDUCAȚIA NONFORMALĂ

*PROFESOR-METODIST SIMONA SBREŢA
CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDIŢI*

Educația nonformală este definită drept „orice activitate educațională, intenționată și sistematică, desfășurată de obicei în afara școlii tradiționale, al cărei conținut este adaptat nevoilor individului și situațiilor speciale, în scopul maximalizării învățării și cunoașterii și al minimalizării problemelor cu care se confruntă aceasta în sistemul formal (stresul notării în catalog, disciplina impusă, efectuarea temelor etc.)”. (J. Kleis, 1973)

Caracteristicile educației nonformale

1. O trăsătură caracteristică educației nonformale este faptul că aceasta asigură legătura dintre instruirea formală și cea informală.
2. O altă caracteristică importantă se referă la faptul că educația nonformală se desfășoară într-un cadru organizat, în afara sistemului școlar, cuprinzând activități extra clasă/extradidactice (cercuri pe discipline, interdisciplinare sau tematice, ansambluri sportive, artistice, concursuri școlare, olimpiade, competiții etc.) și activități de educație și instruire extrașcolare, activități de animație.
3. Coordonatorii acestei forme de educație își joacă, însă, mai discret rolurile, sunt animatori, moderatori. Educatorului nonformal i se solicită mai multă flexibilitate și entuziasm, adaptabilitate și rapiditate în adoptarea variatelor stiluri de conducere a activității, în funcție de nevoile și cerințele educatului.
4. Conținutul și obiectivele urmărite sunt prevăzute în documente special elaborate ce prezintă o mare flexibilitate, diferențiindu-se în funcție de vârstă, categorii socioprofesionale, interesul participanților, aptitudinile și înclinațiile acestora. Sunt cuprinse activități care corespund intereselor, aptitudinilor și dorințelor participanților.
5. O altă trăsătură caracteristică este caracterul opțional al activităților extrașcolare, desfășurate într-o ambianță relaxată, calmă și plăcută, dispunând de mijloace menite să atragă publicul de diferite vârste. Este o formă facultativă de antrenament intelectual care menține interesul participanților printr-o metodologie atractivă.
6. Evaluarea activităților desfășurate în cadrul educației nonformale este “*facultativă, neformalizată, cu accente psihologice, prioritar stimulativă, fără note sau calificative oficiale.*” (Sorin Cristea, 2002).

Educația nonformală e o componentă esențială a educației, care oferă contexte adecvate dezvoltării competențelor și atitudinilor atât de necesare integrării și adaptării elevilor în viața de după școală.

În cadrul competențelor-cheie europene pe care și educația formală le include, învățarea nonformală valorifică aptitudinile, interesele și motivația intrinsecă a elevilor. Competențele interpersonale, capacitatea de lucru în echipă, încrederea în sine, disciplina, responsabilitatea, capacitatea de planificare, coordonare și organizare, competențele de gestionare a proiectelor,

capacitatea de a rezolva probleme practice sunt doar câteva dintre competențele pe care învățarea în contexte nonformale le prioritizează.

Programul Erasmus +, prin cadrul normativ, reglementează învățarea și recunoașterea rezultatelor învățării în contexte non-formale și informale, activitățile educative, școlare și extrașcolare.

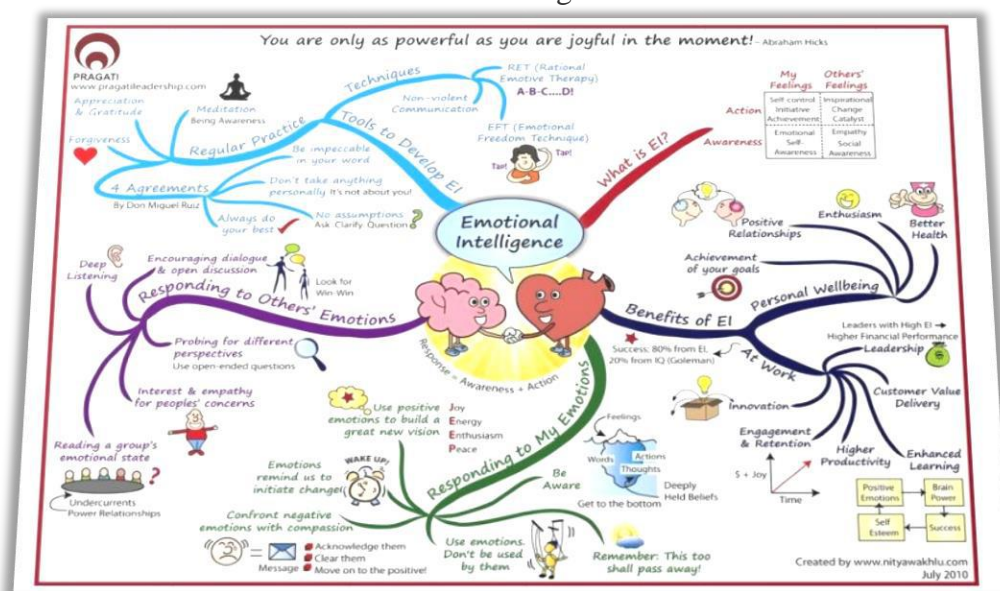
În urma identificării nevoilor din cadrul sistemului educațional formal (absența contextelor prin care se poate dezvolta inteligența emoțională), am participat, în perioada 1-10 iulie 2019, la programul F.E.E.L - *Fearless emotional engaged leaders* ("Inteligența emoțională în leadership"), program de formare oferit de Erasmus +, care s-a desfășurat în orașul Birkirkara din Malta.

Prezentate într-o manieră atractivă și antrenantă, obiectivele cursului au vizat:

- ✓ înțelegerea importanței pe care o are inteligența emoțională în dezvoltarea personală și profesională;
- ✓ fomarea abilităților participanților în cele 5 domenii ale inteligenței emoționale: încrederea în sine, empatia, motivația, autocontrolul și managmentul relațiilor;
- ✓ dobândirea competențelor necesare pentru gestionarea propriilor nevoi emoționale și pentru sprijinirea dezvoltării inteligenței emoționale a celorlați.

Pe parcursul celor zece zile ale programului de formare, lideri din cele 7 țări europene (Malta, România, Lituania, Croația, Spania, Grecia, Turcia) au adus în prim-plan specificul învățării fiecărei țări, cu intenția de a depăși bariere și prejudecăți interculturale și de a-și dezvolta inteligența emoțională. Dincolo de experiența interculturală, cursul a oferit contexte de învățare adecvate și metode de educație nonformală ce vor constitui un suport în cadrul activităților care își propun dezvoltarea inteligenței emoționale la profesorii și elevi.

Emotional Intelligence

Bibliografie:

- A. D. Toader, *Psihologia schimbării și educația. Polarități și accente ale procesului educațional*, EDP, București, 1995.
- E. Joita, *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, 2003.

BIBLIOTECA VIE - BIBLIOTECĂ NONFORMALĂ

*BIBLIOTECAR MARIANA SPIRIDON
CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDIŢI*

Biblioteca Vie este o metodă nonformală care își propune să promoveze respectul pentru drepturile omului și demnitatea umană, să atragă atenția asupra diversității în toate formele ei și să stimuleze dialogul între oameni. Ineditul și unicitatea *Bibliotecii Vie* sunt date de faptul că pe rafturi cărțile sunt reprezentate de OAMENI care se confruntă cu prejudecăți sau stereotipuri (de gen, vârstă, etnie, rasă, religie etc.). Aceștia intră într-un dialog personal cu cititorul și își spun povestea.

1. Ce este și cum se desfășoară?

Biblioteca vie funcționează ca o bibliotecă obișnuită - cititorii vin și împrumută cărți pentru o perioadă limitată de timp. După ce au "citit" cărțile (practic cititorul și cartea poartă un dialog), le returnează în bibliotecă.

În momentul organizării acestui spațiu al *Bibliotecii Vie*, trebuie luate în considerare o mulțime de aspecte precum: obiectivele bibliotecii, spațiul în care organizăm biblioteca, modalități de recrutare a cărților, modalitatea de promovare a bibliotecii, modul de evaluare a impactului bibliotecii asupra cititorilor și asupra cărților etc.

2. Care sunt pașii pe care trebuie să îi urmărim în vederea organizării Bibliotecii Vie?

- Identificarea obiectivelor și stabilirea beneficiilor metodei;
- Responsabilitățile echipei de proiect;
- Alegerea locației pentru organizarea evenimentului;
- Selecția cărților și pregătirea cataloagelor;
- Selecția și pregătirea bibliotecarilor;
- Întâlnirea de pregătire a cărților;
- Promovarea bibliotecii;
- Desfășurarea efectivă a bibliotecii;
- Evaluarea bibliotecii.

3. Care sunt principiile de bază ale Bibliotecii Vie?

- Cărțile nu au voie să fie plătite în cadrul *Bibliotecii Vie*;
- Intrarea este liberă în cadrul unei *Bibliotecii Vie*;
- Biblioteca nu se folosește pentru scopuri comerciale sau de promovare a altor interese ale organizațiilor care implementează metoda;
- *Biblioteca Vie* nu își propune să promoveze anumite meserii sau să expună publicul la anumite meserii spre a ghida tinerii sau studenții în carieră;
- *Biblioteca Vie* nu este un spațiu de expunere pentru oameni celebri și pentru meserii celebre.

4. Conceptul „Biblioteca vie”

Ce este de fapt o „Bibliotecă Vie”?

Un spațiu în care „Cărțile”, persoane care au avut o anumită experiență pozitivă sau negativă, împărtășesc aceste experiențe „Cititorilor”, persoane în general tinere care nu au experimentat domeniile pe care le abordează. „Cititul” unei cărți este în fapt discuția, dialogul prin care „Cartea” împărtășește experiența sa „Cititorului”.

Experiența de cititor în contextul *Bibliotecii Vii* este una diversă, unii cititori experimentând pentru prima dată acest tip de activitate și neavând cadrul/conceptul foarte bine fixat. Este important de reținut faptul că este bine ca cititorii să fie încurajați să își aducă prieteni și cunoștințe la eveniment, nu doar pentru a mări impactul acestuia, dar și pentru că așa s-ar putea simți mai confortabil și s-ar implica mai ușor în discuții. Scopul metodei se poate pierde prin prisma alegerii cărților, care s-au raportat adesea la meserii, stârnind astfel discuții din care se poate pierde mesajul inițial. Aceasta poate constitui o problemă la nivel de implementare. O soluție poate fi rolul activ al bibliotecarului de a explica formatul și misiunea acestui tip de activitate. Este important faptul că oameni de vârste și cu preocupări diferite găsesc un pretext să comunice, iar acest lucru cu siguranță apropie oameni care se percep ca fiind diferiți, crescând nivelul de informare al participanților față de cei din jurul lor, diminuând astfel stereotipurile.

Se remarcă o tendință de a asocia această metodă cu publicul tânăr sau chiar cu un public infantil, aceștia fiind considerați beneficiarii cei mai în măsură pentru o astfel de metodă non-formală. De altfel, publicul tânăr este deschis către metode non-formale și în acest mod se poate constata creșterea conștientizării acestui public asupra unor subiecte considerate tabu (minorități etnice, minorități sexuale, HIV/SIDA etc.).

„Fișele de lectură”, unde fiecare cititor își notează datele de contact și cărțile vii pe care le-a citit în ziua respectivă, sugerează uneori un comportament de consum de tip „fast reading”, să spunem, plecând de la metafora fast food-ului, un soi de acumulare rapidă a experiențelor celui alt spre a trece la următorul.

Acestui comportament i se opune interesul izolat față de o singură carte vie, ce reprezintă de regulă și motivul accesării unei *Bibliotecii Vii*. În mod similar, lecturile cu rol instrumental, informativ, care dislocă *Biblioteca Vie* de sensul ei prim sunt alternate cu cele care mobilizează resursele emoționale. Poveștile sunt cele care „mișcă”, chiar dacă le definesc vag când se referă la ele.

Bibliografie:

- Ion Rotaru, *Fundamente Metodologice ale Științelor Sociale*, Editura POLIROM, 2016.
 Septimiu Krausz, *Metode și Tehnici de Cercetare Sociologică*, Editura EDYRO PRESS, 2002.
 Septimiu Chelcea, *Metode și Tehnici de Cercetare în Sociologie*, Curs Universitar.

ACTIVITĂȚI CULTURAL-EDUCATIVE ȘI GLOBALIZAREA

*PROF. RAMONA ALBĂLI
COLEGIUL TEHNIC MOTRU, JUDEȚUL GORJ*

Globalizarea educațională este una foarte complexă, cu multe implicații de ordin economic, cultural și politic.

Globalizarea presupune colaborare, sintetizare, integrare a multor elemente specifice diferitelor culturi într-un tot unitar. Astfel, globalizarea educației are și rolul de a prelua ceea ce este bun în cultura/ educația fiecărei societăți dezvoltate, de a ajunge la “universalitatea” celor mai inspirate concepte puse în practică de mari pedagogi, economiști, politicieni, finanțisti sau oameni de cultură. Procesul de la Bologna a dus globalizarea educației la alt nivel.

Activitățile extracurriculare au devenit o ușă deschisă spre comunicarea globală în educație. S-a oferit acum posibilitatea ca tinerii români (ca să exemplificăm concret) să valorifice și să aprofundeze cunoștințele dobândite în cadrul școlii de masă (obligatorii), adică cursurile școlare. Astfel de activități extracurriculare sunt programe europene precum Erasmus, Euroscola, Rose, etc.

Concursurile internaționale devenite o tradiție în România, care se desfășoară de la primul nivel (local) până la cel internațional țin categoric de educația nonformală și reprezintă o formă de educație globalizată numită comun prin expresia «activități extracurriculare».

În acest context vorbim despre parteneriatele în educație, despre acțiuni la nivel național precum Francofonia, Comemorarea Holocaustului etc. Aceste parteneriate facilitează realizarea unor proiecte prin care elevii au posibilitatea să își perfecționeze și să pună în practică cunoștințele dobândite la școală, să participe la competiții, excursii, schimburi de experiențe, socializând și perfecționându-și competențele de comunicare.

În fiecare an, în data de 20 martie, cu ocazia Zilei Internaționale a Francofoniei, elevii Colegiului Tehnic Motru împreună cu profesorii de limba franceză dar și profesori de alte specialități desfășoară activități specifice, dedicate acestui eveniment. În acest sens a fost încheiat și un parteneriat, intitulat «Les amis francophones», între Colegiul Tehnic Motru, Colegiul Național «George Coșbuc» și Biblioteca Municipiului Motru, un proiect local ce are ca principal scop valorificarea potențialului intelectual al elevilor cu privire la capacitatea acestora de a învăța o limbă străină și de a o folosi în diverse contexte, scrise și orale. În afara acestor scopuri științifice, proiectul își propune și scopuri culturale, constând în socializarea tinerilor. Drept urmare, acest proiect își propune să descopere și să promoveze talente interpretative, să încurajeze activitatea muzicală a tinerilor, să asimileze elemente specifice limbii și culturii franceze, să dezvolte creativitatea și spiritul de competitivitate. Este deschis candidaților francofoni.

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

- ✓ încurajarea și stimularea interesului elevilor de gimnaziu și liceu pentru procesul învățării limbii franceze;
- ✓ încurajarea schimbului generos de idei între generații, prin implicarea activă, în demersul didactic de specialitate, a unor formatori de opinie;
- ✓ extinderea numărului elevilor francofoni;
- ✓ stimularea inițiativei personale a elevilor prin valorificarea maximă a potențialului propriu, dezvoltarea capacității de autocunoaștere, formarea și dezvoltarea spiritului de echipă, accentuarea motivației de învățare a limbii franceze și dezvoltarea nevoii de succes;
- ✓ încurajarea schimburilor culturale cu alți elevi francofoni;
- ✓ sensibilizarea elevilor, părinților, a cadrelor didactice despre importanța învățării limbii franceze ca posibilitate de comunicare și ca modalitate de cunoaștere și înțelegere multiculturală;
- ✓ dezvoltarea capacității de interpretare vocală și a atitudinilor de empatie culturală și intelectuală.

Proiectul «Les amis francophones» cuprinde două secțiuni:

Secțiunea I «Le monde francophone» este o secțiune de compoziții plastice, unde elevii pot participa cu desene reprezentative pentru Ziua Internațională a Francofoniei, realizate în orice tehnică (creion, acuarelă, tempera) și care, de obicei, sunt expuse și în holul școlii.

Secțiunea II «Poésie, chanson et théâtre», secțiune ce se adresează elevilor care doresc să recite și să cânte în limba lui Molière.

Activitățile realizate sub coordonarea d-nelor profesoare de limba franceză au fost diverse (expoziție de cărți de literatură francofonă, recitare poezii, interpretări de cântece, prezentări ale unor secvențe din teatru, prezentări Power Point, referate, prezentări de simboluri ale Franței, imagini reprezentative: țări și regiuni francophone) și au reușit să pună în valoare talentele artistice, lingvistice ale elevilor cât și munca la catedră a coordonatorilor.

Activitatea derulată în cadrul proiectului "Les amis francophones" a avut ca obiectiv popularizarea limbii franceze și îmbunătățirea relaționării între elevii și cadrele didactice ale celor 2 instituții de învățământ. O altă latură a acestei activități este aceea de colaborare și parteneriat în scopul promovării unor valori comune, a dialogului și a comunicării. A fost o experiență utilă pentru activitatea didactică cotidiană, mai ales atunci când maniera de lucru permite colaborarea între colegi de specialități diferite și din școli diferite, și care a reușit să întărească convingerea că metodele interactive facilitează învățarea în ritm propriu, stimulează cooperarea, nu competiția, sunt foarte atractive iar utilizarea lor întărește coeziunea colectivului.

Ziua Francofoniei este sărbătoarea fiecărui cetățean care prețuiește limba franceză, diversitatea culturală a spațiului francofon și valorile promovate de Francofonie. Este sărbătoarea celor care susțin importanța multilingvismului în era globalizării, drept pentru care ne propunem să extindem acest proiect, să continuăm seria de activități având mai multe momente artistice, să mărim numărul participanților, să organizăm concursuri între licee și de ce nu să mediatizăm proiectul.

Bibliografie:

- C. Dobre, *Grammaire du français – niveau intermédiaire*, Booklet, 2016.
- C. Puren, *Le Cadre européen commun de référence et la réflexion méthodologique en didactique des langues-cultures: un chantier à reprendre*, Synergies Europe 1, 2006.
- *** CECR, d. I. (2001), *Cadre européen commun de référence pour les langues*, Les Éditions Didier, Paris, 2002.

CREATIVITATE ȘI PERFORMANȚĂ ÎN ACTIVITĂȚI CURRICULARE ȘI EXTRACURICULARE

SABINA MIHAELA AMZA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 15,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIȚI

Gustul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă caracterizată prin răbdare, perseverență, continuitate, voință. Atât familia, cât și școala, depun eforturi pentru a influența universul copilăriei prin basme, povești și poezii. Perioada de formare a gustului pentru citit coincide cu cea când se pun bazele acestuia, cu ciclul I-IV. Elevului mic trebuie să i se trezească curiozitatea și spre alte lecturi, să i se cultive interesul spre cunoaștere.

Scriitorul român I. L. Caragiale afirma acum aproape un secol: „*O carte bună de citire, în vârstă fragedă, este, poate, una din împrejurările cele mai hotărâtoare ale vieții unui om. Multe cariere intelectuale nu se datoresc altei împrejurări decât unei cărți căzute la vreme bună în mâinile unui copil, tot așa precum umbrele multor stejari seculari se datoresc căderii unei ghinde pe pământ prielnic*”.

Trezirea interesului și a gustului pentru lectură implică pentru școală o responsabilitate incontestabilă. Ce citesc copiii? Cum citesc? Când și unde citesc? Cum își selectează lecturile? Cum poate fi îndrumată lectura și în ce măsură intervențiile sunt oportune? Cum contribuie lectura la formarea elevilor? - Sunt câteva din întrebările care se ridică în fața învățătorilor și își cer răspuns.

Micii cititori trebuie inițiați și deprinși cât mai de timpuriu cu utilizarea concomitentă a cărții și a mijloacelor moderne audio – vizuale ca premisă esențială a unei învățături eficiente. Din partea factorilor educativi este nevoie de răbdare, perseverență, voință, precum și de modelul propriu.

Cartea este comoară fără preț, în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie. Cartea este învățătorul care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi. Ea îți oferă posibilitatea să te oprești mai multă vreme asupra unui pasaj, să te întorci la altul pe lângă care ai trecut în grabă, dar la care simți nevoia să revii, să meditezi îndelung în timpul lecturii și după ce ai terminat-o, să reiei cartea oricând dorești.

Lectura are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit, să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața, oamenii și faptele lor. Lectura contribuie, într-o măsură însemnată, la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea dragostei față de patrie.

Din cărți, copiii află multe lucruri despre viața animalelor și a plantelor, despre descoperirile geografice, despre evenimentele istorice, despre frumusețile și bogățiile patriei. În același timp, cărțile le vorbesc despre sentimente omenești, despre dragoste și ură, prietenie, cinste, omenie. Citirea unor cărți îi face pe școlari să fie curajoși și fermi, iar eroii cărților, prin viața lor, devin exemple de fapte înalte de viață și caracter și lasă urme adânci în conștiința elevilor. Cartea îi atrage pe copii prin conținutul ei artistic. De îndată ce începe să citească, copilul cunoaște o lume nouă, interesantă. El are impresia că participă la fapte vitejești și la evenimentele din cuprinsul cărții. Pe unii eroi îi iubesc, îi simpatizează, pe alții îi urăsc. Cartea citită în copilărie, rămâne prezentă în amintire, aproape toată viața

și influențează asupra dezvoltării ulterioare a personalității sale. Lectura oferă copilului posibilitatea de a-și completa singur cunoștințele, de a le lărgi, de a le adânci, contribuind la propria lui formare.

Ca să-și îndeplinească rolul său formativ, lectura cere muncă organizată, îndrumare și evaluare. Folosind caracterul divers al lecturii, învățătorul trebuie să dezvolte gusturile și înclinațiile elevilor, să-i atenționeze asupra operelor cu importanță deosebită și să coreleze lectura cu celelalte obiecte de învățământ și cu evenimentele curente.

Astfel, am organizat împreună cu elevii de clasa I, o vizită la biblioteca din Crihala unde au făcut cunoștință cu două doamne: Stoica Gabriela și Popescu Delia care au reușit să capteze atenția, curiozitatea și interesul micuților de a păși în lumea fantastică, de basm, a poveștilor prin lectură.

O surpriză plăcută a fost în momentul când, în bibliotecă a pășit domnul profesor și scriitor Marius Popescu care le-a dat câteva sfaturi atât școlarilor cât și părinților însoțitori cu privire la rolul lecturii în perioada copilăriei. Elevii au recitat câteva poezii și au intonat cântece, apoi au așteptat cu nerăbdare să împrumute fiecare câte o carte.

Obiectivul central al studiului limbii și al literaturii române în învățământul primar este dezvoltarea competențelor elementare de comunicare, orală și scrisă ale copiilor, precum și familiarizarea acestora cu texte literare și nonliterare, semnificative din punctul de vedere al vârstei. Se urmărește totodată structurarea la elevi a unui ansamblu de atitudini și de motivații care vor încuraja și sprijini ulterior studiul limbii și al literaturii române.

O activitate care sporește interesul elevilor pentru lectură este *expoziția de cărți noi apărute* sau *vizita periodică la librărie*. În felul acesta copiii sunt puși la curent cu noile titluri de carte.

Am observat că fiecare dorea să își cumpere cărți, că știau ce să caute și erau încântați să hotărască ei ce ar vrea să citească. Această activitate și-a adus contribuția la dezvoltarea dorinței copiilor de a citi, au achiziționat mai multe cunoștințe într-un mod util și plăcut.

O altă activitate foarte interesantă și atractivă pentru elevi a fost desfășurată cu ocazia „Zilei cărții”. Pentru a sărbători această zi am pregătit o poveste, pe care fiecare a citit-o cu mare atenție. Au povestit apoi în echipe conținutul acesteia, au evidențiat cuvintele noi din poveste, personajele, ideile importante precum și învățătura desprinsă din lectură. Au transpus apoi în desene scene din poveste. Am realizat un portofoliu cu impresiile elevilor despre activitate și cu desenele lor. Au fost foarte încântați și și-au exprimat dorința să desfășoare mai des astfel de activități.

Jocurile literare sunt mijloace pasionante care-i invită pe copii la lectură.

“**Povestirea în lanț**” este un joc prin care conținutul poveștilor citite este redat de cât mai mulți elevi. Povestea este cunoscută de toții elevii. Elevii sunt așezați în cerc formând un “lanț”. Este numit primul elev să povestească. Acesta povestește un fragment, altul continuă povestirea de acolo de unde s-a oprit primul și tot așa până la sfârșitul acesteia. Copilul care nu poate continua povestirea “rupe lanțul” și drept pedeapsă trebuie să citească cu o lectură mai mult.

Alt joc „**Recunoașteți povestirea**” place mult elevilor și îi determină să citească povestirea pentru a putea câștiga jocul. Elevii sunt împărțiți în grupe de câte patru. Se prezintă câte un fragment dintr-o povestire și li se cere să recunoască titlul și autorul. Câștigă cei care au recunoscut toate povestirile.

La fel se desfășoară și jocul „**Recunoașteți personajul**”, cu deosebirea că din fragmentele prezentate trebuie să recunoască numele personajului și titlul povestirii.

În afară de citirea independentă am folosit și *citirea în colectiv*. Această citire se realizează de către învățător sau câțiva copii care citesc mai bine și are rolul de a aprofunda și a purta discuții pe marginea lecturii citite. Citirea lecturii cu voce tare îi determină și pe alții care citesc mai dificil sau într-un ritm mai lent să asculte cu plăcere, putând astfel să participe la discuțiile despre conținutul povestirii citite, să evidențieze trăsăturile personajelor, să explice cuvinte sau expresii mai puțin cunoscute.

Pentru a stimula interesul și curiozitatea elevilor pentru lecturile pe care le au de citit acestea pot fi citite parțial în clasă, continuarea lecturii urmând să o citească fiecare acasă pentru a observa ce s-a întâmplat mai departe în povestire.

Dramatizările după diferite lecturi “Doi prieteni”, “Bunicul”, “Puișorii” i-au determinat pe copii să participe cu mult entuziasm la citirea și redarea conținutului acestora.

Foarte îndrăgite de copii sunt și *diafilmele*. Ele prezintă opera în imagini, astfel că elevii vin mai repede în contact cu conținutul lecturii. De asemenea *discurile* sau *CD-urile* cu povești îi atrag în mod deosebit.

Concluziile desprinse arată că școlarii mici le place să citească povești, basme, legende istorice, atlase și enciclopedii, citind pentru a se informa și a intra într-o lume cu prinți și prințese, cu zmei și vrăjitoare. Modalitățile de stimulare a gustului pentru lectură sunt multiple. Școala și părinții trebuie să-i ajute pe elevi să înțeleagă că nu este învățat cel ce citește cărți, ci cel ce știe ce citește, pentru că doar citind mintea lor va deveni un laborator nesfârșit de idei și imaginație.

Ca metode și procedee de educare a elevilor în acest spirit au fost menționate: organizarea bibliotecii clasei, frecventarea bibliotecii școlare/locale, portofoliul lecturilor prin fișele de lectură săptămânală/zilnică, etc.

Copilul trebuie să prindă gustul de a “devora” ceea ce îl atrage, înainte să-și selecteze centrele de interes. Dacă își va vedea părinții citind și-i va auzi vorbind despre lecturile lor, va fi provocat să procedeze la fel, acum și în viitor. Copilul trebuie lăsat să-și aleagă singur povestea pe care vrea să o asculte. El trebuie obișnuit să se implice în lectura cu pași mici – mama citește o pagină, el următoarea.

Părinții sunt sfătuiți să le pună copiilor la îndemână cărți, să discute cu ei o povestea citită, să-i laude și să-i încurajeze pentru fiecare efort depus.

Consider că astfel am reușit să stărnesc curiozitatea și interesul pentru lectură a elevilor și să sădesc în sufletele lor dragostea pentru carte. Deoarece educația nu se realizează numai în școli de către cadrele didactice, ci și prin lectură, de fiecare elev alături și încurajați de părinți.

CREATIVITATEA STIMULATĂ PRIN ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

*PROF. VALERIA-ANCUȚA BAICU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VITEAZU”,
STREHAIA, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Diversificarea procesului de învățământ este o problemă importantă în orientarea modernă a școlii românești. Această diversificare favorizează cuprinderea, în programele școlare, a unei cantități sporite de informații, în scopul unei instruirii complexe, creând, implicit, premise optime pentru dezvoltarea capacităților intelectuale ale elevilor.

În aceste circumstanțe, activitatea desfășurată în clasă reprezintă un cadru organizatoric cu forme insuficiente privind cerințele sporite ale societății contemporane față de școală. Din acest punct de vedere, activitățile în afara clasei, în toată diversitatea lor, sunt chemate să contribuie la formarea, în rândul elevilor, a priceperilor și a deprinderilor care le conturează trăsăturile de voință, de caracter, de stimulare a înclinațiilor individuale, a spiritului creativ, precum și plăcerea pentru lucrul în echipă.

Activitățile extracurriculare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora. Ele contribuie la adâncirea și completarea procesului de învățământ, la dezvoltarea înclinațiilor și a aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber.

Profesorul se orientează în alegerea anumitor forme de muncă în afara clasei, respectând principiile pedagogice care duc la formarea personalității elevilor, cunoaște nivelul lor de dezvoltare, interesele și preferințele lor și planifică activitățile extrașcolare cu clasă întreagă sau cu grupe de elevi. Cu toate că aceste activități sunt parte integrantă a educației în școală și tind spre același scop educativ, ele prezintă anumite particularități: se deosebesc de lecțiile din clasă prin conținutul și specificul lor, prin metodele folosite și prin formele de organizare care sunt mai flexibile și au caracter recreativ, participarea elevilor fiind facultativă.

Creativitatea în metodologia procesului de învățământ are drept condiție prealabilă cunoașterea unei game cât mai variate de metode. Realizarea într-un spirit creator a procesului de învățământ înseamnă folosirea simultană și alternativă a unui număr cât mai mare de metode aplicate în diferite combinații sau succesiuni, în funcție de specificul situației educaționale și de problemele ce trebuie rezolvate în cadrul ei.

La ora de literatură română metodele folosite sunt teoretic nelimitate, putându-se inventa permanent metode noi sau folosindu-se cele cunoscute în contexte noi și inedite. În școală, un rol mai important decât metodă în sine îl are profesorul care trebuie să convingă și să inspire demersul creator al fiecărui elev, al fiecărui copil ce se va regăsi în adultul de mâine prin joc și originalitate.

În fond, creativitatea constă în inventarea de metode și strategii, dar mai ales în combinarea originală de metode euristice adaptate scopului urmărit în cercetarea programată. La îmbogățirea cunoștințelor de literatură dobândite de elevi în cadrul sistemului de lecții consacrate, o contribuție deosebită aduc *cercurile literar-artistice*, constituind o formă importantă de studiu al literaturii, în afara clasei.

Oprindu-ne asupra cercurilor literar-artistice, putem afirma că sunt formele cele mai răspândite și au o valoare instructiv-educativă remarcabilă. Conținutul muncii în cercuri variază în funcție de vârsta și pregătirea elevilor. Ele vor fi organizate după nivelul claselor și aptitudinile elevilor.

Cercurile literar-artistice contribuie la descoperirea și stimularea talentelor și a aptitudinilor elevilor, cultivă interesul și pasiunea pentru literatură și artă, pentru anumite activități cu caracter aplicativ, educă elevii pentru utilizarea inteligentă a timpului liber, îi inițiază în sarcini de muncă și responsabilități, dezvoltă imaginația creatoare și sensibilitatea artistică, inițiativa și independența în acțiune. Totodată, satisfac nevoia de activitate și tendința de autoafirmare, stabilesc, precum toate tipurile de cercuri, relații mai apropiate între elevi, între elevi și profesor.

Pentru ca aceste cercuri literar-artistice să răspundă sarcinilor ce le revin, trebuie respectate anumite condiții. Acestea se referă la profesorul conducător de activitate, la elevii care fac parte din cerc și la organizarea acestuia.

Profesorul de limba și literatura română, conducător de cerc, trebuie să dovedească o bună pregătire de specialitate, cunoașterea elevilor (a intereselor acestora, a tendințelor și perspectivelor de dezvoltare), capacitate organizatorică, inventivitate, talent, aptitudini creatoare și tact pedagogic.

Recrutarea elevilor este o condiție nu mai puțin importantă. Trebuie făcută selectiv, pe bază de interese și aptitudini. În funcție de împrejurări, criteriului selectiv i se adaugă situația la învățatură. Dar trebuie făcute și derogări, în sensul că elevii cu note mai mici, dar cu aptitudini evidente, pot fi primiți în rândul membrilor cercului. Eficiența activității în cerc depinde în mare măsură de gradul în care aceasta vine în întâmpinarea preferințelor, a preocupărilor, a aptitudinilor elevilor.

La clasele V-VIII, cercurile sunt mai numeroase, cu specific variat. Legate de literatura română, pot fi organizate *cercul literar*, *cercul dramatic*, *cercul de creație*.

Cercul literar se prezintă sub diverse forme: *cerc de citire expresivă*, *recitare și povestire* (pentru clasele V-VI), *cerc literar propriu-zis* (la clasele VII-VIII), *cerc de folclor*.

Scopul principal al cercului literar este acela de a îmbogăți cunoștințele de literatură română, de a orienta lectura elevilor, de a dezvolta pasiunea pentru frumusețea literaturii și de a exploata imaginația și talentul creativ.

Formele de activitate îmbrățișate de cercul de literatură sunt foarte variate, pentru că sunt în funcție de inventivitatea conducătorului și a membrilor lui. Menționăm cele mai frecvente forme de activitate: *lectură*, *recitarea*, *povestirea*; *expunerea* pe o temă dată; *simpozionul*; *seara literară* (lectură expresivă, recitări pe o temă anume); *șezătoarea literară* (manifestare mai complexă, în care se împletesc recitări cu cântecul și momentele vesele); *seara muzical-literară* (are o temă principală, cum ar fi poeziile lui Eminescu sau Coșbuc pe note muzicale); *concursul literar*; *serata costumată* (împletește activități diverse: recitarea, ghicitoarea, dansul, cântecul și proba specifică – recunoașterea personajelor după costumație); *recenzia* (prezentarea critică a unei cărți); *audiția* unor emisiuni de radio sau *audio-vizionarea*; *vizionarea* pieselor de teatru, a muzeelor și expozițiilor; *procesul literar*.

Tematica cercului de literatură se stabilește prin consultarea membrilor, pentru a fi în concordanță cu preferințele lor. Ea trebuie să fie și în concordanță cu programele școlare, în funcție de clasă. Problemele ce se dezbate în cerc nu sunt identice cu acelea din manuale, ele vin să completeze cunoștințele în legătură cu o operă, un scriitor, un gen sau un curent literar, o epocă.

De exemplu, la clasa a VII-a pot fi abordate următoarele teme: Probleme de tehnică a versificației – vers clasic/vers liber; Recenzia de carte. La clasa a VIII-a: Tradiție și inovație în universul sadovenian; Comicalul caragialian.

Cerința importantă în ceea ce privește metodica activității în cercul literar este ca elevii să desfășoare o muncă independentă, să fie lăsați să-și manifeste inițiativa și creativitatea. Inițiativa, independența, creativitatea elevilor se stimulează antrenându-i în organizarea cercului, în definitivarea tematicii, în pregătirea diverselor activități, în desfășurarea ședințelor. Elevii trebuie să aibă convingerea că se conduc singuri. Profesorul este coordonatorul din umbră.

Iată cum s-ar putea desfășura o astfel de ședință de cerc literar la clasa a VIII-a:

Secretarul cercului deschide ședința, anunță conținutul și ordinea de zi.

Tema discuțiilor: *Mihai Eminescu, poet național*

Se prezintă referatele: Poezia lui Eminescu și folclorul;

Istoria poporului nostru și creația lui Eminescu;

Natura și iubirea – teme predilecte.

Discuții, completări, precizări pe marginea referatelor și a temei.

Secretarul trage concluzii și anunță tema ședinței următoare.

Cuvântul profesorului, care se referă la conținutul referatelor și al discuțiilor și formulează aprecieri.

Unul dintre tipurile de cercuri literare care poate căpăta mai ușor caracter de cercetare este *cercul de folclor*. În cadrul acestuia, activitatea se poate organiza în așa fel încât elevii să participe nemijlocit la culegerea, clasificarea și interpretarea materialului folcloric. Importanța instructiv-educativă a cercului de folclor este evidentă. El apropie studiul literaturii de fenomenul literar viu, de viața poporului, prin cunoașterea permanențelor culturii naționale, trezește interesul pentru cercetarea științifică.

Tematica lui poate urmări probleme teoretice (accesibile) privind folclorul, metoda de culegere a creațiilor folclorice, aportul scriitorilor la culegerea, păstrarea și cercetarea folclorului, influența literaturii populare asupra creației culte, întocmirea unei culegeri de folclor. Formele de activitate sunt dezbaterile pe baza unor materiale, prezentări, spectacole folclorice, ieșirea pe teren în vederea cercetării.

Scopul activităților organizate în cadrul *cercului dramatic* este descoperirea talentelor în arta interpretării scenice, crearea condițiilor favorabile dezvoltării aptitudinilor dramatice, formarea unor priceperi elementare de punere în scenă a unui spectacol, îmbogățirea cunoștințelor de literatură, implicit lărgirea orizontului de cultură generală. Elevii sunt deosebit de receptivi față de artă dramatică. Explicația se află în unele particularități specifice vârstei: imaginație bogată, entuziasm, predilecția pentru reproducerea și interpretarea aspectelor vieții. Adolescentul, mai ales, simte nevoia de a ieși din anonim, de a-și afirma personalitatea. Devine conștient de atributele sale, se autodescoveră și vrea să fie, în același timp, descoperit. De aceea, scena exercită o adevărată tentație, reprezintă un miraj cu mare forță de atracție. Școala trebuie să vină în întâmpinarea setei de afirmare a școlărilor, să le-o canalizeze, atunci când ea se întâlnește și cu talentul, în folosul instrucției și al educației.

Cercul de creație (cenaclul) are ca scop descoperirea și stimularea talentului literar la elevi. El tinde să creeze condiții pentru consolidarea aptitudinilor. Majoritatea scriitorilor renumiți și-au făcut ucenicia literară în școală, primele lor manifestări literare datând din această perioadă. În unele școli, cercul de creație fuzionează cu cercul literar, deși activitățile lor sunt deosebite. Dacă cercul de literatură urmărește aprofundarea unor probleme de literatură, solicitând elevii cu dragoste față de literatură, cercul de creație adună elevi cu aptitudini de creație literară și urmărește dezvoltarea talentului și stimularea creativității.

Astfel, orele de literatură română ar putea să fie în școală spațiul predilect de manifestare a creativității. Literatura este un joc al cuvintelor, al cuvintelor mereu noi, surprinzătoare prin ineditul combinării lor și al semnificațiilor care așteaptă să fie pătrunse. A fi creativ înseamnă să poți să te schimbi, să vrei să înțelegi mai mult din ceea ce faci tu sau semenii tăi, să accepți ceea ce ești și să lupți pentru ceea ce ai putea deveni, să cauți soluții pentru problemele de fiecare zi, să nu devii rigid și atotștiutor.

Se consideră că educarea creativității este un proces permanent ce se realizează pe tot parcursul școlii, având în vedere factorii cognitivi, caracteriali și sociali. Dezvoltarea acestui atribut esențial al personalității omului contemporan poate fi favorizată, printre alte condiții, de existența unor cercuri literar-artistice conduse de cadre didactice creative, de mediul școlar creativ, concretizat în folosirea metodelor și procedeelor euristice.

Bibliografie:

- A. Bojin, *Studii de metodică a limbii și literaturii române*, E.D.P., București, 1974.
Alina Pamfil, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralelă 45, 2003.
M. Stoica, *Sinteze de pedagogie și psihologie*, Editura Universitaria, Craiova, 1992.

ALGORITMI DE INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ CU ROL EDUCATIV

*PROF. LAVINIU BEJENARU
COLEGIUL NAȚIONAL „TRAIAN”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Indiscutabil, știința și tehnologia evoluează, societatea se adaptează continuu, iar activitățile urmează un drum al eficienței. De multe ori, anumite procese se repetă, în numeroase domenii. De aceea, repetarea anumitor acțiuni, a anumitor pași de realizare, de funcționare, a condus la adoptarea a noi noțiuni, cum este cea de algoritm. Multe detalii despre algoritmi pot fi găsite în [1], iar despre rolul algoritmilor în societate putem afla aspecte specifice în [2]. Aș putea cita din [2] următoarea afirmație: „*This section outlines a series of issues associated with the functionality of the algorithms and how these functions are powerfully deployed within social world.*”.

Trebuie să remarcăm că inițial algoritmi au avut un rol strict în rezolvarea unor probleme științifice și tehnice, dar evoluția algoritmilor și a societății au condus la variate relaționări, unele impuse de ideile umane de a aduce noul, altele aduse de însăși evoluția vieții și a comunităților. Foarte interesant este și materialul prezentat în [3], de unde trebuie citate următoarele „*The rise of the social algorithm is rather less transparent than the post-Model T choice in automobiles. Today’s social algorithms are so complex that no single person can fully understand them.*”.

Implicarea algoritmilor în activitatea diverselor persoane ce utilizează rețele sociale se poate observa și din imaginea sugestivă prezentată tot în [3], pe care o putem vedea mai jos:

Noțiunea de algoritm este acum larg răspândită, iar studiile arată că oamenii speră în îmbunătățirea vieții în urma inserției acestora în procesele informatice ale diverselor aspecte ale societății, indiferent de domeniu, fie acesta administrativ, medical, științific, de recreere etc. Cu toate acestea, algoritmi se supun unui proces de perfecționare continuu, gradul de complexitate al acestora fiind în continuă creștere.

Inteligența artificială este un domeniu care captează atenția de îndată ce întâlnești secvența de cuvinte, datorită caracterului nostru de ființe inteligente, dar și datorită unui interes izvorât din caracteristicile a tot ceea ce nu este natural: dacă este artificial, cum este acest „artificial”?

O prezentare actuală a acestui domeniu interesant poate fi consultată în [4], carte care tratează o serie de noțiuni legate de cunoaștere, învățare, comunicare. În domeniul inteligenței artificiale se încearcă înțelegerea entităților inteligente, dar și construirea unor entități inteligente, așa cum se afirmă și în [4]. Având această viziune, domeniul este deschis. Activitățile de creare a inteligenței, dar și un prag al inteligenței care poate fi permanent ridicat, fac că eforturile să nu fie niciodată suficiente. Dincolo de aspectul științific, apare și ideea de a orienta inteligența artificială spre folosul nostru.

În materialul prezentat în [5], este expusă o analiză a domeniului inteligenței artificiale în societate, din acest material citând următoarele: *„Artificial intelligence (AI) is reshaping economies, promising to generate productivity gains, improve efficiency and lower costs. It contributes to better lives and helps people make better predictions and more informed decisions. These technologies, however, are still in their infancy, and there remains much promise for AI to address global challenges and promote innovation and growth. As AI's impacts permeate our societies, its transformational power must be put at the service of people and the planet.”*

Educația non-formală a luat avânt în ultima perioadă, numeroși tineri se implică cu mult entuziasm, rezultatele sunt din ce în ce mai vizibile. Putem aminti câteva programe extinse de educație non-formală precum [6], [7], [8] și [9]. Ideile noi în educația non-formală sunt bine-venite, ele se implementează, în general, prin activități și acțiuni dinamice. Atenția acordată acestui tip de educație se regăsește și pe site-ul oficial al educației românești, vezi [10], de unde cităm și următoarele: *„Conform Legii Educației Naționale nr. 1/2011, învățarea în contexte nonformale este considerată ca fiind învățarea integrată în cadrul unor activități planificate, cu obiective de învățare, care nu urmează în mod explicit un curriculum și poate diferi ca durată. Acest tip de învățare depinde de intenția celui care învață și nu conduce în mod automat la certificarea cunoștințelor și competențelor dobândite.”*

Algoritmi, ca efect al deciziilor inteligente, și educația sunt în legătură permanentă, urmare a evoluției societății. Idei despre rolul semnificativ al algoritmilor în educație pot fi găsite în [11]. Din acest material trebuie citat *„Algorithm-driven applications are transforming educational practices, processes and places”*, continuând cu următorul citat *„Organizations with expertise in algorithmic systems are becoming new legitimized authorities in diverse educational matters”*.

Rolul gândirii computaționale este de interes inclusiv la nivel european, un document recent (2016) este [12], iar starea actuală a inteligenței artificiale în educație poate fi consultată în [13], material în care sunt prezentate și șase aspecte ale predării pe care oamenii le fac mai bine decât computerele, paragraf pe care îl cităm aici: *„In fact, there is, and should always be, a leading role for humans in the classroom. Writing for The Australian Association for Research in Education, Neil Selwyn points to six aspects of teaching that humans can still do far better than computers:*

1. *Teach from their own experience,*
2. *Make cognitive connections,*
3. *Make social connections,*
4. *Talk out loud,*
5. *Perform with their bodies,*
6. *Improvise and «make do»”.*

Aspectul care este din ce în ce mai vizibil ține de preocuparea de a fi depășiți în educație de rezultatele complexe și conexiunile din ce în ce mai variate și profunde ale inteligenței artificiale. Se

va crea un profesor virtual perfect? Dincolo de aspectele filosofice, oricum, beneficiile inteligenței artificiale în educație este evident.

Se pot prezenta eventuale îmbunătățiri ale algoritmilor de inteligență artificială în educația non-formală:

- Analiză cantitativă și calitativă a acțiunilor și activităților din educația non-formală.
- Corelarea rezultatelor și evidențierea bunelor practici.
- Transferul către zona științifică și dinspre zona științifică a ideilor, practicilor din activitățile non-formale.
- Creșterea cotei de popularitate a activităților non-formale în cadrul activităților educative și, în general, în cadrul activităților – orientarea pe zone, nivel de cunoștințe, etc.
- Integrarea în cadrul activităților didactice a inteligenței de a alege o activitate non-formală, la un moment de timp potrivit, într-un context potrivit, pentru a crește inclusiv rezultatele la învățatură.
- Inteligența de a alege cele mai bune activități, inclusiv non-formale, care să fie orientate către elev, asigurând astfel progresul adaptat, centrat pe elev.
- Interconectarea polilor de activități non-formale, astfel încât prezentarea, promovarea și realizarea activităților non-formale să fie în concordanță cu progresul societății, cu ținta de progres a elevilor și cu deficiențele acestora.
- Asigurarea unei viziuni eficiente în proiectarea activităților non-formale, în special în rândul marilor entități ce proiectează și realizează activități non-formale.

Bibliografie:

- [1] Thomas H. Cormen, Charles E. Leiserson, Ronald R. Rivest, *Introduction to Algorithms*, Third Edition, 2009, The MIT Press (Massachusetts Institute of Technology), ISBN 978-0-262-03384-8.
- [2] David Beer, *The social power of algorithms*, Journal Information, Communication & Society, Volume 20, 2017 - Issue 1, Pages 1-13.
- [3] David Lazer, *The rise of the social algorithm*, Science 348, 1090(2015), DOI: 10.1126/science.Aab1422.
- [4] Stuart Russell and Peter Norvig, *Artificial Intelligence: A Modern Approach*, Pearson (3 edition), 2009, ISBN-13: 978-0136042594.
- [5] OECD, *Artificial Intelligence in Society*, 2019, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/eedfee77-en>.
- [6] A cincea conferință internațională de educație nonformală ÎNEC 2019, <https://epale.ec.europa.eu/en/node/107853>.
- [7] Programe educație nonformală, <https://www.nonformalii.ro/programe>.
- [8] ZÎN-Ziua Învățării Nonformale 2019, <https://www.anpcdefp.ro/evenimente-det/vrs/IDev/1526>.
- [9] Non-formal Education: Still Education!, <http://impact-clubs.org/ro/node/2146/devel>.
- [10] Educație non-formală și informală, <https://www.edu.ro/educatie-non-formala-informala>.
- [11] B. Williamson, *Powerful algorithms in education. Code Acts in Education research summary 1*. University of Stirling, 2016, <https://codeactsineducation.files.wordpress.com/2016/03/powerful-algorithms-in-education-code-acts-summary-1.pdf>.
- [12] *Developing Computational Thinking in Compulsory Education*, JRC SCIENCE FOR POLICY REPORT, Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2016, SBN 978-92-79-64442-9, ISSN 1831-9424, doi:10.2791/792158.
- [13] AI in Education: Where is It Now and What is the Future?, 2019, <https://www.lexalytics.com/lexablog/ai-in-education-present-future-ethics>.

ACCESUL LA O CULTURĂ GLOBALĂ PRIN ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE

*PROF. GEORGETA NICOLETA BRĂILA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VITEAZU”,
STREHAIA, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Activitățile extracurriculare reprezintă un element prioritar în politicile educaționale întrucât au un impact pozitiv asupra dezvoltării personalității tânărului, asupra performanțelor școlare și asupra integrării sociale în general. Participarea la activități extracurriculare structurate organizate de școli, spre deosebire de participarea la activități nestructurate (uneori incluzându-le și pe cele organizate în școli) se asociază cu rezultate pozitive în ceea ce privește dezvoltarea adolescenților (Feldman și Matjasko, 2005): performanță și rezultate școlare mai bune; coeficienți de abandon școlar mai scăzuți; o stare psihologică mai bună, incluzând un nivel de stimă de sine mai bun, mai puține griji privind viitorul și sentiment redus de izolare socială; un grad mai scăzut de abuz de alcool și droguri; un grad mai scăzut de activitate sexuală în rândul fetelor; un nivel scăzut de comportamente delincvente, incluzând arestări și comportamente antisociale.

Un studiu al lui Eccles și Barber (1999) indică un impact diferit al activităților extracurriculare, în funcție de tipul lor: - participarea în toate tipurile de activități extracurriculare corelează cu creșterea rezultatelor școlare; - participarea la activități sportive, administrativ-școlare și cluburi școlare înregistrează o probabilitate mai mare ca elevii să se înscrie la facultate până la vârsta de 21 de ani; - participarea la activități prosociale corelează cu o rată mai mică de delincvență în rândul elevilor participanți. Indiferent de tipul activităților extracurriculare urmate, efectul acestora pare să fie în toate studiile realizate pe această temă unul pozitiv.

A) Participarea la activități extracurriculare corelează cu numărul de ani petrecuți în școală. Conform unui studiu efectuat în 2001 de Barber, Eccles și Stone elevii care au participat la activități extracurriculare, indiferent de tipul acestora, au avut un parcurs educațional mai lung și cu rezultate mai bune. În plus, analize longitudinale au demonstrat că participanții la activități extracurriculare sportive au avut un status ocupațional mai bun și mai multă autonomie la locul de muncă.

B) Participarea la activități extracurriculare scade probabilitatea de abandon școlar. Printre factorii care pot reduce riscul de abandon școlar se numără și gradul de implicare în mediul educațional, care poate fi influențat de activitățile extracurriculare. Feldman și Matjasko (2005) menționează rezultatele unui studiu condus de Zill et al (1995) conform cărora participarea la activități extracurriculare între 1 și 4 ore săptămânal corelează cu scăderea probabilității de abandon școlar. Alte studii (de exemplu Mahoney, 2000; Mahoney & Cairns, 1997) semnalează o corelație pozitivă între probabilitatea de a rămâne în școală și participarea la activități extracurriculare în rândul elevilor cu risc crescut de abandon.

C) Activitățile extracurriculare au un impact pozitiv asupra dezvoltării psihologice a elevilor care iau parte la ele. Feldman și Matjasko (2005) menționează efectul pozitiv al unor activități extracurriculare asupra stimei de sine în rândul elevilor care iau parte la acestea. Primirea de apreciere de la ceilalți a îmbunătățit percepția adolescenților asupra abilităților lor, fapt care a

crescut nivelul de devotament al acestora față de activitatea respectivă. În plus, participarea la activități extracurriculare are un impact pozitiv asupra adolescenților care provin din medii familiale precare. Mahoney et al. (2000) au descoperit că implicarea în activități extracurriculare a mediat relația dintre problemele care țin de interacțiunea defectuoasă între părinți și adolescenți și stările de depresie. Dintre adolescenții care aveau relații defectuoase cu părinții, cei care au participat în activități extracurriculare au înregistrat stări depresive în mai mică măsură decât cei care nu au participat, și aceasta s-a întâmplat cu preponderență în cazul celor care au perceput un nivel mai ridicat de susținere din partea liderului activității.

D) Participarea la activități extracurriculare poate fi asociată cu scăderea delincvenței în rândul adolescenților. Una din explicațiile privind motivele corelației negative dintre delincvență și participarea la activități extracurriculare este că acestea din urmă au un caracter puternic prosocial, ceea ce încurajează adoptarea de norme comportamentale constructive (Mahoney & Cairns, 1997; Mahoney et al., 2003 apud Feldman și Matjasko 2005).

Ce este o activitate extrașcolară în fond, având în vedere diversitatea tipurilor și tematicilor acesteia? Ce se poate încadra astfel și ce nu? Au aceste activități efecte benefice pentru elevi sau sunt mai degrabă o irosire a timpului liber al acestora, care este oricum redus conform spuselor unora dintre intervievați din pricina programei rigide și încărcate? Se remarcă tendința de a considera fiecare ocazie/event activitate extracurriculare și tendința profesorilor de a proba acest lucru cu materiale de tipul: poze, prezentări, costume, colaje etc. Fiecare zi națională, internațională sau sărbătoare religioasă este un bun prilej de a mai adăuga un rând în lista de activități. Pe lângă activitățile făcute în mod responsabil, conform unui plan de competențe pe care ar trebui să le dobândească elevii și care nu sunt deloc puține, există și o multitudine de activități-paravan, fără substanță, făcute să „dea bine la evaluare”, care doar justifică activitatea profesorilor. Explicația pentru această situație o reprezintă în principal presiunea de a desfășura activități extracurriculare la care sunt supuși de către forurile superioare, ridicând reale probleme despre efectele pe care acest tip de monitorizare le are și impactul implicit asupra copiilor.

În contactul direct cu realitatea, cu propriul mediu de viață, copiii își făuresc cultura. “Concepțiile despre lume, explicațiile despre apariția și perisabilitatea naturii, ordinea socială, principiile și normele unui comportament corect, organizarea vieții (politică, religie, economie, familie, prietenie, publicitate, hrană, igienă, educație, inițiere, căsătorie, muncă, luptă, moarte), precum și produsele activității umane (locuințe, arme, unelte, monede, obiecte de cult, instrumente, mijloace de cultură, îmbrăcăminte, podoabe, instituții) sunt considerate obiectivări ale proceselor culturale. Noțiunea cuprinde totalitatea formelor tipice de viață ale unei comunități, inclusiv atitudinile spirituale. În acest sens se vorbește de cultura unui grup, a unei familii, a unei școli, a unei întreprinderi, în măsura în care se creează valori specifice și modele acționale” (Schaub, Zenke, 2001, p.53).

Vorbind despre cultura elevilor ne referim la valori specifice ale acestei categorii de persoane și la modelele de acțiune generate de acestea. Nu avem în vedere, prin urmare, sensul “înalt”, “elevat” al acestui termen: cultura – ca ansamblu de manifestări și produse de înaltă calitate, provenind în special (dar nu exclusiv!) din domeniul artelor liberale (Barrow, Milburn, 1990).

Bibliografie:

- R. Barrow, G. A. Milburn, *Critical Dictionary of Educational Concepts: an Appraisal of Selected Ideas and Issues in Educational Theory and Practice*, 2nd edition. New York, Teachers College Press, 1990.
- H. Schaub, G. K. Zenke, *Dicționar de pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 2001.
- Amy L. Feldman, Jennifer L. Matjasko, *The Role of School-Based Extracurricular Activities in Adolescent Development: A Comprehensive Review and Future Directions*, *Review of Educational Research*, 75:129, 2005.
- Joseph L. Mahoney, *School Extracurricular Activity Participation as a Moderator in the Development of Antisocial Patterns*, in *Child Development*, 71, 502–516. Doi: 10.1111/1467-8624.00160, 2000.
- Jacquelynne S. Eccles, and Bonnie L. Barber, *Student Council, Volunteering, Basketball, or Marching Band: What kind of Extracurricular Involvement Matters?*, *Journal of Adolescent Research*, 14, 10-43, 1999.

EDUCAȚIA NONFORMALĂ PRIN PROGRAME ȘI PROIECTE EDUCAȚIONALE

PROF. ELIDA BUȚĂ
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VITEAZU”,
STREHAIA, JUDEȚUL MEHEDINȚI

Educația nonformală este cea mai nouă abordare a învățării prin activități plăcute și motivante. Presupune orice acțiune organizată în afara sistemului școlar prin care se formează o punte între cunoștințele predate de profesor și punerea lor în practică. Astfel se elimină stresul notelor din catalog, al disciplinei impuse și al temelor obligatorii. Înseamnă plăcerea de a cunoaște și de a te dezvolta.

Educația nonformală completează instruirea pur teoretică prin activități atractive la care să aibă acces un număr mare de tineri.

Educația nonformală însoțește formarea educativă a tinerilor și este o variantă optimă pentru susținerea plăcerii de cunoaștere și de afirmare profesională. Printre activitățile extrașcolare amintim: proiecte de ecologie și formare civică, excursii, activități social – culturale, acestea fiind doar câteva exemple de forme ale educației nonformale.

Educația ecologică vizează mai multe obiective:

- a) ajută elevii să aibă sensibilitate și înțelegere față de mediul înconjurător, să deosebească stimuli externi care intervin în viața acestuia;
- b) elevii învață cum funcționează mediul înconjurător, cum interacționează oamenii cu mediul, învață să rezolve problemele legate de mediu;
- c) elevii dobândesc un set de valori și sentimente față de mediu, au motivație și devotament pentru a menține calitățile mediului;
- d) elevii își formează abilitățile necesare identificării și investigării problemelor mediului și contribuie la rezolvarea lor;
- e) elevii participă efectiv la acțiuni pozitive în vederea rezolvării problemelor mediului;

An de an mă înscriu, alături de elevii clasei mele, în Programul Internațional „Să învățăm despre pădure” (LeAF-Learning about Forest). Tema programului pentru anul școlar trecut a fost “Forests and Energy”. Programul s-a desfășurat pe durata anului școlar 2018-2019, în cadrul școlii și în afara ei și s-a finalizat printr-un raport de activitate trimis până la data de 31 iulie 2019.

Scopul proiectului a presupus învățarea elevilor, părinților și a profesorilor să prețuiască natura, să le arate acestora cum pot trăi sănătos într-o lume care se abate tot mai mult de la ce este plăcut și natural. Acum, când tinerii sunt bolnavi de bolile secolului (calculatorul, alcoolul, fumatul, drogurile, etc) și au uitat de obiceiurile sănătoase, este important să-și petreacă o parte din timp în natură, să o cunoască și să o prețuiască.

Obiectivele generale ale proiectului au fost: să dezvolte atitudini în rândul elevilor, cadrelor didactice și membrilor comunității; să desfășoare activități în echipă; să familiarizeze elevii și cu un alt mediu nu numai cu sala de clasă; stimularea elevilor să cerceteze, să gândească liber, să iubească natură, dar și să experimenteze starea de a fi în natură.

Printre obiectivele adresate elevilor se numără: dezvoltarea spiritului civic și a capacității elevilor de a lua decizii; dezvoltarea dorinței de a începe activități complexe și pe termen lung; să conștientizeze problemele mediului și să dezvolte deprinderi de a îngriji spațiul verde.

În cadrul programului s-au desfășurat activități de informare și documentare, drumeții, excursii, vizite, activități de ecologizare, întâlniri de lucru cu părinții, cu personalul Ocolului Silvic Strehaia, cu profesorii și cu alte persoane din oraș, expoziții de desene, prelucrări de material, evaluare.

Resursele umane au fost: profesor diriginte, alți profesori, elevii clasei a VIII-a C, părinți etc.

Resursele materiale și financiare au fost: calculator, internet, fișe de concurs, afișe, portofolii, donații de la părinți, etc.

Modalitățile de evaluare au fost:

- Evaluări curente (conversații, fotografii, exerciții aplicative);
- Evaluări finale (expoziții, portofolii, concursuri);
- Redactarea proiectului.

Activitățile propuse s-au desfășurat după un calendar, astfel:

1. Reuniune de proiect - Deschiderea festivă a proiectului, prezentarea scopului și acțiunilor propuse, reactualizarea informațiilor despre pădure, studierea portofoliilor elevilor din anii trecuți.
2. Pădurea și literatură – Realizarea de compuneri pe tema „Codrul, frate cu romanul”.
3. Participarea la acțiunea de plantare de puieți în pădurea Lunca Banului alături de angajații Ocolului Silvic Strehaia în cadrul activităților cuprinse în programul „Luna Pădurii” - martie 2019.
4. Păduri de pe glob - Informări realizate de elevii clasei a VIII-a C despre păduri în cadrul acțiunilor desfășurate cu ocazia Zilei Mondiale a Apei (22 martie) și a Zilei Mondiale a Meteorologiei (23 martie).
5. Să cunoaștem și să protejăm pădurea - participare la acțiuni de ecologizare în pădurea Lunca Banului.
6. Pădurea și culorile ei - Concurs de desene despre pădure, urmat de realizarea unei expoziții cu cele mai frumoase desene.
7. Pe cărări de pădure - Drumeție în pădurea Lunca Banului.

Activitățile desfășurate în cadrul parteneriatului cu Ocolul Silvic Strehaia sunt activități de voluntariat, activități de interes public desfășurate din proprie inițiativă, fără a primi vreo recompensă materială. În urmă activităților de voluntariat elevii capătă competențe variate, precum: competențe de comunicare în limba română, relaționare cu beneficiari, sponsori, autorități, mass-media, asumarea de responsabilități, luarea de inițiativă. În plus, dobândesc competențe specifice precum redactarea de documente, scrierea de proiecte și organizarea de evenimente.

Bibliografie:

G. Carron and Carr-Hill, RA *Non-formal education: information and planning issues. Internațional Institute for Educational planning*, Paris, 1991.

Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, Institutul de educație continuă, Strategii de educație.

MODELE EDUCAȚIONALE NONFORMALE

*PROF. VASILICA CĂLMUC
LICEUL TEHNOLOGIC TURCENI, JUDEȚUL GORJ*

Dintotdeauna am fost obișnuiți să învățăm în cele mai diferite contexte - la școală, acasă, în grupul de prieteni, prin joc, la locul de muncă, prin interacțiunea cu ceilalți etc. Altfel spus, putem învăța în orice situație, în orice moment activ. Acest tip de învățare în contexte nonformale este considerată ca fiind învățarea integrată în cadrul unor activități planificate, cu obiective de învățare, care nu urmează în mod explicit un curriculum și poate diferi ca durată, depinzând de intenția celui care învață și nu conduce în mod automat la certificarea cunoștințelor și competențelor dobândite.

Educația nonformală le oferă tinerilor posibilitatea de a dezvolta valorile lor, abilitățile și competențele, altele decât cele dezvoltate în cadrul educației formale. Acestea includ o gamă largă de competențe interpersonale, cum ar fi: spirit de echipă, de organizare și de gestionare a conflictelor, conștientizare interculturală, leadership, planificarea, organizarea, coordonarea și rezolvarea problemelor practice, abilitățile, munca în echipă, încrederea în sine, disciplina și responsabilitatea. Specificul acestui tip de educație este că participanții sunt actorii activ implicați în procesul de învățare. Metodele care sunt utilizate oferă tinerilor instrumentele necesare pentru a dezvolta în continuare abilități și atitudini (învățare prin practică).

În cazul educației nonformale accentul este pus pe învățarea prin acțiune, învățarea de la egali și activitatea de voluntariat, activități educative, școlare și extrașcolare, cum ar fi: Programul „Școala Altfel”, studii de caz, jocuri de rol, cercuri de lectură, activități sportive și cultural-științifice, întâlniri cu scriitori, cluburi de știință, serbări școlare, târguri, expoziții, drumeții, excursii, tabere, expediții, școala de weekend, concursuri, vizionări de spectacole, vizite la muzee, biblioteci. De regulă, activitățile au loc în școală și sunt constituite din cercuri pe discipline cu caracter tematic sau pluridisciplinar, competiții culturale/sportive, sesiuni de comunicări științifice, comemorări sau festivități, olimpiade etc. Au caracter formativ-educativ, sunt facultative sau opționale, cunosc modalități diferite de finanțare, nu presupun acordarea de note și evaluarea riguroasă, presupun un demers cross-/trans-/interdisciplinar, sunt dirijate de personal specializat, aflat în strânsă legătură cu părinții, elevii, organizațiile socioculturale sau politice. Conținutul este organizat pe arii de interes, nu pe ani de studiu sau pe discipline academice.

Valențele educative ale activităților nonformale reliefează relația mai destinsă, mai apropiată dintre educator și educat. Chiar dacă profesorul conduce întregul demers didactic, elevii se pot manifesta spontan și liber. Adultul nu își impune punctul de vedere, cel mult sugerează, cooperează și îi sprijină să devină buni organizatori ai propriei activități. În prim-plan se află educabilul, în plan secund rămânând cadrul didactic, tocmai pentru ca elevul să își poată valorifica abilitățile organizatorice, de cooperare, de colaborare, de asumare a responsabilității. Paleta de strategii didactice variate oferă elevului șansa de a acumula experiențe de viață prin contactul nemijlocit cu oamenii, cu fenomenele de cultură materială și spirituală. Educatul devine resursă, producător, lider de opinie, cu alte cuvinte, participant activ la propria învățare.

În vederea creșterii interesului școlărilor pentru cunoaștere și a dezvoltării unor trăiri emoționale autentice, activitățile nonformale trebuie să țină cont de interesele, înclinațiile, preocupările, preferințele elevilor, dar și de potențialul lor.

Nu putem nega valențele psihologice ale educației nonformale, acestea îl fac pe individ să se adaptează mai ușor cerințelor ulterioare ale societății, observându-se schimbări la nivelul vieții de familie, a pieței forței de muncă, a comunității, a societății multiculturale și a globalizării.

Școala din zilele noastre nu poate ignora experiențele acumulate de elevi în cadrul acestor activități. Ca și educația formală, cea nonformală urmărește formarea unor comportamente propice învățării continue, chiar și prin mijloace proprii, achiziționarea unui volum de informații și transferarea lui în diverse domenii ale cunoașterii, dezvoltarea gândirii critice, multiplicarea experiențelor pozitive.

În ultimul timp, constatăm o tendință de apropiere între educația formală și cea nonformală: prima tinde să devină tot mai flexibilă, mai adaptată nevoilor și motivațiilor specifice educabililor, în vreme ce a doua se organizează din ce în ce mai riguros, urmărește o cât mai explicată recunoaștere publică, folosește metode deja probate și recunoscute de specialiști, urmărește asigurarea unei anumite calități.

Cu toate acestea, educația nonformală își are rolul ei, sprijinind eforturile celor care doresc sporirea coerenței procesului instructiv-educativ: educația permanentă și orientarea prospectivă a educației.

EDUCAȚIA NON-FORMALĂ ȘI AVANTAJELE SALE

*PROF. LARISA CENA
PALATUL COPILOR DROBETA-TURNU SEVERIN,
JUDEȚUL MEHEDIȚI*

Educația non-formală este cea mai nouă abordare a învățării prin activități plăcute și motivante. Avantajele sale multiple înglobează bifarea tuturor deprinderilor specifice sistemului tradițional de învățământ, cu un aport suplimentar de abilități câștigate în condițiile unei libertăți de exprimare maxime.

Educația non-formală înseamnă orice acțiune organizată în afara sistemului școlar, prin care se formează o punte între cunoștințele predate de profesori și punerea lor în practică. Acest tip modern de instruire elimină stresul notelor din catalog, al disciplinei impuse și al temelor obligatorii. Înseamnă plăcerea de a cunoaște și de a te dezvolta.

Obiectivele educației non-formale

Obiectivele educației non-formale nu urmăresc să excludă modul tradițional de educație, ci să completeze instruirea pur teoretică prin activități atractive, la care să aibă acces un număr cât mai mare de tineri. Acestea sunt:

- completarea orizontului de cultură din diverse domenii;
- crearea de condiții pentru formarea profesională;
- sprijinul alfabetizării grupurilor sociale defavorizate;
- asigurarea unui mediu propice exersării și cultivării diferitelor înclinații, aptitudini și capacități.

Caracteristicile educației non-formale

În prima instanță, specific educației non-formale este locul în care ea se desfășoară: într-un cadru instituționalizat, dar în afara școlii. Caracteristice acestui tip de educație sunt activitățile care contribuie la *perfecționarea individuală*.

Educatorul non-formal trebuie să dețină mai multă flexibilitate, adaptabilitate și rapiditate, dar și un entuziasm răsunător. Acțiunile corespund strict intereselor, aptitudinilor și dorințelor participanților.

În plus, doritorii nu sunt obligați să se alăture programului și nu primesc calificative oficiale. Totuși, în funcție de formele de instruire nonformală, există și situații în care sunt acordate *diplome și certificate de absolvire*.

Tipurile de educație non-formala

Educația non-formală se împarte în 2 tipuri principale, variind în funcție de activitățile specifice:

- activități extradidactice: cercuri de discipline, ansambluri sportive și artistice, concursuri, olimpiade etc.
- activități extrașcolare: proiecte de ecologie și formare civică, excursii, acțiuni social-culturale (în clubul elevilor, la muzeu, la teatru, în biblioteci etc.).

Educația non-formală însoțește cu succes formarea educațională a tinerilor și rămâne una dintre variantele optime pentru susținerea plăcerii de cunoaștere și de afirmare profesională.

Bibliografie:

- C. Cucuș, *Psihopedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1998.
E. Joița, *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, 2003.
A. D. Toader, *Psihologia schimbării și educația. Polarități și accente ale procesului educațional*, EDP, București, 1995.

ROLUL PROIECTELOR ȘI PARTENERIATELOR EDUCAȚIONALE ȘCOLARE ÎN SOCIALIZAREA ȘI VALORIZAREA ELEVILOR

*EDUC. CARMEN PROFIRA CHERESCU
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.1,
ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

O școală responsabilă trebuie să respecte o serie de condiții și criterii. În primul rând, ea e răspunzătoare educațional și civic pentru ceea ce produce în și pentru societate. În al doilea rând, o astfel de școală, dă seama de rezultatele produse, cu alte cuvinte este capabilă să-și recunoască, să-și planifice și să-și evalueze resursele în termeni de scopuri și rezultate.

Pentru a deveni responsabilă, ea trebuie să respecte o serie de condiții și criterii, să-și revizuiască scopurile, atitudinile, să-și evalueze periodic rezultatele.

Școala este o organizație care învață, dar nu e totdeauna și un loc al învățării: școlile rezistente la noutate și la schimbare nu sunt un astfel de loc; organizațiile care învață sunt flexibile, adaptabile, inovatoare și responsabile.

Cel mai mare dușman al învățării organizaționale este incapacitatea de a ieși din propriul sistem de gândire, dintr-un cerc vicios de practici, de experiențe și de reguli, pe care organizația ajunge să le considere imuabile.

Școala modernă se bazează pe metodele care diferă mult de cele uzuale bazate pe expunere, memorizare, repetare. Elevii de azi au nevoie de metode care se bazează pe participare interactivă, socială, pe experimentare de situații de observare a realității, dar și pe posibilitatea de a valorifica cele învățate și în viața de zi cu zi.

De multe ori se pune problema cum pot fi motivați elevii, cum să fie puși în situații în care să-și testeze cunoștințele într-un mod cât mai eficient și nu în ultimul rând, cât mai atractiv.

Parteneriatele școlare facilitează realizarea unor proiecte prin care elevii au posibilitatea să își perfecționeze și să pună în practică cunoștințele, să participe la competiții, excursii, schimburi de experiențe, socializând și perfecționându-și competențele de comunicare.

Proiectarea și implementarea unor activități extracurriculare și extrașcolare, în școală și în comunitate, pe baza proiectelor și parteneriatelor dintre elevi, profesori și membri ai comunității locale este o necesitate a activității didactice.

Parteneriatul reprezintă procesul de colaborare dintre două sau mai multe părți care acționează împreună pentru realizarea unor interese sau scopuri comune.

În practica școlară există mai multe expresii destinate parteneriatului educațional: acord de parteneriat, acord cadru de parteneriat pentru educație, parteneriat de colaborare, protocol de colaborare, protocol de parteneriat, contract de parteneriat, convenție de parteneriat, parteneriat, parteneriat de colaborare instituțională, proiect de parteneriat și altele.

Termenul de parteneriat este definit ca „asocierea a doi sau mai mulți parteneri, iar în literatura de specialitate, parteneriatul reprezintă modalitatea, formală sau informală, prin care două sau mai multe părți decid să acționeze împreună pentru atingerea unui scop comun.

Pentru realizarea unui parteneriat de succes, sunt necesare parcurgerea unor etape precise: explorare – evaluare – planificare – formare – inițiere – realizare – verificare – reglementare – consolidare – acționare – implementare – evaluare.

Astfel, este nevoie a fi respectate cele patru condiții de realizare a acestui proces: comunicare, coordonare, cooperare și parteneriat.

Procesul de colaborare pornește de la un nivel inferior, cel al comunicării pentru a ajunge la un nivel superior, cel al parteneriatului.

Astfel, parteneriatul reprezintă o formă avansată a relației dintre două sau mai multe părți, cooperarea și coordonarea sunt formele intermediare, cele care facilitează stabilirea unui parteneriat, iar comunicarea reprezintă punctul de plecare în vederea realizării parteneriatului între două sau mai multe părți.

Astfel, elevii învață să gândească critic, complex, își dezvoltă gândirea multicauzală, experimentează abilități de rezolvare de probleme, de empatie, de toleranță și, nu în ultimul rând, socializează, învățând să fie mai apropiați, să lege noi prietenii, să-și împărtășească experiențe personale.

Experiențele elevilor participanți sunt pozitive, legăturile de prietenie dintre participanți sunt stabile și viabile astfel încât nu mai este nevoie de motivare suplimentară pentru participarea la alte programe asemănătoare, interne sau internaționale.

Bibliografie:

E. Bătrânu, *Educația în familie*, București, Editura Politică, 1980.

C. Cucos (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Iași, Editura Polirom, 2009.

Parteneriat educațional interșcolar
SĂPTĂMÂNA EDUCAȚIEI GLOBALE
Tema
SCHIMBĂRILE CLIMATICE

PROF. MILEVA CHIRCU
PALATUL COPILOR DROBETA-TURNU SEVERIN,
JUDEȚUL MEHEDIŢI

„Natura îți dă zilnic exemplul de a trăi.”
 - Nicolae Iorga -

Parteneriatele sunt o formă de învățare activă și atrăgătoare pentru copii, mai ales prin elementul de noutate pe care îl aduc în orice tip de activitate de acest fel, însă cel mai puternic impact îl au asupra formării capacității de relaționare între elevii implicați, care dobândesc astfel o bogată experiență de colaborare și comunicare interumană.

Prin parteneriat sunt desfășurate activități comune între parteneri, în vederea formării și dezvoltării unei conduite de deschidere, stabilirii unor relații de prietenie bazate pe activități nonformale care să atragă elevii spre cunoașterea tainelor mediului înconjurător prin activități tehnico-aplicative și științifice.

✚ Obiective derivate

- ✓ stimularea elevilor pentru a desfășura activități cu caracter demonstrativ;
- ✓ dezvoltarea deprinderilor necesare activităților individuale și în echipă;
- ✓ stimularea imaginației și a creativității.

✚ Obiective ce vizează elevii

- ✓ stimularea cunoașterii și autocunoașterii;
- ✓ îmbogățirea experienței de viață prin activități extrașcolare;
- ✓ cultivarea capacității de a comunica pe teme și preocupări comune, de a-și însuși regulile unui dialog civilizată, bazat pe respectarea partenerului de dialog;

✚ Obiective ce vizează cadrele didactice

- ✓ prezentarea importanței desfășurării parteneriatului educațional;
- ✓ asigurarea unui climat atractiv motivațional;
- ✓ îmbogățirea experienței prin cunoașterea activității cadrelor didactice din alte unități școlare;
- ✓ posibilitatea de a evalua utilitatea continuării programului pe o perioadă mai lungă de timp.

✚ Rezultate așteptate:

Prin fiecare activitate pe care o vom desfășura așteptăm un răspuns evident din partea elevilor, concretizat prin plăcerea de a participa la activități comune și prin dezvoltarea unor atitudini de altruism și cooperare.

Ne dorim atragerea elevilor spre activitățile nonformale în special spre activități tehnico-aplicative și științifice, astfel putem descoperi și promova noi talente încă de la vârste foarte fragede.

Ne-am propus obișnuirea elevilor cu anumite responsabilități, cu răspunderea privind finalizarea propriei munci, pregătirea pentru activități pe care cu siguranță le vor întâlni în viitor, elevii devenind purtătorii de cuvânt ai comunității lor, ai școlii în care învață.

În acest an școlar în ”Săptămâna Educației Globale”, 18-24 noiembrie 2019, elevi de la cercul de informatică de la Palatul Copiilor împreună cu elevi coordonați de doamnele profesor Amalia Dincă și profesor Emilia Săvoiu, cadre didactice la Școala Gimnazială ”Alice Voinescu”, am derulat parteneriatul educațional interșcolar cu tema ”Schimbările climatice”.

Copiii au vrut să salveze planeta plantând pomi în curtea și grădina palatului împreună cu bunicii și părinții. Sperăm astfel că, după derularea acestui proiect, elevii noștri își vor îmbogăți vocabularul cu termeni din domeniul ecologiei, vor învăța norme de comportament ecologic specifice asigurării echilibrului dintre sănătatea individului, a societății și mediului. Protejarea mediului este o necesitate în zilele noastre atât pentru noi dar și pentru generațiile care urmează.

Pomii plantați simbolizează cooperarea dintre școli, copiii vor îngriji în viitor pomii și ”vor crește împreună cu ei”.

STRATEGIA DEZVOLTĂRII ACTIVITĂȚII EDUCATIVE ȘCOLARE ȘI EXTRAȘCOLARE

PROF. NICULINA CIOBANU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ PRISTOL, JUDEȚUL MEHEDINȚI

- ◆ Statutul activității educative școlare și extrașcolare ca dimensiune a procesului de învățare continuă;
 - necesitatea recunoașterii educației nonformale ca parte esențială a educației obligatorii;
 - importanța activității educative școlare și extrașcolare pentru dezvoltarea sistemelor relaționate de cunoștințe, a abilităților și competențelor;
- ◆ Oportunitatea oferită de activitatea educativă școlară și extrașcolară pentru crearea condițiilor egale/echitabile de acces la educație pentru dezvoltarea deplină a potențialului personal și reducerea inegalității și excluziunii sociale;
- ◆ Stimularea implicării tinerilor în promovarea valorilor și principiilor etice: dreptate, toleranță, pace, cetățenie activă, respectarea drepturilor omului;
- ◆ Utilizarea potențialului activității educative școlare și extrașcolare ca mijloc complementar de integrare socială și participare activă a tinerilor în comunitate;
- ◆ Promovarea cooperării în vederea utilizării diverselor abordări didactice necesare ridicării standardelor calității procesului educațional;

În consecință, activitatea educativă școlară și extrașcolară reprezintă spațiul care permite transferul și aplicabilitatea cunoștințelor, abilităților, competențelor dobândite în sistemul de învățământ. Prin formele sale specifice, activitatea educativă școlară și extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații în actul decizional în contextul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale, realizându-se, astfel, o simbioză lucrativă între componenta cognitivă și cea comportamentală.

Orice strategie pentru activitățile educative școlare și extrașcolare proiectată astăzi trebuie să țină cont de educația pentru valori. Aceasta are în vedere nu numai cunoașterea de către elevi a valorilor pe care se întemeiază normele sociale la un moment dat, ci le permite, în același timp, reflecția critică asupra valorilor și normelor, precum și înțelegerea și acceptarea pluralismului valoric, a conflictului valorilor.

Educația pentru valori se poate realiza explicit prin intermediul unor demersuri special orientate, cum sunt orele de educație civică, de dirigenție, de consiliere și orientare. Ea se poate realiza și implicit, prin abordarea potențialului valoric al fiecărei discipline, prin demersuri de tip cross-curricular, prin configurarea unui anumit mediu de învățare și prin atmosfera din școală.

Ca principal element reglator al învățământului Planul - cadru pentru învățământul primar și secundar solicita o schimbare de tip democratic a practicilor cotidiene din școli, de la posibilitatea de orientare individuală a parcursurilor de învățare până la considerarea opțiunilor elevilor și ale părinților în stabilirea, prin negociere, a programului școlar.

Cadrul de referință pentru educația valorică este stabilit de Legea învățământului care stipulează că finalitatea învățământului este “formarea personalității umane”, prin raportarea elevilor la valorile culturii naționale și universale, formarea și dezvoltarea la elevi a capacităților intelectuale, a disponibilităților afective, în perspectiva educației permanente, educarea acestora în spiritul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, al demnității și toleranței, al schimbului liber de opinii.

Educația pentru valori este astfel orientată spre problematica umană, în domeniul moral și civic, precum și spre mediul înconjurător, natural, cultural și tehnologic. Școala trebuie să asume responsabilitatea de a aborda educația pentru cetățenie democratică, educația pentru calitate și educația pentru viața privată, cu toate dimensiunile subsumate acestora, prin mijloace specifice, care pot da consistența tuturor demersurilor educaționale.

Educația pentru cetățenie democratică nu trebuie confundată cu simpla educație civică, ea reprezintă una dintre finalitățile cele mai importante ale oricărui sistem de învățământ dintr-un stat care a optat pentru democrație. Problema centrală a lumii globalizate de astăzi este cea a construirii unei comunități raționale, în interiorul căreia să se regăsească două valori fundamentale: libertatea personală și responsabilitatea. Școala nu se mai poate rezuma la o simplă “reproducere a societății”, ea are datoria de a contribui prin mijloace proprii la promovarea valorilor și practicilor democratice, a căror prezență nu se asigură de la sine în mediul extrașcolar. Echilibrul unei societăți depinde foarte mult de echilibrul dintre libertatea individuală și spiritul comunitar. Școala trebuie să contribuie, cu mijloace specifice, la construirea spiritului comunitar, alături de libertatea individuală. Educația pentru cetățenie într-o societate democratică trebuie să ia în considerare toate aspectele legate de conținutul cetățeniei în lumea de astăzi: aspectele locale, naționale, europene și globale.

Școala trebuie să-i ajute pe elevi să înțeleagă caracterul universal al drepturilor omului și să-i motiveze pentru promovarea și apărarea acestora. Acestea nu pot fi respectate cu adevărat decât într-un stat și într-o societate în care indivizii, colectivitățile și reprezentanții instituțiilor acestora își asumă cu toată responsabilitatea îndatoririle și obligațiile care le revin. Educația pentru cetățenie trebuie să dezvolte respectul pentru lege și capacitatea de a interveni pentru apărarea și pentru perfecționarea acesteia. Supunerea față de norme trebuie însoțită permanent de exercițiul critic al reflecției asupra întemeierii normei respective, în raport cu drepturile omului. Pluralismul moral și religios nu exclude existența unui set comun de valori și principii care întemeiază identitatea civică, dincolo de identitatea etnică sau religioasă.

O altă dimensiune a educației pentru valori este educația pentru munca de calitate, care trebuie să vizeze dezvoltarea capacităților de proiecție/planificare, de decizie și de asumare a riscului, de colaborare și de evaluare/reevaluare a rezultatelor. Ea trebuie să stimuleze, în același timp, responsabilitatea pentru munca realizată, însoțită de acceptarea evaluărilor obiective.

Munca de calitate nu se poate învăța în cadrul unei singure discipline, dezvoltarea atitudinilor pozitive față de muncă și față de calitatea acesteia și a unei motivații susținute depind de întregul proces didactic, de articularea demersurilor de predare/învățare și de evaluare în sensul stimulării la maximum a potențialului fiecărui individ, prin luarea în considerare de la vârste mici, a intereselor și talentelor acestuia.

Alături de respectarea și promovarea acestor principii, la baza strategiei a stat și principiul educației centrate pe valori: respect, non – discriminare, egalitate, solidaritate, toleranța, adevăr, libertate, integritate, demnitate, onoare, onestitate originalitate, dragoste, încredere.

În acest context, valorile asigură cadrul în care normele sociale sunt stabilite și explicate. Ele stau la baza formării atitudinilor, a procesului de luare a deciziei și influențează puternic comportamentul. Este importantă identificarea valorilor elevilor, profesorilor, adulților în vederea găsirii unui numitor comun al valorilor reprezentative ale comunității care să producă schimbări pozitive la nivelul eficientizării sistemului educațional.

Împreună, copiii, profesorii și părinții pot face din școală un loc plăcut pentru toți cei implicați în procesul educativ, un mediu bazat pe încredere, comunicare, respect și flexibilitate.

Bibliografie:

- A. F. Roman, E. Balaș, *Strategii de instruire și evaluare a activităților nonformale*, Editura UAV, Arad 2010.
- E. Mândru, L. Borbei, D. Filip, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică Publishing House, București, 2010.
- Stan Panduru, *Elemente de teoria și metodologia instruirii*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2003.
- Gh. Bunescu, *Școala și valorile morale – teorii și practici ale dezvoltării psihosociomorale*, E.D.P., București, 1998.
- E. Macavei, *Pedagogie. Teoria educației*, Editura Aramis, 2001.
- L. Neacșu, *Metode și tehnici moderne de învățare eficientă*, București, Editura Militară, 1990.
- C. Cucoș, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002.
- E. Joita, *Eficiența instruirii. Fundamente pentru o didactică praxiologică*, E.D.P. București, 1998.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE

*EDUC. OANA-ADRIANA CIONCA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,
ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIȚI*

Activitățile extracurriculare sunt o modalitate de a înscrie școala în viața comunității, de a lărgi orizontul de cunoaștere al copiilor, de a le stimula curiozitatea și sentimentul de apartenență.

În urma unor studii s-a constatat că elevii care participă consecvent la activități extrașcolare și extracurriculare au un nivel mai redus de agresivitate, lucru care este de dorit să fie luat în calcul de către elevi, părinți și cadre didactice și nu în ultimul rând de forurile superioare, pentru diminuarea violenței.

Activitățile extrașcolare diverse la care au acces elevii, promovate de către mass-media, oferă cadru propice pentru consumul energetic și eliberarea de tensiune acumulată.

Și de aici desprindem valența educativă – ele servesc dezvoltării copiilor, atât sub aspect cognitiv, lărgind orizontul lor de cunoaștere și îmbogățindu-l cultural, cât și sub aspectul formării morale și spirituale.

Toate aceste activități extracurriculare au format comportamente sănătoase, constituind sursa de interacțiune dintre elevi, contribuind la dezvoltarea capacității de dialog și cooperare și la cultivarea respectului față de sine și față de ceilalți.

Programul a avut ca scop implicarea tuturor elevilor și cadrelor didactice în activități care să răspundă intereselor și preocupărilor diverse ale copiilor, să pună în valoare talentele și capacitățile acestora în diferite domenii și să stimuleze participarea lor în acțiuni diverse, în contexte nonformale.

Important este să nu se renunțe la acest program în condițiile în care regulamentul nu ne permite să realizăm astfel de activități, este adevărat, pe programul orelor, decât o dată pe semestru. După ore sau la sfârșit de săptămână este mai greu să convocăm toți elevii la astfel de activități, atâta timp cât nu sunt obligatorii.

De asemenea, școlile vor fi încurajate să permită participarea părinților, a voluntarilor, reprezentanților mass-mediei și a publicului larg la activitățile care se pretează la acest tip de deschidere spre comunitate, lucru pe care noi l-am realizat deja.

Un alt aspect ține de promovarea activităților: dascălii vor fi încurajați să își promoveze cele mai bune activități prin metode variate, vâre să asigure informarea publicului larg și implicarea unui procent mare de membri ai comunității în evaluarea acestora: chestionare aplicate acestora, cadrelor didactice și părinților, prezentarea activităților pe site-ul propriu sau al partenerilor, informări, articole în mass-media locală sau centrală, fotografii, filme, modalități pe care le-am folosit deja, este adevărat la o scară mai mică, din proprie inițiativă.

„Școala Altfel” se dorește a fi o școală în care să predomină creativitatea, armonia, îndrăzneala, plăcerea și relaxarea.

Aici, elevii vor avea asigurat un mediu plăcut și un cadru favorabil dezvoltării aptitudinilor, imaginației, gândirii critice.

Mai mult, la „Școala Altfel”, copiii se vor juca creând, vor învăța jucându-se, se vor implica într-o gamă de activități interactive, creative, ecologice, culturale, sportive și nu în ultimul rând recreative.

Toate aceste activități nu ar fi fost posibile fără implicarea părinților, atât a celor care își desfășoară activitatea în locurile vizitate cât și a celor care ne-au sprijinit pe tot parcursul vizitelor. Activitățile extracurriculare nu intră în domeniul curriculumului oficial dar au finalități menite să susțină în mod direct dezvoltarea competențelor promovate prin programele școlare; au caracter complementar activităților de învățare realizate la clasă, urmăresc lărgirea și adâncirea informației și cultivă interesul pentru diferite domenii de cunoaștere. Astfel de activități funcționează, în general, cu rol de „curriculum suplimentar”.

Problematika educației dobândește în societatea contemporană noi conotații, date mai ales de schimbările fără precedent din toate domeniile vieții sociale. Accentul trece de pe informativ pe formativ.

Educația depășește limitele exigențelor și valorilor naționale și tinde spre universalitate, spre patrimoniul valoric comun al umanității. Un curriculum unitar nu mai poate răspunde singur diversității umane, iar dezideratul educației permanente tinde să devină o realitate de necontestat. Astfel, fără a nega importanța educației de tip curricular, devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității tinerilor.

Bibliografie:

- Maria Cernea, *Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ*, în „*Învățământul primar*”, Editura Discipol, București.
- Livia Decun, *Contribuția activităților extrașcolare în optimizarea procesului de învățământ*, în „*Învățământul primar*”, Editura Discipol, București.
- Nedelea Crăciunescu, *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar*, în „*Învățământul primar*”, Editura Discipol, București.

EDUCAȚIA NON-FORMALĂ PRIN PROIECTUL EDUCATIV

PROF. CRISTIAN CISMARU
COLEGIUL „ȘTEFAN ODOBLEJA”, CRAIOVA, JUDEȚUL DOLJ

Promovarea învățării centrate pe elev și formarea competențelor specifice pot fi realizate numai printr-o abordare de tip integrat a curriculum-ului. Transdisciplinaritatea reprezintă gradul cel mai elevat de integrare a curriculum-ului și se poate realiza prin proiecte. Strategia didactică a proiectului este interactivă și în acest fel se realizează o creștere a interesului și a motivației pentru învățare prin legătura cu viața cotidiană.

Prin această strategie, se oferă oportunități pentru toți elevii care au o diversitate de inteligențe și abilități. Pentru aplicarea metodei proiectului, elevii trebuie să caute informații în afara clasei – bibliotecă, internet. Prin aceste proiecte elevii își asumă roluri active de documentare, investigare, rezolvare de probleme, care împreună conduc la dezvoltarea gândirii și a dorinței de a învăța.

Prin elaborare de proiecte, profesorii au misiunea de a descoperii înzestrarea fiecărui elev și de a valorifica punctele tari ale acestuia. Astfel elevii nu mai sunt total dependenți de profesor, activitatea lor fiind doar ghidată de acesta. Proiectele angajează elevii în roluri active, prin faptul că se află în centrul procesului de instruire.

Pentru a avea succes proiectele trebuie să fie concepute, într-un mod, care să aibă în vedere scopul lor final. Fără competențe de învățare clar exprimate, scopul proiectului nu poate fi înțeles corect, iar așteptările cu privire la rezultatele învățării pot fi comunicate în mod greșit. Atunci când se planifică proiectele, este important să se asigure că activitățile de învățare avute în vedere, îi vor ajuta pe elevi să îndeplinească obiectivele propuse.

Tema proiectului ales susține interesul elevului numai dacă:

- subiectul are un grad de noutate;
- resursele materiale îi sunt indicate de la început de profesor;
- rezolvarea sarcinii îi ridică prestigiul în fața celorlalți;
- părinții îl înțeleg și îi apreciază efortul;
- speranța unui calificativ bun este reală.

Împreună cu elevii clasei a XII-a C, am aplicat metoda proiectului în cadrul proiectului educativ, *Meteorologia și societatea*”.

Etapele pe care le-am parcurs în realizarea acestui proiect sunt următoarele:

- *Comunicarea sarcinii de lucru și alegarea temei proiectului.* Subiectul trebuie ales cu mult discernământ, pentru ca elevii să manifeste interes pentru realizarea lui și ca să fie motivați în crearea unui produs nou.
- *Discutarea obiectivelor proiectului:* aplicarea practică a unor noțiuni teoretice învățate; formarea și dezvoltarea deprinderilor de a lucra în grup; dezvoltarea mai multor tipuri de

inteligentă; formarea unor deprinderi de documentare științifică; dezvoltarea capacității de a structura și sintetiza materialul etc.

- *Constituirea grupelor de lucru.* Un grup optim de lucru cuprinde 2-5 membri, în funcție de tema proiectului, experiența participanților, natura obiectivelor. Cu cât crește numărul membrilor grupului, cu atât scade posibilitatea participării efective la activitate, dar poate crește calitatea produsului realizat. Profesorul poate propune subiecte pentru proiecte individuale sau elevii aleg astfel de proiecte.
- *Programarea etapelor de lucru și distribuirea responsabilităților.* În funcție de obiective, timp, spațiu, mijloace disponibile, grad de dificultate al proiectului, se stabilește succesiunea, durata și conținutul fiecărei etape (identificarea surselor de documentare, analiza situației-problemă, prelucrarea materialelor, propunerea unor variante de rezolvare, alegerea soluției optime etc). Dacă se lucrează în grup se distribuie responsabilitățile. Este important ca elevii să cunoască data predării și prezentării proiectului în fața colegilor.
- *Realizarea proiectului și monitorizarea procesului.* Este importantă respectarea etapelor activității, monitorizarea elevilor, observarea în fiecare moment astfel, ca la final, să poate fi evaluat și procesul, nu numai produsul. Pentru evaluarea procesului de elaborare a proiectului este bine ca profesorul să aibă discuții săptămânale cu echipele pentru a observa ce dificultăți au, pentru a analiza anumite alternative de rezolvare, pentru a-i încuraja etc.
- *Evaluarea rezultatelor.* Proiectele sunt prezentate, analizate, comparate, apreciate. Se evaluează de către profesor, dar și de către elevi (interevaluare și autoevaluare): cercetarea în ansamblu, modul de lucru, prezentarea și produsele realizate. Fiecare echipă trebuie să explice cum au lucrat, care au fost atribuțiile membrilor echipei, cum a îndeplinit fiecare sarcinile. În timpul prezentării proiectelor, elevii iau notițe, formulează întrebări sau răspunsuri, fac aprecieri asupra proiectelor, dau note. Deoarece prezentarea poate avea aspectul unei competiții, fiecare echipă se străduiește să găsească forme cât mai originale și atractive în realizarea și prezentarea proiectului.

Capacitățile de bază ce pot fi măsurate prin proiect sunt:

- deprinderi de bază – raționament;
- capacități legate de gândire - a raționa, a lua decizii;
- calități personale - stima de sine, autoconducere, sociabilitate.

Activitatea în proiect a elevilor este evaluată pe următoarele direcții:

- operarea cu fapte, concepte, deprinderi;
- competențele cheie și gradul de rezolvare prin evaluarea realizată în timpul proiectului;
- calitatea muncii cum ar fi inovația, imaginația, judecata și tehnica estetică;
- reflecția - capacitatea de a urmări competențele propuse, de a evalua progresul.

Evaluările prin proiect trebuie să vizeze următoarele aspecte:

- cum progresează elevii cu privire la îndeplinirea competențelor specifice
- ce capacități cognitive folosesc elevii
- cât de bine integrează și aplică elevii noile informații
- ce îi motivează pe elevi
- eficiența unor intervenții

În urma evaluării, profesorul poate stabili dacă strategiile de predare trebuie să fie modificate, dacă trebuie schimbate sau altfel utilizate.

Pentru a reuși, elevii au nevoie să fie sprijiniți prin:

- criterii clare de început;
- modalități de monitorizare a progresului;
- metode de a oferi feedback constructiv;
- timp pentru a reflecta la propriile procese;
- sprijin pentru a fixa noi competențe pentru activitățile de învățare viitoare.

Prin realizarea proiectelor elevii pot să-și dezvolte competențe specifice necesare integrării lor în lume și societate:

- responsabilitate și capacitate de adaptare;
- capacitate de comunicare;
- creativitate și curiozitate intelectuală;
- gândire critică și sistemică;
- informare și abilități media;
- capacități interpersonale și de colaborare;
- identificare, formulare și rezolvare de probleme;
- autonomie și responsabilitate socială.

În timpul derulării metodei proiectului am observat că elevii:

- se gândesc la mai multe idei diferite;
- abordează lucrurile din diferite puncte de vedere;
- oferă mai multe soluții la o problemă;
- învață cu plăcere și interes.

Elevii sunt atrași de acest tip de învățare datorită posibilității de combinare a celor mai bune practici pedagogice cu puterea tehnologiei informației, profesorii putând în acest mod cultiva potențialul inovator al tinerilor.

- TIPUL PROIECTULUI: Educație ecologică
- SCOP: Formarea atitudinii ecologice precum și a priceperilor de protejare a mediului aerian.
- COMPETENȚE SPECIFICE:

Competențele specifice educației ecologice, vizează în mare măsură cunoștințele, achiziția de atitudini, clarificarea valorilor și demersul practic. În perspectivă școlară, elevul trebuie ajutat:

- să obțină cunoștințe de bază necesare soluționării problemelor mediului aerian;
- să judece responsabilitățile individuale și colective, să se angajeze în obținerea cooperării pe linia rezolvării unor probleme;
- să înțeleagă că omul este inseparabil de mediul aerian și că efectele negative ale acțiunilor sale se repercutează asupra lui însuși;
- să dezvolte instrumente de analiză, reflecție și acțiune pentru a înțelege, preveni și corecta neajunsurile provocate mediului aerian.
- GRUP-ȚINTĂ: elevii școlii, părinți, comunitatea locală, Centrul Meteorologic Regional Oltenia.
- PERIOADA DE DESFĂȘURARE: anul școlar 2015-2016.

- **PARTICIPANȚI:** elevi, diriginți, cadre didactice, consilierul educativ, directorul unității, colectivul Centrului Meteorologic Regional Oltenia, părinți.
- **COLABORATORI:** Centrul Meteorologic Regional Oltenia; licee din municipiul Craiova; Direcția pentru Tineret Dolj.

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI EDUCATIV „METEOROLOGIA ȘI SOCIETATEA”

Nr. crt.	Activitatea	Grup Țintă	Participanți	Termen	Loc de desfășurare	Resurse
1	Istoricul Stației Meteorologice Craiova și fenomenele meteo de risc – sesiune de referate.	IX-XII	Elevi Diriginți Cadre didactice	29 noiembrie	Cabinetul de informatică	Videoproiector Hărți tematice
2	Vizita la Stația Meteorologică – înregistrarea, analiza și interpretarea datelor meteorologice.	XI-XII	Elevi Cadre didactice	14 decembrie	Centrul Meteorologic Regional Oltenia	Aparatele din platforma meteo și radarul meteorologic
3	Concurs de imagini cu fenomene meteo extreme.	IX-XII	Elevi Cadre didactice	22 februarie	Cabinetul de informatică	Videoproiector Hărți tematice
4	Vizită la Stația Meteorologică - 23 Martie, Ziua Mondială a Meteorologiei”.	XI-XII	Elevi Cadre didactice	22 martie	Centrul Meteorologic Regional Oltenia	Metodele și mijloacele specifice prognozei meteorologice
5	Schimbările climatice și modificările climatice din Oltenia – sesiune de referate.	IX-XII	Elevi Diriginți Cadre didactice	23 mai	Cabinetul de informatică	Videoproiector Hărți tematice Postere

Prin parcurgerea acestui proiect educativ, elevii au devenit cercetători, dobândind competențe de a selecta informația esențială din sursele bibliografice, de a o prezenta într-un mod atractiv, de a cunoaște aparatura specifică platformei meteorologice, de a cunoaște alcătuirea acesteia și modul de funcționare, de a prelucra datele meteorologice. În acest fel, a fost înțeles și modul de realizare a prognozei meteorologice ca produs final. Elevii au constatat necesitatea existenței unui mediu cât mai puțin poluat pentru sănătatea societății.

Bibliografie:

- Sterie Ciulache, *Topoclimatologie și microclimatologie*, Editura Universității București, 1971.
 Sterie Ciulache, Nicoleta Ionac, *Climatologie comportamentală*, Editura Universității București, 1998.
 MariaEliza Dulamă, *Modele, strategii și tehnici didactice activizate cu aplicații în geografie*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2002.
 Maria Eliza Dulamă, *Tendențe actuale în predarea și învățarea geografiei*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2006.
 N. Ilinca, *Didactica geografiei*, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 2006.

ACTIVITATEA EXTRAȘCOLARĂ - UN PAS ÎN DESĂVÂRȘIREA PERSONALITĂȚII COPIILOR

*PROF. SORINEL IONICĂ CONSTANTIN
LICEUL TEHNOLOGIC „DOMNUL TUDOR”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Motto: *„Educația este un proces al vieții și nu o pregătire pentru viață. Cred că școala trebuie să reprezinte viața actuală, viața tot atât de reală și de vitală pentru copil ca aceea pe care el o duce în familia sa, cu vecinii săi, pe locurile lui de joacă.”*

- John Dewey -

Educația extracurriculară își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii.

Dacă avem grijă că obiectivele instructiv - educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite. În cadrul acestor activități elevii se deprind să folosească diverse surse informaționale, să realizeze obiecte proprii, să sistematizeze date, „învață să învețe”.

Prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copiii se autodisciplinează. Cadrul didactic are, prin acest tip de activități, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii - pregătirea copilului pentru viață.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Din activitățile extrașcolare organizate cu elevii mei, de-a lungul carierei didactice, le voi prezenta pe cele care au avut un puternic impact asupra dezvoltării personalității lor.

Astfel, vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale, au constituit un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele au oferit elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulându-le activitatea de învățare, ajutându-i să-și desăvârșască ceea ce au acumulat în cadrul lecțiilor.

Excursiile școlare au contribuit la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, la educarea lui cetățenească și patriotică. Ea este cea care

îl reconfortează pe copil, îi prilejuește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific. Prin excursii elevii își suplimentează și consolidează instrucția școlară dobândind însușirea a noi cunoștințe.

Excursia reprezintă finalitatea unei activități îndelungate de pregătire a copiilor, îi ajută să înțeleagă excursiile nu numai din perspectiva evadării din atmosfera de muncă de zi cu zi ci și ca un act de ridicare a nivelului cultural.

Se știe că începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Activitățile de acest gen au o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice: plimbări, excursii.

Grija față de timpul liber al copilului, atitudinea de cunoaștere a dorințelor copiilor și de respectare a acestora trebuie să fie dominantele acestui tip de activități. Acestea le oferă destindere, încredere, recreere, voie bună, iar unora dintre ei posibilitatea unei afirmări și recunoaștere a aptitudinilor.

Activitatea educativă școlară și extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații în actul decizional în contextul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale, realizându-se, astfel, o simbioză lucrativă între componenta cognitivă și cea comportamentală.

În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul orelor școlare, iar materialele pe care le culeg sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație. La vârsta școlară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens.

Serbările și festivitățile - marchează evenimentele importante din viața școlarului. Din punct de vedere educativ importanța acestor activități constă în dezvoltarea artistică a elevului precum și în atmosfera sărbătorească instalată cu acest prilej. Aceste mici serbări, organizate cu ocazia sărbătorilor de iarnă, a celor de Paște, de 8 martie, 1 Iunie, le oferă elevilor răsplata primită după muncă, și de asemenea au un rol de motivare, și de mare bucurie. Permanent am avut în vedere dezvoltarea spiritului patriotic, reușind prin activitățile extrașcolare să le insuflu elevilor dragostea de neam și respectul pentru tradițiile poporului român. Astfel, marile momente din istoria națională (1 Decembrie, 24 Ianuarie, 9 Mai, etc.) au fost marcate prin serbări și concursuri tematice.

Concursurile școlare - sunt o metodă extrașcolară de a stârni interesul elevului pentru diferite arii curriculare având, în același timp, o importanță majoră și în orientarea profesională a elevilor, făcându-le cunoscute toate posibilitățile pe care aceștia le au. Concursuri precum „Profiz”, „Constantin Sălceanu”, Sesiunile de comunicări și referate destinate elevilor cum ar fi „Nevoia de cunoaștere între știință și literatură” - organizată de Liceul Teoretic Traian Lalescu din Reșița sau olimpiadele școlare pot oferi cea mai bună sursă de motivație, determinând elevii să studieze în profunzime și prin urmare să obțină rezultate mai bune la școală. Același efect îl au concursurile organizate de mine în școală, în cadrul săptămânii „Școala altfel”. Dacă sunt organizate într-o atmosferă plăcută ele stimulează spiritul de inițiativă al copilului, îi oferă ocazia să se integreze în diferite grupuri pentru a duce la bun sfârșit exercițiile și asimilează astfel mult mai ușor toate cunoștințele.

Alte activități pot fi alese de către copii, luând parte la ele în timpul lor liber fie la Palatul copiilor fie la Centrul cultural din Drobeta Turnu Severin. De obicei acestea sunt alese ca un hobby personal, sau chiar cu scopul de a-și aprofunda cunoștințele într-un domeniu anume.

Elevii trebuie să fie îndrumați să dobândească: o gândire independentă, nedeterminată de grup, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăși să fie creativ.

Activitățile extrașcolare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora.

Activitatea educativă școlară și extrașcolară permite transferul și aplicabilitatea cunoștințelor, abilităților, competențelor dobândite în cadrul orelor prevăzute în programa școlară. Elevii sunt atrași de activitățile artistice, recreative, distractive, care ajută la dezvoltarea creativității, gândirii critice și stimulează implicarea în actul decizional privind respectarea drepturilor omului, conștientizarea urmărilor poluării, educația rutieră, educația pentru păstrarea valorilor, toleranța, comunicarea interculturală etc.

Activitățile complementare concretizate în excursii și drumeții, vizite, vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșează anumite sentimente. O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta. Activitatea în afara clasei și cea extrașcolară trebuie să cuprindă masa de copii.

Școala, oricât de bine ar fi organizată, oricât de bogat ar fi conținutul cunoștințelor pe care le comunicăm elevului, nu poate da satisfacție setei de investigare și cutezanță creatoare, trăsături specifice copiilor. Ei au nevoie de acțiuni care să le lărgescă lumea lor spirituală, să le îplinească setea de cunoaștere, să le ofere prilejuri de a se emoționa puternic, de a fi în stare să iscodească singuri pentru a-și forma convingeri durabile.

În viitor urmează, într-o anumită măsură s-a reușit și până în prezent, ca prin, activitățile extrașcolare tânărul să fie îndrumat spre toate cele necesare vieții prezente și viitoare..., (A. Comenius).

Bibliografie:

- A. Binet, *Ideile moderne despre copii*, București, 1975.
- J. Piaget, *Psihologie și pedagogie*, București, 1972.
- C. Narly, *Pedagogie generală*, București, 1998.
- J. A. Comenius, *Didactica Magna*, București, 1970.

CARACTERUL EDUCATIV AL SERBĂRILOR ȘCOLARE

*PROF. ÎNV. PRIMAR ANIȘOARA COSTĂNGIOARĂ
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PETRE SERGESCU”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Activitățile extrașcolare contribuie la dezvoltarea personalității armonioase a copiilor, la cultivarea înclinațiilor și aptitudinilor acestora de la cea mai fragedă vârstă, la organizarea rațională și plăcută a timpului liber. Un rol important îl are interesul și talentul învățătorului de a atrage micii școlari în asemenea activități plăcute, care au menirea să amplifice efectele formative ale procesului de învățământ și să sporească zestrea de cunoștințe și abilități ale copilului, în vederea reușitei integrării sociale.

Activitățile extrașcolare au un larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor, încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili vârstei școlare mici.

Activitățile extrașcolare au o mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului, deoarece implică în mod direct copilul, prin întreaga sa personalitate.

Ele prezintă unele particularități prin care se deosebesc de activitățile de predare-învățare-evaluare. Acestea se referă la conținutul activităților, durata lor, la metodele folosite și la formele de organizare.

Având un caracter atractiv, elevii participă, într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire, la activitățile extracurriculare.

O cerință importantă pentru orice fel de activitate extrașcolară este o proiectare riguroasă, atentă, alegerea din timp a resurselor materiale necesare, asigurarea implicării tuturor elevilor clasei, dar și a părinților, a comunității locale.

Serbarea școlară reprezintă o modalitate eficientă de exersare a capacităților de exprimare și a înclinațiilor artistice ale elevilor. Prin conținutul vehiculat al serbării, elevii culeg o bogăție de idei, impresii, trăiesc, autentic”, spontan și sincer situațiile redate.

Stimularea și educarea atenției și exersarea memoriei constituie obiective importante care se realizează prin intermediul serbării. Intervenția la momentul oportun, cu rolul pe care îl are de îndeplinit fiecare elev și susținută de raportul afectiv motivațional contribuie la mărirea stabilității atenției, iar cu timpul, sporește capacitatea rezistenței la efort.

Lectura artistică, dansul devin puternice stimulări ale sensibilității copilului.

Valoarea estetică este sporită și de cadrul organizatoric – sala de festivități, un colț de natură (parcul sau grădina școlii), amenajate într-o atmosferă de sărbătoare.

Contribuția copilului la pregătirea și organizarea unui spectacol artistic nu trebuie privită ca un scop în sine, ci prin prisma dorinței de a oferi ceva spectatorilor: bucurie, înălțare sufletească, plăcere estetică, satisfacție – toate acestea îmbogățindu-i viața, făcând-o mai frumoasă, mai plină de sens. Este un succes extraordinar, o trăire minunată, când reușește să trezească o emoție în sufletul spectatorilor.

Magia sărbătorilor îi stimulează pe copii să dea totul, să arate de ce sunt în stare. Spre exemplu, serbarea la care voi face referire este una tematică, în legătură cu sărbătorile de iarnă.

Odată cu sosirea anotimpului alb, ne adunăm cu toții, să ne bucurăm de colindători, de bradul de Crăciun, de cadourile lăsate de Moșul cel darnic, pentru toți. Pentru această activitate am ales un material care a fost ordonat după următorul scenariu: un montaj literar muzical, „Într-o noapte, la Betleem...”, urmat de sceneta „Bradul credincios”, apoi dramatizarea „O poveste de Crăciun” și, în finalul serbării, interpretarea celor mai frumoase colinde.

Este binecunoscut faptul că memorarea se realizează mai puternic atunci când fondul afectiv-positiv este mare. De aceea, s-a asigurat înțelegerea sensului figurat al unor cuvinte, versuri prin care se realizează trăiri emoționale. Îmbogățirea mesajului transmis spectatorilor se poate face prin introducerea unor momente de dans și cântec, pentru a adânci efectul emoțional.

Învățarea versurilor, interpretarea artistică au fost realizate de elevi cu bucuria și plăcerea caracteristice unei preocupări pentru timpul liber.

Pregătirea elevilor pentru serbare constituie un aspect tot atât de important ca și pregătirea pentru fiecare lecție în parte. Această cerință se traduce într-o acțiune ce cuprinde mai multe momente:

- comunicarea din timp a datei când va avea loc serbarea;
- comunicarea temei - cunoașterea din timp a acesteia orientează și menține interesul, ceea ce favorizează receptarea, sporește eficiența învățării;
- distribuirea rolurilor, prezentarea scenariului și familiarizarea cu acesta;
- desfășurarea serbării a cuprins, de asemenea, mai multe momente:
- perioada de pregătire a serbării, repetițiile, în care dorința de succes sudează colectivul, împulsionază în mod favorabil, face ca elevul să trăiască clipe de desfătare sufletească;
- desfășurarea programului – fiecare copil trebuie să aibă un loc bine definit în cadrul serbării, pentru a se simți parte integrantă a colectivului, să fie conștient că și de participarea lui depinde reușita momentului artistic;
- evaluarea serbării.

Serbarea școlară reprezintă un eveniment mai mult sau mai puțin așteptat, menit să evedențieze într-o formă estetică achizițiile acumulate de copii pentru dezvoltarea creativității. În procesul de învățare multe sunt momentele de satisfacție și bucurie pe care le trăiesc cei implicați, dar maxima încărcătură emoțională se dezvoltă în timpul serbărilor școlare. Importanța unor asemenea festivități este deosebită, pentru că ele largesc orizontul spiritual al elevilor și contribuie la acumularea de noi cunoștințe, îmbogățesc și remontează viața afectivă, stimulând sentimente nebănuite sau dezvoltându-le pe cele slab manifestate anterior; contribuie la dezvoltarea simțului de răspundere, prin dorința de reușită, favorizează concentrarea atenției pe parcursul desfășurării programului, prezenta spectatorilor (părinți, bunici, cadre didactice), trezind în copil energia de a învinge timiditatea. Într-o serbare școlară pot fi valorificate toate achizițiile dobândite de elevi de-a lungul unui semestru sau an școlar, conferind evenimentului artistic un caracter educativ și creator, dar se pot pune în lumină aptitudini, înclinații, talente nebănuite ale copiilor.

Elevii au nevoie de acțiuni care să le lărgescă lumea spirituală, să le împlinească setea de cunoaștere, să le ofere momente de emoție, de a fi în stare să iscodească singuri pentru a-și forma convingeri durabile.

Activitățile extrașcolare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor, încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletului copilului.

Totalitatea activităților extracurriculare organizate de școală și în afara ei, sub atenta și priceputa îndrumare a dascălului, aduc o importantă contribuție în formarea și educarea copiilor, în modelarea sufletelor acestora și au profunde implicații în viața spirituală a comunității, restabilind și întărind respectul acesteia față de școală și slujitorii ei.

Bibliografie:

Aurelia Berlușcă, *Ghid metodologic al serbărilor școlare*, E.D.P.R.A, 2010.

Dan Potolea și Emil Păun (coord), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Editura Polirom, Iași, 2002.

Vasile Poenaru, *Cartea serbărilor școlare*, Editura Coresi, 1991.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN DEZVOLTAREA APTITUDINILOR ARTISTICE LA ELEVI

*PROF. CRISTINA-ALINA CRIȘAN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „THEODOR COSTESCU”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Activitățile extrașcolare vin în completarea procesului de învățământ și contribuie la descoperirea și dezvoltarea aptitudinilor elevilor în diverse domenii artistice. Procesul dezvoltării tinerei generații nu poate fi redus numai la activitatea instructiv-educativă care se desfășoară în cadrul lecțiilor. În acest scop se folosesc și alte forme de activitate, cum ar fi: cercurile organizate la diferite obiecte, vizitele și excursiile, concursurile școlare, care contribuie la adâncirea cunoașterii, la descoperirea, dezvoltarea și valorificarea intereselor și pasiunilor, stimulează creativitatea, oferă cadrul afirmării și recunoașterii performanțelor. În plan moral, aceste activități contribuie la formarea și dezvoltarea atitudinilor de respect pentru cunoaștere, pentru cultură, pentru creatorii ei, la exersarea trăsăturilor pozitive de voință și caracter. I. Nicola consideră că „activitatea extrașcolară oferă independență mai mare elevilor și asigură o posibilitate de varietăți pentru manifestările disciplinare, ele presupun respectarea unei game variate de norme disciplinare”.

Activitățile extrașcolare au unele particularități prin care se deosebesc de activitățile școlare. Ele sunt diferite din punct de vedere al conținutului, duratei, metodelor folosite și formelor de organizare a activității. Conținutul activităților extrașcolare nu este stabilit printr-un curriculum obligatoriu; elevii au libertatea deplină de a alege conținuturile care sunt în perfectă concordanță cu interesele și dorințele lor. Astfel, acestea devin o formă complementară de activitate – parte componentă a educației – care stimulează valori, aptitudini și dezvoltă vocația, talentul, încurajând competiția, asumarea de responsabilități, comunicarea, abordările bazate pe inițiativă, imaginație și opțiune. Toate acestea duc la formarea unor personalități complete și complexe. Având cel mai larg caracter interdisciplinar, activitățile extrașcolare pot îmbrăca diferite forme: excursii, drumeții, vizite, spectacole cultural-artistice, tabere școlare, vizionări de filme, competiții sportive, cercuri de creație, cercuri pe discipline, concursuri, care, prin specificul lor, imprimă elevilor un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșând anumite sentimente. Prin activitățile la care participă, elevii își însușesc cunoștințe în domeniul științei, tehnicii, literaturii și artei. Participând la acțiuni cu caracter artistic, la manifestări cultural-artistice, vizionând spectacole de teatru și filme la cinematograful, elevii își cultivă dragostea pentru frumos.

Organizarea și desfășurarea activităților extrașcolare respectă anumite condiții: sunt subordonate procesului de învățământ care se desfășoară în clasă; se evită supraîncărcarea elevilor; se desfășoară în colectiv, fiind create și organizate pe principiul liberului consimțământ; la antrenarea elevilor trebuie să se țină seama de particularitățile de vârstă și interesele elevilor, precum și de posibilitățile de realizare pe care le au, fără să fie reținuți de la ore sau pregătirea lecțiilor.

Excursiile și vizitele sunt acțiuni cu caracter de masă organizate în scopul îmbogățirii experienței de viață a elevilor. Așa cum afirmă I. Nicola, aceste activități „se deosebesc de cele cu caracter didactic. Organizate la nivelul clasei sau școlii, cu participare benevolă, ele urmăresc lărgirea

orizontului de cunoștințe.” [Nicola, p. 454]. Vizitarea unui muzeu, a unei expoziții, a unui atelier al meșterului popular sau artist plastic poate fi o situație de învățare cu scop cultural-artistic, dar și un moment de reconciliere ori de introspecție, în funcție de educația anterioară a elevilor sau de tematica în care se încadrează excursia. Legătura organică a procesului de învățământ cu excursiile și vizitele asigură eficiența educativă a acestor activități. Influența educativă a excursiilor și vizitelor depinde și de caracterul lor variat. Prin conținutul lor, excursiile și vizitele se deosebesc de activitățile cu caracter didactic. Organizate la nivelul clasei sau școlii, cu participare benevolă, excursiile și vizitele au drept scop lărgirea orizontului cognitiv, familiarizarea elevilor cu frumusețile țării.

Cercurile de elevi sunt un important mijloc de lărgire a orizontului cultural și științific al elevilor și de dezvoltare a interesului lor pentru artă. În general, cercurile cuprind un număr mic de elevi, înscrierea făcându-se în funcție de interesul pe care-l manifestă elevii pentru o anumită disciplină. La alegerea temelor care se discută la cercuri, se va ține seama de preocupările elevilor și de nivelul lor de cunoștințe. Durata unei ședințe a cercului este, în medie, de 90 de minute. Evidența frecvenței o ține conducătorul cercului. Varietatea activității în cerc constituie și ea o condiție a frecventării lui cu plăcere de către elevi. Un rol important în educația elevilor îl joacă cercurile artistice. Cercurile contribuie semnificativ la descoperirea și stimularea talentelor și aptitudinilor elevilor, la cultivarea interesului și pasiunii pentru meșteșugurile populare și artă în general, la educarea elevilor pentru folosirea utilă și plăcută a timpului liber, la dezvoltarea imaginației creatoare și a sensibilității artistice. Înscrierea elevilor în cerc trebuie să se facă selectiv, pe bază de interese și aptitudini, iar la organizarea activității cercului trebuie să se țină seama de preocupările, preferințele, înclinațiile și capacitățile reale ale elevilor. Întreaga activitate în cadrul cercului, de la concepție la realizare, este opera elevilor. Scopul general al cercului este educația estetică și cultivarea dragostei pentru artă. Cercurile de creație au ca scop descoperirea și cultivarea talentului, aptitudinilor elevilor în diverse domenii ale artei populare.

Activitățile extrașcolare cer o bună pregătire metodologică din partea profesorilor. Este necesar să se creeze o atmosferă deosebit de favorabilă pentru instruire și educație, să se ofere posibilitatea de completare și de aprofundare a cunoștințelor și abilităților obținute la lecții, să fie create condiții de formare a personalității.

Pedagogul C. Cucoș consideră că, între activitatea desfășurată de către elevi în cadrul lecțiilor și activitatea desfășurată de ei în afara clasei și a școlii, există deosebiri din punct de vedere al conținutului și al formelor de organizare:

1. Activitatea în afara clasei și extrașcolară are un conținut deosebit de activitatea în cadrul lecțiilor. Desfășurarea lecțiilor și volumul cunoștințelor predate sunt determinate de curriculumul la disciplină, în timp ce conținutul și desfășurarea activităților în afara clasei au conținut flexibil și foarte variat, cuprinzând cunoștințe din domeniul artei, științei, tehnicii, sportului. Totuși nici conținutul acestor activități nu se stabilește în mod întâmplător, ci pe baza anumitor principii.

2. Încadrarea elevilor în diferite forme ale activității în afara clasei și extrașcolare se face pe baza liberei alegeri, sub îndrumarea cadrelor didactice, care îi pot sugera fiecărui copil ce formă de activitate este mai potrivită pentru interesele și înclinațiile lui.

3. Durata activităților în afara clasei și extrașcolare variază. O lecție are durată fixă de 50 de minute, iar activitățile în afara clasei sau extrașcolare durează de la o jumătate de oră până la două ore.

4. Verificarea, aprecierea și evidența rezultatelor activității în afara clasei și extrașcolare au forme specifice. Verificarea are caracter practic. Spre deosebire de aprecierea făcută în cadrul orelor prin intermediul notelor, ceea ce a făcut elevul în afara orelor de clasă se poate concretiza prin intermediul calificativelor.

5. Activitatea în afara clasei și extrașcolară este propice pentru manifestarea spiritului de independență și a inițiativei elevilor.

6. O altă particularitate a activității extrașcolare o constituie legătura ei cu practica. Aplicarea cunoștințelor în cadrul activităților extrașcolare are și valoarea unui exercițiu de dezvoltare a aptitudinilor elevilor.

Întreaga activitate în afara clasei are conținut variat, determinat de interesele cognitive ale elevilor și de dorințele lor. Cercetările recente din domeniul psihopedagogiei arată că utilizarea povestirilor ca metode de învățare dezvoltă imaginația copiilor. Metodele și tehnicile moderne, activ-participative, capabile să mobilizeze energiile elevilor, să le capteze atenția, care-i îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea, memoria, abilitățile artistice sunt extrem de potrivite în educarea copilului pentru problemele ridicate de societatea contemporană. Aceste metode sunt utile, pentru că dezvoltă competențele cognitive; sprijină și extind viața socială a elevului; dezvoltă gândirea creatoare individuală și de grup; facilitează comunicarea conținutului prin proiectarea în lucrările plastice a propriilor trăiri și sentimente; conduc la apariția unor raporturi noi de cunoaștere și autocunoaștere; ajută la educarea inteligenței emoționale a copilului și elevului, a empatiei ca fenomen psihic de retrăire a stărilor, gândurilor și acțiunilor celuilalt.

Prin urmare, elevii trebuie ajutați să participe la activitățile educative, să se implice afectiv, cu plăcere și bucurie spontană în ceea ce fac. De aceea, un rol important în dezvoltarea aptitudinilor artistice ale copiilor au ilustrarea poveștilor, miturilor, basmelor și poeziilor prin aplicarea metodelor, procedeele și tehnicilor artistico-plastice.

În concluzie, se poate afirma că activitățile extrașcolare generează relații de prietenie și ajutor reciproc între elevi, educă simțul responsabilității și o atitudine justă față de scopurile urmărite. Important este ca elevii să fie antrenați nu numai în desfășurarea unor asemenea activități, ci și în inițierea și organizarea lor. Valorificarea activităților extrașcolare în practica educațională ar trebui să se producă sistematic și cu mai multă eficiență, pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor.

Bibliografie:

- C. Cuciș, *Pedagogie (ediția a doua, revăzută și adăugită)*, București, Polirom, 2002.
- M. Gârboveanu, *Creativitatea elevilor în procesul de învățământ*, București, Litera Internațional, 1981.
- R. Iucu, *Instruire extrașcolară. Perspective teoretice și aplicative*, Iași, Polirom, 2001.
- P. Lisievici, ș.a., *Pedagogie. Concepte, metode și tehnici esențiale*, București, Editura Fundației România de Mâine, 2005.
- I. Nicola, *Tratat de pedagogie școlară*, București, Aramis, 2000.

VIRTUȚI ESTETICE ALE ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE

*PROF. ÎNV. PRIMAR IONICA DĂGĂDIȚĂ
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PETRE SERGESCU”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Activitățile extrașcolare, atractive la orice vârstă, sunt pentru elevii ciclului primar, în special, un prilej deosebit de participare efectivă și totală în activitate, de îmbogățire și nuanțare, atât a cunoștințelor, capacităților dobândite prin studiul diferitelor discipline școlare, cât și a vieții lor afective, ocazie de afirmare și cultivare a talentelor, având multiple virtuți estetice.

Indiferent de specificul activității desfășurate, cadrul didactic trebuie să pună elevul în centrul acțiunii educative, să pregătească riguros fiecare moment al acțiunii, conferindu-i o înaltă ținută educativă, să trezească elevilor o motivație superioară pentru participarea la activitate, să asigure relația ideală cu familia elevilor, implicând-o în reușita activității. Chiar pentru educator activitatea devine prilejul de manifestare a creativității, ingeniozității, spontaneității, spiritului său de inițiativă. O comunicare cu totul deosebită se creează între elevi și cadrul didactic, o deschidere către perceperea **frumuseții**, a stropului de lumină ce se cere a fi descoperit.

O importanță deosebită în educarea gustului estetic al elevilor o are evidențierea eleganței, armoniei culorilor și liniilor, a frumuseții dăinuind prin timp a costumelor populare românești. În cadrul muzeelor există secții de etnografie, unde trebuie duși elevii ca să admire costume populare, țesături, elemente ale artei decorative, interioare specifice diferitelor zone ale țării, grăitoare despre măiestria artiștilor populari, despre frumusețea nepereche a sufletului românesc. Educându-i în cultul tradiției, îi învățăm să iubească ceea ce este frumos. Sunt încă mulți copii care au primit în dar de la bunicii lor costume populare pe care le îmbracă uneori, la serbări școlare. Să-i învățăm să le păstreze cu sfințenie, ca pe o zestre, să le dăruiască, la rândul lor, urmașilor. Fetele care mai au norocul să crească lângă o bunică pricepută, meșteră la țesut și cusut, pot să deprindă de mici aceste îndeletniciri străvechi. Și la școală, în cadrul lecțiilor de abilități practice, elevii învață să proiecteze modele simple, folosind punctul de cruciuliță, ajurul simplu. Învață, de asemenea, să aprecieze calitatea unui produs, fie un șervețel, un semn de carte, un coșuleț împletit, un colaj. Chiar în incinta școlii se pot organiza expoziții cu obiecte create de meșteri populari sau de elevii care activează în cercuri de artă manuală.

„A șaptea artă” dintre cele ale vizualului, ocupând un loc venerat, datorită fascinației pe care o exercită, dar și discutabil, din punct de vedere al originalității stilului, este cinematografia. Este provocată o adevărată „restructurare” a omului proiectat într-un flux-reflux năucitor, „lăsat liber” și devenit apoi spectator-actor la întreaga realitate în mișcare. Farmecul cinematografului este simțit și de copii, chiar de la o vârstă mică, aceștia făcând cunoștință de timpuriu cu filmul de animație, unul dintre genurile cinematografice cele mai îndrăgite de ei. Este bine ca și în cadrul unor activități extracurriculare să le dezvăluim elevilor **valorile estetice** ale cinematografului și teatrului. Atunci când avem nevoie de exprimarea unor simțăminte, a unor idei mai subtile, ne orientăm spre teatru, iar când suntem atrași de domeniul senzațiilor și de tot ceea ce cuvintele nu au puterea să exprime, ne îndreptăm spre cinematografie, ambele opțiuni având farmecul lor.

Orice spectacol bine realizat, fie că este teatru de păpuși, teatru de varietăți, film artistic sau științifico-fantastic, poate constitui un bun prilej de educare a gustului estetic al elevilor. Ei sunt impresionati de farmecul actorilor, de expresivitatea figurilor, de semnificația decorului, de eleganța și ritmul punerii în scenă, de tot ceea ce constituie „odihnă peisagistic-oculară și încântare a sufletului său alertare a simțurilor și a intelectului”. Putem face mai mult, putem aduce teatrul în sala de clasă, cu tot ce are el magic: actori, decoruri, lumini și umbre. Putem dramatiza basme, povestiri, schițe, făcând din elevi talentați actori, ajutându-i să înțeleagă personajul pe care îl interpretează.

Între activitățile complementare procesului de învățământ, serbările școlare pot fi considerate un corolar al muncii, deloc ușoare, a cadrului didactic de a căuta, de a găsi și de a șlefui talente, calități ascunse, nebănuite ale elevilor. Serbările școlare sunt indiscutabil momente de educare estetică a elevilor, în care vibrează într-o lumină unică, de teamă și emoție, de bucurie și mândrie, inimi de copii, dascăli, părinți. Indiferent cât de mare sau neînsemnată importanță are evenimentul care prilejuiește serbarea, aceasta trebuie să aibă întotdeauna o înaltă ținută educativă pentru a putea pretinde că îmbogățim trăirile sufletești ale copiilor, le trezim dorința de afirmare, puterea de a învinge obstacolele, respectul și încrederea în sine, bucuria incomensurabilă a succesului.

În cadrul unei serbări, genurile artistice trebuie selectate și legate astfel încât să confere programului unitate, dar și varietate, atractivitate. Cor, grup vocal, soliști vocali și instrumentiști, recitatori, montaj literar-artistic, dramatizări, scenete, glume, dans modern, dans popular, dans tematic, îngemănate în serbări au rezonanțe nebănuite în sufletul copiilor. Fiecare gest al spectatorilor, un ropot de aplauze, un hohot de râs molipsitor, o lacrimă prelinsă pe obraz sunt trăite inefabil în jocul frumos în care sala de clasă devine „scenă”, iar elevii „actori”. Pentru puritatea sentimentelor pe care le trăiesc „micii artiști” merită să le oferim cât mai multe momente în care ei să se afirme. Serbările școlare sunt cu adevărat o îngemănare de muncă, talent, dăruire și bucurie, momente unice și irepetabile, mai ales prin intensitatea trăirilor tuturor celor implicați în reușita lor. Renunțarea la serbări ar însemna privarea copiilor de emoții și sentimente estetice de neînlocuit.

Excursiile, plimbările, drumețiile contribuie la recreere, destindere și reconfortare, la menținerea capacității de efort prin asigurarea odihnei active, sunt activități prin care se formează deprinderi morale și estetice. Elevii sunt obișnuiți să-și petreacă timpul liber într-un mod plăcut și util. Cu prilejul organizării unor astfel de activități se trăiesc emoții care vin să „închege” colectivele de elevi. Buna dispoziție și veselia favorizează cultivarea unei atitudini optimiste față de viață. Trebuie să le dezvăluim frumusețea naturii, să-i facem pe elevi să „zăbovească” înaintea unei câmpii de-un verde crud, unui deal arcuindu-se lin, unui izvor susurându-și argintul printre pietre, unui munte pierzându-și fruntea înzăpezită printre nori, unui cer însângerat de toamnă, unui zbor de cocori vâslind din aripile cu foșnet de mătase veche, unei flori deschizându-și corola în toată splendoarea ei. Să-i ajutăm să înțeleagă **frumusețea**, s-o interiorizeze, s-o trăiască. Natura este o inepuizabilă sursă de **valori estetice**, iar darea de sens pe care o aduce în viața omului „nu constă, în fond, în nimic altceva decât în sentimentul convingător de a te afla ochi în ochi cu ceva de o valoare absolut proprie - cu ceva, de dragul căruia ar merita deja să trăiești, indiferent cum te găsești de altfel în viață”.

Să-i îndrumăm pe elevi să cunoască frumusețile și bogățiile țării, să se îmbogățească într-un anume fel, călătorind, să învețe țara pe de rost, „ca pe o poezie”, cum îi sfătuiește poeta Ana Blandiana în lectura „Buchetul de flori”.

Elevii trebuie să știe că este nevoie să cultivăm și să valorificăm **frumosul** din noi și din jurul nostru. Deprinderea de a respinge dezordinea, de a amenaja cu gust orice spațiu (camera, sala de clasă, biblioteca personală), emiterea unor păreri personale despre **frumosul** caracteristic unui obiect sau altuia pot fi obiective ale unei dezbateri cu tema „*Frumosul - în fiecare zi lângă noi, pentru noi*”, activitate ce poate accepta o varietate de scenarii, în funcție de clasă, timp, loc de desfășurare.

Prin multe activități extrașcolare se pun bazele culturii artistice și ale gustului estetic, urmărindu-se formarea atitudinii estetice a elevilor față de valorile estetice din natură, societate și artă.

Solicitarea diferențiată și diversă a elevilor în activitățile extrașcolare, în funcție de interese, aptitudini, favorizează individualizarea proceselor educaționale, în care rolul educatorului este mai discret.

Expresii ale educației nonformale, activitățile extracurriculare au cu educația formală un raport de complementaritate, atât sub aspectul conținutului, cât și al formelor și modalităților de realizare. Mai mult ca oricând valențele lor estetice trebuie puse în lumină.

Bibliografie:

Costel Petcu, *Elemente de cultură filozofică, logică și psiho-pedagogică*, Editura Eminescu, București, 1994.

Nicolai Hartmann, *Estetica*, Editura Univers, București, 1974.

Ioan Jinga, Elena Istrate, *Manual de pedagogie*, Editura All Educational, București, 1998.

*** *Programa activității educative în învățământul preuniversitar*, 1994.

STRATEGII PEDAGOGICE DE STIMULARE A CREATIVITĂȚII ELEVILOR

PROF. RUXANDA EMILIA DIACONESCU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „DIMITRIE GRECESCU”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI

„Secretul creativității stă în a ști cum să-ți ascunzi sursele”
- Albert Einstein -

Multă vreme creativitatea a fost considerată apanajul exclusiv al unei minorități restrânse. Distingând însă mai multe trepte calitative în creativitate și observând cum și eforturile de gândire obișnuită implică ceva nou, cel puțin pentru persoana aflată într-un impas, astăzi nu se mai face o separare netă între omul obișnuit și creator. Orice om normal poate realiza o îmbunătățire în munca sa, o mică inovație sau invenție. Ca dovadă că, în multe țări, numărul inventatorilor cu brevet e de ordinul zecilor și chiar al sutelor de mii.

Pentru a se ajunge la o astfel de performanță, e nevoie de preocupare specială, de condiții favorabile dezvoltării imaginației. Și, într-adevăr, asistăm astăzi la deschiderea unor „cursuri de creativitate” și chiar „școli de inventică”.

Ce se poate face deci pentru stimularea creativității?

Mai întâi, trebuie să fim conștienți, și să combatem anumite piedici în calea manifestării imaginației, creativității. Asemenea obstacole exterioare sau interioare individului sunt denumite, de obicei, blocaje. Apoi trebuie identificate capacitățile creative ale elevilor.

Potențialul creativ al elevilor poate fi pus în evidență prin folosirea corelată a mai multor metode și nu prin folosirea exclusivă a uneia dintre ele.

În mod obișnuit, se începe prin *metoda analizei produselor activității elevilor*, fiind evident că, de exemplu, talentul plastic se vedește în primul rând în desenele, picturile, modelele pe care este în stare să le realizeze cineva, așa cum talentul literar apare în primul rând în forța expresivă a compunerilor lui literare.

Metoda biografică poate aduce informații suplimentare legate de persistența unor preocupări creative și de eventualele performanțe deosebite obținute de elev cu diferite prilejuri (concursuri, olimpiade, activități extrașcolare etc).

Testele de creativitate pun în evidență o serie de caracteristici personale de genul celor descrise anterior în legătură cu factorii instrumentali ai creativității. Ele îi solicită, de exemplu, subiectului să realizeze într-un interval de timp determinat cât mai multe desene originale pornind de la figuri date, să imagineze pentru aceste desene titluri “la care nu s-ar gândi nimeni”, să găsească utilizări multiple unui obiect “banal”, să conceapă cât mai multe ameliorări care s-ar putea aduce unui obiect, să imagineze un alt sfârșit al unei povestiri cunoscute etc.

Dezvoltarea potențialului creativ uman presupune, în primul rând, o optimă interacțiune educativă a tuturor factorilor de educație care interacționează într-o societate, școala nefiind singurul factor de influență.

Sunt necesare acțiuni concertate în trei planuri distincte:

- a) social;
- b) individual-psihologic;
- c) calitatea vieții.

a) În plan social, de o deosebită importanță pentru descătușarea energiilor creatoare umane sunt preocupările de a asigura:

- largă participare democratică și creativă la procesele decizionale care privesc viața oamenilor;
- aprecierea socială a muncii creative și a persoanelor creative de către societate;
- crearea unor posibilități reale cetățeanului de a-și petrece timpul liber prin desfășurarea unor activități creative, după preferință s.a.

b) În plan individual psihologic, prezintă importanță:

- crearea unui sistem eficient de instruire și educație permanentă;
- ridicarea calității educației și învățământului;
- preocupări sistematice de calificare a oamenilor;
- educația pentru creativitate s.a.

c) În ceea ce privește calitatea vieții se impune crearea unor condiții favorabile unui regim de muncă igienic, de natură să susțină fizic efortul creator.

În contextul tuturor acestor condiții social-educative ale creativității, școala urmează să realizeze finalități educative specifice, de care este direct responsabilă. Ei îi revine responsabilitatea de a acționa pentru stimularea potențialului creativ al elevilor.

Despre importanța creativității nu e nevoie să spunem multe: toate progresele științei, tehnicii și artei sunt rezultate ale spiritelor creatoare. Desigur, există mai multe trepte de creativitate. C. W. Taylor descrie cinci „planuri” ale creativității.

Creativitatea expresivă se manifestă liber și spontan în desenele sau construcțiile copiilor mici. Nu se pune problema, la acest nivel, de originalitate. Este însă un mijloc excelent de a cultiva aptitudinile creatoare ce se vor manifesta ulterior.

Planul productiv este planul creării de obiecte, specific muncilor obișnuite. Un olar sau o țesătoare de covoare produc obiecte a căror formă se realizează conform unei tradiții, unei tehnici consacrate, aportul personal fiind redus. Este planul la nivelul căruia accede orice om muncitor.

Planul inventiv este accesibil unei minorități foarte importante. E vorba de inventatori, acele persoane ce reușesc să aducă ameliorări parțiale unei unelte, unui aparat, unei teorii controversate.

Creativitatea inovatoare o găsim la oamenii caracterizați ca fiind „talente”. Ei realizează opere a căror originalitate este remarcată cel puțin pe plan național.

Creativitatea emergentă este caracteristică geniului, omului care aduce schimbări radicale, revoluționare într-un domeniu și a cărui personalitate se impune de-a lungul mai multor generații.

În afară de aceste aspecte, dacă nu creativitatea, cel puțin imaginația este necesară fiecăruia dintre noi în condițiile vieții obișnuite.

În ce privește factorii creativității, se poate vorbi, mai întâi, de *aptitudini* pentru creație. Există anumite structuri cerebrale, pe care nu le cunoaștem, care favorizează imaginația, ele creând predispoziții de diferite grade pentru sinteza unor noi imagini, unor noi idei. Totuși, e nevoie de intervenția mediului, a experienței pentru că ele să dea naștere la ceea ce numim talent.

A doilea factor care trebuie amintit este *experiența*, cunoștințele acumulate. Importantă nu este doar cantitatea, bogăția experienței, ci și varietatea ei. Multe descoperiri într-un domeniu au fost sugerate de soluțiile găsite în altă disciplină.

Se disting două feluri de experiențe:

- a) experiență directă, acumulată prin contactul direct cu fenomenele sau prin discuții personale cu specialiștii;
- b) experiență indirectă, obținută prin lectură sau audierea de expuneri.

Alți factori interni ai dezvoltării creativității sunt *motivația* și *voința*. Creșterea dorinței, a interesului pentru creație, ca și a forței de a birui obstacole are, evident, un rol notabil în susținerea activității creatoare.

Societatea are o influență deosebit de importantă pentru înflorirea spiritului creativ într-un domeniu sau altul. În primul rând, intervin cerințele sociale.

Un alt factor determinat în stimulare creativității îl constituie *gradul de dezvoltare a științei, tehnicii, artei*. Prezentarea unor modele umane exemplare din acest punct de vedere, a personalității și activității unor mari savanți, artiști, filozofi, oameni politici va oferi elevilor exemple convingătoare cu privire la menirea și modul de a fi al autenticelor persoane creative.

Inițierea elevilor în metodologia riguroasă a cercetării științifice și în general în modalitățile de căutare și verificare a adevărului vor fi de natură să inducă elevilor respect pentru cercetarea științifică onestă și modestia generată de aprecierea exactă a valorii unei contribuții la vastul și inepuizabilul domeniu al cunoașterii și acțiunii umane.

Bibliografie:

Ana Stoica, *Creativitatea elevilor. Posibilități de cunoaștere și educare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1983.

Florea Voiculescu, *Analiza resurse-nevoi și managementul strategic în învățământ*, București, Editură, Aramis”, 2004.

Conf. Univ. Dr. Mihai Diaconu; Prof. Univ. Dr. Ioan Jinga, *Pedagogie*, București, EDP.

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE

PROF. ÎNV. PRIMAR AMALIA DINCĂ
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALICE VOINESCU”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIȚI

Procesul educațional realizat prin activitățile extracurriculare este o acțiune organizată, desfășurată în școală, în afara orelor de clasă și în afara școlii, în mediul socio-cultural, prin teatre, muzee, biblioteci publice, excursii, cluburi sportive, concursuri ș.a.

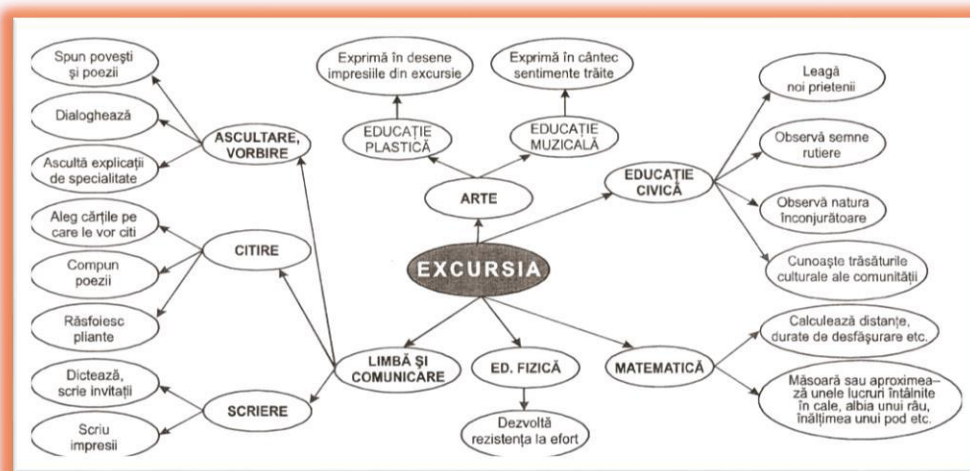
Activitățile extracurriculare se desfășoară sub îndrumarea atentă a profesorului.

Activitățile astfel definite sunt apreciate atât de către elevi, cât și de factorii educaționali în măsura în care:

- urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ;
- valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile elevilor;
- organizează într-o manieră plăcută, relaxantă, timpul liber al școlarilor;
- formele de organizare sunt ingenioase, cu caracter recreativ;
- elevii își pot manifesta în voie spiritul de inițiativă;
- participarea este liber consimțită, necondiționată, constituind un suport puternic pentru o activitate susținută;
- au un efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup;
- sunt caracterizate de optimism și bun umor;
- creează un sentiment de siguranță și încredere tuturor participanților;
- contribuie la dezvoltarea personalității armonioase a copiilor.

Obiectivele urmărite pe parcursul activităților extracurriculare pot veni în sprijinul formării competențelor specifice disciplinelor din ariile curriculare.

Legătura dintre o excursie și alte arii curriculare poate fi observată în următoarea reprezentare grafică (metoda, ciorchinele"):

În funcție de legătura/relația lor cu procesul didactic desfășurat în clasă, astfel de activități se pot organiza și susține în diferite etape ale procesului de învățământ:

- *La începutul unei teme sau capitol din programă*, urmărind familiarizarea elevilor cu sarcina de învățare, trezind curiozitate, interes pentru o anumită temă și contribuind la colectarea unui material variat, interesant, prețios pentru dezbaterile ce vor urma;
- *În prelungirea conținutului lecției*;
- *Pentru îmbogățirea și valorificarea cunoștințelor folosite în lecție*.
- Exemplificăm cu activități extracurriculare, desfășurate cu clasa de elevi și care au mărit calitatea educației și instrucției.
- *Excursie la Sarmizegetusa* în susținerea și completarea lecției „Strămoșii noștri dacii și romanii”.
- *Vizite la Muzeul de Arte și la Muzeul Porțile de Fier din Drobeta Turnu Severin*, în susținerea altor lecții de istorie, limbă și comunicare, arte plastice.

Printre activitățile desfășurate menționez: *vizionări de spectacole* („Luceafărul”, de M. Eminescu, „Print și cerșetor”, de Mark Twain); serbări (1 Decembrie, 24 Ianuarie etc.); întâlniri cu oameni de știință pe teme ca: viața plantelor și animalelor; protecția mediului etc.

Îndeplinirea acestor obiective depinde în primul rând de profesor, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităților și resurselor de care dispune clasa de elevi.

Bibliografie:

- Maria Cernea, *Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ*, în „Învățământul primar”, nr. 1/2000, Editura Discipol, București.
- Nedelea Crăciunescu, *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar*, în revista „Învățământul primar” nr. 2, 3/2000, Editura Discipol, București.
- Constantin Cucos, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996.
- Ioan Jinga, Elena Istrate, *Manual de pedagogie*, Editura ALL, București, 1998.
- Ioan Nicola, *Pedagogie*, E.D.P., București, 1994.

PROMOVAREA ECOLOGIEI ÎN CADRUL EXCURSIILOR ȘCOLARE

*PROF. LUMINIȚA-MIHAELA DINCĂ
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Elevii ciclului primar au posibilitatea ca prin însușirea cunoștințelor științifice să contribuie la formarea unei gândiri cauzale a acestora, la dezvoltarea spiritului de observație, la însușirea unor sisteme de priceperi și deprinderi active, precum și la dezvoltarea afectivă, volițională a fiecăruia. Prin studiul științelor naturii se ajunge la educarea și formarea unei conduite ecologice, care presupune acțiuni pentru conservarea, gospodărirea, ocrotirea și protecția naturii. În manualele de științe ale naturii din ciclul primar sunt prezentate elevilor teme și subiecte legate de cunoașterea naturii, pentru ca micuții școlari să înțeleagă pericolele ecologice care amenință planeta. Sarcina învățătorului este aceea de a face educație ecologică, de ocrotire a naturii care poate fi la îndemâna elevilor de a o proteja, de a o îngriji și a o înfrumuseța neconținut.

În rândul școlărilor mici, educația ecologică poate fi promovată de la vârste fragede. Cea mai productivă perioadă pentru a face cunoștință cu lumea înconjurătoare este clasa pregătitoare, când copiii afișează o curiozitate aparte despre ceea ce îi înconjoară.

Mediul înconjurător, așa cum ni se prezintă el astăzi, este în cea mai mare parte o creație a omului, dar el poate influența la rândul său evoluția societății umane. Problema protecției mediului ambiant are o importanță majoră printre multe alte probleme ale omenirii, de a păstra patrimoniul natural de bogății, de a proteja fauna, flora, resursele solului și subsolului, să aibă ape limpezi și o atmosferă cât mai curată.

Degradarea mediului înconjurător se petrece de multe ori sub ochii noștri și aceasta se datorează tocmai intervenției omului în natură. Pericolul este foarte mare și de aceea trebuie conștientizată necesitatea protecției mediului în care trăim, a ocrotirii vieții pe pământ în cele mai variate forme ale sale.

A proteja mediul înseamnă a rezolva problema combaterii poluării, indiferent de unde ar veni această poluare care amenință în primul rând culturile agricole și, implicit, sănătatea oamenilor.

În acest context, școala este cea căreia îi revine rolul de a educa tânăra generație în spiritul mediului ambiant, profesorii le revine obligația de a-i învăța pe copii să înțeleagă și să iubească natura, să-i pătrundă tainele și să o protejeze, să urmărească formarea și dezvoltarea conștiinței ecologice a copiilor.

Copiii trebuie învățați să ocrotească natura și să o respecte, să iubească pământul și să participe direct, în limita posibilităților lor, la anumite activități în cadrul cărora pot să înțeleagă ce înseamnă să lucreze corect pământul care ne hrănește cu tot ce intră în componența lui (ape, viețuitoare, plante).

Trebuie să-i educăm pe copii încă din preșcolaritate, în sensul păstrării mediului natural în care trăiesc, să le dăm posibilitatea să contribuie la plantarea și îngrijirea unui pom, a spațiilor verzi, a florilor ce înfloresc și înfrumusețează locul în care trăiesc, prin acțiuni practice de protejare a vegetației, toate acestea constituind principalul factor de regenerare al atmosferei.

Pentru aceasta trebuie să organizăm cu copiii acțiuni care să-i pună în situația de a cunoaște ființe și fenomene din lumea înconjurătoare, caracteristicile acestora, favorizarea însușirii unor cunoștințe ecologice prin activități cu caracter experimental și demonstrativ, antrenarea copiilor în desfășurarea acestora.

În cadrul activităților pe care le desfășurăm cu elevii, este necesar să le dezvăluim pericolul dispariției unor specii de plante și animale, efectele nocive ale vânării unor animale pe cale de dispariție, cum ar fi capra neagră și alte specii de animale și păsări rare.

De asemenea, trebuie să le vorbim despre pericolul în care se află insectele în urma poluării apelor și aerului, despre cantitățile însemnate de pești care au murit din cauza reziduurilor din apă ajunse aici prin neglijența oamenilor, fiind pusă în pericol chiar viața acestora consumând deseori pește care a crescut în astfel de ape.

Unele acțiuni ale omului, cum ar fi defrișarea pădurilor, distrugerea vegetației, transformarea unor trasee turistice, a popasurilor în imense lăzi de gunoaie, parcare autoturismelor în locuri nepermise (spații verzi, arii protejate), infectarea apelor prin spălarea autoturismelor cu detergenți duc la degradarea mediului, lucru care se răsfrânge în mod direct asupra omului, asupra sănătății lui.

Odată cu dezvăluirea pericolului ecologic înfățișăm copiii și pasionanta lume a păsărilor, viața lor în colectivitate, ingenioasele lor mijloace de comunicare, taina migrațiilor, importanța pădurilor care constituie sistemul ecologic de cea mai mare însemnătate, precum și contribuția plantelor la menținerea și existența vieții pe pământ.

Intervine astfel necesitatea de a-i învăța pe copii să păstreze curățenia în parcuri și grădini, în păduri, în zonele de agrement, să mențină integritatea arborilor, să cunoască exemplarele unice și arborii cu valoare monumentală. Copiii trebuie învățați să întrețină spațiile verzi, să planteze pomi, flori, contribuind astfel la înfrumusețarea peisajului citadin și, implicit, la reducerea poluării din natură, deoarece copacii elimină oxigenul de care noi avem atâta nevoie.

Ca o componentă majoră a mediului înconjurător, pădurea are un rol important în evoluția societății umane, deoarece ea este cea care furnizează atât surse de hrană cât și materii prime. Cu prilejul unor drumeții și excursii organizate prin împrejurimi le-am atras atenția copiilor asupra fenomenului de defrișare a pădurilor, dar și preocuparea oamenilor de a planta în pepiniere diferiți arbori care vor reîmpăduri zonele defrișate. Pentru ca elevii să înțeleagă mai bine problema poluării apei, am făcut experiențe de decantare a apei în mai multe vase sau am udat florile cu apă amestecată cu ulei, petrol și am observat cum aceste flori s-au ofilit și și-au dat seama ce înseamnă fenomenul de poluare a apei. Am explicat elevilor că așa cum s-au ofilit acele flori, tot așa plantele acvatice au de suferit acolo unde este poluată apa în care trăiesc ele. Cu ajutorul excursiilor făcute cu școala, elevii au ocazia să cunoască și cauzele poluării atmosferei, prin contactul direct cu realitatea înconjurătoare, valorificând cunoștințele obținute prin experiența anterioară.

Le-am vorbit elevilor despre efectele nocive pe care îl are fumul de la combinatele chimice sau termocentrale, cum poluează aerul pe care noi îl respirăm și în felul acesta ei au înțeles mai bine relația strânsă dintre om și natură.

Am observat că ponderea achizițiilor realizate în cadrul activităților extrașcolare este foarte mare, bogată în conținut, prin participarea activă a copiilor, întrebările pe care aceștia le pun în legătură cu problemele pe care ei vor să le dezlege încă de la această vârstă. Prin toate activitățile pe care le-am desfășurat i-am făcut pe elevi să înțeleagă că mediul înconjurător este spațiul vital al unei omeniri care împarte o locuință comună și că protejând propriul nostru mediu îl protejăm și pe cel al vecinului, iar poluarea nu are granițe, ea fiind dăunătoare atât oamenilor, cât și naturii.

Bibliografie:

- N. Ilinca, N. Lazăr, A. Nedelcu, *Geografia mediului înconjurător - probleme fundamentale ale lumii contemporane*, Editura Paralela 45, Pitești, 2002.
- N. Ilinca, O. Mândruț, *Elemente de didactică aplicată a geografiei*, Editura C.D. Press, București; *** *Lecturi geografice*, (1967), vol I, *Societatea de Științe ale naturii și geografiei din România*, E.D.P., București, 2006.
- Mirela Elena Mazilu, *Didactica geografiei în societatea bazată pe cunoaștere*, articol publicat în *Vol. Conferinței internaționale Contemporary Trends in teaching and learning Geography*, vol.5, Editura Presa Universitară Clujeană, 2008, ISBN 978-973-555-505-4, pag.26-30, Cod CNCSIS 109.

EDUCAȚIA NONFORMALĂ: MÂNCAREA EMBLEMA NAȚIONALĂ ȘI MEDICAMENT

PROF. ANA AMALIA DOBRE
COLEGIUL TEHNIC MOTRU, JUDEȚUL GORJ

Fenomenul globalizării s-a extins în secolul XXI în toate domeniile, de la social până la cel cultural, de la educație până la economie, de la alimentație până la medicină. Elevii europeni participă tot mai des și la activități extracurriculare ce analizează legătura directă dintre educație, alimentație și sănătate. Frecvent, în cadrul "Săptămânii altfel" și orelor de dirigenție, organizez activități extracurriculare despre consecințele "alimentației dezechilibrate versus sănătate în farfurie". Educația nonformală cuprinde și astfel de activități absolut necesare elevilor (mai ales celor din ciclurile gimnazial și liceal). Ei rareori fac conexiunea între alimentație corectă și sănătate. Într-o Europă în care numărul elevilor afectați de obezitate este în creștere, mortalitatea infantilă încă foarte mare, consider că o activitate de tipul "Mâncarea-emblema națională, medicament și liant între oameni", sigur devine o prioritate.

Elevii se împart în trei grupe, adică "bucătarii, medicii și psihologii". Analizăm "embleme naționale" din bucătăria SUA, Franța, Italia, Grecia, România, Japonia, India, Rusia și China. În prima etapă bucătarii și-au prezentat "semnătura culinară națională": pui KFC, macaroane cu brânză, curcan umplut, hamburger, plăcintă americană (SUA); fois gras, supă cremă de ceapă, tocană de vită franțuzească, salată Nicoise, mousse de ciocolată (Franța); pizza, paste, salată Cesar, risotto, cannoli (Italia); salată grecească, musaca, vinete grecești, friptură de miel, baclava cu fistic (Grecia); sarmale, ciorbă de curcan, mici, plăcintă de varză, cozonac (România); salată rusească, pui Kiev, ruladă cu nuci, mâncare de hrișcă, tartine cu caviar (Rusia); sushi, supă Ramen, orez prăjit, pește Teriyaki și mochi (Japonia); curry de pui, chiftele de linte, curry de fasole uscată, cartofi Bombay, budincă de morcovi cu fistic și cardamom (India); pachețele de primăvara, pui Shanghai, orez prăjit cu pui, varză coaptă și banane împachetate (China). Fiecare "chef" prezintă rețetele preparatelor țării sale, poate decide să gătească înainte de activitate pe cel mai echilibrat din punct de vedere alimentar din lista și să-l prezinte audienței. Explică importanța fiecărui condiment utilizat și motivul alegerii celor 5 preparate. Sunt categoric printre cele mai consumate mâncăruri, indiferent de continent, căci majoritatea se gătesc oriunde în lume în restaurante cu specific (național sau internațional). De exemplu, pachețelele de primăvara și hamburgerii se găsesc în orice oraș din lume. Altfel spus, de departe cea mai frumoasă formă a globalizării este prin diversitatea mâncărurilor, interacțiunea culturilor culinare!

Medicii vorbesc despre modul în care fiecare dintre aceste alimente ajută sau dezechilibrează organismul. Despre terapia alternativă cu ceaiuri, condimente corect utilizate și cafea (stimulează activitatea cerebrală și reglează tensiunea hipotensivilor) consumate rațional. De asemenea menționează diferența între mâncarea bio (acasă sau la restaurant) și semipreparate, utilizarea produselor modificate genetic, etc.

Psihologii prezintă mâncarea tradițională, care se regăsește pe toate continentele tocmai datorită fenomenului globalizării sociale, fuziunii între bucătăriile din diferite condimente atât de diferite din punct de vedere socio-cultural, economic sau politic. Ei remarcă faptul că mâncarea este un liant al societății globalizate. Remarcabil este un exemplu tipic, oferit de chef Florin Dumitrescu, unul dintre

jurații celei mai iubite emisiuni culinare din România (Chefi la cuțite) "Niciodată în fata unei pizza, a unei prăjituri sau fripturi bune lumea nu se ceartă!" La sfârșit ei aleg să prezinte câteva dintre cele mai sănătoase mâncăruri specifice acestor țări, răspândite în toată lumea: supa cremă de dovleac și grill de pui și vită (americani), supă cremă de broccoli, de ciuperci și peștele gătit la cuptor (Franța), salată verde cu ciuperci, salată de pui cu grapefruit (Italia), salată grecească de năut, salată cu iaurt și castraveți (Grecia), mâncare de praz cu pui, salată de spanac cu ton/păstrăv (România), mâncare de hrișcă, salată Shuba (Rusia), sushi și supă ramen (Japonia), curry de legume, salată cu năut (India), pește cu orez, varză coaptă (China).

În fiecare an, după astfel de activități aproximativ 25% dintre participanți aleg mâncarea sănătoasă, renunță să mănânce în oraș sau acasă produse tip fast-food, semipreparate sau dulciuri procesate. Din cercetare personală știu că 80% dintre bolile copilăriei pot fi prevenite sau vindecarea este rapidă și eficientă dacă copiii consumă de trei ori pe săptămână năut, pește, pasăre, legume și fructe roșii, verzi și portocalii (acestea tratează și vindecă boli imunitare, cancer, anemie), de două ori pe săptămână linte, ciuperci, orez, cereale și săptămânal vită, cartofi roșii, țelină, mazăre, fasole. Zilnic copiii, adolescenții, adulții ar trebui să consume ouă, lactate, citrice, supe sau ciorbe, ceaiuri și mere, mango, banane, ananas. Aceste fructe combinate două câte două au efecte benefice asupra întregului organism. De exemplu bananele ajută sistemul nervos, iar mango reduce glicemia.

Medicina orientală (chineză, indiană, arabă) a utilizat încă din cele mai vechi timpuri condimentele în scop curativ, adică în tratamentele medicale. Astfel, scorțișoara tratează răceli și anemie; schinduful este indicat în infecțiile tractului urinar; cuișoarele cresc imunitatea, distrug bacteriile și tratează infecțiile din organism, puternic antioxidant, ajută digestia și tratează afecțiunile neurodegenerative; turmericul este cel mai puternic agent anticancerigen, antitumoral; cardamonul oferă protecție gastrointestinală, reglează colesterolul, are rol anticancerigen, utilizat și pentru afecțiuni cardiace; coriandru favorizează digestia, antiseptic, carminativ, afrodisiac; muștarul are efect imunizant, antioxidant, antiinflamator, laxativ, etc.

În acest context este important să menționăm faptul că Ayurveda ("știința vieții"), adică cel mai vechi și mai complex sistem medical din lume, care susține principiile sănătoase de viață (inclusiv alimentația) s-a răspândit și în Europa. Originea învățăturilor Ayurveda datează din vechile scripturi indiene (Vedas), care se datorează gândirii și experienței "Înțelepților iluminați" (Rishi) și au apărut în mileniul I înainte de Hristos. Ayurveda privește ființa umană ca un complex invizibil și reciproc de interconectare a corpului, a energiei vitale, a minții și a sufletului. În conformitate cu principiile stilului de viață sănătos, ayurveda încearcă să restabilească armonia corpului uman. Aceasta este sănătatea fizică și mentală. Prin dietă adecvată, utilizarea frecventă a plantelor medicinale este posibilă vindecarea bolilor de piele, ale căilor respiratorii, digestive, de circulație a sângelui, obezitate, migrene, neurologice, ginecologice, insomnie, etc.

Bibliografie:

- Mihaela Bilic, *ABC de nutriție*, Editura Curtea Veche, 2016.
 Mihaela Bilic, *Tocăniță pentru suflet*, Editura Curtea Veche, 2016.
 Sorin Bontea, *Rețete fără frustrări pentru persoanele cu gută*, Ed. Dr. Reddy', 2019.
 Alexandru Dobos, *Medicina ayurvedica*, Editura Ștefan, 2009.
 Florin Dumitrescu, *Românește. Punct și de la capăt*, Editura Librex, 2019.

PROIECTELE DE MOBILITATE – O ȘANSĂ PENTRU TINERI

*PROF. GABRIELA CODRUȚA DUMITRESCU
LICEUL TEHNOLOGIC „DOMNUL TUDOR”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

În anul 1967 avea loc în Virginia, Statele Unite ale Americii, Conferința Internațională privind Criza Mondială în Educație. La acest eveniment Institutul Internațional pentru Planificarea Educației UNESCO, condus la acea dată de către P. H. Coombs, a fost însărcinat cu elaborarea unui document bază pentru lucrările acestui congres. Un accent deosebit a fost pus pe necesitatea de a se dezvolta mijloace educaționale diferite de cele de până atunci, convenționale. Astfel, ulterior, în anul 1968, Coombs și colaboratorii săi au propus termeni noi făcându-se o distincție clară între educația formală, educația non-formală și educația informală.

Termenul de educație non-formală s-a născut din nevoia de a se satisface cererea pe care societatea a pretins-o educației, prin anii șaizeci (1960), o analiză educațională detectând ceea ce la acel moment a fost numit drept: "criză mondială în educație", o criză ce într-un mod special își regăsea prezența în sistemele formale de învățământ (adică în clasicele "școli").

Educația non-formală se referă la toate acele activități care sunt desfășurate în afara mediului școlar și care tind a dezvolta abilitățile, facultățile intelectuale și facultățile morale ale indivizilor. Se înțelege astfel, că "educație non-formală, acel ansamblu de procese, ansamblu de medii și ansamblu de instituții specifice și diferențiat concepute (funcție de explicitate obiective de formare sau de instruire) care nu sunt direct orientate înspre obținerea de grade proprii (specifice) sistemului statal (oficial) de învățământ". (Trilla, 1998:30)

În acest context, al educației non-formale, se înscriu cu succes și proiectele de mobilitate, acele proiecte instituționale prin care se realizează activități cu parteneri din mai multe țări (trans-naționale).

Conform site-ului oficial <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/> proiectele de tineret finanțate prin programul "Erasmus+" trebuie să respecte următoarele principii privind învățarea non-formală și informală:

- învățarea în contexte non-formale este intenționată și voluntară;
- tinerii și lucrătorii de tineret participă activ la planificarea, pregătirea, punerea în aplicare și evaluarea proiectului;
- activitățile de învățare au loc într-o gamă diversă de medii și situații;
- activitățile se desfășoară cu sprijinul facilitatorilor profesioniști (cum ar fi formatorii, lucrătorii de tineret, experții în domeniul tineretului) sau al voluntarilor (cum ar fi liderii de tineret, formatorii de tineret etc.);
- de regulă, activitățile documentează învățarea într-un mod specific, orientat pe domeniu.

De asemenea, activitățile trebuie să fie planificate în prealabil și să se bazeze pe metode participative care:

- oferă spațiu pentru interacțiunea participanților, pentru schimbul de idei, pentru evitarea ascultării pasive;

- le permit participanților să contribuie la activități cu propriile cunoștințe și competențe, inversând rolurile tradiționale ale „experților” din afară (o inversare a învățării, de la extragere la responsabilizare);
- le permit participanților să efectueze propriile analize, inclusiv reflecții privind competențele dobândite în timpul activității (de exemplu, propriile rezultate ale învățării);
- garantează că participanții influențează deciziile luate în cadrul proiectului și nu se limitează doar la o participare pasivă.

În fine, activitățile ar trebui să aibă o dimensiune interculturală/europeană și:

- să încurajeze participanții să reflecteze asupra subiectelor europene și să le aplice în construirea Europei;
- să le ofere participanților oportunitatea de a identifica valori comune cu persoane din diferite țări, în pofida diferențelor culturale;
- să conteste punctele de vedere care perpetuează inegalitatea, discriminarea;
- să promoveze respectarea diversității culturale și lupta împotriva rasismului și a xenofobiei.

Dacă ar fi să ne referim strict la persoanele implicate în acest tip de proiecte, trebuie menționat faptul că beneficiarii finali ai acestor programe de învățare sunt tinerii (elevi, studenți, tineri voluntari), dar și profesioniștii din domeniul educației și cel al formării tineretului. Aceștia din urmă sunt, de fapt, cei care facilitează procesul de învățare și ne referim aici la profesori, formatori, lucrători de tineret, personal de conducere sau administrativ, etc. Toți tinerii care participă la proiecte de mobilitate și care parcurg procesul Youthpass vor primi un certificat la final (de consultat site-ul www.youthpass.eu pentru mai multe informații). Se recomandă integrarea Youthpass în conținutul de învățare, de la începutul proiectului, și utilizarea sa în timpul activităților de proiect, ca instrument menit să îi ajute pe participanți să devină mai conștienți de procesul lor de învățare, să reflecteze asupra acestuia și să îl evalueze.

În ceea ce privește aspectul financiar, trebuie insistat asupra următorului aspect: tinerii participanți nu primesc direct finanțarea, ci organizațiile beneficiare. Fiecare participant trebuie să-și poată acoperi în primă fază costurile de transport, urmând că ulterior, pe baza unor documente justificative, să i se ramburseze suma aferentă cheltuielilor de călătorie. De asemenea, este de dorit ca fiecare participant la activități trans-frontaliere să posede un card European de asigurări sociale de sănătate.

În concluzie, orice tânăr interesat are șansa de a se dezvolta din punct de vedere personal și profesional, de a-și construi o rețea de contacte internaționale și de a participa activ în societate prin intermediul programelor de mobilitate.

Bibliografie:

- J. Trilla & colab., *Educație în afara școlii. Zonele nonformale și educația socială*, Editura Ariel Education, Barcelona, 2003.
https://ro.wikipedia.org/wiki/Educație_non-formala.
<https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/>.

MARATONUL DE COLINDE

*PROF. GEORGETA-VICTORIA ENACHE
PALATUL COPILOR DROBETA-TURNU SEVERIN,
FILIALA BAIA DE ARAMĂ, JUDEȚUL MEHEDIŢI*

Plecând de la credința în bunul Dumnezeu, de la obiceiurile și tradițiile populare legate de anumite sărbători religioase, dar și de la nădejdea pe care o avem și anume aceea că doar credința în Dumnezeu ne poate lumina, ne poate îmblânzi, ne poate sensibiliza și ne poate da speranța unei existențe fără frică, fără teamă; ne poate umple de bucurie și de mulțumire chiar și pentru cele mai "mărunte și neînsemnate" lucruri, cum ar fi un cântec, o floare, un zâmbet, o vorbă frumoasă, în urmă cu 15 ani am pornit MARATONUL DE COLINDE, cu un scop bine stabilit dinainte și anume acela de a aduce bucurie, speranță, nădejde, zâmbete și, mai ales, îndemnul spre credință și de aducere aminte că avem un Creator căruia să ne închinăm, să-i cântăm și în care să ne bucurăm.

Ansamblul "BORDEIAȘUL" al Palatului Copiilor din Drobeta Turnu Severin - filiala Baia de Aramă, un grup mare de copii frumoși, pe care îl am sub îndrumare, se pregătește intens, în fiecare an, cu mare bucurie pentru MARATONUL DE COLINDE.

I-am pus numele de „maraton” acestei acțiuni, pe care o desfășurăm în fiecare an, în săptămâna de dinaintea Crăciunului, pentru că, de fapt, un adevărat maraton.

Pornind, uneori, chiar din biserică, mai exact de la Mănăstirea Tismana, acolo unde ne rugăm, colindăm bucurând pe măicuțele care ne așteaptă în fiecare an, cu mare bucurie și căldură, cerând astfel binecuvântarea Domnului peste noi, după care plecăm plini de bucurie și nădejde, spre orașele Tismana, Târgu-Jiu, Craiova, Drobeta Turnu-Severin, Baia de Aramă, precum și în alte localități, încheind colindatul, uneori, în ziua de Crăciun, tot într-o biserică.

Am spus că plecăm în colindat plini de bucurie și nădejde.

Și, da, am spus adevărul!

Ansamblul "BORDEIAȘUL" a învățat, în timp că, atunci când oferi ceva, bucuria poate este și mai mare decât atunci când primești. Așa, zgribuliți și înghețați, cu opincuțele și cojocelule brumuite de ger, dar cu o râvnă arzătoare să meargă din loc în loc și să transmită vestea bună a Nașterii Mântuitorului, ei, copiii de la Bordeiașul, înfruntă gerul, ploaia, oboseala și colindă cu credință, poate de 15 ori într-o singură zi. Seara, cad frânți, dar, la întrebarea dacă mergem și mâine, majoritatea răspunde afirmativ și, o luăm de la capăt!

De ce?

Uneori, recunosc faptul că și eu am spus că, anul viitor, sigur o să mai împutinăm locurile unde vom merge să colindăm. Pentru că nu este deloc ușor.

Ce credeți că s-a întâmplat anul următor?

Sigur v-ați dat seama. Am colindat mai mult decât anul anterior.

De ce?

Am să vă răspund cu toată sinceritatea. Sunt două mari motive.

Primul, este dorința noastră și dragostea de a vesti oamenii Nașterea Mântuitorului nostru, Isus Cristos și importanța ei, prin aceste colinde românești atât de frumoase, cum nu mai există nicăieri,

iar alt motiv, la fel de important ca primul, este dorința oamenilor, de a ne avea în mijlocul lor și de a ne asculta.

Când ești sunat și îți se spune: „Vă rugăm din suflet, să veniți cu copilașii să ne colindați. Vă așteptăm cu mare dor și nerăbdare. Sunteți cei mai frumoși. Prin dumneavoastră simțim și trăim cel mai mult sărbătorile. Nu cumva să neocoliți.” și când auzi așa ceva, când vezi oameni plângând cu lacrimi de bucurie la colindele copiilor, când vezi oameni plângând la trăirea sufletească pe care o au la mesajele transmise, când simți îmbrățișările calde și emoțiile gazdelor, ce-ți rămâne de făcut? Să te ridici, să te rogi Domnului să-ți dea putere, îți mobilizezi copiii și mergi mai departe.

Aceasta este menirea noastră, a profesorilor care desfășurăm activități extrașcolare - să transmitem copiilor pe care îi avem sub îndrumare importanța participărilor afective și efective la tot felul de manifestări care au menirea de formare, interacționând la modul direct cu oamenii, în diferite conjuncturi, din care toată lumea are de câștigat.

Ieșind din sala de cursuri și punându-i pe copii să vadă realitatea umană așa cum este ea, cu bune și cu rele, ei își pot contura niște păreri, niște idei și se nasc dorințe, idealuri, vise și, poate, uneori, din păcate și deznădejdi.

Dar, în cazul MARATONULUI DE COLINDE, deznădejdea este pe ultimul loc, primul loc ocupându-l nădejdea, bucuria, speranța, bunătatea, credința și dragostea. Toate acestea fiind roade minunate ale Duhului Sfânt!

Sădind această sămânță bună în sufletul copiilor, transmițând-o și altora, mai departe, cu credință, nădăjduiesc într-o lume și un trai mai bun și mai curat!

Credința mea este următoarea:

"Lasă urme frumoase pe unde treci, demne de urmat, cu laudă și bucurie, cu cinste și cu demnitate, iar la capătul lor să-L găsim pe Sărbătorit, pe acela pentru care colindăm, pe Domnul nostru Isus Cristos!"

Ansamblul BORDEIAȘUL și prof. Georgeta Corlan Enache, vă urează, din toată inima

SĂ-L GĂSIȚI PE SĂRBĂTORIT!

EFECTELE TENISULUI DE CÂMP ASUPRA SĂNĂTĂȚII. ~ ACTIVITATE EXTRAȘCOLARĂ ~

PROF. ANDA-RAMONA FRIMU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI

Tenisul reprezintă un joc individual sau de echipă complex, ce implică un efort fizic susținut și antrenează vast musculatura, având numeroase efecte asupra sănătății.

Studiile care au analizat efectele practicării acestui sport la jucători de vârste variate și cu nivele diferite de performanță au arătat că tenisul are efecte majore asupra sistemului cardiovascular, respirator, metabolic, osteoarticular, muscular, conjunctiv, la nivel psihologic, care împreună cu diverse alte efecte minore reduc mortalitatea și morbiditatea.

În continuare vom descrie modul în care tenisul influențează diversele sisteme ale organismului în vederea obținerii efectelor benefice asupra sănătății.

Tenisul și sistemul cardiovascular

Diversele studii efectuate asupra jucătorilor de tenis au remarcat că aceștia, indiferent de vârstă, au o *capacitate mai mare de efort* comparativ cu cei ce practică sport mai rar sau sunt sedentari.

S-a observat că un jucător de tenis de simplu are o *frecvență cardiacă* în timpul unui meci care variază între 141-182 bătăi pe minut, adică 70-90% din frecvența cardiacă maximă (maximul ce poate fi atins la o anumită vârstă la efort), ceea ce denotă că tenisul reprezintă o activitate fizică viguroasă ce solicită intens organismul și pe care o vor practica doar sportivii cu capacitate de creștere a parametrilor cardiovasculari cu mult peste medie.

Prin studierea unor loturi de jucători de simplu de vârste variate s-a constatat că aceștia prezintă în timpul unui meci valori crescute ale tensiunii arteriale sistolice (peste 140 mmHg) și mai scăzute ale tensiunii arteriale diastolice, corespunzător angrenării într-o activitate fizică de intensitate mare. În repaus aceștia au valori tensionale care se înscriu în categoria prehipertensiunii în general, sub 140/90 mmHg. Deși nu este încă demonstrată cu certitudine relația dintre tenis și menținerea unor valori tensionale normale chiar și la vârste înaintate, se știe cu siguranță că în repaus jucătorii de tenis prezintă valori ale *frecvenței* cardiace și *tensiunii* arteriale *sub media* populației cu o activitate fizică mai redusă.

La jocul de dublu frecvența cardiacă și consumul mediu de oxigen al cordului sunt mai mici decât cele întâlnite la jucătorii de simplu, însă important este nivelul acestora raportat la capacitatea fizică a individului.

În urma studiilor efectuate s-a concluzionat că jocul de simplu are efecte benefice asupra sănătății mai ales pentru tineri, iar dublu pentru cei cu vârste mai înaintate, întrucât necesarul de oxigen și de creștere a parametrilor cardio-pulmonari este mai mare la simplu, dar totodată și mai ușor de realizat la tineri.

S-a dovedit, de asemenea, că cei cu un nivel crescut de performanță sportivă în facultate au tendința mai mare de a păstra obiceiul toată viața. Doar prin practicarea acestui sport pe termen lung se vor obține beneficii la nivel cardiovascular și nu numai. Totodată prin investigarea unui grup de jucători de tenis la diverse nivele de performanță în facultate și 40 de ani mai târziu s-a demonstrat că

tenisul a fost singurul sport care a redus riscul cardiovascular la cei cu un nivel mai mare de performanță în facultate (comparativ cu golf, baseball, basket, fotbal).

În urma investigării imagistice (mai ales ecocardiografice) a sportivilor s-a observat că practicarea pe termen lung a tenisului la un nivel crescut de performanță duce la apariția *cardiomegaliei* ca urmare a *hipertrofiei* fiziologice cu rol de a asigura necesarul de oxigen al cordului raportat la gradul de efort efectuat.

Hipertrofia apare ca un mecanism adaptativ al cordului, astfel încât jucătorii de tenis vor avea o capacitate mai mare de efort (prin asigurarea unui aport crescut de oxigen) cu scăderea muncii cordului la un nivel submaximal în timpul efortului indiferent de vârstă, comparativ cu cei cu un nivel mai redus de activitate fizică.

Tenisul și sistemul respirator

În timpul unui meci de simplu consumul mediu de oxigen al organismului are valori cuprinse între 50-80% din maximul posibil, ceea ce clasifică tenisul drept un sport viguros.

Pentru a asigura acest necesar de oxigen *ventilația pulmonară* totală va crește, între acești parametri existând o relație liniară. Teoretic nu există o limită superioară a aprovizionării cu oxigen a sistemului respirator, însă practic aceasta este dată de capacitatea cordului de a pompa sânge oxigenat către mușchi.

Rata consumului de oxigen în condiții de metabolism aerob maximal este cu atât mai crescută cu cât efortul depus este mai intens și de durată mai lungă, aceasta fiind parțial condiționată genetic (cutie toracică mai mare, mușchi respiratori mai puternici), dar putând să fie modelată și prin antrenament.

De asemenea, cresc capacitatea de *difuziune* a oxigenului la nivelul membranei alveolo-capilare și *viteza sângelui* prin capilarele pulmonare.

Tenisul și sistemul metabolic

Hiperlipemia este cel mai important factor de risc cardiovascular (din cei 200 existenți). În urma studiilor efectuate s-a observat o modificare a profilului lipidic la jucătorii de tenis, în sensul unor valori mai scăzute decât media chiar la vârsta înaintată de 60 de ani. Astfel, se poate spune că practicarea tenisului *reduce* impactul celui mai important factor de risc cardiovascular asupra sănătății.

Toate studiile au identificat valori crescute peste medie ale *HDL-C* la jucătorii de tenis comparativ cu persoane de aceeași vârstă, sex, educație. *HDL-C* reprezintă un factor *protectiv* cardiovascular. Au fost identificate întotdeauna valori scăzute ale *trigliceridelor* și *VLDL-C* raportat la medie, ceea ce reprezintă un aspect pozitiv ținând cont că trigliceridele induc riscul cardiovascular cel mai crescut. Studiile au avut rezultate controversate în ceea ce privește valorile *colesterolului total* și *LDL-C*, unele raportând valori similare la sportivi și la persoanele sedentare, iar altele valori mai scăzute la acești sportivi.

S-a observat de asemenea că un antrenament mai intens pentru câteva săptămâni duce la o îmbunătățire pe termen scurt a profilului lipidic cu o ușoară creștere a *HDL-C* și scădere a *trigliceridelor* și *LDL-C*.

Nu se poate spune cu exactitate dacă efectul favorabil asupra modificării și/sau menținerii unor valori mai bune ale profilului lipidic se datorează exclusiv practicării acestui sport.

Alte efecte ale tenisului asupra sistemului metabolic:

- la jucătorii cu *diabet zaharat* tipul II care fac un efort fizic cel puțin moderat s-a observat o *creștere* a eliberării de *insulină* și o *scădere* a nivelului de *glucoză* după antrenament;
- *sensibilitate* mai crescută la *insulină*;
- *toleranță* mai mare la producerea de *acid lactic*.

Tenisul și sistemul osteoarticular

Tenisul are efecte benefice și asupra sistemului osteoarticular, *creșcând mineralizarea și densitatea* osoasă și scăzând riscul apariției osteoporozei. S-a observat că aceste efecte de creștere a mineralizării și densității osoase sunt mai pregnante în membrul superior dominant, șold și coloana vertebrală lombară la ambele sexe, indiferent de vârstă.

La juniori *crește flexibilitatea* anumitor articulații comparativ cu cei implicați mai puțin sau deloc în activități fizice.

Tenisul și sistemul muscular și conjunctiv

Odată cu înaintarea în vârstă în mod fiziologic se dezvoltă sarcopenia (scăderea masei musculare), cu limitarea mobilității, încetinirea metabolismului cu aproximativ 2% în fiecare decadă și consecutiv creșterea masei de țesut adipos.

S-a dovedit că 30 de minute de tenis conduc la pierderea a 234-300 kcal, astfel încât prin practicarea acestui sport regulat, pe termen lung masa *adipoasă și greutatea* corporală pot fi *menținute* la un nivel adecvat pentru fiecare individ, fără alte modificări în dietă. Prin prevenirea apariției obezității este îndepărtat un alt factor de risc cardiovascular. Indiferent de vârstă jucătorii de tenis au prezentat în diversele studii efectuate adipozitate mai redusă comparativ persoanele mai sedentare.

Astfel, practicarea acestui sport *previne* pe termen lung apariția *sarcopeniei* prin antrenarea constantă a masei musculare și *previne* apariția *obezității*, cu menținerea unei *greutăți* corporale normale.

Au fost studiate toate categoriile de vârstă în parte. La juniori practicarea regulată a acestui sport s-a asociat cu o capacitate mai mare de efort, timpi de reacție mai buni, un nivel crescut de activitate fizică și un indice de masă corporală în limite normale la majoritatea sportivilor. La tineri și la cei cu experiență rezultatele au fost similare, cu creșterea capacității de efort și nivele mai reduse ale adipozității comparativ cu media.

În urma studiilor s-a observat că jucătorii de tenis veterani, dar cu o activitate fizică intensă de-a lungul săptămânii prezintă un flux sangvin crescut către mușchi în timpul efortului viguros și o creștere a extracției de oxigen comparativ cu un grup de persoane care nu joacă tenis, dintre care o parte sedentari.

Tenisul și efectele la nivel psihologic

Practicarea acestui sport a fost asociată cu efecte pozitive asupra funcției *cognitive*. Atât sportivii tineri, cât și cei cu experiență au timpi de reacție mai buni decât persoanele mai sedentare, ceea ce dovedește că înaintarea în vârstă nu este corelată exclusiv cu o încetinire a activității cerebrale.

De asemenea, prin practicarea oricărui sport și în mod particular a tenisului este *reduș stresul* și ca urmare diminuat efectul unuia dintre factorii de risc cardiovasculari.

Tenisul poate fi și un joc de echipă, promovând *interacțiunea socială*.

Tenisul și sănătatea funcțională

Practicarea tenisului a fost asociată cu un grad mai mare de *echilibru și stabilitate*, cu rol important în prevenirea unor accidentări. Acestea împreună cu creșterea densității osoase vor reduce riscul unei *fracturi*, mai ales în cazul vârstnicilor.

Ca urmare a tuturor modificărilor pozitive asupra organismului jucătorii de tenis, chiar și la vârste înaintate, sunt mai apți decât media populației să se implice în diverse activități fizice curente¹.

¹ *Beneficiile asupra sănătății ale veteranilor în tenis*, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2577501/>.

Tenisul și scăderea mortalității

Persoanele care au o stare fizică bună și întreprind regulat activități fizice moderate sau intense prezintă un *risc mai mic* de evenimente *cardiovasculare* (accident vascular cerebral, infarct miocardic, moarte subită). Există diverse interpretări privind numărul minim de ore, intensitatea efortului sau tipul de joc (simplu sau dublu) care ar trebui practicate pentru obținerea efectelor benefice asupra sănătății cu scăderea mortalității.

Alte efecte ale tenisului asupra sănătății

- Scade *agregarea* plachetară.
- Scade riscul apariției bolilor *cronice*.
- Scade riscul de moarte *prematură*.
- În ceea ce privește *adaptarea la efort*, capacitatea aerobică maximă (cantitatea maximă de oxigen pe care organismul o poate prelua și folosi în timpul activității fizice intense) este mai crescută față de cei mai sedentari de aceeași vârstă, având valori cu atât mai mari cu cât jucătorii au vârste mai tinere.
- În urma unui studiu s-a dovedit că jucătorii de tenis au șanse mai mici să fie obezi, fumători, alcoolici, să încalce legile față de cei implicați în unele sporturi de echipă sau sporturi agresive.

Concluzii

În concluzie, practicarea tenisului se asociază cu creșterea capacității de efort, parametri buni cardio-pulmonari, îmbunătățirea profilului lipidic, efecte favorabile la nivelul sistemului osteoarticular și un risc mai redus de morbiditate și mortalitate.

Înaintarea în vârstă este asociată deseori cu scăderea capacității de efort, *hipertensiunea* arterială, apariția aterosclerozei, scăderea masei musculare, creșterea masei adipoase, scăderea densității osoase, artroză, injurii articulare, declin al funcțiilor cognitive. Însă de obicei aceste manifestări sunt greșit atribuite îmbătrânirii, multe dintre ele fiind asociate mai degrabă cu inactivitatea fizică. Așadar, tenisul fiind un sport care poate fi practicat toată viața, îmbunătățește acești parametri și asigură un status al sănătății fizice și psihice mai bun comparativ cu cei care duc o viață sedentară.

Bibliografie:

- Efectele tenisului asupra sănătății*, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2465255/>.
Practicarea tenisului pentru sănătate, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20048508>.
Efectele tenisului asupra metabolismului lipidic și lipoproteinelor,
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/9429011>.
Beneficiile asupra sănătății ale veteranilor în tenis,
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2577501/>.

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE ȘI DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII

*PROF. ANA-MARIA GAVRIL
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,
ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIȚII*

În procesul instructiv-educativ, activitățile extrașcolare îl atrag pe copil să participe cu plăcere și să fie interesat de activitățile propuse. În cadrul acestor activități se transmit copiilor în mod sistematic și organizat informații din toate domeniile de activitate, formându-se astfel anumite competențe. Vorbind despre educarea creativității la elevi nu putem trece cu vederea faptul că există încă opinii diferite: dacă este educabilă creativitatea și care este calea optimă de stimulare și educare a creativității. Adepții tezei educabilității creativității sunt mai numeroși argumentând: rezultatele pozitive obținute prin metodele de stimulare a capacităților creatoare; datele experimentelor pedagogice; studiul analitic al factorilor creativității. Problema educabilității creativității nu trebuie abordată global, ci diferențiat, în funcție de natura factorilor ei specifici. Spre exemplu, factorii intelectuali ai creativității sunt mai ușor educabili, în timp ce factorii de natură non-cognitivă se lasă mai greu influențați în direcția și la intensitatea dorite de educator. Totuși, și acești factori ai creativității sunt educabili, dar cu răbdare, cu pricepere și tact pedagogic.

„În special în învățământul preșcolar și primar este momentul în care scânteia creativității prinde viață sau poate să se stingă; acum accesul la cunoaștere poate deveni sau nu realitate. Este momentul în care dobândim cu toții instrumentele necesare viitoarei dezvoltări a facultăților rațiunii și imaginației, dezvoltându-ne judecata și simțul responsabilității, fiindcă acum învățăm să ne punem întrebări legate de lumea care ne înconjoară.” (J. Delors, 2000). Dincolo de aceste controverse cu privire la căile optime de educare a creativității în școală, considerăm că educatorul, indiferent de specialitatea sa, trebuie să depună eforturi susținute pentru a forma și dezvolta comportamente creative la elevii cu care lucrează. El are la îndemână o gamă largă de modalități și de mijloace concrete pentru stimularea și dezvoltarea creativității elevilor (A. Stoica, 1983).

„Orice ființă umană poate să îndeplinească o mare sarcină în funcție de intensitatea ardentă a voinței sale și de cutezanța imaginației sale.” J. W. Atkinson (cf. Gr. Nicola, 1981).

Ca formațiune psihică deosebit de complexă, creativitatea se caracterizează printr-o multitudine de sensuri: productivitate, utilitate, eficiență, valoare, ingeniozitate, noutate, originalitate.

Aptitudinile creatoare ale elevilor nu se dezvoltă de la sine, ci prin exerciții de inițiere în tehnicile creației artistice, prin lărgirea orizontului lor artistic, în funcție de gradul de dezvoltare a sensibilității, gândirii, imaginației și limbajului elevilor în diferite domenii ale artei: literar, muzical, plastic etc.

În activitatea de fiecare zi a copilului, jocul ocupă, evident, locul preferat. Jucându-se, el își satisface nevoia de activitate, de a acționa cu obiecte reale sau imaginare, de a se transpune în diferite roluri și situații care îl apropie de realitatea înconjurătoare. „Copilul râde: înțelepciunea și iubirea mea e jocul!” - L. Blaga. Pentru copil, aproape orice activitate este joc: jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții.

Folosirea jocului didactic în procesul de învățământ face ca elevul să învețe cu plăcere, să devină interesat de activitatea care se desfășoară; face ca cei timizi să devină mai volubili, mai activi, mai curajoși, să capete mai multă încredere în capacitatea lor, mai multă siguranță și tenacitate în răspunsuri.

Menirea noastră este de a trezi curiozitatea viitorilor indivizi ai societății și de a-i pregăti pentru viață, cu ajutorul activităților desfășurate la clasă, cât și prin intermediul celor extrașcolare.

Bibliografie:

F. Mangri, E. Elisei, T. Dorobeti, G. Bucovală, *Experiențe didactice și pedagogice de succes*, Poarta Albă, 2010.

I. Cebuc, *Armonia naturii*, Editura Aureo, Oradea, 2011.

CETATEA MEDIEVALĂ A SEVERINULUI, PROMOVATĂ PRIN PROIECT ERASMUS +

*PROF. ELENA GHILERDEA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIŢI*

Dunărea - numită de către Napoleon „*regele râurilor europene*” – a reprezentat timp de secole o legătură vitală între Europa de Vest și Marea Neagră. „Bătrânul fluviu” s-a bucurat întotdeauna de atenția popoarelor continentului; pe malurile lui s-au făurit și au durat până în zilele noastre civilizații milenare. Traversând Europa de la vest la est prin zece țări, Dunărea înseamnă viață, energie, hrană, apă, transport și recreere, fiind o legătură comercială de-a lungul Europei și o forță unificatoare între culturi, limbi și civilizații.

În perioada 2018-2020 Școala Gimnazială nr. 3 din Drobeta Turnu Severin este parteneră în proiectul Erasmus + „*The Castles on the Danube-Our Linking Heritage*” împreună cu școli din alte cinci țări europene dunărene: Austria, Slovacia, Croația, Ungaria, Serbia și Bulgaria. Acest proiect urmărește: promovarea culturii, tradițiilor, istoriei și artei din regiunea noastră și a partenerilor, încurajarea elevilor să colecteze informații din diverse surse, să comunice în limba engleză cu elevi din alte țări, să înțeleagă alte moduri de gândire, să se simtă responsabili pentru păstrarea patrimoniului cultural european comun pentru generațiile viitoare.

Școala Gimnazială nr.3 a ales să promoveze Cetatea medievală a Severinului, alături de Eltz Castle (Croația), Baba Vida Castle (Bulgaria), Bratislava Castle (Slovacia), Cetatea Kalemegdan (Serbia) și Schonbrunn Palace (Austria).

Activitățile proiectului, bazate pe munca în comun a elevilor implicați, vizează:

- *work-shop*-uri, din care să rezulte: machete ale castelelor din proiect, costume medievale, sticle cu mesaje aruncate pe Dunăre, puzzle-uri cu castelele, plachete, etc. (elevii au făcut parte din echipe mixte de națiuni, au realizat expoziții cu obiectele realizate și au fost premiați);

- *tradiții* - obiceiuri, sărbători, costume populare care, împreună cu dansurile tradiționale au fost prezentate la întâlnirea din Slovacia (elevii, împreună cu profesorii, au dansat împreună toate dansurile prezentate de către echipele țărilor partenere);

- *filme și piese de teatru* realizate în castelele și cetățile care au fost incluse în proiect și care vor reînvia viața în perioada medievală;

- realizarea de *machete și postere*;
- editarea unei *reviste* a proiectului;
- comunicarea *face-to-face* (prin întâlnirile de proiect) și *online* (prin Skype, e-mail, conferințe video, etc.); elevii au participat la crearea site-ului proiectului, a paginii de Facebook și au colaborat pentru menținerea acestuia.

Derulând acest proiect elevii vor înțelege importanța Dunării ca frontieră și liant cultural, vor învăța să devină deschiși, toleranți, cooperanți, iubitori de pace, adevărați cetățeni ai Europei și ai lumii. În timpul vizitelor comune au lucrat în echipe de națiuni diferite și cu experți, au dobândit competențe sociale încercând să-i înțeleagă pe prietenii lor europeni, și-au prezentat școala, regiunea și țara lor în cel mai bun mod. S-a realizat o colaborare activă între profesori, elevi și părinți, au fost angajate autoritățile locale și alte instituții (biblioteci, muzee, centre comunitare) și s-au creat legături durabile cu școlile partenere dincolo de durata de viață a proiectului.

Bibliografie:

Documentele și rapoartele Proiectului Erasmus+.

EDUCAȚIA NONFORMALĂ

*PROF. MARIANA-CARMEN HOMEAG
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PETRE SERGESCU”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUD. MEHEDIŢI*

Educația nonformală este educația urmărită în afara sistemului școlar într-o manieră regulată sau intermitentă și se realizează printr-un ansamblu de mijloace extrașcolare în scopul dobândirii unor cunoștințe generale sau chiar a unei calificări profesionale. În „Vocabularul Educației”, educația nonformală este considerată „orice activitate educativă structurată într-un cadru nonșcolar, cum sunt învățământul tradițional, mișcări ale tineretului, cluburi și asociații diverse și care oferă tipuri de învățare unor subgrupe specifice ale populației, atât în rândul adulților cât și la nivelul vârstei tinere.

La fel ca și educația formală, educația nonformală derivă din latinescul „non formalis” care înseamnă fără forme, în afara formelor organizate în mod oficial pentru un anumit gen de activitate, cu alte cuvinte această formă iese din structurile și „tiparele” învățământului și educației realizate prin intermediul procesului de învățământ.

Educația nonformală este determinată de actele educaționale mai mult sau mai puțin spontane realizate în afara formelor educaționale oficiale din structurile de învățământ, deci în cadrul unor instituții și a unor forme specifice altor activități care fie direct, fie indirect, își proiectează obiective educaționale completând uneori chiar substituind conținuturile predate prin intermediul educației formale. Evidențiem în acest sens rolul mass-mediei cu structurile acesteia: radioul, televiziunea, presa; a unor instituții culturale și artistice: teatrul, cinematograful, muzeele, expozițiile, precum și a altor activități științifice, sportive, economice etc. Care vin în sprijinul educației și al formării personalității indivizilor.

O formă nouă a educației care îmbină structurile formale cu cele nonformale este Învățământul De la Distanță care, chiar dacă este programat și oficializat – organizat, implică în foarte mare măsură modalități și mijloace informaționale de natură personală și indirectă în raport cu cadrele didactice oficiale cărora le revin asemenea responsabilități de ordin didactic în vederea realizării unei concepții unitare și a unor profesii cu un potențial informațional și practic aplicativ similar formelor educaționale realizate prin intermediul învățământului clasic. De aceea educația nonformală poate să se îmbine cu educația formală în scopul dezvoltării integrale și complexe a personalității. Astfel, între educația formală și cea nonformală există raporturi de interacțiune și complementaritate funcțională, educația formală având un rol prioritar prin obiectivele și funcțiile sale. Desprindem din cadrul educației nonformale realizate prin intermediul mass-mediei în special conferințele, expunerile și, mai ales, lecțiile în vederea însușirii unor limbi străine sau alte informații ce completează cultura generală și chiar de specialitate.

Printre obiectivele specifice acestei forme educaționale enumerăm:

- a) susținerea celor care doresc să-și dezvolte sectoare particulare de activitate: comerț, servicii, industrie, agricultura, etc.;
- b) ajutarea populației pentru a exploata mai bine resurse locale sau personale;
- c) alfabetizarea;

- d) desăvârșirea profesională sau inițierea într-o nouă activitate;
- e) educația pentru sănătate, timp liber sau familială.

Ea răspunde, totodată, la necesitățile concrete de acțiune și facilitează contactul cu anumite cunoștințe acordând un rol tot mai mare obiectului educațional, demitizând funcția de predare și rolul activităților didactice formale. Este așa-numita formă de pregătire autodidactică și care se regăsește în rândul a tot mai mulți indivizi, fie tineri, fie adulți.

Efectele educației nonformale sunt cele mai de lungă durată fiindcă informația este reținută fără stres și printr-o metodă distractivă pentru copil, spun specialiștii. Deși în curricula preuniversitară încep să apară materii precum "Joc și mișcare", odată cu introducerea noilor programe școlare din învățământul primar, în realitate, sistemul mai are de "învățat" cum să "predea nonformal".

Învățarea non-formală se face prin joacă, într-o atmosferă prietenoasă și plină de energie. Educația nonformală este cea mai durabilă pentru că se face doar în conformitate cu dorințele copilului, la inițiativa lui și dezvoltă imaginația, creativitatea, spontaneitatea. Educația nonformală merge la anumite discipline, dar nu este bine să fie predominantă, ci combinată cu metoda formală. Educația nonformală este foarte bună, în special pentru copiii de vârste mai mici, dar profesorii nu trebuie să uite de ea nici la clasele mai mari. În ceea ce privește sistemul de stat din România, există încercări, cel puțin la nivel de programă, de a combina cele două tipuri de educație, prin introducerea de materii precum "Joc și mișcare". Educația nonformală este mai apropiată de psihologia copiilor.

Ken Robinson expert în educație, a prezentat la Ted Talks teoria sa conform căreia educația formală nu avantajează creativitatea la tineri. "Dacă stați să vă gândiți, copiii care încep școala acum, vor ieși la pensie după 2060. Nimeni nu are nicio idee cum va arăta lumea peste cinci ani, darămite peste zeci de ani de acum încolo. Cu toate acestea, noi trebuie să-i pregătim pe copii pentru un viitor imprezibil. Cu toții suntem de acord că elevii au talent pentru inovare. Eu cred că toți copiii sunt foarte talentați și că noi, prin sistemul de educație formală, ajungem să le distrugem talentul înăscut. Din punctul meu de vedere, creativitatea este la fel de importantă ca alfabetizarea, în educație, și ar trebui să o tratăm cu egală importanță", a spus expertul.

Exemplu de educație nonformală Școala de Valori este un exemplu o organizație non-guvernamentală care realizează programe de învățare nonformală pentru dezvoltare personală, pe toată perioada liceului. Spre exemplu, cel mai recent dintre aceste programe este "Exceptionalii", realizat pentru liceenii de clasele a X-a și a XI-a. "Exceptionalii sunt tinerii cu performanțe deosebite, iar prin asta nu ne referim doar la reușitele școlare și olimpice, ci și la cele ce țin de sport, antreprenariat, artă, voluntariat, proiecte sociale, educaționale etc. Sunt pasionați de ceea ce fac și au cu rezultate foarte bune într-un anumit domeniu, implicându-se cu entuziasm în proiecte extra-școlare. Ei nu învață doar pentru diplome, note sau de dragul de a avea o ocupație, ci pentru că se simt motivați de pasiunea lor și vor să-și găsească propriul drum în viață. Vor să afle cât mai multe despre domeniul care îi pasionează, le plac provocările și sunt curioși, iar rezolvarea situațiilor dificile le stimulează inteligența și ambiția", se arată pe site-ul proiectului.

Educația nonformală este importantă prin următoarele avantaje pedagogice:

- este centrată pe cel ce învață, pe procesul de învățare, nu pe cel de predare solicitând în mod diferențiat participării;
- "demitizează funcția de predare" și "răspunde adecvat necesităților concrete de acțiune" (Constantin Cucos);
- dispune de un curriculum la alegere, flexibil și variat propunându-le participanților activități diverse și atractive, în funcție de interesele acestora, de aptitudinile speciale și de aspirațiile lor;
- contribuie la lărgirea și îmbogățirea culturii generale și de specialitate a participanților, oferind activități de reciclare profesională, de completare a studiilor și de sprijinire a categoriilor defavorizate sau de exersare a capacității indivizilor supradotați;

- creează ocazii de petrecere organizată a timpului liber, într-un mod plăcut, urmărind destinderea și refacerea echilibrului psiho-fizic;
- asigură o rapidă actualizare a informațiilor din diferite domenii fiind interesată să mențină interesul publicului larg, oferind alternative flexibile tuturor categoriilor de vârstă și pregătirii lor profesionale, punând accentul pe aplicabilitatea imediată a cunoștințelor;
- antrenează noile tehnologii comunicaționale, ținând cont de progresul tehnicoștiințific, valorificând oportunitățile oferite de internet, televiziune, calculatoare etc.;
- este nestresantă, oferind activități plăcute și scutite de evaluări riguroase, în favoarea strategiilor de apreciere formativă, stimulativă, continuă;
- răspunde cerințelor și necesităților educației permanente.

Limitele educației nonformale semnalate în lucrările de specialitate se referă la faptul că această formă include uneori programe mult prea flexibile, centrate doar pe obiective pe termen scurt și o prea mare “libertate” metodologică a educatorilor. Trei riscuri pedagogice majore ar înregistra – în concepția lui Sorin Cristea – acest tip de educație și anume:

- “promovarea unui activism de suprafață, dependent doar de îndeplinirea obiectivelor concrete, rupte adesea de obiectivele specifice educației formale;
- avansarea unui proiect dependent doar de mijloacele tehnice disponibile, care pot dezechilibra corelația funcțională dintre subiectul și obiectul educației;
- eludarea posibilităților de validare socială reală a rezultatelor în raport cu “diplomele și certificatele” obținute la nivelul educației formale.”

Bibliografie:

- C. Cucuș, *Psihopedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1998.
E. Joița, *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, 2003.
A. D. Toader, *Psihologia schimbării și educația. Polarități și accente ale procesului educațional*, EDP, București, 1995.

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE

*EDUC. SAVDIA IANCULOVICI
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.1,
ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Grija față de timpul liber al copilului, atitudinea de cunoaștere a dorințelor copiilor și de respectare a acestora trebuie să fie dominantele acestui tip de activități.

Acestea le oferă destindere, încredere, recreere, voie bună, iar unora dintre ei posibilitatea unei afirmări și recunoaștere a aptitudinilor.

Activitatea educativă școlară și extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații în actul decizional în contextul respectării drepturilor omului și al asumării responsabilităților sociale, realizându-se, astfel, o simbioză lucrativă între componenta cognitivă și cea comportamentală.

În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul orelor școlare, iar materialele pe care le culeg sunt folosite în activitățile practice, în jocurile de creație. La vârsta școlară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arată sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens.

Serbările și festivitățile – marchează evenimentele importante din viața școlarului.

Din punct de vedere educativ importanța acestor activități constă în dezvoltarea artistică a elevului precum și în atmosfera sărbătorească instalată cu acest prilej.

Aceste mici serbări, organizate cu ocazia sărbătorilor de iarnă, a celor de Paște, de 8 Martie, 1 Iunie, le oferă elevilor răsplata primită după muncă și, de asemenea, au un rol de motivare și de mare bucurie.

Permanent am avut în vedere dezvoltarea spiritului patriotic, reușind prin activitățile extrașcolare să le insuflu elevilor dragostea de neam și respectul pentru tradițiile poporului român.

Creativitatea este cea caracteristică a gândirii care folosește intensiv experiența și cunoștințele acumulate, oferind soluții și idei originale.

Gândirea creatoare este deosebit de complexă și are la bază o serie de factori care-i permit combinările, transformările, implicările, relațiile, identificările sau evaluările. Pe lângă coeficientul de inteligență, un rol important în creativitate îl au ereditatea, capacitățile intelectuale, aptitudinile, caracterul, mediul socio-cultural.

Activitatea desfășurată cu elevii în procesul de învățământ oferă bogate și diverse ocazii de cultivare a creativității.

Creativitatea se formează prin orientarea și stilul activității elevilor, prin tipuri de exerciții și sarcini care pot constitui un antrenament al gândirii. În actul gândirii creatoare există momente diferite calitativ – perioada de preparare, incubația, iluminarea, verificarea sau revizuirea soluției.

Creativitatea poate fi stimulată la nivelul întregii clase cu ajutorul unor strategii adecvate. Ea poate deveni o modalitate de învățare cu multiple beneficii pentru școlarii mici.

Aceștia sunt de-a dreptul încântați să li se ofere șansa să-și exprime gândurile și sentimentele în moduri cât mai variate și originale, jocurile de creativitate fiind un cadru optim în acest scop.

Problema care se ridică este aceea a efortului pe care îl vor depune atât elevii, cât și învățătorul în realizarea obiectivelor propuse.

Identificarea unor metode și procedee care să faciliteze stimularea creativității, găsirea unor căi de activizare a învățării, face viața școlară mai dinamică, motivantă și interesantă, învățătorului oferindu-i-se satisfacții deosebite.

Lețiile de limba română oferă reale posibilități de organizare și desfășurare a unor multiple activități menite a dezvolta capacitatea de creație a elevilor.

Dintre acestea pot fi amintite: povestirea cu schimbarea formei, povestirea prin analogie, continuarea povestirii, intercalarea unor noi episoade în povestiri, ilustrarea textelor literare, modelajul, dramatizarea povestirilor, realizarea compunerilor, crearea de poezii, ghicitori, alcătuirea propozițiilor după scheme date, transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă și invers.

Un loc important în dezvoltarea limbajului și a vocabularului activ îl are utilizarea jocurilor didactice orale, asemenea activități de învățare oferind elevilor nu numai bucuria și satisfacția de a se juca, dar sunt și un real prilej de dezvoltare a capacităților de exprimare orală și în același timp de dezvoltare a capacităților creative.

Bibliografie:

Mihai Mircescu, *Antrenamentul creativității. Ghid practic de metode, procedee și exerciții*, Editura Eurobit S.R.L., Timișoara, 1997.

*** Revista națională de articole, studii și lucrări științifice, *Inițiative didactice*, Editura Delta Cart, Pitești 2008-2013.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN EDUCAȚIA ELEVILOR

*PROF. MIHAELA CARMEN IORGA
COLEGIUL NAȚIONAL „ION VIDU”,
LICEUL TEORETIC „JEAN LOUIS CALDERON”,
TIMIȘOARA, JUDEȚUL TIMIȘ*

Activitățile extrașcolare se pot defini ca fiind acele activități realizate în afara mediului școlar, în afara instituției de învățământ, cu participarea unei clase sau a mai multor clase de elevi sau chiar a mai multor instituții de învățământ.

Deoarece au un impact pozitiv asupra dezvoltării personalității elevilor, asupra performanțelor școlare și a integrării sociale, activitățile extracurriculare reprezintă un element prioritar în politicile educaționale.

Activitățile extracurriculare contribuie, în mod deosebit, la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber.

De asemenea, educația extracurriculară își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității elevilor noștri. Prin activitățile extracurriculare se urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe fiind puși în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Într-o lume dominată de televizor, calculator și internet, ceea ce determină transformarea copiilor în persoane incapabile de a se controla comportamental și emoțional, aceste activități au o deosebită importanță în formarea tinerelor generații.

Încă de la cea mai fragedă vârstă, prin participarea la aceste activități, punându-i astfel în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură, copiii acumulează o serie de cunoștințe.

Un rol deosebit de important îl au activitățile organizate în mijlocul naturii, pentru că în acest fel copiii se confruntă cu realitatea și percep activ, prin acțiuni directe obiectele, fenomenele, anumite locuri istorice.

O influență formativă asupra copiilor o au și taberele, excursiile, plimbările, etc. În felul acesta copiii învață să socializeze, își cunosc mai bine țara și trecutul ei, își îmbogățesc cunoștințele despre bogățiile și frumusețile ei, învață să-și respecte strămoșii și să iubească istoria neamului.

Prin vizitele la muzee, case memoriale, etc, învață să prețuiască valorile culturale și folclorice ale neamului românesc.

Concursurile sportive, serbările îi ajută pe elevi în a-și cultiva înclinațiile sportive, artistice, le dezvoltă spiritul de competiție.

Cadrele didactice au un rol deosebit în organizarea și îndrumarea spre astfel de activități, el este cel care poate face multe pentru educarea și formarea viitoarelor generații.

Prin urmare, putem spune că activitatea extracurriculară e o componentă educațională valoroasă și eficientă, căreia cadrele didactice trebuie să-i acorde o atenție deosebită, pentru că rolul ei este foarte

important, și anume, acela de a stimula spiritul creativ al elevilor, de a oferi cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor în din clasele primare.

Bibliografie:

- V. Lazăr, A. Cărășel, *Psihopedagogia activităților extracurriculare*, Editura Arves, Craiova, 2007.
Viorica Preda, *Metodica activităților instructiv educative în grădinița de copii*, Editura Gheorghe Cârțu Alexandru, Craiova 2009.
J. S. Bruner, *Procesul Educației Intellectuale*, Editura Științifică, București, 1970.

ÎNVĂȚAREA PE BAZĂ DE PROIECTE

ALEXANDRU ISTODOR
CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDIŢI

Învățarea pe bază de proiecte este un model de instruire care îi implică pe elevi în activități de investigare a unor probleme obligatorii și au drept rezultat obținerea unor produse autentice. Proiectele destinate să sporească oportunitățile de învățare ale elevilor pot varia foarte mult în ceea ce privește conținutul și aria acoperită și pot avea loc la diferite niveluri de învățământ. Cu toate acestea, tind să aibă în comun câteva trăsături definitorii. Proiectele se dezvoltă pornind de la întrebări provocatoare care nu pot primi răspunsuri prin învățarea bazată pe memorare. Prin proiecte, elevii își asumă roluri active - cel care rezolvă problema, cel care ia decizia, cel care efectuează investigații, responsabilul cu documentarea. Proiectele servesc unor obiective educaționale specifice, semnificative; ele nu sunt diversivuni sau adaosuri la curriculumul „real”.

Proiectul este un complex de activități specifice noi, programate în conformitate cu un plan de activități, în scopul realizării unor obiective, într-un interval de timp definit, cu ajutorul unor resurse umane, tehnice și financiare, identificate ca atare la momentul elaborării propunerii de proiect. Învățarea bazată pe proiecte oferă o mulțime de beneficii, atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Un număr din ce în ce mai mare de cercetări susțin utilizarea învățării prin proiecte în școli cu scopul de a implica elevii, a reduce absenteismul, a stimula dezvoltarea capacităților de învățare prin cooperare și a crește performanțele școlare (George Lucas Educational Foundation, 2001).

Pentru elevi, avantajele învățării bazate pe proiecte înseamnă:

- creșterea prezenței la ore, creșterea gradului de încredere în sine și îmbunătățirea atitudinii față de învățare (Thomas, 2000);
- beneficii de natură școlară la fel de mari sau mai mari decât cele generate de alte modele, elevii implicați în proiecte asumându-și o responsabilitate mai mare pentru propriul proces de învățare decât în cazul activităților bazate pe modele tradiționale (Boaler, 1997);
- posibilități de dezvoltare a unor abilități complexe, precum capacități cognitive de nivel superior, rezolvarea problemelor, colaborarea și comunicarea;
- acces la o gamă mai largă de oportunități de învățare în sala de clasă, oferind o strategie de implicare a elevilor din medii culturale diverse (Railsback, 2002).

Pentru mulți elevi, acest stil de învățare este unul foarte atractiv deoarece derivă din autenticitatea experiențelor. Elevii își asumă rolul și comportamentul celor care lucrează într-un anumit domeniu. Fie că realizează un film documentar despre probleme de mediu, elaborează o broșură turistică pentru a evidenția locurile cu semnificație istorică din comunitatea lor sau realizează o prezentare multimedia despre argumentele pro și contra construirii unui mall, elevii sunt implicați în activități reale, care au semnificație dincolo de sala de clasă sau școală.

Pentru profesori, printre avantajele suplimentare, se numără dezvoltarea profesionalismului și a colaborării cu colegii, precum și posibilitățile de a construi relații cu elevii (Thomas, 2000). În plus, mulți profesori apreciază disponibilitatea unui model care se adresează unor categorii diverse de elevi prin existența unei game variate de oportunități de învățare. Profesorii descoperă că elevii care

beneficiază cel mai mult de învățarea prin proiecte tind să fie aceia în cazul cărora metodele de instruire tradiționale nu sunt eficiente.

Profesorii care doresc să folosească metoda proiectului la clasă s-ar putea să fie nevoiți să adopte noi strategii de instruire pentru a avea rezultate. Majoritatea cadrelor didactice nu au fost învățate să-și asume rolul de ghid sau facilitator și să predea în acest mod.

Metodele de instruire directă care se bazează pe manuale, expuneri și evaluări tradiționale nu funcționează prea bine în cadrul unui proces de instruire deschis, interdisciplinar, caracteristic învățării pe bază de proiecte. Profesorii mai degrabă „antrenează” și „modelează” și vorbesc mai puțin. Ei trebuie să fie pregătiți pentru a accepta „abaterile de la direcție” care pot interveni pe parcursul desfășurării unui proiect (Intel, 2003). Profesorii se pot afla în situația de a învăța ei înșiși alături de elevi pe măsură ce proiectul se desfășoară.

Provocările specifice cu care se pot confrunta profesorii includ:

- recunoașterea acelor situații care pot contribui la realizarea unor proiecte bune;
- structurarea problemelor ca oportunități de învățare;
- colaborarea cu colegii pentru a dezvolta proiecte interdisciplinare;
- „administrarea” procesului de învățare;
- integrarea corespunzătoare a tehnologiilor;
- conceperea unor metode și instrumente de evaluare autentice.

Concluzii:

- parteneriatele au un conținut transdisciplinar deoarece prin realizarea proiectului se ating obiectivele de referință ale mai multor arii curriculare;
- activitățile propuse sunt extinse spre alte zone din afara școlii, astfel copiii se apropie de realitatea cotidiană;
- formează deprinderi de muncă în echipă, fiecare copil contribuind la succesul echipei, fiecare copil fiind format să accepte părerile altora;
- parteneriatele trezesc interesul pentru cercetare, dezvoltă spiritul de colaborare și întrajutorare, sporesc încrederea în forțele proprii;
- creează cadrul propice pentru a colabora, a compara, a învăța de la ceilalți a-și exprima părerile, gândurile, bucuriile, speranțele;
- parteneriatele sunt adevărate schimburi de experiență pentru cadrele didactice;

Bibliografie:

- I. Bontaș, *Pedagogie*, București, Editura ALL, 1996.
 M. Bocoș, *Instruirea interactivă*, Cluj-Napoca, 2001.
 Paniș A. Callo, *Educația centrată pe elev*, Ghid metodologic, 2010.
 T. Cartaleanu, *Predarea interactivă centrată pe elev*, Editura Știința, 2007.
 I. Cerghit, *Metode de învățământ*, București, EDP, 1997.
 M. Marinescu, *Educația omului de azi pentru lumea de mâine*, Oradea, Editura Pro Universitaria, 2016.
 M. Ionescu, *Managementul clasei. Un pas mai departe. Învățarea bazată pe proiect*, București, Editura Humanitas, 2003.
 L. Pătrașcu, D. Pătrașcu, *Incursiuni în tehnologii pedagogice moderne și proiectarea pedagogică*, Editura Sirius, 1998.

ROLUL PROIECTELOR ȘI PARTENERIATELOR EDUCAȚIONALE ȘCOLARE ÎN SOCIALIZAREA ȘI VALORIZAREA ELEVILOR

PROF. LILIANA ISTODOR
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CONSTANTIN NEGREANU”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI

Școala modernă se bazează pe metodele care diferă mult de cele uzuale bazate pe expunere, memorizare, repetare. Elevii de azi au nevoie de metode care se bazează pe participare interactivă, socială, pe experimentare de situații de observare a realității, dar și pe posibilitatea de a valorifica cele învățate și în viața de zi cu zi. Se pune problema cum pot fi motivați elevii, cum să fie puși în situații în care să-și testeze cunoștințele într-un mod cât mai eficient și nu în ultimul rând, cât mai atractiv.

Parteneriatele școlare facilitează realizarea unor proiecte prin care elevii au posibilitatea să își perfecționeze și să pună în practică cunoștințele, să participe la competiții, excursii, schimburi de experiențe, socializând și perfecționându-și competențele de comunicare.

Proiectarea și implementarea unor activități extracurriculare și extrașcolare, în școală și în comunitate, pe baza proiectelor și parteneriatelor dintre elevi, profesori și membri ai comunității locale este o necesitate a activității didactice.

Parteneriatul reprezintă procesul de colaborare dintre două sau mai multe părți care acționează împreună pentru realizarea unor interese sau scopuri comune. În practica școlară există mai multe expresii destinate parteneriatului educațional: acord de parteneriat, acord cadru de parteneriat pentru educație, parteneriat de colaborare, protocol de colaborare, protocol de parteneriat, contract de parteneriat, convenție de parteneriat, parteneriat, parteneriat de colaborare instituțională, proiect de parteneriat și altele.

Termenul de parteneriat este definit ca „asocierea a doi sau mai mulți parteneri, iar în literatura de specialitate, parteneriatul reprezintă modalitatea, formală sau informală, prin care două sau mai multe părți decid să acționeze împreună pentru atingerea unui scop comun.” (Cucuș, 2009).

Constantin Cucuș clasifică diferitele tipuri de parteneriat educațional:

- *în funcție de domeniul de colaborare:*
 - parteneriate în vederea finanțării derulării unor proiecte;
 - parteneriate de realizarea a unor proiecte comune de dezvoltare instituțională;
 - parteneriate de dezvoltare a unor proiecte comune didactice;
 - parteneriate ce vizează contracte de cercetare;
 - parteneriate ce au ca scop activitățile de formare profesională;
 - parteneriate în vederea organizării de manifestări științifice și publicarea produselor;
 - parteneriate de inițiere, derulare, evaluare a unor programe internaționale.
- *în funcție de scopul și obiectivele urmărite:*
 - parteneriate de reprezentare: federații, uniuni, consilii, alianțe, coaliții;
 - parteneriate operaționale cu proiecte concrete ca motiv al asocierii.

- *în funcție de durata de desfășurare:*
 - parteneriate pe termen scurt;
 - parteneriate pe termen mediu;
 - parteneriate pe termen lung.
- *în funcție de forma de finanțare:*
 - parteneriate cu finanțare integrală;
 - parteneriate cu finanțare parțială;
 - parteneriate fără finanțare;
 - parteneriate cu autofinanțare.
- *în funcție de tipul de unitate:*
 - unitate de învățământ; agent economic; instituții și organisme guvernamentale centrale/locale; instituții nonguvernamentale. (Cucoș, 2009)

Pentru realizarea unui parteneriat de succes, sunt necesare parcurgerea unor etape precise: explorare – evaluare – planificare – formare – inițiere – realizare – verificare – reglementare – consolidare – acționare – implementare – evaluare.

Astfel, este nevoie a fi respectate cele patru condiții de realizare a acestui proces: comunicare, coordonare, cooperare și parteneriat.

Procesul de colaborare pornește de la un nivel inferior, cel al comunicării pentru a ajunge la un nivel superior, cel al parteneriatului. Astfel, parteneriatul reprezintă o formă avansată a relației dintre două sau mai multe părți, cooperarea și coordonarea sunt formele intermediare, cele care facilitează stabilirea unui parteneriat, iar comunicarea reprezintă punctul de plecare în vederea realizării parteneriatului între două sau mai multe părți.

Condițiile realizării unui parteneriat reușit implică:

- identificarea scopurilor, intereselor comune, utile partenerilor și comunității;
- găsirea modului optim pentru realizarea scopului propus;
- organizarea și conducerea resurselor disponibile pentru a atinge scopul propus;
- identificarea competențelor persoanelor implicate în aceste proiecte pentru a le putea folosi la maxim.

Elaborarea, coordonarea și desfășurarea unor proiecte educative extracurriculare atrag atenția nu atât asupra importanței acestora în sine, cât mai ales asupra implicațiilor pe care le au asupra construirii și modelării personalității viitorilor cetățeni ai planetei, elevii de azi.

Organizarea unor activități extrașcolare prin care elevii să contribuie, după puterile lor, la creșterea calității vieții în comunitatea în care trăiesc, are nenumărate avantaje din punctul de vedere al educației pe care o face școala. Acestea sunt:

- îmbinând teoria cu practica, elevii constată că ceea ce învață la școală poate fi aplicat în cadrul unei acțiuni concrete;
- se creează legături la nivelul comunității;
- se stimulează gândirea critică;
- crește stima de sine și devotamentul pentru ideile civice.

Proiectele de parteneriat educaționale vizează întărirea relațiilor dintre părinți, elevi, dascăl și comunitate, creșterea gradului de implicare a tuturor factorilor educaționali. Activitatea în parteneriat are nenumărate avantaje, deoarece creează relații de colaborare, clarifică diverse probleme educative, oferă un nou cadru în dezvoltarea personalității elevului. Inițierea diferitelor proiecte de parteneriat educaționale sunt benefice atât pentru elevi, cât și pentru toți factorii implicați: școală, familie, comunitate.

Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice.

Astfel, elevii învață să gândească critic, complex, își dezvoltă gândirea multicauzală, experimentează abilități de rezolvare de probleme, de empatie, de toleranță și, nu în ultimul rând, socializează, învățând să fie mai apropiați, să lege noi prietenii, să-și împărtășească experiențe personale.

Experiențele elevilor participanți sunt pozitive, legăturile de prietenie dintre participanți sunt stabile și viabile astfel încât nu mai este nevoie de motivare suplimentară pentru participarea la alte programe asemănătoare, interne sau internaționale.

În concluzie, în societatea actuală este extrem de important rolul școlii în favorizarea relațiilor constructive, în crearea relațiilor pozitive între elevi și semenii lor, în promovarea comportamentului incluziv.

Bibliografie:

- E. Bătrînu, *Educația în familie*, București, Editura Politică, 1980.
Ioan Cerghit, *Metode de învățământ*, ediția a III-a, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 1997.
Ioan Cerghit, Ioan Neacșu, Ion Negreț-Dobridor, Ion Ovidiu Pânișoară, *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom, Iași, 2001.
Constantin Cucoș (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Iași, Editura Polirom, 2009.
Romița Iucu, *Instruirea școlară*, Editura Polirom, Iași, 2001.

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR

*EDUC. CARMEN IOLANDA IVĂNESCU
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,
ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIȚI*

Devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității preșcolariilor. În școala contemporană, o educație eficientă, depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine.

Depinde de asemenea și de măsura în care reușește să pună bazele formării personalității copiilor. În acest cadru, învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect fizic și socio-afectiv, pentru o integrare socială cât mai ușoară.

Complexitatea procesului educațional impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare, iar în acest caz, parteneriatul educațional devine o necesitate. În opinia mea, activitățile extracurriculare sunt deosebit de importante deoarece, contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare.

De asemenea, prin intermediul acestora se pot dezvolta și explora anumite înclinații și aptitudini ale copiilor.

Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități, îmbinându-se utilul cu plăcutul.

Un punct forte al activităților extrașcolare este acela că antrenează copiii în activități cât mai variate și bogate cu o structură aparte, diferită de clasică metodă de predare-învățare. O activitate desfășurată într-un mediu extrașcolar permite de asemenea și dezvoltarea unor aptitudini speciale și facilitarea integrării în mediul școlar.

Trebuie să ținem cont că, indiferent ce metodă se adoptă în educația tradițională, indiferent dacă are o finalitate pozitivă și un obiectiv primar atins, ea nu va epuiza niciodată sfera influențelor formative exercitate asupra copilului.

Din seria activităților extrașcolare amintim: taberele, excursiile, piesele de teatru, spectacolele de operă comică, atelierele creative, șezătoarele, spectacolele în aer liber, vizitele la muzee sau Grădina Zoologică.

Copiii pot fi stimulați și își pot îmbogăți imaginația creatoare și sfera cunoștințelor, prin vizionarea de piese de teatru, filme educative, participând la ateliere de creație, prin dramatizarea unor opere literare cu diferite ocazii sau prin implicarea în desfășurarea șezătorilor literare.

Copii trebuie să fie îndrumați să dobândească în primul rând o gândire independentă, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și posibilitatea de a critica constructiv.

Înainte de toate, este însă important că educatorul însuși să fie creativ, pentru că numai așa poate să aducă în atenția copiilor săi tipuri de activități extrașcolare care să le stârnească interesul, curiozitatea, imaginația și dorința de a participa necondițional la desfășurarea acestora.

Excursiile și taberele școlare contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă și cultură.

Ceea ce trebuie să ținem cont este că întotdeauna obiectivele instructiv – educative să primeze, dar în același timp să reușim să prezentăm în mod echilibrat și momentele recreative și de relaxare.

Este foarte important să dăm o notă relaxantă tuturor jocurilor și activităților. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual. La mare înălțime în topul priorității elevilor se află educația fizică și educația rutieră realizată prin activități extracurriculare foarte atractive: competiții sportive între clase sau între școli, excursii, drumeții, concursul Educația rutieră – Educație pentru viață.

Pe lângă formarea deprinderilor motrice, activitățile sportive contribuie și la formarea trăsăturilor de voință și de caracter. Foarte importante sunt activitățile extrașcolare ce au ca obiectiv orientarea școlară și profesională.

Consilierea pentru alegerea carierei trebuie să fie un proces continuu, desfășurat cu metode și tehnici adecvate. Vizitele la expoziții, întreprinderi și instituții, vizionările de filme, casete video, vizitarea de licee cu ocazia Zilei Porților Deschise sunt bune prilejuri de formare la elevi a competențelor necesare unei bune orientări școlare și profesionale.

Conceperea școlii ca o instituție socială cu funcții multiple, aptă să răspundă eficient nevoilor psihologice și sociale ale elevului, să asigure cadrul optim pentru starea sa de bine, pentru diminuarea și prevenirea tulburărilor de adaptare specifice vârstei, pentru formarea unor cetățeni responsabili, este vitală. Educația non-formală contribuie la formarea și dezvoltarea complexă a personalității elevului în plan moral, intelectual, estetic, civic și fizic prin atingerea tuturor dimensiunilor educației al cărei scop ultim este pregătirea pentru viață a elevului.

Bibliografie:

Adriana Baban, *Consiliere educațională*, Cluj-Napoca, 2001.

Gabriela Cristea, *Pedagogie generală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002.

Tiberiu Kulcsár, *Factorii psihologici ai reușitei școlare*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1987.

Marin Stoica, *Pedagogie și psihologie*, Editura Gheorghe Alexandru, 2001.

IMPORTANȚA EDUCAȚIEI ȘI ÎNȚELEGEREA GLOBALIZĂRII

DANIELA-MONICA ÎMPUȘCĂTOIU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PAMFIL ȘEICARU”,
ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIŢI

Educația este activitatea conștientă de a influența omul prin acțiunile de îngrijire, de îndrumare și de cultivare, având scopul de a crea valori culturale și de a sensibiliza individul față de acestea. Ioan Cerghit scrie despre următoarele posibile perspective de înțelegere a acesteia:

- a. educația ca proces (acțiunea de transformare în sens pozitiv și pe termen lung a ființei umane, în perspectiva unor finalități explicit formulate);
- b. educația ca acțiune de conducere (dirijarea evoluției individului spre stadiul de persoană formată, autonomă și responsabilă);
- c. educația ca acțiune socială (activitate planificată ce se desfășoară pe baza unui proiect social, care comportă un model de personalitate);
- d. educația ca interrelație umană (efort comun și conștient între educator și educat);
- e. educația ca ansamblu de influențe (acțiuni deliberate sau în afara unei voințe deliberate, explicite sau implicite, sistematice sau neorganizate, care contribuie la formarea omului ca om).

Educației contemporane îi revin sarcini inedite și dificile, în condițiile libertății de expresie, ale democratizării vieții sociale, ale liberei circulații, ale dispariției unor linii nete de demarcație (interstatale, interetnice, interconfesionale etc.). Devine de actualitate educația interculturală, în contextul migrației și al coexistenței în același spațiu a unor expresii culturale diferite. Cu toate că societățile devin multiculturale, sistemele educative rămân rigide, adaptate la situațiile monoculturale. Educația pentru și într-o Europă liberă (sau lume) unită trebuie să cultive valori precum: toleranța, respectul reciproc, credința în egalitate sau complementaritate culturală.

Obiectivele educației viitorului trebuie să fie infuzate de conotații culturale în care școala se orientează spre cultivarea valorilor universale autentice. Programul Deceniului mondial al dezvoltării culturale (1988-1997) se articulează în jurul a patru obiective majore:

- luarea în considerație a dimensiunii culturale a dezvoltării;
- afirmarea și îmbogățirea identităților culturale;
- lărgirea participării tuturor la viața culturală;
- promovarea cooperării culturale internaționale.

Programele de dezvoltare ale educației viitorului trebuie să fie elaborate ținând cont de diversitatea culturilor și a interacțiunilor culturale care există între populațiile din interiorul unei țări sau între diferite regiuni ale lumii. Este nevoie de nașterea unei noi mentalități, la scară planetară, mai atentă la aspectele calitative și umane ale dezvoltării și de formarea curentului de opinie conform căruia progresul trece prin educație și cultură.

Problematica lumii contemporane este caracterizată prin universalitate, globalitate, complexitate și caracter prioritar. Este nevoie de o viziune holistică în studierea și decantarea celor mai eficiente mijloace de rezolvare a marilor probleme cu care se confruntă omenirea (degradarea mediului, explozia demografică, proliferarea conflictelor dintre națiuni etc.).

Globalizarea educației a devenit un fenomen puternic promovat prin noile tehnologii, dar și prin modelele educaționale sau modelele de ierarhizare a sistemelor de educație. Una dintre valorile timpului prezent este competența, iar competitivitatea unei țări trebuie să înceapă cu căutarea ei în sala de clasă. Pentru aceasta este nevoie să se acorde atenție procesului de alegere și menținere a opțiunii pentru cariera didactică, prin întoarcerea la valorile fundamentale ale educației.

Globalizarea și integrarea economică, fenomene ce domină societatea contemporană, oferă reale oportunități de stimulare a creșterii economice, de promovare a democrației, corelate însă cu apariția unui „spațiu migrator internațional”, cu pericolul destabilizării globale ca efect al crizelor economice și cu acutizarea unor amenințări variate, cum ar fi conflictele regionale, terorismul internațional, criminalitatea organizată, traficul de droguri și de persoane, favorizate de intensificarea schimbului la nivel global, de dezvoltarea fără precedent a tehnologiei informației, a transporturilor, concomitent cu diminuarea controlului statului asupra frontierelor și fluxurilor de bunuri, servicii și resurse financiare.

Globalizarea este o forță pozitivă care generează schimbare, dar care presupune și provocări. O lume mai conectată aduce cu sine noi oportunități. În ziua de azi, oamenii călătoresc, lucrează, studiază și trăiesc în țări diferite. Ei interacționează pe internet, își împărtășesc ideile, cultura și experiențele. Studenții au acces online la cursurile organizate de universități de vârf din întreaga lume. Țările pot produce mai mult cu mai puține resurse, specializându-se în sectoarele în care sunt cel mai performante și valorificând economiile de scară pe piețele mondiale. Concurența internațională, acțiunile globale de combatere a schimbărilor climatice, cooperarea științifică și schimbul de idei au stimulat creativitatea și au accelerat inovarea. Globalizarea ridică, însă și unele probleme. Dacă nu se iau în continuare măsuri concrete, există riscul ca globalizarea să agraveze efectul progreselor tehnologice și al recente crize economice și să contribuie la exacerbarea inegalităților și a polarizării sociale.

Bibliografie:

Constantin Cucuș, *Pedagogie*, Iași, Polirom, 2006.
<https://epale.ec.europa.eu>.
<https://ec.europa.eu>.
www.agenda21.org.ro.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN DEZVOLTAREA COPIILOR

*EDUC. MARIA KOBAU
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,
ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIȚI*

Activitățile extrașcolare realizate dincolo de procesul de învățare își au rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor.

Educația unui copil nu se realizează doar într-un cadru formal (grădinițe, școli), ci și prin activități extrașcolare și extracurriculare.

Aceste activități au ca scop identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ. Copiii participă cu însuflețire și dăruire la astfel de activități, iar succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase.

Lumea în care se nasc copiii de astăzi este una complexă, într-o permanentă schimbare, iar aceștia trebuie pregătiți să înțeleagă și să accepte provocările într-un mod practic, creativ, inovator.

Activitățile extrașcolare reprezintă totodată un element prioritar în politicile educaționale întrucât au un impact pozitiv asupra dezvoltării personalității elevilor, asupra performanțelor școlare și a integrării sociale. Un studiu al lui J. Eccles și B. L. Barber (1999) indică un impact diferit al activităților extrașcolare, în funcție de tipul acestora și rata de participare, astfel:

- Participarea în cadrul tuturor tipurilor de activități extrașcolare corelează cu creșterea rezultatelor și performanțelor școlare.
- Participarea la activități sportive înregistrează o probabilitate mai mare ca elevii să aleagă să urmeze o școală superioară (nivel universitar) până la la împlinirea vârstei de 21 de ani.
- Participarea la activități prosociale corelează cu o rată mai mică de delincvență în rândul elevilor participanți.

Activitățile extrașcolare ocupă un loc important în ansamblul influențelor educative. Participarea la acest tip de activități lărgeste orizontul cultural al elevilor, completând cu noțiuni noi volumul de cunoștințe însușite în cadrul orelor de curs.

De asemenea, constituie un mijloc de formare a competențelor, contribuie la educarea morală, estetică a elevilor, disciplinându-le acțiunile și extinzându-le orizontul cultural-artistic. Activitățile extrașcolare reprezintă un mijloc de formare a deprinderilor elevilor de a-și folosi, în mod rațional, timpul liber, sunt propice manifestării spiritului de independență și inițiativei.

O altă particularitate a activităților extrașcolare, de o reală importanță, o constituie legătura acestora cu partea practică.

Aplicarea cunoștințelor în cadrul activităților extrașcolare are valoarea unui exercițiu de dezvoltare a aptitudinilor elevilor. Important în derularea acestor activități este faptul că elevii pot fi antrenați atât în inițiere și organizare, cât și în modul de desfășurare a acestora.

Condiția primordială pentru receptarea corectă și coerentă a mesajului o reprezintă demersul adoptat de cadrul didactic, metodele, procedeele, modul și modalitățile utilizate, precum și cadrul în care se desfășoară procesul.

Modelarea, formarea, educarea cer timp și dăruire.

Complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților școlare cu cele extrașcolare.

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, cultivarea interesului pentru acțiuni socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, valorificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Prin aceste activități li se oferă elevilor un alt mod de însușire a unor trăiri, valențe pozitive ale vieții, valori morale și nu numai.

Organizarea și desfășurarea activităților extrașcolare respectă anumite condiții: sunt subordonate procesului de învățământ care se desfășoară în clasă; se evită supraîncărcarea elevilor; se desfășoară în colectiv, fiind create și organizate pe principiul liberului consimțământ; la antrenarea elevilor trebuie să se țină seama de particularitățile de vârstă și interesele elevilor, precum și de posibilitățile de realizare pe care le au, fără să fie reținuți de la ore sau pregătirea lecțiilor.

Excursiile și vizitele sunt acțiuni cu caracter de masă organizate în scopul îmbogățirii experienței de viață a elevilor. Aceste activități se organizează în funcție de conținutul lecțiilor și „Prin conținutul lor se deosebesc de cele cu caracter didactic.

Organizate la nivelul clasei sau școlii, cu participare benevolă, ele urmăresc lărgirea orizontului de cunoștințe etc.” [5, p. 454]. Vizitarea unui muzeu, expoziții, a unui atelier al meșterului popular sau artist plastic poate fi o situație de învățare cu scop cultural-artistic, dar și un moment de reconciliere ori de introspecție, în funcție de educația anterioară a elevilor sau de tematica în care se încadrează excursia.

Legătura organică a procesului de învățământ cu excursiile și vizitele asigură eficiența educativă a acestor activități. Menționăm că influența educativă a excursiilor și vizitelor depinde și de caracterul lor variat. Prin conținutul lor, excursiile și vizitele se deosebesc de activitățile cu caracter didactic. Organizate la nivelul clasei sau școlii, cu participare benevolă, excursiile și vizitele au drept scop lărgirea orizontului cognitiv, familiarizarea elevilor cu frumusețile țării.

Bibliografie:

- Maria C. Țîru, *Pedagogia activităților extracurriculare*, Suport de curs, Cluj-Napoca, 2007.
M. Ionescu, V. Chiș, *Mijloace de învățământ și integrare a acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.
V. Lazăr, A. Cărășel, *Psihopedagogia activităților extracurriculare*, Editura Arves, Craiova, 2007.

EDUCAȚIA NONFORMALĂ - ACTIVITATEA EXTRAȘCOLARĂ

*PROF. MARIA CRISTINA DOINA LILIAN
PALATUL COPIILOR DROBETA-TURNU SEVERIN,
JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Educația nonformală reprezintă ansamblul acțiunilor pedagogice proiectate și realizate într-un cadru instituționalizat extradidactic sau/și extrașcolar sub îndrumarea unor cadre didactice specializate. Această formă a educației completează educația formală/de bază, căreia îi este complementară, asigurând o învățare mai mult implicită, practică, interdisciplinară. Ea se realizează atât sub egida școlii, ca activitate educativă *extracurriculară* (cercuri, serbări, concursuri, excursii), cât și extrașcolar, în *instituții* specializate în instruirea nonformală și are menirea să valorifice, prin forme și metode specifice, conceptul de *educație globală* ce vizează formarea-dezvoltarea integrală a personalității.

Educația nonformală sprijină, direct și indirect, educația formală. Valoarea educației nonformale constă în abordarea multi-, inter- și transdisciplinară a unor domenii de mare interes pentru elev.

Școala este una dintre instituțiile sociale ale cărei rezultate influențează atât evoluția beneficiarilor ei direcți cât și pe cea a beneficiarilor indirecti; instituție care oferă servicii educaționale, transmite cunoștințe, dezvoltă abilități, formează competențe, norme, valori recunoscute și acceptate social.

Inițial, ideea activităților extrașcolare era menită să ofere copilului alternative educației școlare, care necesită un efort intelectual predominant. Astfel, erau activități care să ofere copilului posibilitatea să se miște, să se exprime liber, să facă lucruri care îi plac, să descopere, să experimenteze.

În timp, varietatea alegerilor a crescut foarte mult și aceste activități au devenit un supliment al activităților școlare, perceput adesea de către părinți și copil ca fiind tot o școală, dar după școală. Activitățile extrașcolare s-au apropiat mai mult de ideea unor meditații sau a unei pregătiri suplimentare, a unei perfecționări continue în anumite domenii. Orice activitate școlară poate deveni extrașcolară prin prelungirea ei într-un context exterior școlii. Acesta este un motiv pentru care copilul poate simți că este prea mult pentru el, că este copleșit de activitățile sale, că este prea greu sau prea mult.

Activitățile extrașcolare sunt activități complementare atractive care au o anumită strategie de desfășurare și scopuri concrete: aduc noul, îmbină utilul cu plăcutul, creează posibilitatea de a observa fapte comportamentale ale elevilor în afara clasei, dezvoltă anumite laturi ale personalității elevilor.

Scopul activităților extrașcolare constă în dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru activități socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

Bibliografie:

- E. Joița, *Managementul școlar: Elemente de tehnologie managerială*, Craiova, Editura „Gheorghe Cârțu Alexandru”, 1995.
- I. Ciobanu, *Management strategic*, Iași, Editura Polirom, 1998.
- L. Cebanu, *Managementul activităților extrașcolare. Ghid metodologic*, Chișinău, 2015.

IMPACTUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR

*PROF. ELENA LILIANA LUCA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 19,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIȚI*

Curriculumul pentru învățământul preșcolar prevede două mari direcții: crearea unui spațiu educațional adecvat pentru stimularea continuă a învățării și introducerea copiilor în spațiul social, în vederea formării lor ca personalitate autonomă și conștientă de sine.

Prin reforma învățământului preșcolar românesc s-a oferit șansa dascălilor să își manifeste măiestria în procesul educativ, aceștia abordând creativ conținuturile învățării. În funcție de particularitățile de vârstă și individuale, cadrul didactic are posibilitatea să abordeze teme de interes copiilor, prin metoda proiectelor și parteneriatelor educaționale.

Parteneriatele educaționale presupun participarea activă la realizarea unor acțiuni comune bazate pe acțiuni comune și schimbul de propuneri și idei.

Un prim pas în acest sens este parteneriatul cu familia, intitulat sugestiv „**Împreună, vom reuși!**”, prin acesta am reușit să devenim parteneri în educație eu, dascălul-copiii-părinții. Am remarcat faptul că, de-a lungul unei generații de copii, succesul școlar s-a realizat cu ușurință. Părinții au comunicat mult mai ușor problemele cu care se confruntă în relația cu copiii lor, iar mie mi-a fost mult mai ușor să îi îndrum spre obținerea unei educații de calitate și succes școlar. Părinții acceptă destul de greu când dascălii îi informează asupra comportamentelor nepotrivite ale copiilor, dar prin activitățile organizate în comun cu aceștia, am reușit să îi facem parteneri în educație.

Parteneriatul dintre grădiniță și familiile copiilor, desfășurat în termeni amiabili și de respect reciproc, oferă un mediu propice influențării pozitive a educației copilului. Această relație de parteneriat oferă ambelor părți implicate posibilitatea de a acționa și va avea efecte benefice asupra dezvoltării copilului.

Am participat la concursuri, am organizat vizite, excursii, expoziții și programe artistice, acțiuni de voluntariat, festivaluri, care au pus în evidență cunoștințele dar și competențele pe care le-au dobândit. De asemenea, părinții au fost extrem de încântați să se implice în parteneriatul de voluntariat inițiat cu căminul de bătrâni de la Șișești și Ilovaț unde, cu ocazia diverselor sărbători de peste an, îi vizităm și le oferim câteva momente de bucurie.

În vederea petrecerii unui timp de calitate, în cadrul programului “Să știi mai multe, să fii mai bun” am planificat și desfășurat activități care au implicat și părinții: excursie în aer liber cu drumeții, vizite și picnic; echitație, activități sportive în aer liber (biciclete, trotinete, role, etc.), excursie la grădina zoologică, parcul “C-tin Brâncuși”, salina de la Râmnicu Vâlcea.

Așadar, educația emoțională a copiilor trebuie să înceapă încă de la naștere, în familie, și mai apoi în grădiniță și școală. Aceasta înseamnă o atenție deosebită pentru nevoile sociale și emoționale ale celor mici. Prin implicarea în acțiuni și discuții despre emoții și dovezi de empatie, părinții și dascălii îi ajută să conștientizeze sentimentele, să le înțeleagă, iar apoi să învețe să le controleze.

Dezvoltarea inteligenței emoționale continuă și pe parcursul școlarizării, când contactele sociale se intensifică și copiii încep să dobândească o serie de abilități de comunicare, relaționare și management al emoțiilor care vor face diferența între succesul sau dezechilibrul pe plan personal și profesional.

Bibliografie:

S. Breben, E. Goncea, G. Ruiu, *Învățământul preșcolar în mileniul III*, Editura Retrograf, 2016.

REPERE FORMATIVE ALE SERBĂRILOR ȘI EXCURSIILOR CA ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

*PROF. IONELA-RAMONA MARIN
ȘCOALA GIMNAZIALĂ BREZNIȚA-OCOL,
JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Societatea contemporană, așa cum se poate observa la nivelul tuturor structurilor educaționale, a început să dobândească noi valențe, date mai ales de schimbările fără precedent din toate domeniile vieții sociale. Accentul a început să se transfere de la informativ pe formativ, domeniul educațional depășind limitele exigențelor și valorilor naționale, aspirând spre universalitate, spre patrimoniul valoric comun al umanității. În astfel de condiții, un curriculum unitar și rigid nu mai poate satisface exigențele oferite de diversitatea umană, dezideratul educației permanente tinzând să devină o realitate implacabilă, de necontestat. Astfel, fără a nega sau minimiza importanța educației de tip curricular, devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, cea realizată dincolo de granițele procesului clasic de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității tinerilor de astăzi și adulților de mâine.

Grija permanentă că obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat, cu momente recreative, de relaxare, poate avea ca finalitate o creștere a interesului elevilor de a deprinde să folosească surse informaționale diverse, să întocmească diverse serii de colecții, să sistematizeze date, într-un cuvânt să „învețe a învăța”. Prin faptul că aceste activități extracurriculare se supun unor seturi de reguli, asumându-și responsabilități, copii de autodisciplinează, o finalitate deosebit de importantă pentru efortul dascălilor de a cunoaște, dirija și influența constructiv dezvoltarea, sub toate aspectele. În acest sens, un impact deosebit îl au vizitele la diferite obiective, muzee, expoziții, monumente, locuri istorice sau case memoriale. Acestea oferă elevilor prilejul de a observa fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local sau național, toate acestea punându-și amprenta asupra stimulării activității de învățare, întregind și desăvârșind ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor. Excursiile și taberele școlare aduc în fața elevilor, în mod nemijlocit, cu un impact evident mai aprofundat, frumusețile țării, contribuind și la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. În cadrul unor astfel de activități, organizate în mijlocul naturii și al vieții sociale, elevii se confruntă cu realitatea și o percep activ, putând apoi să o redea cu o mai mare creativitate și sensibilitate.

Experiențele personale, în acest sens, cu elevii Școlii Gimnaziale Breznița Ocol, județul Mehedinți, participanți la diverse astfel de acțiuni, precum excursia organizată cu vaporul, la Cazanele Dunării, mi-au consolidat încrederea în capacitățile elevilor, reușind astfel să le dezvolt receptivitatea față de frumusețile naturii și istoriei locale, elevii fiind dornici să afle mai mult despre regele dac Decebal, după ce au admirat chipul sculptat al acestuia din defileul Dunării. Toate aceste experiențe au reprezentat și un moment de destindere, de bună dispoziție, dezvoltând elevilor sentimentul bucuriei apartenenței la colectivitatea din care fac parte. Activitățile extracurriculare vizează de regulă acele activități cu rol complementar orelor clasice de predare - învățare. Aria lor e dificil de delimitat. Pot fi excursii și vizite la muzee, cinematografe, teatre, operă, balet, pot fi excursii și vizite la instituții publice

sau alte obiective de interes comunitar, pot fi vizite la alte școli, pot fi activități artistice, de hobby, cluburi tematice și echipe sportive, pot fi activități legate de un ziar sau post de radio al școlii, activități legate de protecția mediului, sau chiar activități legate de consilii ale elevilor. Am acordat de asemenea și importanța cuvenită sărbătorilor și aniversărilor importante din viața țării și a copiilor, realizând împreună cu aceștia diferite serbări tematice, în care au avut ocazia de a demonstra practic ce au învățat la școală. Aceste serbări au reprezentat ocazia ideală de a învăța să interacționeze cu publicul spectator, de a-și stăpâni emoțiile provocate de prezența părinților sau rudelor. Astfel de activități, organizate într-o atmosferă plăcută, vor stimula întotdeauna spiritul de inițiativă al copiilor, oferindu-le ocazia de a se integra în diferite grupuri, pentru a duce la bun sfârșit sarcinile propuse. Înainte de a pune în practică astfel de activități, este imperios necesar ca profesorul însuși să fie creativ, să aibă capacitatea de a descoperi laturi noi ale diferitelor situații, constructive, în care să îi atragă cu plăcere pe elevi. Aceștia întotdeauna vor fi atrași de activitățile artistice, recreative, distractive, toate acestea contribuind la dezvoltarea creativității, a gândirii critice, stimulând implicarea în actul decizional, imprimând elevilor un anumit comportament, o ținută adecvată situației, așa cum este portul popular, declanșând diverse sentimente.

Activitățile extracurriculare menționate reprezintă o componentă educațională valoroasă și întotdeauna eficientă, cărora fiecare cadru didactic trebuie să le acorde maximă atenție, deoarece pot reprezenta o poartă către suflet, un pas uriaș în educarea spiritului creativ. Activitățile extracurriculare reprezintă un element prioritar în politicile educaționale întrucât au un impact pozitiv asupra dezvoltării personalității tânărului, asupra performanțelor școlare și asupra integrării sociale în general. Participarea la activități extracurriculare structurate organizate de școli, spre deosebire de participarea la activități nestructurate (uneori incluzându-le și pe cele organizate în școli) se asociază cu rezultate pozitive în ceea ce privește dezvoltarea adolescenților.

Bibliografie:

- Ionescu M. Chiș, *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.
- Miron Ionescu, Ioan Radu, *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004.
- Jean Starobinski, *Textul și interpretul*, București, Editura Univers, 1985.
- Ioan Jinga, Elena Istrate, *Manual de pedagogie*, Editura ALL, București, 1998.
- M. Lespezeanu, *Tradiționalism și modern în învățământul preșcolar*, Editura S.C. Omfal, București, 2007.
- Nicolae Manolescu, *Cititul și scrisul*, Editura Polirom, Iași, 2002.
- Ioan Nicola, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2002.

EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ - PROIECTUL ERASMUS + "ROBO"

*PROF. CARMEN MIHĂILESCU
COLEGIUL TEHNIC „DOMNUL TUDOR”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Liceul Tehnologic "Domnul Tudor" a implementat pe o perioadă anilor școlari 2017-2018 și 2018-2019, Proiectul ERASMUS+, Application Form, Call: 2017, KA2 - Cooperation for Innovation and the Exchange of Good Practices, KA219 - Strategic Partnerships for Schools Only, cu titlul "Remain On Board! Learning Journeys in Educational Robotics", acronim ROBO.

Inițiatorul proiectului a fost Istituto Superiore Ruggiero d'Altavilla - Vincenzo Accardi – Italia, școlile partenere fiind: Zespol Szkol im. por. Jozefa Sarny w Gorzycach – Polonia, Liceul Tehnologic "Domnul Tudor" – România, Vasil Levski Comprehensive School – Bulgaria.

Obiectivul principal al proiectului a fost prevenirea fenomenului de abandon școlar printr-o abordare inovatoare a învățării, bazată pe educația informală și utilizarea TIC în robotică, pentru a încuraja tinerii să se implice în procesul de învățare.

Rezultatele așteptate la finalizarea proiectului au fost: sprijinirea școlilor participante la programul pentru combaterea abandonului școlar și oferirea unei educații de calitate, consolidarea colaborării între actanții mediului educațional (elevi, cadre didactice), îmbunătățirea tranziției între diferitele nivele ale educației, sprijinirea rețelelor partenoriale între școlile care promovează abordări colegiale și holistice în materie de predare și învățare, îmbunătățirea evaluării și asigurării calității.

Activitatea transnațională de proiect "Laboratorul de formare", practic prima întâlnire cu participarea elevilor, a avut loc la Liceul Tehnologic "Domnul Tudor" în luna mai 2018. Agenda întâlnirii, întocmită la nivelul școlii, a cuprins activități orientate spre programare care s-au concentrat pe concepte specifice cum ar fi programarea secvențială, buclele, manevrarea evenimentelor etc. Aceste activități au presupus familiarizarea elevilor cu limbajele de programare, astfel încât aceștia să poată utiliza conceptele de programare ca instrumente pentru definirea comportamentului robotului. Elevii au reușit să își perfecționeze înțelegerea conceptelor de programare.

Deschiderea lucrărilor primei mobilități cu elevii demarat cu primirea participanților, distribuirea mapelor, oferirea de stegulețe și șepci personalizate cu sigla proiectului. Reprezentanți ai autorității locale au adresat delegaților prezente un călduros bun venit și mult succes în activitățile aflate pe agenda de lucru. S-a apreciat în mod pozitiv preocuparea pentru robotică subliniind că viitorul aparține acestui domeniu. Evenimentul a fost larg prezentat de stațiile locale de televiziune care au subliniat importanța unor astfel de proiecte pentru școli dar și pentru comunitatea locală. După vizitarea școlii participante s-au întâlnit, au împărtășit idei, cunoștințe și așteptări în ceea ce privește proiectul.

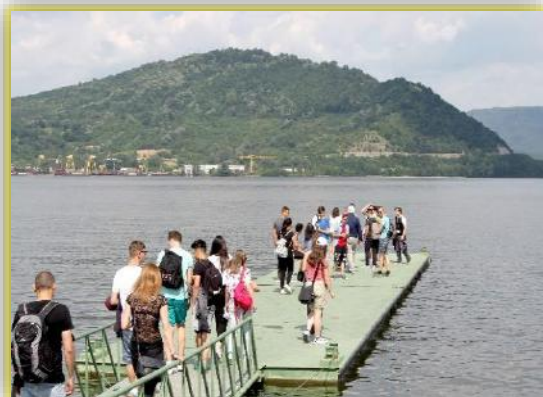
Prezentarea Power Point a componentele hardware utilizate pentru construirea robotului a constat într-un scurt istoric al plăcii de dezvoltare ARDUINO UNO. S-au prezentat detaliat, utilizând scheme și imagini sugestive părțile componente și modul în care funcționează.

Întregul proces a fost unul interactiv, elevii și profesorii participanți au fost invitați să adreseze întrebări și să ofere răspunsuri. O altă activitate a fost dedicată discutării și analizării plăcii de dezvoltare ARDUINO UNO și a ARDUINO IDE. Elevii au fost invitați să urmărească o demonstrație cu montaje care foloseau placa de dezvoltare ARDUINO și diferiți senzori. Participanții au lucrat în grupuri constituite pe țări și au rezolvat o sarcină bazată pe unul din montajele prezentate de către un profesor al echipei române de proiect.

Activitatea cu titlul ”Valori culturale românești” a prezentat dansuri și muzică populară specifică județului, având ca interpreți și dansatori elevi ai școlii, dar și invitați din alte unități școlare. Participanții s-au integrat în grupul de dansatori și au apreciat tradițiile și cultura românească.

Un impact pozitiv asupra tuturor participanților au avut activitățile extrașcolare și cele de cunoaștere a orașului și regiunii: Palatul Culturii ”Teodor Costescu”, Castelul de apă, Cetatea medievală, zona de promenadă Crișan, Hidrocentrala Porțile de Fier I, excursia cu vaporul la Cazanele Dunării, zonă mirifică unde fluviul este mărginit de pereți verticali, stâncoși, admirată de toți participanții.

”Activitățile orientate pe programare” au fost prezentate de membrii echipei gazdă. S-au prezentat structurile de bază ale limbajului de programare C++, susținute de punerea în execuție a unor aplicații corespunzătoare. Feedback-ul activității a fost realizat printr-un concurs de programare unde elevii au demonstrat cunoștințele de informatică, dar și abilitățile de a lucra în echipă. Activitatea ”Prezentarea experienței de construire a robotului” a constat din prezentarea propriilor experiențe, folosind atât prezentări PowerPoint cât și demonstrații ale roboților urmărind traseul stabilit. Elevii au prezentat părțile componente ale roboților construiți și programele folosite. Participanții au împărtășit impresiile personale legate de experiența dobândită prin activitățile desfășurate și au învățat din experiența colegilor lor.

Momentul culminant al agendei de lucru și una din cele mai așteptate activități ale zilei de 24 mai a fost ”Competiția roboților ”. Juriul, format din cadre didactice din țările partenere, a stabilit regulile competiției care au fost aduse la cunoștință participanților. Roboții fiecărei țări au parcurs traseu convenit anterior, iar cel mai bun timp din cele trei încercări de parcurgere a traseului, a fost luat în considerare pentru a stabili care este cel mai rapid robot.

Echipajul României a obținut premiul I la concursul organizat, spre bucuria tuturor elevilor și echipei de proiect. Indiferent de locul obținut în acest concurs, toate echipele au fost considerate învingătoare.

Activitatea a continuat prin implicarea elevilor, grupați în echipe de lucru, în realizarea de postere și desene având ca temă "ROBO design". Feedbackul activității a fost realizat inedit prin alegerea de emoticoane care să exprime starea elevilor la finalul activității. Workshop-ul "How Is

Going On" a fost momentul în care participanții au discutat despre activitățile viitoare, s-au împărtășit idei, așteptări despre modul în care vor fi duse la îndeplinire obiectivele proiectului.

Aplicarea chestionarelor a oferit elevilor ocazia să-și împărtășească experiența din cadrul acestei întâlniri, sentimentele și trăirile pe care le-au avut. Foarte mulți dintre aceștia și-au exprimat dorința de a reveni în Drobeta Turnu Severin și la Liceul Tehnologic "Domnul Tudor". Bucuria de pe chipul tuturor se poate vedea și în fotografia realizată la finalul vizitei.

Fotografii realizate în perioada primei mobilități din cadrul proiectului Erasmus+, ROBO.

PROGRAME ȘI PARTENERIAT EDUCAȚIONALE

*FLORINA-IRINA MUSCALU
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,
ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIȚI*

Obiectivul programelor de dezvoltare timpurie este acela de a ajuta dezvoltarea psihică, emoțională și socială a copiilor și, pe termen lung, de a promova supraviețuirea copilului. Focalizarea pe educația timpurie și anii preșcolari este importantă deoarece aceasta este perioada când copiii se dezvoltă rapid și, dacă procesul de dezvoltare este neglijat în acest stadiu, este mult mai dificil și mai costisitor să compensezi aceste pierderi mai târziu.

Educația timpurie reprezintă totalitatea experiențelor individuale și sociale existente sau organizate, de care beneficiază copilul în primii ani de viață. Ele au rolul de a proteja, crește și dezvolta ființa umană prin înzestrarea cu capacități și achiziții fizice, psihice, culturale specifice care să-i ofere identitate și demnitate proprie. Educația timpurie asigură fundamentele dezvoltării fizice și psihice sănătoase și ale dezvoltării sociale. Ceea ce învață copiii în primii ani de viață reprezintă mai mult de jumătate decât vor învăța tot restul vieții.

Educația timpurie se realizează ca educație informală în familie, în relații de vecinătate și în relații comunitare, prin mass-media – ca educație formală în creșe, grădinițe și alte instituții de ocrotire și educație; și sub forma educației nonformale în cluburi sportive, cluburi ale copiilor și elevilor, biblioteci, muzee etc.

Această educație, ca primă treaptă de pregătire pentru educația formală, asigură intrarea copilului în sistemul de învățământ obligatoriu (în jurul vârstei de 6 ani), prin formarea capacității de a învăța. Învățarea timpurie favorizează oportunitățile de învățare de mai târziu. Deprinderile și cunoștințele dobândite devreme favorizează dezvoltarea altora ulterior, iar deficiențele de cunoștințe și deprinderi produc în timp deficiențe mai mari, oportunități de învățare ratate sau slab valorificate.

În România, de regulă, se vorbește despre educație timpurie odată cu intrarea copilului în grădiniță. În același context, se consideră că grădinița asigură mediul care garantează siguranța și sănătatea copiilor și care, ținând cont de caracteristicile psihologice ale dezvoltării copilului, implică atât familia cât și comunitatea în procesul de învățare.

Pentru că vârsta timpurie este cea mai importantă perioadă pentru dezvoltarea personalității copilului și perioada de la naștere până la intrarea în școală cere stimulare, în dezvoltarea optimă a copilului este necesar parteneriatul educațional încheiat între grădiniță, respectiv școală și familie, comunitate ori instituții care au rol în creșterea, îngrijirea și educarea copilului.

Parteneriatele implementează un sistem de educație timpurie, un proces complex și îndelungat care cere o colaborare strânsă și continuă și o comunicare între Ministerul Educației, Cercetării și Inovării și alte instituții (incluzând familia, care este o instituție) în vederea asigurării coordonării tuturor măsurilor privind drepturile, protecția și dezvoltarea viitoare a copilului.

În cadrul acestor parteneriate se pot parcurge următoarele conținuturi: transmiterea unor informații despre ecologie, dobândirea unor cunoștințe despre relația om-mediu, educarea unor comportamente și conduite civilizate, îmbogățirea vocabularului activ cu cuvinte din diferite domenii, cultivarea unor atitudini de investigare, cercetare etc.

O resursă și un sprijin permanent în educarea și dezvoltarea copiilor o constituie implicarea familiei, părinților ca parteneri în educație. Părinții sunt încurajați să ia parte la planificarea și derularea programelor educative pentru copiii de vârste mici, ceea ce implică o responsabilizare și o eficiență sporită.

În zonele urbane nivelul de ocupare a populației a crescut; părinții nu au suficient timp să-și agricutură, oferă, aparent, mai mult timp părinților pentru supravegherea copilului în familie. De asemenea, modelul familiei lărgite (părinți, copii și bunici), care este conservat îndeosebi în zonele rurale, este în favoarea educării copilului în familie în această perioadă a vârstelor mici.

Parteneriatele încheiate cu familia, în special cele încheiate în cadrul unităților educaționale în care activăm ca și cadre didactice, vizează dezvoltarea și implementarea unor programe de formare pentru părinți, inclusiv formare pentru creșterea implicării taților. De asemenea, formarea trebuie să garanteze faptul că părinții vor deveni mai sensibili la problemele sociale și psihologice, precum și la probleme de orice gen atunci când își cresc copiii. Astfel, părinții au posibilitatea să-și cunoască mai bine copiii, modul lor de manifestare în viața de grup, pot înțelege mai bine rolul lor educativ.

Printre obiectivele pe care tind să le atingă acest gen de parteneriate în dezvoltarea copilului de vârstă timpurie amintim: înlăturarea factorilor perturbatori în cadrul comunicării grădiniță - școală - familie; creșterea gradului de implicare a părinților în toate activitățile școlare și extrașcolare; schimbarea mentalității neadecvate a unor părinți față de grădiniță/școală; cunoașterea de către părinți a posibilităților și nevoilor psiho-fizice ale copiilor; învățarea unor deprinderi și tehnici de muncă intelectuală sub formă de activități comune elevi - părinți - cadre didactice. Rezultate așteptate: consolidarea abilităților de comunicare părinte - cadru didactic, îmbunătățirea situației școlare a copiilor. Prin acest tip de parteneriate se stabilesc relații mai apropiate și mai deschise între educatoare și părinți, iar părinții, cunoscându-se mai bine între ei, pot colabora mai ușor în luarea unor decizii importante pentru grădiniță.

Principala răspundere pentru protecția, creșterea și dezvoltarea copiilor îi revine familiei și, ca atare, familia este îndreptățită să beneficieze de toată protecția și sprijinul de care are nevoie.

Prin urmare, accesul părinților, familiilor, tutorilor, al persoanelor care au în îngrijire copii și al copiilor înșiși la o gamă completă de informații și servicii este o prioritate, parteneriatele încheiate cu familia fiind menite să sprijine educația copiilor de vârstă timpurie.

Dezvoltarea fizică, psihică, spirituală, socială, afectivă, cognitivă și culturală a copiilor constituie o prioritate națională și globală.

Parteneriatele cu instituții care pot contribui în mod deosebit la dezvoltarea copilului de vârstă timpurie pot include implicarea directă (pe lângă familie) a autorităților locale, a parlamentarilor, a organizațiilor neguvernamentale, a sectorului privat și a agenților economici, a conducătorilor religioși, spirituali, culturali, ai liderilor și ai membrilor comunităților.

Acest gen de parteneriate vizează stimularea mentală, antrenarea fizică și dezvoltarea amplă a abilităților copiilor prin diferite activități, cum ar fi: muzica, abilitatea manuală; formarea unor deprinderi de colaborare; desfășurarea unor activități didactice cu teme istorice și creștine etc.

Grădinița, respectiv școala ocupă un loc central în comunitate. Rolul este de a crea viitori cetățeni, iar acest lucru nu este suficient a se învăța doar în cadrul activităților de educație pentru societate. De aceea, este nevoie de participarea la activități extracurriculare, la viața comunității. Astfel, procesul educațional început în grădiniță se extinde și asupra comunității. Copilul are posibilitatea să recunoască problemele acesteia, să fie mult mai atent la ce se petrece în jurul lui, să caute să rezolve probleme, să-și dezvolte spiritul de inițiativă.

Proiectele de parteneriat educațional cu Comunitatea Locală - Primărie, Poliție - au ca argument educația preșcolară pentru cetățenie democratică în vederea formării unor cetățeni activi și responsabili. Prin acțiunile desfășurate în acest sens copiii își însușesc concepte cheie - libertate, justiție, egalitate, solidaritate, cunosc modul de funcționare a instituțiilor democratice, sunt puși în diferite situații de a respecta pe cei de lângă ei, își formează deprinderi de a-și proteja propria persoană și pe ceilalți.

Încheierea unui parteneriat între grădiniță/școală și comunitate înseamnă participarea activă supravegheze copilul în familie, pe când în zonele rurale natura ocupațiilor, în special cele legate de a copilului în mediul școlii și al comunității. Beneficiile participării elevilor la viața comunității se reflectă în dezvoltarea capacității de cooperare cu autoritățile locale (ex. Poliția) în rezolvarea unor probleme.

Un rol important în dezvoltarea copilului de vârstă timpurie îl au ONG-urile, prin încheierea de parteneriate cu acestea, având ca scopuri promovarea și valorizarea diversității și egalității în drepturi; promovarea și respectarea personalității și a drepturilor copilului; conștientizarea importanței educației pentru sănătate; promovarea comportamentelor sănătoase și prevenirea comportamentelor cu risc (campanii antidrog, împotriva fumatului etc).

O altă dimensiune a educației pentru societate o reprezintă educația religioasă a cărei calitate poate fi îmbunătățită prin parteneriate cu reprezentanți ai Bisericii. Astfel, se pot realiza vizite, convorbiri tematice, cântece, colinde, excursii care au ca obiectiv turistic mănăstiri.

Într-o accepțiune generală, educația este procesul (acțiunea) prin care se realizează formarea și dezvoltarea personalității umane. Educația este continuă. Ea începe din primele momente ale vieții și se încheie odată cu ea.

Fiecare copil este unic, iar educația trebuie să țină cont de particularitățile individuale ale fiecărui copil. Rolul educatoarei este extrem de mare în acest sens.

Educatoarea este persoana care trebuie să ofere ocazii de dezvoltare fiecărui copil în parte, pentru că grădinița este locul unde are loc procesul de dezvoltare a personalității ca parte componentă a educației timpurii.

De aceea, formarea continuă a cadrelor didactice, a asistenților sociali și a altor categorii de personal de îngrijire care, prin activitatea lor, trebuie să colaboreze cu părinții în domeniul educației și îngrijirii copilului, este una dintre componentele psihopedagogice esențiale în atingerea scopului propus.

„Menirea firească a școlii nu este să dea învățătură, ci să deștepte, cultivând destoiniciile intelectuale în mintea copilului, trebuința de a învăța toată viața.” (Ioan Slavici).

Webografie:

www.didactic.ro, *Educația timpurie*.

www.edu.ro, *Strategie privind educația timpurie*.

www.edu.ro, Studiu de impact, *Introducerea educației timpurii în sistemul românesc de educație*.

www.famouswhy.ro, *Copilul preșcolar în mileniul trei*.

www.scoalaparintilor.ro, *Educația timpurie*.

ADAPTAREA PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV LA PARTICULARITĂȚILE EDUCABILULUI

*PROF. SIMONA NECȘOIU,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CONSTANTIN NEGREANU”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Toți copiii au dreptul la tratament diferențiat și la suport personalizat în învățare, cu atât mai mult cu cât, pedagogiile moderne promovează învățarea centrată pe elev, pe activitatea, nevoile și aspirațiile acestuia.

Din acest motiv, o condiție esențială în asigurarea eficienței procesului instructiv-educativ este cunoașterea particularităților educabililor, a abilităților, dotărilor aptitudinale, reușitelor, eșecurilor, fără a pierde din vedere următoarele repere:

- componenta bioenergetică a personalității (dezvoltare fizică, intensitatea trăirilor și a participării, capacitatea de a persista într-o acțiune, introversiunea/extraversiunea ș.a.);
- latura de orientare a personalității (motivații, trebuințe, interese, aspirații personale);
- latura intelectual-cognitivă, procesarea informației, monitorizarea ei (caracteristici ale senzațiilor, percepțiilor, reprezentărilor, ale limbajului, ale memoriei, gândirea și imaginația);
- trăirile și procesele afective (emoții, sentimente, convingeri etc.); componenta instrumental-stilistică a personalității (inteligentă, potențial creator, aptitudini generale și specifice, sistemul deprinderilor, stilul cognitiv, perceptiv etc.);
- latura reglatorie (voința, atenția);
- latura relațional-valorică a personalității (imaginea de sine, conștiința de sine, atitudini stabile, particularizatoare, roluri sociale, câmpul de relații etc.)¹.

Cunoașterea particularităților educabilului reprezintă o condiție esențială care asigură eficiența procesului instructiv-educativ.

Se recomandă valorizarea pozitivă a diferențelor existente între oameni, acceptarea necondiționată a celui alt, pornind de la premisa că ființa umană este valoroasă și pozitivă în esența sa.

„Acceptarea unei persoane nu presupune nici aprobarea, nici dezaprobarea a ceea ce spune sau simte persoana. Este acceptarea modului în care persoana simte sau crede în mod diferit de ceilalți. Riscul aprobării sau dezaprobării este că elevul își percepe valoarea numai prin interpretările și evaluările pe care le face profesorul în situația de aprobare sau dezaprobare a comportamentelor sale”².

Literatura de specialitate oferă o gamă destul de variată de forme de diferențiere a instruirii, avându-i în vedere atât copiii supradotați, cât și pe cei cu dezvoltare intelectuală lentă, cu dificultăți de adaptare școlară (inclusiv familială sau socială), precum și pe cei care prezintă incapacitate de a se integra sistemului de lucru și, mai ales, ritmului de muncă al clasei. În acest sens, a apărut, printre

¹ I. Maciuc. (2000), *Elemente de psihopedagogie diferențială. În sprijinul formării formatorilor* (p. 29), București, Editura Didactică și Pedagogică;

² A. Băban. (2001), *Consiliere și orientare. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere* (p.27). Cluj-Napoca, Editura Psinet;

altele, și necesitatea unui curriculum diferențiat, interpretat ca modificare operată în programele școlare obișnuite la nivelul: conținuturilor educației; proceselor didactice (metode de predare și de evaluare); mediului psihologic și fizic de învățare; produselor așteptate de la copii în urma parcurgerii programului instructiv-educativ³.

De asemenea, se recomandă elaborarea și introducerea unui proiect de diferențiere a experiențelor de învățare a elevilor, în acord cu particularitățile lor, care se realizează prin parcurgerea următoarelor etape:

1. *Viziunea*, interpretată ca dorință de schimbare, optimizare, care se poate concretiza, ca inițiativă, într-o școală, într-un colectiv, în comunitate, nu neapărat la nivel național.
2. *Inițializarea*: viziunea se transformă în misiune realizabilă și capătă o formă mai concretă prin conturarea unui plan-cadru.
3. *Planificarea*: evaluarea nevoilor programului (date despre nevoile elevilor, profesorilor, părinților, comunităților implicate), formularea obiectivelor programului și proiectarea propriu-zisă a acestuia.
4. *Implementarea* programului: pregătirea implementării (identificarea elevilor care necesită o instruire diferențiată, selecția și training-ul cadrelor didactice, popularizarea programului, informarea elevilor, părinților și profesorilor asupra a ceea ce li se oferă și se așteaptă concret de la ei), desfășurarea efectivă a programului zi de zi, observarea elevilor și a profesorilor în scopul obținerii feed-back-ului, evaluarea programului.
5. *Instituționalizarea* sau *generalizarea* programului (recunoașterea și încorporarea acestuia într-o practică generalizată)⁴.

Se discută și sintagma *individualizare a instruirii*, înțeleasă drept acțiunea profesorului angajată în direcția proiectării și realizării activității didactice/educative, în funcție de particularitățile bio-psiho-socio-culturale ale fiecărui educabil, în vederea dezvoltării și integrării sale optime la diferite niveluri de cerințe micro- și macrostructurale înregistrate în procesul devenirii personalității umane. Acțiunea de individualizare a instruirii presupune adaptarea continuă a practicii de predare/învățare/evaluare la trăsăturile generale, particulare și individuale ale personalității elevului, cunoscute și studiate în prealabil, prin:

- ✓ proiectarea fiecărei activități educative din perspectiva valorificării la maximum a potențialului activ al fiecărui educabil;
- ✓ orientarea formativă a activității de instruire în direcția valorificării potențialului maxim, real și virtual, al fiecărui educabil;
- ✓ stimularea dezvoltării complexe (intelectuale, morale, estetice etc.) a fiecărui educabil în contextul tuturor formelor de instruire disponibile (formale, nonformale, informale);
- ✓ angajarea tuturor resurselor interne ale educabilului la nivelul corelației funcțional-structurale dintre: informare-formare, formare-dezvoltare; instruire-educație, participare deplină- (auto) instruire/(auto) educație;
- ✓ subordonarea tuturor resurselor pedagogice activității de (auto) formare- (auto) dezvoltare permanentă a fiecărui educabil.⁵

În general, individualizarea instruirii se realizează prin implicarea activă a fiecărui educabil în procesul instructiv-educativ, care se poate concretiza, printre altele, prin folosirea metodelor interactive (se recomandă, de pildă, învățarea centrată pe elev care favorizează acceptarea dorințelor și propunerilor individuale, încurajarea inițiativei personale, descoperirea și dezvoltarea unor aptitudini

³ C. Crețu, (1997). *Psihopedagogia succesului* (p.105). Iași, Editura Polirom;

⁴ Ibidem, p. 107-108;

⁵ S. Cristea. (2000). *Dicționar de pedagogie*, (p.180) Grupul Editorial Litera, Chișinău-București;

particulare, în funcție de înclinațiile și necesitățile fiecărui educabil), prin organizarea unor activități pe grupe (acestea prilejuiesc relaționarea colegială, sprijinind învățarea sportivă și evidențind rolul social al procesului de învățare), prin abordarea interdisciplinară a conținuturilor învățării (descoperirea unei maniere originale de a aborda un subiect comun, prin crearea unor conexiuni între diferitele discipline de studiu).

Un loc important îl ocupă activitățile extrașcolare. Acestea completează procesul didactic, educația fiind, de altfel, un proces continuu, realizat prin metode și surse de dobândire a cunoștințelor foarte diverse. Educația nu este un proces limitat în timp și spațiu, fapt evidențiat de-a lungul timpului și de cercetările care au relevat faptul că, în cadrul volumului de informații pe care-l acumulează omul, îndeosebi în perioada de școlaritate, ponderea cunoștințelor a căror sursă o constituie activitățile extrașcolare a crescut considerabil.

Organizarea acțiunii educative nu este posibilă fără cunoașterea temeinică a vieții educabilului, a particularităților, a originalității manifestărilor acestuia.

Colaborarea într-o instituție școlară este esențială atât pentru cadrele didactice cât și pentru elevi, părinți, tutori legali, parteneri sociali și societate în general. Motivul pentru care se pune un accent atât de mare pe colaborarea factorilor enumerați mai sus este lesne de înțeles dacă ne gândim la finalitățile procesului instructiv-educativ:” Finalitățile trebuie să se adreseze unor oameni concreți, să potențeze maximal forțele lor latente și să se adecveze unor realități bine circumscrise din punct de vedere istoric, social și cultural; ele trebuie să permită o perfectare a inserției individului în social, dar și o creștere a răspunderii societății pentru destinele individuale”⁶.

Viața școlară a elevilor nu poate fi zugrăvită prin verbul „a fi”, ci prin verbul „a deveni”. Din acest motiv, școala trebuie să răspundă pozitiv particularităților individuale cu scopul formării copilului pentru viața socială.

Bibliografie:

- Adriana Băban, *Consiliere și orientare. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere*, Cluj-Napoca, Editura Psinet, 2001.
- Carmen Crețu, *Psihopedagogia succesului*, Iași, Editura Polirom, 1997.
- Sorin Cristea, *Dicționar de pedagogie*, Grupul Editorial Litera, Chișinău-București, 2000.
- Irina Maciuc, *Elemente de psihopedagogie diferențială în sprijinul formării formatorilor*, București, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., 2000.
- Constantin Cucuș, *„Pedagogie”*, Editura Polirom, București, 2000.
- Ion T. Radu, *Învățământul diferențiat. Concepții și strategii*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978.

⁶ Cucuș, C., *„Pedagogie”*, Editura Polirom, București, 2000;

DANSUL ȘI CUNOAȘTEREA DE SINE

PROF. MARIOARA NEF
PALATUL COPILOR DROBETA-TURNU SEVERIN,
JUDEȚUL MEHEDINȚI

„Prin dans, combinăm energia și cunoașterea de sine“

„Dansul ne dă ocazia să combinăm energia și cunoașterea de sine. Toate repetițiile mele încep printr-o meditație, care mă ajută să creez o legătură tangibilă între corp și spirit. Două principii sunt importante în balet: să ascuți mișcarea ce vine din interior, apoi să dai curs liber personalității tale. Poți fi foarte puternic fizic, precum un tigr, sau foarte fragil, aproape ireal, ca o boare de praf – nu contează prea mult. Felul tău de a dansa lasă să se întrevadă imaginea inconștientă pe care o ai despre tine și despre relația ta cu lumea.”, spunea Monica Petrica, prim-balerină la Opera din București.

Cei mai mulți copii care încep un curs de dans devin imediat pasionați, pentru ca, în foarte scurt timp, să devină de-a dreptul dependenți.

Principalele motive sunt: căutarea stabilirii unor noi relații cu cei din jurul lor și nevoia de mișcare. În plus, în spatele pașilor și figurilor de dans are loc o bucurie unică... „Să dansezi tangou sau salsa este mai mult decât o simplă distracție”, afirma **Richmond J. Bachia**, consultant la **World Class Fitness București**. În fond, dansul înseamnă exprimarea personalității prin mișcare. Nevoia de a dansa ascunde în primul rând, o profundă dorință de schimbare.

Dacă privești cu atenție protagoniștii dintr-o sală de dans, ai impresia că toate corpurile se leagănă parcă pentru a înlătura toate barierele și convențiile. Picioarele și brațele se mișcă în ritm cu muzica, ca și cum și-ar dori să respingă secole întregi de tabuuri. În acest proces, uniunea conștientă cu celălalt și afirmarea sinelui sunt la fel de importante. Trecând prin diferite coduri gestuale, te identifici cu colegii de echipă sau devii distinct, sau te sincronizezi. Acest demers este confirmat și de **Freud**, pentru care „descoperirea acestui registru necunoscut – inconștientul – cere prezența altcuiva, asupra căruia să te poți proiecta pentru a recunoaște această față ascunsă de tine însuși. „Elevii trebuie să învețe în permanență să-și asculte tempo-ul corpului și să negocieze cu el pentru a căpăta rezistență și tenacitate“.

Dezvoltarea personalității elevilor este preocuparea primordială a activităților extrașcolare iar cursurile de dans au ca scop dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în stiluri de dans cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru acestea reprezintă un suport pentru reușita școlară în ansamblul ei pentru cunoașterea de sine.

Concursurile de dans sunt forme competiționale de activitate extrașcolară foarte îndrăgite de copii.

În ultimul timp, devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității elevilor. În școala contemporană, o educație eficientă, depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine. Depinde de asemenea și de măsura în care reușește să pună bazele

formării personalității copiilor. În acest cadru, învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect fizic și socio-afectiv, pentru o integrare socială cât mai ușoară.

Complexitatea procesului educațional impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare, iar în acest caz, parteneriatul educațional devine o necesitate. În opinia mea, activitățile extracurriculare sunt deosebit de importante deoarece, contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare. De asemenea, prin intermediul acestora se pot dezvolta și explora anumite înclinații și aptitudini ale copiilor. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități, îmbinându-se utilul cu plăcut.

Dansul reprezintă o descărcare prin ritm și mișcare a sentimentelor și trăirilor, prin dans exprimăm bucuria, tristețea, iubirea; prin dans socializăm și comunicăm indiferent de limba vorbită sau cultura din care venim.

Dansul formează și întărește spiritual de echipă și de competiție. Pe lângă beneficiile asupra spiritului, multe dansuri au efect pozitiv asupra comportamentului și asupra corpului nostru menținându-l în bună formă. Dansul și muzica ce îl însoțește îi ajută pe copii să crească fizic armonios, le îmbunătățește postura și flexibilitatea. Emoțional, dansul poate fi un remediu împotriva timidității, depresiei tulburărilor de comportament, iar sub aspect intelectual s-a dovedit că mișcarea ajută pe cei cu deficiențe legate de procesul de învățare pentru că mintea și trupul sunt un întreg.

Muzica și dansul s-au născut și au evoluat împreună și în timp, s-au diferenciat odată cu societatea, cu normele sociale, culturale sau estetice. Dansul reprezintă una dintre cele mai frumoase modalități de a petrece timpul liber, căci îmbină perfect mișcarea cu muzica și comunicarea, aducând o stare de bine.

„Totul în univers are ritm. Totul dansează”, spunea Maya Angelou

Bibliografie:

Gineta Stoenescu, *Tinerețe, sănătate frumoasă*, Editura Sport Turism, 1990.

CURRICULUM NONFORMAL

*PROF. SANDU-DANIEL NEF
PALATUL COPILOR DROBETA-TURNU SEVERIN,
JUDEȚUL MEHEDIŢI*

Curriculum: Repere conceptuale

În literatura de specialitate întâlnim o multitudine de definiții ale conceptului de curriculum „Conceptul central - curriculum - are o încărcătură de semnificații care îl plasează în zona conceptelor polisemantice, larg disputate”. O abordare multidimensională, în lucrarea „Pedagogie”, Editura Polirom, Iași, 2002, coord. Dan Potolea și Emil Păun, precizează că deși nu există consens conceptual, identificăm, totuși, caracteristici comune ale definițiilor celor mai reprezentative din domeniu.

S-a conturat, totuși, în linii mari, cadrul său referențial. Din multitudinea de definiții ale conceptului de curriculum se desprinde observația potrivit căreia „definirea constantelor”, a schemelor teoretice sau a cadrului de referință ale curriculum-ului este esențială pentru stabilirea specificității domeniului, pentru aprecierea legitimității cercetărilor care operează în această arie și pentru recunoașterea teoriei curriculum-ului în comunitatea disciplinelor academice.

Se dovedește însă că descifrarea „constantelor” importante reprezintă un parcurs anevoios, cu multe bariere și capcane (Dan Potolea, op. cit. pag. 70). Semnificația modernă a conceptului de curriculum, lansată în pedagogia secolului XX de John Dewey, vizează nu numai conținuturile incluse în programele școlare ci și experiențele de învățare ale elevilor.

Evoluția conceptului de curriculum în pedagogia secolului XX marchează extinderea experiențelor de învățare de la cele direct organizate de școală la cele indirecte, angajate prin expansiunea diferitelor mijloace de educație nonformală.

O analiză fie ea și superficială a definițiilor în domeniu ne permite să observăm că, în a II-a jumătate a secolului trecut, dar mai ales după anii 60, semnificația conceptului de curriculum s-a lărgit. Astăzi desemnează ansamblul structurat al experiențelor de predare și de învățare (obiective, conținuturi, material didactic, activități de predare/învățare/evaluare) planificate, oferite sub îndrumarea unei instituții de învățământ (în interiorul și în afara acesteia) în vederea atingerii obiectivelor prestabilite.

Învățământul românesc operează cu două accepțiuni ale conceptului de Curriculum:

- în sens larg, „Curriculum-ul este ansamblul experiențelor de învățare prin care trece elevul pe parcursul traseului său școlar”;
- în sens restrâns „Curriculum-ul reprezintă ansamblul documentelor școlare care reglementează desfășurarea activității școlare: plan de învățământ, program, manuale, ghiduri de aplicare etc.”

Prezentăm în continuare o selecție a definițiilor pe care le-am considerat mai relevante:

- John Dewey, 1902: „Curriculum-ul școlar și universitar prezintă întregul organizat al adevărului asimilat prin cunoaștere”. (John Dewey, 1902).

• G. de Landsheere: CURRICULUM, în accepțiunea largă în care este vehiculat astăzi, presupune un sistem complex de „procese decizionale, manageriale sau de monitorizare care preced, însoțesc și urmează proiectarea, elaborarea, implementarea, evaluarea și revizuirea permanentă și dinamică a setului de experiențe de învățare oferite în școală. În sens restrâns, CURRICULUM desemnează ansamblul documentelor de tip reglator sau de altă natură în cadrul cărora se consemnează experiențele de învățare”. (Gilbert de Landsheere, în „Dictionnaire de l’evolution et de recherche en education”).

• D’Hainaut: O definiție într-un sens cât mai larg posibil și care cuprinde majoritatea modalităților de a caracteriza „curriculum” și care este compatibilă cu principalele puncte de vedere asupra naturii și funcției sale este următoarea: „*Un curriculum este un proiect educativ care definește:*

- a) scopurile și obiectivele unei acțiuni educative;
 - b) căile, mijloacele, activitățile folosite pentru a atinge aceste scopuri;
 - c) metodele și instrumentele folosite pentru a evalua în ce măsură acțiunea a dat roade”.
- (D’Hainaut, *Programe de învățământ și educație permanentă*, București, EDP, 1980).

Bibliografie:

Dan Potolea și Emil Păun, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002.

D’Hainaut, *Programe de învățământ și educație permanent*, București, EDP, 1980.

Gilbert de Landsheere, în *Dictionnaire de l’evolution et de recherche en education*.

John Dewey, *Semnificația modernă a conceptului de curriculum, lansată în pedagogia secolului XX*, 1902.

ACCESUL LA O CULTURĂ GLOBALĂ PRIN ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE

*PROF. ÎNV. PRIMAR MIHAELA PĂNESCU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3,
DROBETA-TURNU-SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIŢI*

”Șansele tale de a obține succesul sunt direct proporționale cu nivelul de plăcere pe care îl obții din ceea ce faci. Dacă faci o muncă pe care o urăști, recunoaște imediat acest lucru și renunță.”
- Michael Korda -

Educația este un proces de dezvoltare internă, o transformare în sens pozitiv a ființei umane, acest proces realizându-se cu ajutor extern sau individual, prin sine, autoeducația. Educația pune accent pe dezvoltarea individuală, pe formarea personalității umane în vederea integrării sale în societate. Ea poate fi de mai multe tipuri: educație formală, care are loc într-un cadru instituționalizat, în mod planificat, în cadrul sistemului de învățământ, informal, ce cuprinde totalitatea influențelor de la nivelul familiei, al mediului social sau mass-media și educația nonformală ce completează educația formală, cea primită în cadrul sistemului de învățământ.

Activitățile extracurriculare sunt activități nonformale, cu caracter facultativ, cu deschidere pentru experiment și inovație. Activitățile extracurriculare se pot materializa în vizite, excursii, concursuri sportive sau de cultură generală, vizionări de filme, spectacole cultural-artistice, filme, teatru. Toate acestea contribuie la dezvoltarea copilului, atât comportamental, vestimentar cât mai ales cultural. Educația estetică este o componentă a educației integrale și armonioase cu ajutorul căreia realizăm formarea personalității omului prin frumosul existent în natură, artă și societate. Frumosul răscolește emotivitatea, sensibilizează, înviorează, transformă și determină la meditație. Elevii vor fi inițiați să sesizeze frumosul din natură, din artă și societate, să înțeleagă mesajul unei opere de artă, să reflecteze asupra lui, să asculte o muzică bună, să observe și să interpreteze un tablou de pictură sau un monument arhitectonic.

Obiectivul fundamental al educației estetice nu se poate realiza complet fără dezvoltarea aptitudinilor artistice din mai multe domenii: literatură, muzică, pictură, arhitectură, sculptură, teatru, cinematografie. Obiectivele educației estetice se pot realiza atât prin activitățile școlare, dar mai ales prin activitățile extrașcolare: cercuri artistice, vizionări de filme, de spectacole și expoziții, activități cultural-artistice, serbările școlare, excursii în natură.

Copiii sunt mai receptivi la genul acesta de activități, datorită neobligativității participării lor, a diversității activităților, a cadrului diferit în care au loc aceste activități, a modului de lucru, și anume libertatea de a alege ce, cum și când doresc ei, după necesitățile și bunul plac al elevilor.

Total diferite de activitățile cu caracter didactic, excursiile și vizitele ajută la dezvoltarea personală a elevului, la asimilarea cunoștințelor într-un mod plăcut și ușor, ele contribuie la lărgirea orizontului, familiarizarea cu frumusețile țării sau chiar ale lumii.

Programarea și alegerea activităților se face ținând cont de dorințele, nivelul și interesele elevilor pentru o disciplină sau pentru artă, în general. Educatorul va supune observației întreaga

comportare a elevului și stabilind ceea ce este reprezentativ pentru fiecare elev, își va regla ansamblul de metode și procedee în raport cu aceste particularități.

Cercurile de elevi înlesnesc descoperirea talentelor, fie în pictură, teatru, film, fotografie, diverse meșteșuguri. Scopul acestor cercuri constă în atragerea tinerilor către artă în general și în descoperirea aptitudinilor și a abilităților practice ale acestora în diverse domenii ale artei.

Cultivându-le talentul într-o atmosferă plăcută, înafara clasei, lăsându-le libertatea de a alege tema activităților, momentul sau durata activităților extrașcolare, lipsa notelor, atrag tot mai mulți elevi. Cunoștințele acumulate se materializează practic prin lucrări, poezii, desene, picturi, fotografii, filme, ele nu mai rămân la stadiul de teorie. Ele conduc la formarea unor personalități complete și complexe, intensifică nevoia de cunoaștere, dragostea pentru cultură, dezvoltă talentul.

Activitățile extracurriculare vin în completarea procesului de învățământ. Se știe că omul, cât trăiește, învață. A învăța să înveți și a dori să te perfecționezi continuu sunt cerințe ale educației permanente, educație ce integrează toate nivelurile și tipurile de educație, astfel că omul învață să fie el însuși, receptiv la schimbări, capabil să le anticipeze și să se adapteze la ele.

Datorită activităților extrașcolare, putem depista și dezvolta capacitățile creative ale elevilor, aptitudinile, inventivitatea, spiritul de observație, imaginația creatoare, originalitatea, ingeniozitatea și independența gândirii. În plus, este vorba despre o modalitate de a stimula copiii dotați și talentați, prin folosirea altor căi de apreciere a creativității și anume: realizările obținute de elevi la olimpiade, concursuri, competiții, probele școlare cu caracter creativ, specifice diferitelor discipline de învățământ.

Motivația, alături de inteligență, aptitudini și voință, este una dintre variabilele cele mai importante pentru obținerea performanțelor școlare și profesionale. Motivația este generată de un ansamblu de trebuințe, dorințe, interese, scopuri, sentimente, convingeri, aspirații și idealuri, manifestate în atitudini și acțiuni.

Motivele mai importante ale creației sunt dorința de a cunoaște, de a descoperi și inventa, de a contribui la progresul social, apoi satisfacția descoperirii, dăruirea profesională, nevoia de autorealizare și de prestigiu. Totodată, activitățile extrașcolare au un rol important în alegerea profesiei. De-a lungul timpului, tinerii își schimbă opțiunile legate de profesia viitoare pe măsură ce evoluează, se dezvoltă intelectual sau afectiv. Ele se schimbă, se fixează sau se corectează pe măsură ce aceștia își cunosc mai bine aptitudinile și își concentrează interesele.

Dorința de prestigiu, de comunicare, curiozitatea științifică, aspirația către o profesiune, dorința de succes, aptitudinile speciale sunt factori motivanți pentru participarea la activitățile extrașcolare.

Tinerii au nevoie de fi ghidați, încurajați să-și realizeze scopurile vieții, apreciați pozitiv, să li se arate progresele făcute, să li se trezească interesul și curiozitatea pentru ceea ce trebuie să învețe. Recompensele și activitățile extrașcolare sporesc motivația.

Activitățile extracurriculare contribuie la lărgirea orizontului de cultură, prin îmbogățirea cunoștințelor din diverse domenii, la petrecerea în mod util, plăcut și organizat a timpului liber, activități lipsite de evaluări riguroase.

Bibliografie:

Constantin Cucoș, *Educația estetică*, Polirom, 2014.

Gabriela Cristea, *Pedagogie generală*, Editura Didactică și Pedagogică, 2002.

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

*PROF. ÎNV. PRIMAR LUCIAN-CĂTĂLIN PĂTRU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ HERĂSTRĂU, SECTOR 1, BUCUREȘTI*

Activitățile extrașcolare sunt foarte importante pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Studiile de specialitate susțin că acesta ajută elevii la formarea unei atitudini pozitive față de învățare, aceștia au performanțe școlare mai ridicate, li se formează abilități practice diversificate, dar și strategii adecvate de rezolvare de probleme. Pe lângă toate acestea, activitățile extrașcolare acționează și asupra stimei de sine, iar sentimentul de împlinire este mult mai ridicat.

Activitățile extrașcolare se referă la acele activități realizate în afara mediului școlar, în afara instituției de învățământ, cu participarea clasei, a mai multor clase de elevi sau a mai multor instituții de învățământ.

Activitățile extrașcolare vizează, de regulă, acele activități cu rol complementar orelor clasice de predare-învățare. Aria de desfășurare a acestora e greu de delimitat. Pot fi excursii, drumeții, vizite la muzee, la diverse instituții publice, la alte unități de învățământ, vizionarea de spectacole de teatru, operă, muzică clasică, activități artistice, cluburi tematice, activități sportive, legate de protecția mediului etc. Iată câteva caracteristici de bază ale activităților extrașcolare:

- înglobează activitățile organizate de școală în afara mediului școlar sau/și de către alte instituții extrașcolare specializate (cluburi sportive, cluburi și palate ale copiilor, școli de artă/ muzică pentru copii, etc.);
- au rol complementar celui al școlii;
- dezvoltarea copiilor depinde de un întreg sistem de fenomene și relații, iar activitățile extrașcolare reprezintă un element fundamental în rețeaua școală-familie-comunitate;
- oferă posibilitatea de exprimare și explorare a identității, dezvoltă capitalul social al copiilor.

Este cunoscut faptul că activitățile extrașcolare generează capital social și uman, constituie un mediu formator mai atractiv, în afara contextului instituțional. Participarea elevilor la astfel de activități îi ajută să se înțeleagă pe ei înșiși prin observarea și interpretarea propriului comportament în comparație cu al celorlalți.

Activitățile extrașcolare reprezintă totodată un element prioritar în politicile educaționale întrucât au un impact pozitiv asupra dezvoltării personalității elevilor, asupra performanțelor școlare și a integrării sociale. Un studiu al lui J. Eccles și B. L. Barber (1999) indică un impact diferit al activităților extrașcolare, în funcție de tipul acestora și rata de participare, astfel:

- participarea în cadrul tuturor tipurilor de activități extrașcolare corelează cu creșterea rezultatelor și performanțelor școlare;
- participarea la activități sportive înregistrează o probabilitate mai mare ca elevii să aleagă să urmeze o școală superioară (nivel universitar) până la împlinirea vârstei de 21 de ani;
- participarea la activități prosociale corelează cu o rată mai mică de delincvență în rândul elevilor participanți.

Activitățile extrașcolare ocupă un loc important în ansamblul influențelor educative. Participarea la acest tip de activități lărgeste orizontul cultural al elevilor, completând cu noțiuni noi volumul de cunoștințe însușite în cadrul orelor de curs. De asemenea, constituie un mijloc de formare a competențelor, contribuie la educarea morală, estetică a elevilor, dăruindu-le acțiunile și extinzându-le orizontul cultural-artistic. Activitățile extrașcolare reprezintă un mijloc de formare a deprinderilor elevilor de a-și folosi, în mod rațional, timpul liber, sunt propice manifestării spiritului de independență și inițiativei.

O altă particularitate a activităților extrașcolare, de o reală importanță, o constituie legătura acestora cu partea practică. Aplicarea cunoștințelor în cadrul activităților extrașcolare are valoarea unui exercițiu de dezvoltare a aptitudinilor elevilor. Important în derularea acestor activități este faptul că elevii pot fi antrenați atât în inițiere și organizare, cât și în modul de desfășurare a acestora.

„Oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare, i se poate transmite cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă.”, afirma J. Bruner.

Condiția primordială pentru receptarea corectă și coerentă a mesajului o reprezintă demersul adoptat de cadrul didactic, metodele, procedeele, modul și modalitățile utilizate, precum și cadrul în care se desfășoară procesul.

Modelarea, formarea, educarea cer timp și dăruire. Complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților școlare cu cele extrașcolare. Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, cultivarea interesului pentru acțiuni socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, valorificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Prin aceste activități li se oferă elevilor un alt mod de însușire a unor trăiri, valențe pozitive ale vieții, valori morale și nu numai.

Activitățile extrașcolare dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea generației tinere în actul decizional, realizându-se astfel o simbioză lucrativă între componenta cognitivă și cea comportamentală:

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi vremea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

- Maria Montessori -

Bibliografie:

- Maria C. Țîru, *Pedagogia activităților extracurriculare* – Suport de curs, Cluj-Napoca 2007.
M. Ionescu, V. Chiș, *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.
V. Lazăr, A. Cărășel, *Psihopedagogia activităților extracurriculare*, Editura Arves, Craiova, 2007.

DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR CU METODE MODERNE

*PROF. MIHAELA VALENTINA EMILIA PÎRVULESCU
LICEUL TEHNOLOGIC „DOMNUL TUDOR”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Într-o societate modernă, aflată în plină evoluție, caracterizată prin mobilitate economică, politică și culturală avem nevoie de o educație dinamică, formativă a elevilor pentru a face față schimbărilor rapide din societate impunând orientarea activităților de predare, învățare și evaluare spre stimularea și dezvoltarea creativității. În școala modernă, procesul de învățământ se dorește a fi unul axat pe modelul interactiv, ce presupune corelația și interacțiunea reciprocă predare-învățare evaluare. Predarea și învățarea nu pot fi privite separat, ci ca un tot unitar la care se adaugă evaluarea, cele trei acțiuni fiind complementare și surprinzând astfel întreaga activitatea cognitivă și formativă.

Creativitatea este acea caracteristică a gândirii care folosește inventiv experiența și cunoștințele acumulate, oferind soluții și idei originale. Ea face posibilă crearea de produse reale sau pur mintale, constituind un progres în planul social. Gândirea fiecărui om se formează și se îmbogățește prin contactul și confruntarea cu ideile altor oameni în procesul asimilării creatoare a cunoștințelor generate de contemporani și înaintași. Newton spunea: „dacă am văzut ceva mai departe decât alții, este din cauză că am stat pe umerii unor giganți”. Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar creația de valoare reală mai presupune și o motivație, dorința de a realiza ceva nou, ceva deosebit. O altă componentă este voința, perseverența în a face numeroase încercări și verificări.

Creativitatea nu este o trăsătură psihică autonomă, ci reprezintă rezultanta organizării optime a unor factori de personalitate diferiți. Ea înseamnă un complex de însușiri și aptitudini psihice care, în condiții favorabile, generează produse noi și de valoare pentru societate. Fenomenul creativității desemnează un ansamblu de trăsături proprii fiecărui individ la un anumit nivel, iar potențialul creativ existent la toți oamenii poate fi actualizat și dezvoltat la orice vârstă.

Dascălul creativ oferă elevilor posibilitatea de a-și exprima opinia într-o atmosferă neautoritară, promovează o atitudine deschisă, pozitivă, apreciind ideile bune și neridiculizându-le pe cele nereușite. Elevului i se oferă cadrul necesar pentru a-și manifesta curiozitatea, indecizia, interesul pentru schimbul de informații, exersarea propriilor capacități.

Stimularea creativității elevilor se poate realiza printr-o susținută și elevată pregătire teoretică și practică; crearea în clasă a unei atmosfere permissive, care să favorizeze comunicarea în activitatea de învățare, stimularea inițiativei de munca individuală și în echipe a activităților de documentare și experimentare, dezvoltarea spiritului de observație, a gândirii și imaginației, receptivitatea față de nou, a spiritului critic științific dezvoltarea aptitudinilor de utilizare a tehnicilor moderne în TIC (Tehnologia Informațiilor și a Comunicațiilor), pasiune pentru știință în concordanță cu aptitudinile, fiecăruia până la setul direcțional al personalității creatoare asigură originalitatea în cazul temelor de TIC.

Flexibilitatea în ceea ce privește adaptarea conținuturilor la nivelul de dezvoltare concretă și la interesele elevilor, precum și punerea accentului pe învățarea procedurală, conducând la structurarea unor strategii și proceduri proprii de rezolvare de exerciții, de explorare și de investigare, la dezvoltarea interesului și a motivației pentru studiul și aplicarea TIC în contexte variate.

Creativitatea este un atribut definitoriu al omului modern. Dezvoltarea științei și tehnicii implică un înalt nivel de cunoaștere din partea tuturor celor care participă la procesul de producție, precum și valorificarea tuturor resurselor umane cu caracter creator al fiecărui individ, însăși esența personalității umane constând în afirmarea ei creatoare.

Pentru învățământ o importantă deosebită o constituie educabilitatea creativității în general, care implică receptivitate și atitudine deschisă față de experiența pozitivă, sensibilitatea față de nou, dorința de a experimenta și valorifica noi ipoteze, o activitate călăuzitoare de norme și achiziții valorificate, dar bazate pe invenție, pe creație și pe dăruirea dascălului față de elev și valori.

Având în vedere importanța TIC ca obiect de studiu, dar și importanța noilor tehnologii în activitatea umană, am considerat că este necesar să ne ocupăm în mod special de câteva aspecte legate de dezvoltarea capacităților creative ale elevilor în cadrul lecțiilor de tehnologia informațiilor.

O cercetare experimentală, prin care să se identifice strategiile didactice menite să rezolve problema dezvoltării creativității, merită efortul de a fi realizată.

Tehnologia Informației și comunicației (TIC) este utilizată pentru a comunica și pentru a crea, difuza, stoca și gestiona informația destinată procesului educativ. Noile tehnologii utilizate la lecțiile de TIC oferă reale posibilități de organizare și desfășurare a unor multiple activități menite a dezvolta capacitatea de creație a elevilor. Deosebit de importantă este atitudinea profesorului, relația sa cu elevii. Se cer relații distinse, democratice, între elevi și profesori, ceea ce nu înseamnă a coborî statutul social a celor din urmă, apoi, modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativa elevilor – e vorba de acele metode active.

Foarte importantă în procesul de învățământ este strategia de instruire deoarece ea reprezintă modul în care profesorul reușește să aleagă cele mai potrivite metode, materiale și mijloace, să le combine și să le organizeze într-un ansamblu, în vederea atingerii competențelor vizate. Nu doar alegerea metodelor constituie un punct esențial al strategiei didactice, ci și utilizarea lor în activitatea la clasă, deoarece metodele alese trebuie să unifice, să coreleze și să regleze sarcinile corespunzătoare competențelor vizate, conținuturile vehiculate, formele de organizare, dar și resursele. Prin diversitatea de metode, profesorul are posibilitatea să-și manifeste creativitatea cu scopul atingerii reușitei în demersul instructiv-educativ implicat. Noile tehnologii influențează dezvoltarea intelectuală a elevilor prin: stimularea interesului față de nou, stimularea imaginației, dezvoltarea unei gândiri logice, simularea pe ecran a unor fenomene și procese, optimizarea randamentului predării, formarea intelectuală a tinerei generații prin autoeducație, elevul învață în ritm propriu, fără emoții și stres, aprecierea obiectivă a rezultatelor și proceselor obținute.

Dintre metodele complementare de evaluare, al căror potențial formativ susține individualizarea actului educațional prin sprijinul acordat elevului este *proiectul*.

Proiectul se constituie atât într-o metodă de învățare prin acțiune practică cu o finalitate reală, aplicativă, cât și într-o metodă alternativă de evaluare. Spre deosebire de alte metode, metoda proiectului presupune anticiparea mentală a unei acțiuni, precum și executarea ei, prin cercetare concretă. Elevul său grupul de elevi este plasat în centrul acțiunii, oferindu-i-se posibilitatea să-și afirme independența în gândire și acțiune, dar și să însușească direct tehnicile de cercetare, prin efort, cooperare, autocontrol, după îndrumarea inițială. Proiectul începe în clasă, prin definirea și înțelegerea sarcinii de lucru, eventual și prin începerea rezolvării acesteia, se continuă acasă pe parcursul a câtorva zile sau săptămâni, timp în care elevul are permanente consultări cu profesorul și se încheie tot în clasă, prin prezentarea în fața colegilor a unui raport asupra rezultatelor obținute și dacă este cazul, a produsului realizat. Proiectul este o metodă activ-participativă ce presupune transfer de cunoștințe, dezvoltare de deprinderi și capacități, abordare interdisciplinară, precum și consolidarea unor abilități sociale ale elevilor. Prin această metodă, profesorul estompează limita dintre teorie și practică, prin

caracterul activ elevii putând să asimileze cunoștințe prin propriile lor experiențe de viață, să acționeze și să rezolve sarcini, autotestându-și capacitățile cognitive, sociale și practice.

Confruntându-se cu situații veridice, elevul este pus în situația să caute, să cerceteze, să emită ipoteze, să găsească soluții, toate acestea ducând la întărirea spiritului de răspundere proprie, la maturizarea gândirii, la o pregătire pentru depășirea situațiilor complexe din viața reală. Proiectul se constituie și într-o metodă alternativă de evaluare deoarece elevii au posibilitatea de a demonstra nu doar ceea ce știu, și, mai ales, ceea ce știu să facă, punându-și în valoare deprinderile, priceperile și abilitățile, el putând lua forma unui proiect individual sau de grup. Proiectele care oferă mai multe oportunități de învățare pot fi semnificativ diferite în ceea ce privește aria tematică sau scopul și pot fi aplicate la clase diferite și la mai multe niveluri de studiu. Proiectele angajează elevii în roluri active, cum ar fi: luarea deciziei, investigare, documentare. Învățarea prin metoda proiectului este un model de instruire care implică elevii în investigarea unor probleme captivante.

Identificarea unor metode și procedee care să faciliteze stimularea creativității, găsirea unor căi de activizare a învățării, face viața școlară mai dinamică, motivantă și interesantă.

Bibliografie:

John W. Thomas, Ph. D, *A Review Of Research On Project-Based Learning*, 2000.

Railsback Jennifer, *Project-Based Instruction*, 2002.

Miron Ionescu, Vasile Chiș, *Strategii de predare-învățare*, București, 1992.

EDUCAȚIA NONFORMALĂ - O ALTFEL DE EDUCAȚIE

*PROF. OANA MIHAELA PLENICEANU
LICEUL TEORETIC „DR. VICTOR GOMOIU”,
VÂNJU MARE, JUD. MEHEDIŢI*

„Școala n-ar trebui să fie o magazie de cunoștințe străine”, ci ar trebui „să fie orientată spre dezvoltarea calităților personalității, adică spre un învățământ educativ”

Nu de foarte mult timp educația nonformală a început să fie în vogă și la noi în țară. Acest concept a apărut pentru prima dată prin anii '60 și venea ca o completare pentru educația formală, adică aceea predată în institutele de învățământ.

O definiție universal acceptată a educației nonformale încă nu există, însă este înțeleasă ca “orice acțiune organizată în afara sistemului școlar, prin care se formează o punte între cunoștințele predate de profesori și punerea lor în practică” Prin intermediul acestui tip de educație intrăm în contact cu o nouă abordare a învățării, pusă în aplicare prin activități plăcute și motivante.

Principalele aspecte care atrag la educația nonformală sunt caracterul voluntar al acesteia pe de-o parte, dar și faptul că se bazează mai mult pe practică decât pe teorie. Deși se desfășoară totul într-un mod organizat, persoana în cauză alege de bunăvoie să se implice, fără să aștepte în schimb recompense financiare sau recompense specifice educației formale: notele. De asemenea nu se aplică nici pedepse, cum ar fi absențele, scăderea notei la purtare și altele. Există totuși obiective clare de învățare atașate activităților desfășurate într-un cadru nonformal, dar atingerea lor se realizează într-un alt mod decât acela al predării, care este metoda de bază din institutele de învățământ. Contrastând metoda de învățare de mai sus, educația nonformală oferă posibilitatea unor altfel de metode, interactive și diversificate, pentru obținerea unor cunoștințe și aptitudini noi, cât și pentru punerea acestora în practică.

Câteva exemple de metode folosite în contextul nonformal pot fi:

- activități de team building;
- jocuri de rol;
- dezbateri;
- brainstorming;
- jocuri de improvizație.

Selectarea metodelor depinde, desigur, de scopul activității respective. Există mai multe avantaje ale implicării în diferite organizații care se ocupă cu educația nonformală. Primul ar fi acela că apar tot felul de oportunități care îți oferă noi perspective, noi experiențe și te ajută în acest fel să crești pe plan personal. Alte avantaje sunt libertatea foarte mare care îți este oferită, dar și faptul că îți poți exprima propriile idei, poți auzi altele noi, și cel mai important e că poți învăța doar ceea ce îți place, nu ești obligat în niciun fel să asimilezi lucruri care nu corespund cu părerile și cu dorințele proprii. Școala din zilele noastre nu poate ignora experiențele acumulate de elevi în cadrul acestor activități. Ca și educația formală, cea nonformală urmărește formarea unor comportamente propice

învățării continue, chiar și prin mijloace proprii, achiziționarea unui volum de informații și transferarea lui în diverse domenii ale cunoașterii, dezvoltarea gândirii critice, multiplicarea experiențelor pozitive.

Limitele educației nonformale reflectă fluiditatea structurilor organizatorice focalizate în prea mare măsură asupra obiectivelor pe termen scurt și asupra "libertății" metodologice a educatorilor. Ele comportă, astfel, **trei riscuri pedagogice majore**:

- promovarea unui activism de suprafață dependent doar de îndeplinirea obiectivelor concrete;
- avansarea unui proiect dependent doar de mijloacele tehnice disponibile, care pot dezechilibra corelația funcțională dintre subiectul și obiectul educației;
- eludarea posibilităților de validare socială reală a rezultatelor în raport cu "diplomele și certificatele" obținute la nivelul educației formale;
- neimplicare totală ci doar de suprafață a celor care îndrumă aceste activități.

Educația nonformală oferă un câmp motivațional mai larg și mai deschis procesului de formare-dezvoltare a personalității elevului, având o capacitate rapidă de receptare a tuturor influențelor pedagogice informale, aflate, altfel, într-o expansiune cantitativă greu controlabilă.

Dezvoltarea educației nonformale oferă sugestii și chiar soluții pentru depășirea prelungitei "crize a școlii".

În concluzie, educația nonformală este accesibilă tuturor, este caracterizată de adaptabilitate, nu impune restricții sau condiționări, dar nici nu oferă recompense de genul celor pe care le oferă educația formală (note, medii, burse etc.). Ea pur și simplu oferă noi perspective și oportunități pe plan personal, cât și profesional. Este utilă în nenumărate domenii, și ajută la completarea golurilor din programa școlară. Dacă te interesează acest tip de educație, ea este practică cu preponderență de asociații și organizații nonguvernamentale, centre de educație și formare profesională, centre pentru tineri și elevi, teatre, muzee etc.

Bibliografie

- C. Cucuș, *Psihopedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1998.
 E. Joița, *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, 2003.
 A. D. Toader, *Psihologia schimbării și educația. Polarități și accente ale procesului educațional*, EDP, București, 1995.
<http://dezbateromania.ro>.

VALENȚE EDUCATIVE ALE EDUCAȚIEI NONFORMALE

*PROF. NICOLETA ROMAN
LICEUL TEHNOLOGIC „DECEBAL”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUD. MEHEDIŢI*

« O educație bună este izvorul întregului bine în lume »

- Immanuel Kant -

Educația reprezintă un pilon fundamental al societății umane, prin intermediul căreia se urmărește clădirea unei vieți de calitate a fiecărui individ în mod particular, precum și dezvoltarea în mod general a societății și culturii acesteia. În context actual, cadrele didactice nu se pot rezuma doar la aspectele tradiționale ale educației, fiind necesară introducerea aspectelor educației nonformale.

Educația copiilor și a tinerilor reprezintă un proces amplu de acțiuni cu impact asupra cunoștințelor, atitudinilor, valorilor și caracterului acestora. În funcție de gradul de organizare al formelor educației se delimitează trei mari categorii: educația formală, educația nonformală și educația informală. Educația formală este educația oficială, care implică conform Legii Educației Naționale (nr.1/2011) învățarea în context organizat și structurat, realizată într-un cadru instituționalizat și care se fundamentează pe o proiectare didactică explicită, cu obiective, durate și resurse, și care se finalizează cu certificarea instituționalizată a cunoștințelor și competențelor dobândite. Educația nonformală reprezintă, conform lui J. Kleis (1973) ”orice activitate educațională, intenționată și sistematică, desfășurată de obicei în afara școlii tradiționale, al cărei conținut este adaptat nevoilor individului și situațiilor speciale, în scopul maximalizării învățării și cunoașterii și al minimalizării problemelor cu care se confruntă acesta în sistemul formal.”

Educația informală este un proces spontan care se realizează pe toată durata vieții, prin care individul acumulează cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, își structurează convingerile și atitudinile, se dezvoltă prin intermediul experiențelor cotidiene.

Cunoștințele teoretice nu au valoare foarte mare dacă nu sunt aplicate corespunzător. De asemenea, pe lângă dezvoltarea cognitivă este determinant să fie vizate dezvoltarea personalității

copilului, inteligența sa emoțională, abilitățile sociale și cele de gândire. Aici educația nonformală vine ca o punte între cunoștințele predate de profesori și punerea acestora în practică.

Educația nonformală, fiind un tip de educație organizată sau semiorganizată, operează în afara sistemului educațional formal, maximizând procesul de învățare și minimalizând constrângerea specifică școlii. Cu toate acestea, valențe ale educației nonformale au fost introduse și în mediul școlar. Începând de la programul ”Școala Altfel” până la activitățile extrașcolare și extracurriculare, școala sprijină și încurajează demararea acestor activități și apreciază exemplele de bune practici, menționând avantajele pe care acestea le conferă.

Avantajele educației nonformale derivă din obiectivele și caracteristicile acesteia.

Educația nonformală:

- oferă o utilitate practică imediată a cunoștințelor învățate;
- permite punerea în valoare a intereselor și aptitudinilor educabililor;
- se desfășoară în contexte diverse, cadrul de învățare și conținutul fiind lejer;
- folosește metode care stimulează participarea și implicarea educabililor;
- implică o abordare holistică : a ști – a simți – a face;
- are o structură și o planificare flexibilă, procesul învățării fiind orientat spre participant;
- se bazează pe experiența participantului, iar evaluarea este realizată de acesta;
- stimulează formarea relațiilor interumane informale și facilitează promovarea muncii în echipă și a unui demers pluri- sau interdisciplinar;
- vizează pregătirea cetățenilor societății pentru un spațiu real unde au loc evoluții, schimbări, transformări.

Din experiența educațională practică s-a demonstrat că tipuri de educație formală, precum educația prin experiență (learning by doing) sau educația outdoor, au efecte benefice pe termen lung și dezvoltă abilitățile educabililor în ceea ce privește cooperarea, colaborarea, organizarea, asumarea de responsabilități precum și motivația și plăcerea de a descoperi și învăța, dezvoltarea gândirii critice și multiplicarea experiențelor pozitive. Cadrul didactic devine un pilon în descoperire și învățare, la care educatul se raportează pentru a fi ghidat. În același timp, educatul devine resursă, producător, participant activ la propria învățare. La nivel de unitate am implementat o activitate extrașcolară numită ”Clubul curioșilor” ce presupune realizarea experimentelor și experiențelor practice precum ”Stafidele dansatoare”, ”Crizantema în culori”, ”Balonul plutitor”, ”Laptele magic” sau ”Cum se fabrică hârtia?”. Aceste experiențe pe lângă faptul că au dezvoltat o cultură a muncii în echipă, au dezvoltat creativitatea și curiozitatea copiilor și au rămas evenimente marcante în viața acestora, la care se raportează și alte experiențe sau cunoștințe de natură teoretică (mai ales prin folosirea comparației ”ca atunci când am învățat să/am făcut ...” sau a expresiei ”mai știi când am învățat/făcut...”). În momentul actual copiilor li s-au întipărit atât de bine activitățile acestea încât și-au format o rutină a învățării prin descoperire și solicită de multe ori introducerea acestui tip de activități în cadrul educației formale. Ponderea acestui tip de activități la nivelul dezvoltării personalității și a cunoașterii o au și activitățile organizate în cadrul programului ”Școala Altfel”. Locurile descoperite și informațiile acumulate se sedimentează în mintea copiilor în așa fel încât aceștia ajung să selecteze și să folosească cunoștințele însușite în diverse contexte.

Nu putem nega rolul determinant al educației formale în dezvoltarea integrală și armonioasă a personalității copiilor și în sprijinirea copilului în achiziționarea de cunoștințe, capacități, deprinderi și atitudini necesare pe tot parcursul vieții, însă consider determinant rolul integrării aspectelor educației nonformale pentru maximizarea bucuriei și plăcerii de a învăța și pentru dezvoltarea abilităților de viață și sociale, a inteligenței emoționale și a relațiilor interpersonale necesare atât copiilor cât și viitorilor adulți. Este de datoria noastră ca și cadre didactice să ajutăm la crearea unei societăți echilibrate și civilizate prin dezvoltarea unor viitori adulți adaptabili, pregătiți pentru eventualele schimbări globale, cu gândire critică și perspicace, mereu în căutare de a se dezvolta și cu o inteligență

emoționale ce le conferă atât sentimentul fundamental de apartenență socială cât și cel de empatie vizavi de semenii lor.

Principalele aspecte care atrag la educația nonformală sunt caracterul voluntar al acesteia pe de-o parte, dar și faptul că se bazează mai mult pe practică decât pe teorie. Deși se desfășoară totul într-un mod organizat, persoana în cauză alege de bunăvoie să se implice, fără să aștepte în schimb recompense financiare sau recompense specifice educației formale: notele. De asemenea nu se aplica nici pedepse, cum ar fi absențele, scăderea notei la purtare și altele. Există totuși obiective clare de învățare atașate activităților desfășurate într-un cadru nonformal, dar atingerea lor se realizează într-un alt mod decât acela al predării, care este metoda de baza din instituțiile de învățământ. Educația nonformală oferă posibilitatea unor altfel de metode, interactive și diversificate, pentru obținerea unor cunoștințe și aptitudini noi, cât și pentru punerea acestora în practică. Câteva exemple de metode folosite în contextul nonformal pot fi: activități de team building, jocuri de rol, dezbateri, brainstorming, jocuri de improvizație.

În concluzie, educația nonformală oferă libertate foarte mare, îți dă posibilitate să îți exprimi propriile idei, dar să și auzi altele noi, și cel mai important este că poți învăța doar ceea ce îți place, nu ești obligat în niciun fel să asimilezi lucruri care nu corespund cu părerile și cu dorințele proprii.

Bibliografie:

B. S. Bloom, *Human characteristics and school learning*, McGraw-Hill, 1976.

H. Gardner, *Multiple Intelligences: The theory in Practice*, Perseus Books, 1993.

Crenguța Oprea, *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universității, București, 2003.

****Nonformal Education Manual*, Peace Corps, 2004.

****Legea Educației Naționale nr.1/2011*.

www.ted.com.

<http://www.tribunainvatamantului.ro>.

<http://www.imparte.ro/Ajutor/Reintegrare-sociala/Educatia-non-formala-si-avantajele-sale-406.html>.

www.copii.psihologie.ro.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN EDUCAREA COPIILOR

*PROF. ANGI GEORGIANA SĂMAN
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 22,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Activitățile extrașcolare sunt activitățile care intră în sfera educației nonformale, la care pot participa elevii în afara programului școlii. Acestea au scopuri variate: interacțiune socială, leadership, recreere și educație pentru sănătate, autodisciplină și creștere a încrederii în sine.

Implicarea copiilor în activități extrașcolare are o vechime mare în sistemele formale de educație. Rolul lor era acela de a oferi copilului alternative la educația școlară, care necesita un efort intelectual predominant, de a oferi copilului posibilitatea să se miște, să se exprime liber, să facă lucruri care îi plac.

Treptat, sfera activităților extrașcolare s-a diversificat, iar problematica valorificării educației nonformale în spațiul școlii a căpătat din ce în ce mai multă importanță. Principalele caracteristici ale activităților extrașcolare:

- cuprind activitățile care sunt organizate de școli și se derulează în incinta acestora sau în afară;
- au rol complementar activităților formale ale școlii și se centrează pe activități ce vizează dezvoltarea în ansamblu a personalității elevilor;
- țin de ansamblul școală – comunitate – familie atât din perspectiva actorilor implicați, cât și a tipurilor de acțiuni derulate;
- oferă elevilor posibilități de exprimare a identității personale și de dezvoltare pleneră a activității acestora.

Dintre cele mai utilizate activități extrașcolare desfășurate în grădiniță amintim excursiile, vizitele la diverse instituții și obiective de interes local sau național, viziunea de filme sau piese de teatru, vizite la alte unități de învățământ, activități artistice, activități sportive, activități literare, activități ce vizează protecția mediului etc.

Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală și fizică a copilului, la educarea lui cetățenească și patriotică, îl reconfortează pe copil, îi prilejuiește însușirea unei experiențe sociale importante, dar și îmbogățirea orizontului cultural științific. Prin excursii, copiii își suplimentează și consolidează cunoștințele dobândind altele noi.

Astfel, în cadrul activităților de tip excursii, organizate cu grupa de preșcolari pe care o conduc, la Grădina Botanică din Craiova și la Grădina Zoologică din același oraș, copiii și-au îmbogățit cunoștințele despre plante (specii de plante, mediu, condiții prielnice, etc.), despre animale (specii de animale, mediul în care trăiesc, hrana, etc.).

Excursiile și drumețiile tematice proiectate și organizate de unitatea noastră în cadrul parteneriatelor cu diferite instituții locale (*Muzeul Regiunii Porților de Fier, Administrația Națională Apele Române S.G.A., Jud. Mehedinți* și altele) au multiple valențe de informare și formare a preșcolarilor, completând sau/ și aprofundând procesul de învățământ. Conținutul didactic al drumețiilor și excursiilor poate fi mult mai flexibil, mai variat și complex decât al activităților

organizate în clasă, având de asemenea și un caracter mai atractiv, copiii participând într-o atmosferă de optimism și bună dispoziție la asemenea activități.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale constituie un mijloc de a întui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă copiilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viața și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce copiii acumulează în cadrul activităților.

Drumețiile în natură (Pădurea Crihala, zona Schitul Topolniței) sau plimbare cu vaporul pe Fluviul Dunarea, de la Orșova pâna la Cazanele Mici au avut drept scop conștientizarea de către copii a necesității păstrării naturii curate.

De asemenea, în urma plimbărilor, a excursiilor în natură, a drumețiilor, copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate, imaginea realității, în cadrul activităților de educație plastică și cunoașterea mediului, iar materialele pe care le adună, pot fi folosite la abilități practice, în diverse teme de creație.

Vizionarea unor filme, spectacole de teatru, pot constitui surse de informații, dar în același timp și puncte de plecare în a face cunoștință cu lumea artei, a frumosului și de a le educa gustul pentru frumos. De asemenea, se pot organiza întâlniri cu personalități care pot constitui un model de conduită pentru copii (medici, polițiști, preoți, etc.). Acest lucru este realizat în cadrul parteneriatelor educaționale pe care grădinița noastră le are încheiate cu diverse instituții locale: biserica, poliția, cabinete medicale, etc.

Un punct forte al activităților extrașcolare este acela că antrenează copiii în activități cât mai variate și bogate cu o structură aparte, diferită de clasică metodă de predare-învățare. O activitate desfășurată într-un mediu extrașcolar permite, de asemenea și dezvoltarea unor aptitudini speciale precum și facilitarea integrării în mediul școlar. Trebuie să ținem cont că, indiferent ce metodă se adoptă în educația tradițională, indiferent dacă are o finalitate pozitivă și un obiectiv primar atins, ea nu va epuiza niciodată sfera influențelor formative exercitate asupra copilului.

Bibliografie:

G. Dumitru, C. Novac, A. Mitracche, V. Ilie, *Didactica activității instructiv-educative pentru învățământul preșcolar*, Craiova, Editura Nova.

<https://www.concursurilecomper.ro/>.

<https://www.academia.edu/>.

CERCETAREA EXPERIMENTALĂ PRIVIND METODELE GÂNDIRII CRITICE

*PROF. ÎNV. PREȘCOLAR NICOLETA SCURTU
ȘCOALA PRIMARĂ BĂLĂCEȘTI,
BOLBOȘI, JUDEȚUL GORJ*

Un învățământ eficient nu presupune numai alegerea unui demers adecvat, organizarea activității în cursul anului și a lecțiilor ci și o decizie concretă în ceea ce privește modul de predare și de aplicare a unei metode.

O metodă este un mod rațional de organizare a unei practici pentru a realiza anumite obiective; ea rezultă din alegerea conștientă a faptelor de către individ.

Metoda reprezintă "un mod de a proceda care tinde să plaseze elevul într-o situație de învățare mai mult sau mai puțin dirijată".

Elevul este pus în situații noi de învățare, de căutare de idei, îi stimulează inițiativa, creează deprinderi și dezvoltă creativitatea.

Importanța nu mai cade pe cantitatea de informații, pe care elevul poate să o asimileze, ci pe valoarea informației, pe care o percepe elevul. Pe lângă metodele didactice precum: conversația, exercițiul jocul didactic, lectura explicativă, mai pot fi enumerate metode specifice modelului constructivist, bazat pe formarea gândirii critice în cadrul acestor metode, elevul este pionul principal.

El trebuie ajutat să-și manifeste și să-și dezvolte personalitatea, fiind lăsat să se exprime. Învățătorul este un manager al unor situații de instruire, iar elevii devin subiecți activi > care contribuie la propria formare. Elevul ajunge să cunoască și să perceapă informațiile prin propria înțelegere.

Metoda interactivă se bazează pe o învățare prin comunicare, prin colaborare, creează situații de învățare - centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor. Învățătorul învață elevii să învețe să cunoască, să fie, să facă, să conviețuiască, să-i pregătească pentru educația permanentă.

Învățătorul devine managerul lor, care le facilitează îmbunătățirea actului educațional. El conduce și coordonează întregul proces educațional, creează oportunități optime de învățare.

Pentru eficientizarea actului educațional, învățătorul trebuie să combine metodele tradiționale cu cele activ-participative. Elevul ajunge să cunoască, să perceapă informațiile prin propria înțelegere.

Aceste metode îl fac pe elev să utilizeze toate cunoștințele, formându-i i caracterul și dezvoltându-i personalitatea.

Ele asigură o derulare interactivă a actului de predare-învățare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând și stimulând originalitatea și potențialul creativ al elevilor.

Ipoteza generală a acestei cercetări este enunțată astfel:

<p>I. Încercuiește cu roșu cuvintele care încep cu litera "i" și cu verde cuvintele care încep cu "v":</p> <ul style="list-style-type: none"> - Casă; - Vacă; - Avion; - Albină; 	<p>II. Desenează două obiecte a căror denumire se termină cu sunetul "r ".</p>	<p>III. Desenează două obiecte a căror denumire să înceapă cu sunetul "c" și două obiecte care încep cu sunetul "u".</p>	<p>IV. Scrie, cu cariocă, semnele grafice care vă ajută la scrierea literelor.</p>
--	--	--	--

Dacă metodele gândirii critice reprezintă activitatea specifică de creativitate, de modelare și formare a personalității, atunci trebuie găsite temeuri pentru a dovedi importanța și eficiența acestor metode.

Ipoteza generală, prin chiar principialitatea ei ține de o epistemologie filosofică. De aceea, are nevoie, de alte ipoteze numite specifice în susținere.

Dacă formarea și dezvoltarea personalității a capacității de muncă intelectuală, a creativității este asigurată de metodele gândirii critice, atunci trebuie folosit ca factor de dezvoltare intelectuală.

În esență, ipotezele converg (polarizează) spre o relație pozitivă dintre devenire intelectuală-învățare.

Întregul program experimental depinde de aceste obiective:

- dezvoltarea capacităților intelectuale, a deprinderilor, a creativității;
- stimularea interesului și a motivației pentru o învățare eficientă;
- stabilirea unei relații pozitive între joc didactic și formația intelectuală cu efecte în plan formativ și performanțial.

Grupul experimental este format din jumătate din elevii clasei I, iar cealaltă jumătate constituie grupul martor.

Eșantionul de conținut a fost ales în conformitate cu desfășurarea cercetării:

Perioada de cercetare: semestrul I - II anul școlar 2018-2019.

Etapa pre-test: 1 octombrie - 1 decembrie 2018 a avut menirea de a diagnostica raportul dintre grupul experimental și grupul de control.

Etapa intervenției experimentale: 1 decembrie - 1 iunie 2019; experimentul a avut în vedere numai grupul experimental, în conformitate cu metodologia (demersurile) corespunzătoare cercetării.

Etapa post-test: 1 octombrie - 1 noiembrie 2019; a avut în vizor cele două grupuri experimentale și de control, urmărind și monitorizând efectele produse în urma schimbării metodelor de predare, la grupul experimental.

După aplicarea acestor teste s-a constatat că s-a înregistrat un progres la grupul experimental și s-a dovedit că metodele gândirii critice au un rol important în formarea și dezvoltarea personalității elevilor.

Concluziile cercetării au fost următoarele: la grupul care a avut parte de metodele gândirii critice (ciorchinele, floarea de lotus, brainstorming-ul, copacul ideilor, cubul, mozaicul, diagrama Venn etc.) a avut un avantaj major.

Acesta constă în faptul că asimilarea informațiilor s-a bazat pe o învățare prin comunicare, prin colaborare, creând situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor.

Ele au asigurat o derulare interactivă a actului de predare-învățare-evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând și stimulând originalitatea și potențialul creativ al elevilor.

Bibliografie:

Anton Ilica, *Metodologia cercetării experimentale*, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Arad.
Constantin Cucuș, *Pedagogie*, ediția a doua revizuită și adăugită, Editura Polirom, 2002.

PROGRAME ȘI PARTENERIATE EDUCAȚIONALE

*PROF. LUCA GABRIEL STOICA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI VITEAZU”,
STREHAIA, JUDEȚUL MEHEDIŢI*

Școala, este, poate mai mult ca oricare instituție, expusă exigențelor prezentului. Ea trebuie să se adapteze rapid schimbărilor sociale pentru a putea pregăti indivizi adaptați lumii în care trăiesc și capabili de a face față constrângerilor și provocărilor unei societăți complexe, cum este cea a secolului XXI.

Iată de ce, într-un secol a cărui miză este crearea unui model de dezvoltare durabilă, școala ar trebui să fie o instituție deschizătoare de drumuri, aducând în prim-plan o nouă viziune educațională, care să adreseze complexitatea și conexiunile dintre probleme precum degradarea mediului, modele de consum nesustenabile, sărăcie, creșterea populației, sănătate, încălcarea drepturilor omului, conflicte. Transmiterea de cunoștințe nu mai este suficientă, ea trebuie completată cu dezvoltarea de abilități și schimbarea comportamentelor, valorilor și stilului de viață.

Dinamica economică și socială înregistrată în prezent la nivel național a determinat apariția unor schimbări importante în sistemul educațional românesc. Datorită complexității și a gradului de dificultate al problemelor cu care se confruntă școala românească, cât și impactului inerent al educației școlare asupra întregului sistem social, soluționarea dificultăților prezente reclamă colaborarea, cooperarea, parteneriatul unor categorii extrem de largi, cum ar fi: întregul personal angajat în sistemul de învățământ, toate segmentele de elevi cuprinși în instituția școlară, părinții și susținătorii legali ai preșcolarilor/elevilor, comitetele de părinți, organizațiile guvernamentale și non - guvernamentale, cu caracter central sau local, reprezentanții cultelor religioase, agenții economici și reprezentanții lumii economico-financiare, structurile de tip sindical, autoritățile centrale sau locale, instituțiile de sănătate publică etc.

În virtutea legilor schimbării, soluționarea reală a problemelor multiple cu care se confruntă în prezent educația românească și, în particular, învățământul românesc, poate fi realizată numai prin transformarea parteneriatului într-o realitate.

Pedagogia contemporană dezvoltă un nou concept cu valoare de principiu – parteneriatul educațional ca extensie a principiului unității cerințelor în educație; acesta presupune nevoia unei comuniuni în ceea ce privește obiectivele propuse actului educativ. Există o serie de documente și norme metodologice de implementare reală a parteneriatului educațional atât la nivel internațional (Agenția UNICEF prin Programe de Educație Timpurie Individualizată) cât și corelări naționale (ca dimensiune a reformei învățământului). Ele tind să devină un concept central pentru abordarea de tip curricular flexibilă și deschisă a problemelor educative (Cartea albă RENINCO, UNICEF).

Ecaterina Vrășmaș prezintă „parteneriatul educațional ca o condiție a eficienței instituțiilor socio-educative bazate pe școală și comunitate”.

Un parteneriat eficient dorește atragerea unui număr de participanți care să urmărească un scop bine definit.

Obiectivele se stabilesc între parteneri, ele trebuie să fie clare, operaționale, măsurabile și în concordanță cu scopul parteneriatului educațional.

Alegerea temelor proiectate în parteneriat trebuie să țină cont de vârsta copiilor, de interesele acestora, să poată fi desfășurate fără a perturba programul activităților zilnice din cadrul unităților implicate.

Parteneriatul educațional se poate încheia cu școala, alte unități preșcolare, comunitatea locală, alți factori educaționali, etc.

Structura unui parteneriat educațional cuprinde următoarele elemente:

Tema (titlul parteneriatului), inițiatori (unul sau mai mulți inițiatori), coordonatori (unul sau mai mulți coordonatori), durată (zile, săptămâni, luni, ani).

Argumentul (scurt și care descrie conținutul temei), scopul (trebuie să fie comun tuturor partenerilor educaționali), obiectivele specifice (care surprind părțile operaționale ale parteneriatului), grupul țintă (grupul cărora le este adresat: preșcolari, elevi, etc.), beneficiari, resurse (umane, materiale, de informare, financiare).

Planul operațional surprinde inventarul de activități adică planificarea activităților cuprinse în program.

Rezultatele așteptate se referă la rezultatele vizate a fi obținute în urma derulării parteneriatului educațional. Aceste rezultate sunt monitorizate, evaluarea făcându-se în funcție de materialele didactice avute la dispoziție și care surprind cel mai bine aspectele urmărite pe parcursul desfășurării parteneriatului.

Diseminarea rezultatelor este în strânsă legătură cu așteptările, monitorizarea și evaluarea rezultatelor.

Concluziile sunt cele care descriu în câteva cuvinte ceea ce s-a obținut în urma derulării parteneriatului educațional.

Bibliografia se referă la materialele informative folosite pentru a realiza corect documentația dar și activitățile din cadrul parteneriatului educațional.

La baza derulării parteneriatelor educaționale stau acordurile încheiate.

Un protocol de parteneriat educațional cuprinde următoarele elemente: antetul instituțiilor care doresc încheierea protocolului de parteneriat educațional, titlul scris cu majuscule și bolduit după care urmează conținutul protocolului. Sugerăm mai jos un exemplu de protocol:

Unitatea... Unitatea...

Nr... din... Nr... din...

PROTOCOL DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL

Încheiat între:

... reprezentată de dl/d-na ... în calitate de director și educatoare/profesor ... inițiatoarele proiectului.

Și ... reprezentată de doamna ... în calitate de director ... al ...

Articolul 1

Prezentul protocol are drept obiect colaborarea părților în vederea desfășurării programului de activități extracurriculare în parteneriat cu ...

Articolul 2 – Obiectul protocolului

Prezentul protocol are drept obiect, colaborarea dintre părți în vederea desfășurării în bune condiții la grupa/clasă ... a următorului calendar de activități:

Articolul 3 – Durata parteneriatului

Parteneriatul se desfășoară în perioada ...

Articolul 4 – Obligațiile părților

Părțile stabilesc împreună strategiile de lucru în conformitate cu particularitățile de vârstă și nivelul grupei/clasei, asigură logistica necesară, mobilizează copii pentru ...

Articolul 5 – Alte obligații

Partenerii vor avea în vedere necesitatea consultării cu privire la stabilirea termenelor de desfășurare a activităților, pentru a nu perturba reciproc programul.

Modificările ce survin pe parcursul derulării programului de activități se vor face cu consultarea părților.

Prezentul protocol a fost încheiat în ... exemplare.

Director, Partener,

Bibliografie

- A. Băran-Pescaru, *Parteneriat în educație*, București, Editura Aramis Print, 2004.
- E. A. Vărășmaș, *Parteneriatul educațional*, E.D.P., București, 2002.
- Smaranda Cioflica, Camelia Lazăr, Gabriela Berbeceanu, *Portofoliul educatoarei*, Editura Tehno-Art, Petroșani, 2010.
- B. Zani, A. Palmonari, *Manual de psihologia comunității*, Editura Polirom, Iași, 2003.

CREATIVITATE ȘI PERFORMANȚĂ ÎN ACTIVITĂȚILE CURRICULARE ȘI EXTRACURRICULARE

*PROF. ÎNV.PRIMAR MIOARA CLAUDIA STOICA,
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.14,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIȚI*

*„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi.
Această lume nu va mai exista când ei
vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum
va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se
adapteze.”
- Maria Montessori, „Descoperirea copilului” -*

Delimitări conceptuale

Din punct de vedere conceptual, educația nonformală cuprinde ansamblul activităților și al acțiunilor care se desfășoară într-un cadru instituționalizat, în mod organizat, dar în afara sistemului școlar, constituindu-se ca “o punte între cunoștințele asimilate la lecții și informațiile acumulate informal” (George Văideanu, 1988, p. 232).

Dezideratele educației nonformale sunt în strânsă legătură cu realizarea următoarelor finalități:

- să lărgescă și să completeze orizontul de cultură, îmbogățind cunoștințele din anumite domenii;
- să creeze condiții pentru “desăvârșirea profesională sau inițierea într-o nouă activitate”, (Elena Istrate, 1998, p155);
- să sprijine alfabetizarea grupurilor sociale defavorizate;
- să contribuie la recreerea și la destinderea participanților precum și la petrecerea organizată a timpului liber;
- să asigure cadrul de exersare și de cultivare a diferitelor înclinații, aptitudini și capacități, de manifestare a talentelor; Raportul dintre educația nonformală și cea formală este unul de complementaritate, atât sub aspectul conținutului, cât și în ceea ce privește formele și modalitățile de realizare.

Activitățile de tip extracurricular sunt de o mare diversitate și se pot organiza și desfășura într-o mare varietate de moduri. Putem vorbi de exemplu de scenete, activități de voluntariat, vizite la instituții de cultură, activități de voluntariat, activități cu scop ecologic, excursii tematice etc. În fiecare școală există persoane care se ocupă în mod special cu organizarea și desfășurarea acestor activități. Unele dintre acestea – precum scenetele sau concertele – implică doar copiii și coordonatorul de activități, dar altele, precum proiectele mai ample, colocviile, mesele rotunde, sesiunile de comunicări științifice – pot implica atât elevii cât și diriginții, alte cadre didactice, părinții elevilor, consilierii pentru educația permanentă, profesorii consilieri și chiar membri ai conducerii școlii și reprezentanți ai comunității locale.

În ultimul timp, în școli se stabilește și o comisie specială de activități extracurriculare, din care pot să facă parte orice cadru didactic, inclusiv consilieri școlari etc. Toția aceștia fac front comun în mobilizarea elevilor – în fond, ei sunt principalii beneficiari ai acestor tipuri de programe – și pun la punct resursele necesare după cum urmează:

- spațiul unde se va desfășura o anumită activitate extracurriculară (resursa materială);
- programul activității, perioada de desfășurare (resursa timp);
- fondurile necesare organizării și desfășurării în bune condiții a activității în cauză (resursa financiară);
- elevii și celelalte persoane participante, numărul și calitatea invitațiilor (resursa umană).

Activități extracurriculare

Ideea de activitate extracurriculară a apărut în contextual reorganizării sistemului global de învățământ, care mizează – cu rare excepții – pe formativ, în detrimentul informativului specific învățământului de tip tradițional. În plus, vorbim de necesitatea învățării pe parcursul întregii vieți (life-long learning) sau a educației permanente. Educația de tip extracurricular nu vine să răstoarne un sistem de valori, să contravină educației de tip curricular încetățenite, ci o completează, făcând-o mai atractivă pentru educabili și mai eficientă.

Activitățile extracurriculare nu se rezumă la spațiul școlar, la fel cum nu se rezumă nici la spațiul extrașcolar. În sens larg, educația extracurriculară este un tip de educație care transcende procesul de învățământ și implică – conform UNESCO – două aspecte:

- educația de tip informal – educația individului sub influența mediului socio-cultural cu care intră în contact;
- educația de tip non-formal – educația realizat în sânul sistemului de învățământ sau în instituții sau organizații cu caracter educativ (biserici, biblioteci, cenacluri, case de cultură, cluburi studențești, cercuri – literare, științifice, de arte plastice ș.a. – săli de dans, săli de sport, tabere școlare etc.).

Bibliografie:

George Văideanu (coord.), *Pedagogie.Ghid pentru profesori*, Iași, Editura Universitatea „Al. I. Cuza”, 1982.

Ioan Jinga (coord.), *Manual de pedagogie*, București, Editura All,1998.

Carmen Crețu, *Curriculum: perspective conceptuale, istorice și vocaționale*, Revista de pedagogie, 3-4.

EXEMPLU DE UTILIZARE A METODEI CUBULUI ÎN STUDIUL CONTINUITĂȚII FUNCȚIILOR

PROF. DR. DANIEL STRETCU
COLEGIUL NAȚIONAL „GHEORGHE ȚIȚEICA”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI

METODA CUBULUI este una din metodele învățării centrate pe elevi. Creată de Cowan în 1980, metoda cubului presupune analiza unui concept, a unei noțiuni sau a unei teme prin proiectarea ei pe cele șase fețe ale unui cub, fiecare dintre ele presupunând o abordare distinctă a subiectului respectiv. Intenția acestei metode este de a evidenția, prin aceste șase fețe ale cubului, cât mai multe tipuri de operații mentale, oferind astfel elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare.

Etapele metodei cubului conform programului de „Formarea continuă a profesorilor de matematică în societatea cunoașterii, POSDRU/87/1.3/S/63671” (pag. 188-189) sunt:

- 1) realizarea unui cub pe ale cărei fețe este notat: descrie, compară, asociază, analizează, aplică, argumentează;
- 2) anunțarea temei/subiectului pus în discuție;
- 3) împărțirea grupului în șase echipe, fiecare echipă urmând să examineze subiectul ales din perspectiva cerinței de pe o „față” a cubului și să noteze rezolvarea pe o filă de flipchart;
- 4) fiecare echipă prezintă ceea ce a realizat întregului grup;
- 5) rezolvarea temei în forma finală se afișează pe tabla sau pe pereții clasei.

ANALIZA SWOT A METODEI CUBULUI

Puncte tari:

- solicită gândirea elevului;
- acoperă neajunsurile învățării individualizate;
- oferă elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele necesare unor abordări complexe, deoarece presupune abordarea unei teme din mai multe perspective;
- dezvoltă abilități de comunicare;
- nu limitează exprimarea părerilor sau a punctelor de vedere individuale;
- lărgeste viziunea asupra temei.

Puncte slabe:

- are eficiență scăzută în grupurile mari;
- se poate stabili mai greu contribuția fiecărui elev la rezolvarea sarcinii de lucru.

Oportunități:

- stimulează creativitatea elevilor;
- favorizează colaborarea elevilor în găsirea răspunsurilor;
- stimulează dialogul între membrii grupului.

Amenințări:

- unii elevi muncesc și pentru alții;
- unii elevi pot domina grupul;
- productivitatea unor elevi mai timizi poate scădea atunci când sunt puși în situația de a colabora cu alții.

EXEMPLU

Clasa: a XII –a – matematică - informatică

Tema: Funcții continue – recapitulare

Organizarea colectivului de elevi: 6 grupe de lucru

Fiecare grupă are un cub pe ale cărui fețe este notat:

- 1. Descrie** criteriile pentru demonstrarea continuității unei funcții într-un punct.
- 2. Compară** tipurile de discontinuitate a unei funcții într-un punct.
- 3. Asociază** noțiunii de continuitate a unei funcții într-un punct, noțiunea de prelungire prin continuitate a unei funcții într-un punct.
- 4. Analizează** legătura dintre proprietatea lui Darboux și continuitatea funcțiilor pe o mulțime.
- 5. Aplică** proprietatea continuității unei funcții într-un punct pentru a determina expresia ce definește funcția.
- 6. Argumentează** alegerea metodei de demonstrare a continuității unei funcții.

Un reprezentant al fiecărei grupe este pus să folosească cubul ca un zar pentru a identifica cerința de lucru ce îi va revini grupei sale.

Fiecare grupă are ca sarcină să studieze o fișă de lucru din perspectiva cerinței.

Bibliografie:

*** Suport de curs „Formarea continuă a profesorilor de matematică în societatea cunoașterii, POSDRU/87/1.3/S/63671, pag. 188-189.

<http://www.didactic.ro/materiale-didactice/metoda-cubului-8>.

Mircea Ganga, *Manual pentru clasa a XI-a – M1*.

FIȘA DE LUCRU**Definițiile echivalente ale continuității unei funcții într-un punct.**

Fie $f: D \rightarrow R$ și a un punct de acumulare al mulțimii D

Următoarele afirmații sunt echivalente:

Funcția f este continuă în $x = a$ adică:

1) Continuitatea prin șiruri (Heine)

- pentru orice șir $(x_n), x_n \in D$, pentru orice număr natural $n, x_n \rightarrow a$ să rezulte $f(x_n) \rightarrow f(a)$.

1) Criteriul $\varepsilon - \delta$

- pentru orice $\varepsilon > 0$ există un număr real $\delta > 0$, astfel încât pentru orice $x \in D$ cu $|x - a| < \delta$, să rezulte $|f(x) - f(a)| < \varepsilon$.

2) Criteriul cu vecinătăți

- pentru orice vecinătate V a lui $f(a)$, există U o vecinătate a lui a astfel încât orice $x \in U \cap D$ să rezulte $f(x) \in V$, adică $f(U \cap D) \subseteq V$.

3) Continuitatea bilaterală

- dacă există $l_s(a) = \lim_{x \uparrow a} f(x) \in R, l_d(a) = \lim_{x \downarrow a} f(x) \in R$ și $\lim_{x \uparrow a} f(x) = \lim_{x \downarrow a} f(x) = f(a)$.

Puncte de discontinuitate. Discontinuități de primă și a doua speță.

Definiția 1 : O funcție $f : D \rightarrow R$ este **discontinuuă în punctul** $a \in D$, dacă nu este continuă în acest punct. Punctul a se numește **punct de discontinuitate** pentru funcția f .

Definiția 2: Fie $x = a \in D$ un punct de discontinuitate pentru f . Punctul $x = a$ se numește **punct de discontinuitate de primă speță** pentru funcția f , dacă limitele laterale $l_s(a) = \lim_{x \uparrow a} f(x)$ și $l_d(a) = \lim_{x \downarrow a} f(x)$ există, sunt finite și $l_s(a) \neq l_d(a)$ sau $l_s(a) = l_d(a) \neq f(a)$.

Definiția 3 : Punctul $x = a \in D$ se numește **punct de discontinuitate de a doua speță** pentru funcția f , dacă $x = a$ este un punct de discontinuitate care nu este punct de discontinuitate de primă speță, adică cel puțin una din limitele laterale, $l_s(a), l_d(a)$, nu există sau este infinită.

Exerciții propuse:

- Utilizând definiția continuității cu ajutorul vecinătăților, să se studieze continuitatea funcției:
 $f: [1, 6] \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x^3 + 2$ în punctul $x=3$.
- Utilizând teorema de caracterizare cu ε, δ , a continuității, să se studieze dacă funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2$ este continuă.
- Utilizând criteriul lui Heine, să se studieze continuitatea funcției:
 $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = \begin{cases} x, & \text{dacă } x \in \mathbb{Q} \\ 2 - x, & \text{dacă } x \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q} \end{cases}$
- Să se precizeze felul punctelor de discontinuitate pentru funcțiile $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, definite astfel:
 - $f(x) = \begin{cases} x + 1, & x \leq -2 \\ 3x, & x > -2 \end{cases}$ în $a = -2$
 - $f(x) = \begin{cases} \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$ în $a = 0$
 - $f(x) = [x]$, în a Type equation here.Z
 - $f(x) = \begin{cases} \sin \frac{1}{x}, & x \neq 0 \\ 0, & x = 0 \end{cases}$
- Să se studieze continuitatea funcției $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, în cazurile:
 - $f(x) = \begin{cases} x, & \text{daca } x \in (-\infty, 0] \\ x^2, & \text{daca } x \in (0, 2] \\ 12 - x^3, & \text{daca } x \in (2, \infty) \end{cases}$
 - $f(x) = \begin{cases} x + 1, & \text{daca } x \in (-\infty, 1] \\ 3ax + 3, & \text{daca } x \in (1, \infty) \end{cases}$
 - $f(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x^3 \cdot e^{nx} + |x|}{e^{nx} + 2}$
- Să se determine funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, continuă în $x=0$ pentru care $f(x) + f\left(\frac{x}{2}\right) = x$, oricare ar fi $x \in \mathbb{R}$.
- Să se prelungească prin continuitate următoarele funcții:
 - $f(x) = x \cdot \sin \frac{1}{x}$ în $x=0$.
 - $f(x) = \begin{cases} 2x^2 - x, & \text{daca } x \in (-\infty, 2) \\ 3x, & \text{daca } x \in (2, \infty) \end{cases}$ în $x=2$.

EXEMPLU DE APLICARE A METODEI MOZAIICULUI LA O ACTIVITATE EDUCATIVĂ DESFĂȘURATĂ ÎN SĂPTĂMÎNA „SĂ ȘTI MAI MULTE, SĂ FII MAI BUN”

PROF. SIMONA STRETCU,
COLEGIUL NAȚIONAL „GHEORGHE ȚIȚEICA”,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI

Învățarea centrată pe elev reprezintă o abordare care presupune un stil de învățare activ și integrarea programelor de învățare în funcție de ritmul propriu de învățare al elevului. Elevul trebuie să fie implicat și responsabil pentru progresele pe care le face în ceea ce privește propria lui educație.

Pentru a avea cu adevărat elevul în centrul activității instructiv-educative, profesorul îndeplinește roluri cu mult mai nuanțate decât în școala tradițională. În abordarea centrată pe elev, succesul la clasă depinde de competențele cadrului didactic de a crea oportunitățile optime de învățare pentru fiecare elev. Astfel, în funcție de context, profesorul acționează mereu, dar adecvat și adaptat nevoilor grupului.

Avantajele învățării centrate pe elev sunt:

- ✓ creșterea motivației elevilor, deoarece aceștia sunt conștienți că pot influența procesul de învățare;
- ✓ eficacitate mai mare a învățării și a aplicării celor învățate, deoarece aceste abordări folosesc învățarea activă;
- ✓ învățarea capătă sens, deoarece a stăpâni materia înseamnă a o înțelege;
- ✓ posibilitate mai mare de includere - poate fi adaptată în funcție de potențialul fiecărui elev, de capacitățile diferite de învățare, de contextele de învățare specifice.

Metodele de învățare centrată pe elev fac lecțiile interesante, sprijină elevii în înțelegerea conținuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viața reală.

Printre metodele care activează predarea-învățarea sunt și cele prin care elevii lucrează productiv unii cu alții, își dezvoltă abilități de colaborare și ajutor reciproc. Ele pot avea un impact extraordinar asupra elevilor datorită denumirilor, caracterului ludic și oferă alternative de învățare cu, priză” la elevi.

În vederea dezvoltării gândirii critice la elevi, trebuie să utilizăm, cu precădere unele strategii activ-participative, creative. Acestea nu trebuie rupte de cele tradiționale, ele marcând un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice.

Dintre metodele moderne specifice învățării active care pot fi aplicate cu succes și la orele de matematică fac parte: *brainstormingul*, *metoda mozaicului*, *metoda cubului*, *turul galeriei*, *ciorchinele*.

Mozaicul sau „metoda grupurilor interdependente” este o strategie bazată pe învățarea în echipă. Fiecare elev are o sarcină de studiu în care trebuie să devină *expert*. El are în același timp și responsabilitatea transmiterii informațiilor asimilate, celorlalți colegi.

În cadrul acestei metode rolul profesorului este mult diminuat, el intervine semnificativ la începutul lecției când împarte elevii în grupurile de lucru și trasează sarcinile și la sfârșitul activității când va prezenta concluziile activității.

Există mai multe variante ale metodei mozaic iar noi voi prezenta varianta standard a acestei metode care se realizează în *cinci etape*.

1. *Pregătirea materialului de studiu*

- Profesorul stabilește tema de studiu și o împarte în 4 sau 5 *sub-teme*. Opțional, poate stabili pentru fiecare sub-temă, elementele principale pe care trebuie să pună accentul elevul, atunci când studiază materialul în mod independent. Acestea pot fi formulate fie sub formă de întrebări, fie afirmativ, fie un text eliptic care va putea fi completat numai atunci când elevul studiază materialul.
- Realizează o *fișă-expert* în care trece cele 4 sau 5 sub-teme propuse și care va fi oferită fiecărui grup.

2. *Organizarea colectivului în echipe de învățare* de câte 4-5 elevi

- Fiecare elev din echipă, primește o literă (A, B, C, D) și are ca sarcină să studieze în mod independent, sub-tema corespunzătoare literei sale.
- El trebuie să devină expert în problema dată. De exemplu, elevii cu litera A vor aprofunda sub-tema din Fișa „A”. Cei cu litera B vor studia sub-tema din Fișa „B”, etc.
- Faza independentă: fiecare elev studiază sub-tema lui, citește textul corespunzător. Acest studiu independent poate fi făcut în clasă sau poate constitui o temă de casă, realizată înaintea organizării mozaicului.

3. *Constituirea grupului de experți*

- După ce au parcurs faza de lucru independent, experții cu aceeași literă se reunesc, constituind grupe de experți pentru a dezbate problema împreună. Astfel, elevii cu litera A, părăsesc echipele de învățare inițiale și se adună la o masă pentru a aprofunda sub-tema din Fișa „A”. La fel procedează și ceilalți elevi cu literele B, C, și D. Dacă grupul de experți are mai mult de 6 membri, acesta se divizează în două grupe mai mici.
- Faza discuțiilor în grupul de experți: elevii prezintă un *raport individual* asupra a ceea ce au studiat independent. Au loc discuții pe baza datelor și a materialelor avute la dispoziție, se adaugă elemente noi și se stabilește modalitatea în care noile cunoștințe vor fi transmise și celorlalți membrii din echipa inițială.
- Fiecare elev este membru într-un grup de experți și face parte dintr-o echipă de învățare. Din punct de vedere al aranjamentului fizic, mesele de lucru ale grupurilor de experți trebuie plasate în diferite locuri ale sălii de clasă, pentru a nu se deranjează reciproc.
- Scopul comun al fiecărui grup de experți este să se instruiască cât mai bine, având Responsabilitatea propriei învățări și a predării și învățării colegilor din echipa inițială.

4. *Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare*

- Faza raportului de echipă: experții transmit cunoștințele asimilate, reținând la rândul lor cunoștințele pe care le transmit colegii lor, experți în alte sub-teme. Modalitatea de transmitere trebuie să fie scurtă, concisă, atractivă, putând fi însoțită de suporturi audio-vizuale, diverse materiale.
- Specialiștii într-o sub-temă pot demonstra o idee, citi un raport, folosi computerul, pot ilustra ideile cu ajutorul diagramelor, desenelor, fotografiilor. Membrii sunt stimulați să discute, să pună întrebări și să-și noteze, fiecare realizând-și propriul plan de idei.

5. Evaluarea

- **Faza demonstrației:** grupele prezintă rezultatele întregii clase. În acest moment elevii sunt gata să demonstreze ce au învățat. Profesorul poate pune întrebări, poate cere un raport sau un eseu ori poate da spre rezolvare fiecărui elev o fișă de evaluare. Dacă se recurge la evaluarea orală, atunci fiecărui elev i se va adresa o întrebare la care trebuie să răspundă fără ajutorul echipei.

Ca toate celelalte metode de învățare prin cooperare și aceasta presupune următoarele *avantaje*:

- stimularea încrederii în sine a elevilor;
- dezvoltarea abilităților de comunicare argumentativă și de relaționare în cadrul grupului;
- dezvoltarea gândirii logice, critice și independente;
- dezvoltarea răspunderii individuale și de grup;
- optimizarea învățării prin predarea achizițiilor altcuiva.

„Trebuie să remarcăm calitatea metodei grupurilor interdependente de a anihila manifestarea *Efectului Ringelmann*. Lenea socială, cum se mai numește acest efect, apare cu deosebire atunci când individul își imaginează că propria contribuție la sarcina de grup nu poate fi stabilită cu precizie. Interdependența dintre membri și individualizarea aportului fac din metoda mozaicului un remediu sigur împotriva acestui efect”.

Activitate în cadrul săptămânii „Să știi mai multe să fii mai bun”

Colegiul nostru, „Gheorghe Țițeica”, se află în zona pietonală, de curând renovată, a orașului nostru. În această zonă, la aproximativ 50 m de colegiu, există o suită de busturi ale unor personalități din județul Mehedinți. Am vizitat locația anterior cu elevii clasei mele, a VII-a B, constatând împreună că nu cunoaștem suficient despre viața și activitatea lor.

1. Pregătirea materialului de studiu

De aceea am stabilit ca în cadrul activităților din săptămâna „**Să știi mai multe să fii mai bun**” să aflăm mai multe. Elevii au dorit să afle mai multe despre Gheorghe Țițeica, Petre Sergescu, I.C. Bibicescu, Dumitru Ghiță, Victor Gomoiu, Alice Voinescu.

2.–3. Organizarea colectivului în echipe de învățare și constituirea grupului de experți

Colectivul clasei a fost împărțit în 6 grupe.

De comun acord am stabilit 6 elevi, *experți*, care au avut sarcina de a se documenta despre viața și activitatea personalităților alese, într-o perioadă de o săptămână. Materialele adunate au fost prezentate cu o zi înaintea colectivului de experți.

4. Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare

În una din zilele săptămânii „**Să știi mai multe să fii mai bun**” s-a desfășurat activitatea propriu zisă. Elevii *experți* au prezentat pe rând, prin rotație fiecărei grupe elemente din viața și activitatea celor 6 personalități, prezentând fotografiile, materiale video, documente. *Această etapă a durat 90 minute cu o pauză de 10 minute.*

5. Evaluarea s-a făcut sub forma unui concurs.

Echipa de experți s-a reunit pentru a stabili 12 întrebări și răspunsurile aferente pentru concursul care s-a desfășurat astfel:

- dirigintele a formulat întrebările una câte una;
- fiecare grupă a răspuns în scris timp de 1 minut la întrebare;
- unul dintre experți a strâns foile cu răspunsurile de la fiecărei grupă, după fiecare întrebare;
- răspunsurile sunt citite în fața clasei acordându-se puncte;
- un alt expert scrie pe tabla punctajul.

Echipa de experți au anunțat câștigătorii și le-au înmânat diplome.

De asemenea echipa de experți a reunit materialele strânse în timpul documentării sub forma unui afiș expus în clasă.

Concursul a durat 40 minute.

Concluzii: Metoda a fost atractivă, elevii s-au mobilizat citind anterior activității în mod individual, au fost foarte atenți la expunerile experților, notându-și datele ce păreau importante. Evaluarea prin concurs a fost foarte dinamică, fiind interactivă și transparentă. S-au făcut poze cu premianții.

Bibliografie:

Liviu Ardelean, Nicolae Secelean, *Didactica matematicii – noțiuni generale, comunicare didactică specifică matematicii*, Editura Universității "Lucian Blaga", Sibiu, 2007.

Liviu Ardelean, Nicolae Secelean, *Didactica matematicii – managementul, proiectarea și evaluarea activităților didactice*, Ed. Universității "Lucian Blaga", Sibiu, 2007.

Ion Alexandru Dumitru, *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000.

Ligia Sarivan (coord.), *Predarea interactivă centrată pe elev*, Educația 2000+, București, 2005.

ACCESUL LA EDUCAȚIE PRIN ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE

*CRISTINA MANUELA ȘTICA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,
ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Activitățile extrașcolare ar putea fi clasificate după conținutul lor științific, cultural-artistic, umanitar, ecologic, moral-civic, tehnic-aplicativ, turistic, sportiv, sau caracterul recreativ. Aceste tipuri de conținut se suprapun, nefiind mutual exclusive, prin urmare întâlnim frecvent situații în care o activitate poate fi încadrată în mai multe categorii de conținut. Există tendința de a considera anumite activități ca fiind extracurriculare, cum ar fi olimpiadele, deși acestea sunt școlare; pot fi încadrate în această categorie dacă este avut în vedere conținutul științific al acestora, așa cum pot fi incluse și cele de tip „after school”, de aprofundare a materiilor din programă. Cele mai plăcute activități și menționate cu mult entuziasm sunt excursiile. Acestea au caracter atât turistic, cât și recreativ, oferă copiilor ocazia de a ieși din perimetrul local și de a cunoaște și alte locuri (există destui copii care „nu au văzut marea, nu au văzut muntele”). Mai mult, ele pot fi legate de o materie ca geografia sau istoria, muzica, biologia (vizitarea muzeelor). Pot fi, de asemenea, tabere care să conțină la rândul lor alte tipuri de activități extracurriculare.

Considerate a fi singurele care pot reduce diferențele resimțite de elevii de la țară față de cei de la oraș, parteneriatele, care dau ocazia schimburilor de experiență, precum și apropierea copiilor din cele două medii, echilibrează oarecum carențele educaționale cu care se confruntă cei din zonele rurale și demonstrează, de cele mai multe ori, că diferențele vin mai degrabă din nivelul financiar și de dezvoltare al comunităților și nu din lipsa abilităților la cei din zona satelor. Implicarea părinților, colaborarea instituțională, relația școlii cu comunitatea este diferită. În unele comunități organizarea extra-școlarelor este o întreprindere de grup, colaborativă, iar în altele e mai degrabă inițiativa anumitor profesori. Există o legătură între tipul de comunitate și gradul de dezvoltare a activităților extracurriculare. În comunitățile sărace, cu probleme socio-economice, activitățile extracurriculare sunt și ele sărăcicioase - excursii, activități la clasă, serbări și comemorări. În comunitățile cu nivel mai ridicat de bunăstare școlile sunt active în organizarea de evenimente extrașcolare, considerându-le importante în formarea elevilor. Însă implicarea și diversitatea activităților nu depinde întotdeauna de nivelul de dezvoltare a comunei și a condițiilor școlii.

În procesul instructiv-educativ, activitățile extracurriculare îl atrag pe copil să participe cu plăcere și să fie interesat de activitățile propuse. În cadrul acestor activități, se transmit copiilor, în mod sistematic și organizat, informații din toate domeniile de activitate: muzicale, literare, plastice accesibile, formându-se astfel anumite competențe: de a audia anumite piese muzicale, de a interpreta roluri. Interpretând diferite roluri, copilul reproduce modele de conduită și le asimilează în propria lui comportare. Trăsătura cea mai importantă a interpretării unor roluri este originalitatea și creativitatea copilului în redarea impresiilor proprii despre realitatea înconjurătoare, spontaneitatea și intensitatea trăirilor exprimate în joc. Are un pronunțat caracter activ – participativ, permițând copilului să construiască relații sociale, să-și exerseze și să-și perfecționeze limbajul, să rezolve probleme, să negocieze, să coopereze, să utilizeze simboluri.

Toate activitățile extracurriculare desfășurate cu copiii au rolul lor în dezvoltarea ca persoane inteligente, sigure pe ele capabile să se descurce în orice situație, bogate din punct de vedere cultural în această societate plină de pseudo-cultură. În cadrul activităților didactice și extracurriculare, alături de îndrumătorii lor, aceștia dovedesc creativitate, imaginație, atitudine, talent, afirmându-și în mod original personalitate.

Cele mai frecvente beneficii ale activităților extracurriculare pot fi grupate după cum urmează: activizarea copiilor, dezvoltarea unei atitudini proactive; integrarea copiilor într-un colectiv, dezvoltarea spiritului de echipă și experiența lucrului în echipă; creșterea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii, autocunoaștere; dezvoltarea abilităților de comunicare; creșterea interesului pentru școală în general, stimularea interesului pentru cunoaștere în general; descoperirea și dezvoltarea talentelor și aptitudinilor copiilor; experiență; dezvoltarea unei atitudini deschise, tolerante, umaniste și ecologiste; dobândirea abilităților practice în situații concrete, utile pentru viață (să vorbească cu instituțiile statului, să caute informații pe internet, să pună un garou, să folosească bancomatul sau cântarul într-un supermarket); capacitatea de a se adapta ușor unor situații noi, dezvoltarea unor comportamente adecvate social pentru situații uzuale; îmbunătățirea relației cu profesorii, crearea unei legături mai apropiate între cadre didactice și copii; îmbunătățirea relației cu părinții; crearea unei legături mai strânse între familii, copii și reprezentanții școlii sau școala ca instituție.

Menirea noastră este de a trezi curiozitatea viitorilor indivizi ai societății, de a le potoli această curiozitate și de ai pregăti pentru viață, atât cu ajutorul activităților didactice pe care le desfășurăm la grupă cât și prin intermediul activităților extracurriculare.

Bibliografie:

- Iuliana Ciubuc, *Armonia naturii*, Editura Aureo, Oradea, 2011, pagina 110.
F. Mangri, E. Elisei, T. Dorobeti, G. Bucovală, *Experiențe didactice și pedagogice de succes*, Poarta Albă, 2010, pagina 230.
G. Dumitru, C. Novac, A. Mitrache, V. Ilie, *Didactica activității instructiv-educative pentru învățământul preșcolar*, Craiova, Editura Nova.

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE – PERSPECTIVE COMPLEXE PENTRU O ABORDARE GENERALĂ A CULTURII

*PROF. AMALIA TĂCULESCU
PALATUL COPILOR DROBETA-TURNU SEVERIN,
JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Educația copiilor și tinerilor, din perspectiva modernă și contemporană, trebuie să se realizeze concomitent cu dezvoltarea bio-psiho-socială a acestora și cu evoluția informațiilor, cunoștințelor din cele mai diverse domenii culturale.

Prin activitățile extrașcolare se poate realiza o abordare completă și complexă a oricărui aspect cultural, înțelegându-se prin această asigurarea accesului educabilului la o cultură globală.

În sferă culturii sunt incluse științele și artele, acoperind o arie vastă de interes, fapt care permite o multitudine de perspective asupra oricărui domeniu.

Din acest punct de vedere, copiii și tinerii care optează pentru activități extrașcolare au posibilitatea de a-și lărgi orizontul cultural, pe de-o parte, iar, pe de altă parte, pot să-și aprofundeze cunoștințele teoretice și practice în sferă lor de interes.

Prin activitățile extrașcolare sunt vizate mai ales capacitățile și abilitățile acestora care sunt formate și puse în valoare de către cadre didactice specializate.

Pentru a se asigura o viziune mai largă asupra culturii, se recomandă ca activitățile extrașcolare să se îmbine atunci când se dorește o abordare globală și nu una strict pe un anumit domeniu.

Această modalitate permite formarea și dezvoltarea mai multor capacități, deprinderi și abilități ale participanților precum și o înțelegere mai complexă a unei teme propuse.

Prin abordarea din cele mai variate perspective a oricărui aspect cultural, copiii și tinerii își vor cultiva și îmbogăți și capacitățile de comunicare, de interacțiune socială de schimb de informații și idei.

La nivelul palatelor și cluburilor copiilor care sunt centrate exclusiv pe activități nonformale, se pune accentul tot mai pregnant pe activitățile ludice, individuale și de echipă, în scopul atractivității și al accesibilității asimilării informațiilor teoretice, a abilităților practice.

În cadrul desfășurării competițiilor se observă tot mai mult tendința benefică de a se contura secțiuni dintre cele mai diverse, dar care ilustrează aceeași temă, fapt care oferă complexitate acesteia.

Spre exemplu, un concurs de literatură pe o temă dată poate fi extins adăugându-i-se și alte secțiuni ce vizează și alte domenii ale artelor și științelor, în ideea de a se oferi competitorilor posibilitatea participării prin cunoștințele dobândite la întregirea, sfericitatea viziunii asupra temei.

Astfel că, nu este deloc inoportun să aducem la un loc cele mai inedite perspective asupra unui aspect cultural ci, dimpotrivă, asigurăm prin această înțelegerea mai profundă a acestui aspect.

Lărgirea orizontului cultural al copiilor și tinerilor care participă la activități nonformale va avea cu siguranță un impact pozitiv în formarea lor ca adulți, le va induce spiritul unității, le va cultiva o sănătoasă atitudine civică, le va dezvolta latura empatică, de implicare efectivă în nevoile comunității din care fac parte.

Instituțiile care au ca obiect activitățile nonformale au un rol deosebit în formarea tinerelor generații și de aceea trebuie ca în permanență să-și optimizeze modalitățile de atragere a cât mai multor participanți la actul educativ - elevi, familie, profesori, comunitate.

Însă, activitățile extrașcolare nu se desfășoară exclusiv în palatele și cluburile copiilor ci și în școli, în afara cursurilor tocmai pentru a se dezvolta și alte laturi ale învățării, menite să vină în sprijinul elevilor.

O abordare globală a culturii oferă posibilitatea elevilor de a vedea dincolo de aspectele specifice fiecărei discipline, ei pot să integreze noțiunile dobândite într-un cadru mai larg, mai general și pot stabili conexiuni între acestea.

Un bun exemplu, ca mod de organizare și desfășurare a activităților nonformale este și programul „Școală după școală” care asigură elevilor o continuitate a actului învățării.

Orice formă sau metodă care contribuie la extinderea actului educațional, în general, este binevenită în sensul că poate oferi copiilor și tinerilor o bază solidă pe care ei pot construi mai târziu ceea ce își doresc.

Personalitatea adultului de mâine va fi bine conturată dacă acesta își va desăvârși educația atât în școală cât și în afara ei. Accesul la o cultură globală va fi asigurat.

Bibliografie:

Maria Cernea, *Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ, în Învățământul primar*, nr.1/2000, Editura Discipol, București.

Gheorghe Vlasceanu (coord.), Adrian Neculau, *Școala la răscruce: schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact*, Editura Polirom, 2002.

ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE PREȘCOLARE ÎN OPTIMIZAREA PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

*EDUC. RAMONA MARIETA TOMESCU
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,
ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDIȚI*

Activitățile extracurriculare organizate în grădinițe pot avea conținut cultural, artistic sau spiritual, conținut științific și tehnico-aplicativ, conținut sportiv sau pot fi simple activități de joc, de participare la viață și activitatea comunității locale.

În cadrul activităților extracurriculare cu o deosebită influență formativă sunt incluse toate formele de acțiuni care se realizează în afara programului propriu zis: plimbări, ieșiri în natură, excursii, tabere, serbări cu diferite ocazii, concursuri între grupele aceleiași grădinițe sau între grădinițe, parteneriate școlare pe diferite teme, etc.

În activitățile organizate în mijlocul naturii și al vieții sociale, preșcolarii se confruntă cu realitatea printr-o percepere activă, investigatoare, prin acțiuni directe asupra obiectelor, fenomenelor din mediul înconjurător, a unor zone geografice și locuri istorice.

Ei dobândesc o mare cantitate de informații privind munca și viața omului în diferite contexte și formează reprezentări simple despre structura și condițiile de viață ale unor plante și animale, despre legi obiective ale succesiunii anotimpurilor și frumuseților patriei.

În cadrul activităților în aer liber, preșcolarii își pot forma sentimentul de respect și dragoste pentru natură, de ocrotire a speciilor pe cale de dispariție.

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale –organizate selectiv– constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru.

Atât activitățile turistice cât și cele de concurs contribuie la îmbogățirea și lărgirea vocabularului activ, a socializării, a diverselor conținuturi stimulative, astfel copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate imaginea realității în cadrul activităților plastice și practice și de educarea limbajului, au mai multă inițiativă în cadrul jocurilor.

Timpul liber al copiilor stă din ce în ce mai mult în atenția organizatorilor procesului de instruire și educare în scopul folosirii mai eficiente a acestuia în procesul educativ al tinerei generații.

Copiii, au nevoie, de activități de joc, de dans, de sport. Este și motivul pentru care educatoarele trebuie să acorde toată atenția bunei organizări a timpului liber al copiilor din grădinițe, îmbinând armonios, munca și învățarea cu distracția și jocul.

Prin activitățile extracurriculare desfășurate în grădinițe se urmărește completarea procesului didactic, organizarea rațională și plăcută a timpului liber.

O cerință foarte importantă vizând opțiunea pentru astfel de activitate este selecționarea din timp a suportului teoretic în funcție de interesele și dorințele copiilor și ordonarea lor într-un repertoriu cu o temă centrală.

Spectacolele, serbările, vizionările (teatrul de păpuși) constituie o altă formă de activitate extracurriculară în grădinițe, prin intermediul cărora copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei.

Această formă de activitate îl pune pe cel mic atât în calitate de actor cât și de spectator în fața unei surse inepuizabile de impresii puternice, precum și în faptul că se apelează în permanență la afectivitatea copilului.

Viața afectivă la vârsta infantilă constituie temeiul viitoarei personalități. A te concentra asupra ei, a mecanismelor proprii de funcționare constituie, de fapt, esența activității instructiv – educative a educatoarei în grădinița de copii, barometrul de apreciere a eficienței acestei munci, chiar dacă roadele ei vor fi culese nu imediat, ci în timp, uneori de-a lungul întregii deveniri umane.

Prin organizarea unor concursuri între grupele aceleiași grădinițe sau între grădinițe diferite (pe diferite faze, pe diferite teme) dezvoltăm dragostea și interesul copiilor pentru frumos, sensibilitatea și personalitatea lor suferind modificări pozitive, putând ușor depista tinere talente artistice în vederea cultivării și promovării lor.

Concursurile sportive vin ca și o completare a activităților de educație fizică și ajută la dezvoltarea psiho-motrică a copiilor, cei mici participând cu multă plăcere.

În același timp nu trebuie neglijat rolul activităților extracurriculare în formarea caracterului colectiv care conduce la «sudarea legăturii» dintre cei mici, îi învață să trăiască în grup, să colaboreze, să accepte și să respecte părerile celorlalți.

Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor.

Atunci să-i învățăm să se adapteze.

Bibliografie:

Ministerul Educației și Cercetării, Institutul de Științe ale Educației *Revista învățământului preșcolar*, 3-4/2006.

M. Ionescu, V. Chiș, *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.

Viorica Preda, *Metodica activităților instructiv educative în grădiniță de copii*, Editura Gheorghe Cartu Alexandru, Craiova 2009.

ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE ÎN RURALUL ROMÂNESC

MARIANA ȚERESCU
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 1,
ORȘOVA, JUDEȚUL MEHEDINȚI

Activitățile extracurriculare vizează de regulă acele activități cu rol complementar orelor clasice de predare-învățare. Aria lor e dificil de delimitat. Pot fi excursii și vizite la muzee, cinematografe, teatre, operă, balet, pot fi excursii și vizite la instituții publice sau alte obiective de interes comunitar, pot fi vizite la alte școli, pot fi activități artistice, de hobby, cluburi tematice și echipe sportive, pot fi activități legate de un ziar sau post de radio al școlii, activități legate de protecția mediului, sau chiar activități legate de consilii ale elevilor.

Copii ar putea fi mai atrași de școală, fie că e vorba de educație formală, fie de cea non-formală, prin motivarea cu burse și, poate mai important, prin prezentarea unor modele de succes care să stimuleze. O altă metodă de stimulare a elevilor ar fi realizarea unor proiecte de conștientizare a utilității educației și școlii.

Situația financiară precară a familiilor afectează participarea la o serie de activități extracurriculare, cum sunt bunăoară excursiile. Din cauza sărăciei familiilor, unii copii vin la școală cu schimbul pentru că folosesc aceleași haine de iarnă. De asemenea, lipsurile materiale nu permit părinților să le cumpere copiilor calculatoare și cu atât mai puțin să le ofere acces la Internet. Familiile se confruntă cu probleme de analfabetism, care sunt transmise copiilor, creându-le decalaje în comparație cu ceilalți copii.

Școala este o instituție conectată la viața comunității, legăturile sale cu autoritățile locale și cu familiile sunt strânse, iar motivațiile profesorilor care desfășoară aceste activități sunt mai degrabă intrinseci. Pe lângă contribuția financiară, primăria ajută adesea și cu servicii de transport în cadrul activităților. ONG-urile sunt parteneri activi în activitățile extracurriculare. Crucea Roșie, Organizații internaționale precum Banca Mondială, Poliția - care răspunde solicitărilor școlii de a susține ore de educație civică, Biserica - care participă la sărbătorile naționale sau religioase și organizează coruri bisericesti, Căminul Cultural - pentru susținerea activităților artistice, etc. Relația școlii cu familia este mai degrabă unidirecțională, dinspre școală către părinți. Dacă părinții sunt solicitați, participă, însă inițiativa lor sunt rare. Părinții consideră în general că școala este cea responsabilă de educația copiilor lor, lăsând totul în grija acesteia. Competențele pe care curriculumul național ar trebui să le dezvolte elevilor conform Legii Educației Naționale sunt: competențe de comunicare în limba maternă și în limbi străine, competențe matematice, științifice și tehnologice, digitale, sociale și civice, antreprenoriale, competențe de sensibilizare și expresie culturală și competența de a învăța să înveți. Cele mai multe dintre acestea se regăsesc și în cele pe care vor să le dezvolte profesorii elevilor prin activitățile extracurriculare, dar și în cele pe care copiii, părinții și ceilalți actori le consideră necesare.

Scopul acestor activități constă în consolidarea cunoștințelor referitoare la obiceiurile și tradițiile populare românești, urmărind reconsiderarea și valorificarea trăsăturilor specifice poporului nostru prin interpretare de roluri, a dansului popular și a "îmbrăcării" unor costume populare, oferind astfel un strop de tradiție.

Activitățile extracurriculare bine pregătite, sunt atractive pentru orice vârstă, stârnindu-le interesul producându-le bucurie, ușurându-le acumularea de cunoștințe, chiar dacă presupun un efort suplimentar. În cadrul acestor activități sunt atrași și copiii timizi, dar și cei impulsivi, învățând astfel să se tempereze în preajma colegilor lor – “copilul care este lăudat învață la rândul-i să aprecieze” (D.I. Nolte).

Bibliografie:

G. Dumitru, C. Novac, A. Mitrache, V. Ilie, *Didactica activității instructiv-educative pentru învățământul preșcolar*, Craiova, Editura Nova.

J. Mahoney & R. Cairns (1997), *Do extracurricular activities protect against early school dropout?*, *Developmental Psychology*, 33, 241-253.

IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN EDUCAȚIA COPILULUI PREȘCOLAR

*PROF. STELIANA VIȘAN
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 22,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDINȚI*

Activitățile extracurriculare sunt activități educative organizate și planificate în instituțiile de învățământ sau în alte organizații cu scop educațional, dar mai puțin riguroase decât cele formale și desfășurate în afara incidenței programelor școlare, conduse de persoane calificate, cu scopul completării formării personalității copiilor. Sunt activități complementare activităților de învățare la care pot participa, alături de copii și cadrele didactice, părinții copiilor, precum și reprezentanți ai comunității locale, ocupând un loc important în ansamblul influențelor educative.

Activitățile extracurriculare sunt foarte importante pentru dezvoltarea personalității copilului, întrucât acestea ajută la formarea unei atitudini pozitive a copiilor față de învățare, cresc performanțele școlare, formează abilități practice diversificate, îi vor învăța pe copii să aplice strategii adecvate în rezolvarea unor probleme. De asemenea, aceste activități constituie un mijloc de formare a aptitudinilor, a competențelor, contribuie la educarea morală, estetică a copiilor, stimulează stima de sine a acestora, iar sentimentul de împlinire este mult mai ridicat.

Participarea la acest tip de activități lărgeste orizontul cultural al elevilor, completând cu noțiuni noi volumul de cunoștințe însușite în cadrul activităților din grădiniță.

Astfel, *activitățile extracurriculare* desfășurate în grădinița noastră au avut un caracter atractiv, preșcolarii participând cu drag la acestea, creându-se o atmosferă relaxantă, de voie bună. Prin aceste activități noi, cadrele didactice, dorim să trezim curiozitatea copiilor, să le păstrăm viu interesul pentru cunoaștere, să-i provocăm în a căuta și descoperi lucruri noi.

Activitățile au fost planificate pe următoarele domenii: activități cultural-educative, activități ecologice, activități religioase, activități sportive, activități civice.

Pe lângă aceste activități, copiii au mai desfășurat și activități planificate în cadrul proiectelor educaționale de parteneriat, încheiate între grădinița noastră și diferite instituții din oraș și din județ, cum ar fi: poliție, biserica, alte unități de învățământ, Casa Corpului Didactic, muzeu, bibliotecă, etc.

În continuare, voi descrie câteva activități planificate și desfășurate cu preșcolarii noștri, precum și rezultatele obținute.

Astfel, activitatea intitulată "Pe cărările toamnei!" a constat într-o plimbare prin împrejurimile grădiniței. La aceasta activitate au participat preșcolarii din grupele mari și mijlocii și a avut următoarele obiective: familiarizarea copiilor cu împrejurimile grădiniței, fixarea anumitor repere pentru localizarea grădiniței, observarea schimbărilor petrecute în natură în anotimpul toamna, colectarea unor materiale din natură necesare pentru realizarea activităților practice.

În cadrul altei activități, am organizat în grădiniță „Festivalul toamnei”, activitate în cadrul căreia copiii au amenajat standuri cu fructe și legume de toamnă, au conștientizat importanța consumului zilnic de fructe și legume proaspete.

O altă activitate ce a trezit interesul copiilor, s-a desfășurat în luna noiembrie sub denumirea „Reciclăm și ne jucăm!”, unde preșcolarii au colectat materiale refolosibile și au realizat diferite

obiecte folosite în activitățile din grădiniță, conștientizând, în felul acesta, cât de dăunătoare sunt aceste deșeuri pentru natură și cât de importantă este natura pentru noi, întrucât ea ne oferă aer curat, priveliști frumoase, ape răcoritoare, copaci și plante, etc.

În cadrul activității „Suntem mândri românași!”, activitate dedicată Zilei Naționale a României, copiii grupelor mari, purtând cu mândrie portul tradițional românesc, au pregătit un frumos program artistic-literar recitând poezii și cântând cântece patriotice, dar și dansând jocuri populare tradiționale, având drept spectatori grupele mici și mijlocii din unitate. În luna decembrie, fiecare grupă de preșcolari din grădiniță a organizat și desfășurat câte un program artistic pentru a-l primi cum se cuvine pe Moș Crăciun, program intitulat “Bucurie dăruim, bucurie noi primim!”, moment ce a prilejuit cunoașterea de către copii a tradițiilor și a obiceiurilor românilor legate de sărbătorile de iarnă.

Pe lângă aceste activități extracurriculare, preșcolarii din grădinița noastră au fost antrenați și în desfășurarea activităților planificate în cadrul proiectelor de parteneriate educaționale încheiate între unitatea noastră și diferite instituții din județ.

Astfel, în cadrul proiectului educațional „*Hai la drum, mici pietoni!*” încheiat între grădinița noastră și Inspectoratul Județean de Poliție, Mehedinți au fost desfășurate diverse activități în cadrul cărora copiii au învățat regulile de circulație, au fost familiarizați cu diverse semne de circulație și au conștientizat faptul că nerespectarea acestor reguli pot provoca accidente grave.

În cadrul proiectului educațional „*Apa este viață*”, încheiat între Grădinița cu P.P. Nr. 22, Dr. Tr. Severin și Administrația Națională Apele Române S.G.A., Jud. Mehedinți, prin activitățile desfășurate, copiii au conștientizat faptul că apa este indispensabilă vieții omului și implicit existenței plantelor și animalelor și din acest motiv trebuie să o păstrăm curată.

Prin activitățile desfășurate în cadrul parteneriatului încheiat cu Biblioteca I. G. Bibicescu, Dr. Tr. Severin, intitulat „*Răsfoim cu drag o carte!*”, copiii au „intrat” în „lumea cărților” și au constatat că singura „prietenă” care poate da răspunsuri tuturor întrebărilor lor, legate de diverse subiecte, este *cartea*.

În cadrul proiectului educațional „MICUL ARTIST” încheiat între Grădinița cu P.P. Nr. 22, Dr. Tr. Severin și Palatul Copiilor, Dr. Tr. Severin / Liceul De Arte „I. Șt. Paulian” preșcolarii au participat la diverse activități care au condus stimularea gustului pentru muzică (diverse genuri muzicale) și dans, au observat diferite instrumentele muzicale, exersând deprinderi de mânăuire a acestora.

Prin activitățile desfășurate în cadrul parteneriatului încheiat cu Muzeul Regiunii Porților de Fier, intitulat „*Muzeul, o punte între trecut, prezent și viitor*” s-a urmărit educarea copiilor pentru cunoașterea, valorificarea și respectarea tradițiilor locale, a obiceiurilor și a meșteșugurilor, precum și cunoașterea vestigiilor istorice din zona noastră.

În concluzie, putem afirma că educația extracurriculară, realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității tinerilor, alături de educației de tip curricular.

Bibliotecă:

V. Lazăr, A. Cărășel, *Psihopedagogia activităților extracurriculare*, Editura Arves, Craiova, 2007.

G. Dumitru, C. Novac, A. Mitracche, V. Ilie, *Didactica activității instructiv-educative pentru învățământul preșcolar*, Editura Nova, Craiova.

<https://www.academia.edu/>.

<https://edict.ro/>.

ROLUL ȘI IMPORTANȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII ELEVULUI ȘI ÎN DEZVOLTAREA INSTITUȚIONALĂ

*PROF. MĂDĂLINA VÎLCEA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3,
DROBETA-TURNU SEVERIN, JUDEȚUL MEHEDIȚI*

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”
- Maria Montessori, *Descoperirea copilului* -

Activitatea extrașcolară este segmental de educație, care asigură în mare parte transferul de cunoștințe, acumulate de către elevi în cadrul programului standard de ore obligatorii (curriculum formal) în practică, ceea ce oferă elevului deprinderi practice de a implementa în practică cunoștințele teoretice acumulate. În instituții s-a afirmat în ultimii ani un sistem de activități extrașcolare, care se perfecționează în permanență, tendința de dezvoltare a acestui sistem fiind orientarea spre satisfacerea intereselor și opțiunilor individuale ale elevilor.

Profesorul, în activitatea sa, se axează mai mult pe doleanțele elevilor, dorindu-și să creeze mai mult o comunitate școlară care își cunoaște și își valorifică tradițiile, învață prin cooperare, stimulează participarea și are o imagine proprie.

Activitățile extrașcolare sunt foarte importante pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Studiile de specialitate susțin că acesta ajută elevii la formarea unei atitudini pozitive față de învățare, aceștia au performanțe școlare mai ridicate, li se formează abilități practice diversificate, dar și strategii adecvate de rezolvare de probleme. Pe lângă toate acestea, activitățile extrașcolare acționează și asupra stimei de sine, iar sentimentul de împlinire este mult mai ridicat.

Activitățile extrașcolare se referă la acele activități realizate în afara mediului școlar, în afara instituției de învățământ, cu participarea clasei, a mai multor clase de elevi sau a mai multor instituții de învățământ.

Activitățile extrașcolare vizează, de regulă, acele activități cu rol complementar orelor clasice de predare-învățare. Aria de desfășurare a acestora e greu de delimitat. Pot fi excursii, drumeții, vizite la muzee, la diverse instituții publice, la alte unități de învățământ, vizionarea de spectacole de teatru, operă, muzică clasică, activități artistice, cluburi tematice, activități sportive, legate de protecția mediului etc. Iată câteva caracteristici de bază ale activităților extrașcolare:

- înglobează activitățile organizate de școală în afara mediului școlar sau/și de către alte instituții extrașcolare specializate (cluburi sportive, cluburi și palate ale copiilor, școli de artă/muzică pentru copii, etc.);
- au rol complementar celui al școlii;

- dezvoltarea copiilor depinde de un întreg sistem de fenomene și relații, iar activitățile extrașcolare reprezintă un element fundamental în rețeaua școală-familie-comunitate;
- oferă posibilitatea de exprimare și explorare a identității, dezvoltă capitalul social al copiilor.

Este cunoscut faptul că activitățile extrașcolare generează capital social și uman, constituie un mediu formator mai atractiv, în afara contextului instituțional. Participarea elevilor la astfel de activități îi ajută să se înțeleagă pe ei înșiși prin observarea și interpretarea propriului comportament în comparație cu al celorlalți.

Activitățile extrașcolare reprezintă totodată un element prioritar în politicile educaționale întrucât au un impact pozitiv asupra dezvoltării personalității elevilor, asupra performanțelor școlare și a integrării sociale. Un studiu al lui J. Eccles și B. L. Barber (1999) indică un impact diferit al activităților extrașcolare, în funcție de tipul acestora și rata de participare, astfel:

- participarea în cadrul tuturor tipurilor de activități extrașcolare corelează cu creșterea rezultatelor și performanțelor școlare;
- participarea la activități sportive înregistrează o probabilitate mai mare ca elevii să aleagă să urmeze o școală superioară (nivel universitar) până la la împlinirea vârstei de 21 de ani;
- participarea la activități prosociale corelează cu o rată mai mică de delincvență în rândul elevilor participanți.

Activitățile extrașcolare ocupă un loc important în ansamblul influențelor educative. Participarea la acest tip de activități lărgeste orizontul cultural al elevilor, completând cu noțiuni noi volumul de cunoștințe însușite în cadrul orelor de curs. De asemenea, constituie un mijloc de formare a competențelor, contribuie la educarea morală, estetică a elevilor, disciplinându-le acțiunile și extinzându-le orizontul cultural-artistic. Activitățile extrașcolare reprezintă un mijloc de formare a deprinderilor elevilor de a-și folosi, în mod rațional, timpul liber, sunt propice manifestării spiritului de independență și inițiativei.

O altă particularitate a activităților extrașcolare, de o reală importanță, o constituie legătura acestora cu partea practică. Aplicarea cunoștințelor în cadrul activităților extrașcolare are valoarea unui exercițiu de dezvoltare a aptitudinilor elevilor. Important în derularea acestor activități este faptul că elevii pot fi antrenați atât în inițiere și organizare, cât și în modul de desfășurare a acestora.

Condiția primordială pentru receptarea corectă și coerentă a mesajului o reprezintă demersul adoptat de cadrul didactic, metodele, procedeele, modul și modalitățile utilizate, precum și cadrul în care se desfășoară procesul.

Modelarea, formarea, educarea cer timp și dăruire. Complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților școlare cu cele extrașcolare. Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, cultivarea interesului pentru acțiuni socio-culturale, facilitarea integrării în mediul școlar, valorificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Prin aceste activități li se oferă elevilor un alt mod de însușire a unor trăiri, valențe pozitive ale vieții, valori morale și nu numai.

Activitățile extrașcolare dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea generației tinere în actul decizional, realizându-se astfel o simbioză lucrativă între componenta cognitivă și cea comportamentală.

Bibliografie:

- Maria C. Țîru, „*Pedagogia activităților extracurriculare*” – *Suport de curs*, Cluj-Napoca 2007.
 M. Ionescu, V. Chiș, *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001.
 V. Lazăr, A. Cărășel, *Psihopedagogia activităților extracurriculare*, Editura Arves, Craiova, 2007.

METODE DE EDUCAȚIE NONFORMALĂ

SECRETAR ELENA VÎLCEANU BĂLESCU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „NICOLAE COSTESCU” BOLBOȘI,
BOLBOȘI, JUDEȚUL GORJ

Educația nonformală este considerată a fi o activitate educațională ce se desfășoară în afara mediului academic al școlii tradiționale și acoperă o varietate de domenii, cum ar fi cluburi de tineret, cultura, sport, mediu, training, voluntariat, etc.

Principalele caracteristici ale acesteia sunt:

- *flexibilitate - se adaptează nevoilor individului, comunității;*
- *completează competențele, abilitățile dobândite în sistemul educațional formal și informal;*
- *activitățile non-formale corespund intereselor, aptitudinilor elevilor;*
- *stimulează învățarea activă, participativă;*
- *se axează pe cel care învață și pe procesul de învățare;*
- *participarea la activități non-formale este voluntară;*
- *se poate realiza în cadrul unor seminarii, training-uri, grupuri, comunități;*
- *folosește metode interactive de învățare;*
- *este accesibilă pentru toate persoanele, principiul fiind acela de a acorda oportunități egale tuturor;*
- *se bazează pe experiențe și acțiuni.*

Relația curriculum formal - curriculum non-formal

Educația formală se referă la activitatea educațională structurată, standardizată al cărei principal furnizor este statul prin instituțiile cu rol în educație. În prezent, curricula școlară abundă de informații teoretice complexe fără caracter aplicativ – experimental, orele alocate materiilor opționale sunt reduse, manualele după care învață elevii sunt stufoase, fără posibilități de învățare care să faciliteze legătura dintre limbajul cotidian și cel academic, sau care să ofere posibilitatea elevului de a exersa în practică noțiunile prezentate în manuale.

Distincția dintre cele două forme educaționale este dată în special la nivel administrativ, astfel că educația formală este legată de școlii, licee, universități, iar educația formală este legată de grupuri dintr-o comunitate, alte organizații. În tabelul de mai jos se pot observa principalele diferențe dintre cele două forme de educație.

	EDUCAȚIA FORMALĂ	EDUCAȚIA NON - FORMALĂ
SCOP	Pe termen lung – general	Pe termen scurt – specific
TIMP	Ciclu Lung/Pregătitor/Full-time	Ciclu Scurt/Recurent/Part-time
CONȚINUT	Standardizat Academic	Individual Practic
SISTEM DE LIVRARE	Instituționalizat, izolat de mediul extern Structură rigidă, centrat pe profesor	Mediu extern – comunitate Flexibil, centrat pe cel care învață
CONTROL	Extern/Ierarhizat	Autonom/Democratic

Educația nonformală vine în completarea celorlalte forme ale educației prin faptul că valorifică din punct de vedere educațional timpul elevilor, oferă un set de oportunități pentru valorificarea experiențelor de viață ale celor care învață, oferă o gamă extinsă de activități, lărgeste orizontul cunoașterii, având aplicabile în diferite domenii de activitate și dezvoltă diferite competențe, aptitudini, talente. Un profesor poate integra cu ușurință metode de educație nonformală în interiorul curriculei școlare, fără însă a neglija faptul că trebuie să răspundă standardelor, protocolului sau cerințelor educaționale stabilite de către autoritatea competentă în domeniul educației, în speță Ministerul Educației.

În contextul non-formal există trei roluri:

- *cel de profesor* – urmează anumite proceduri definite la nivel legislative național, se asigură că elevul sau cel care învață asimilează informațiile solicitate pe o anumită temă stabilită;
- *cel de trainer* – se axează pe cerințele specifice ale indivizilor sau grupurilor pentru a dobândi cunoștințe, abilități în funcție de interesele lor specifice sau țeluri pe care le au;
- *cel de facilitator* – ghidează grupul în procesul de exprimare de idei, rezolvarea/analiza problemelor, luarea deciziilor.

Activități de tip non-formal

- ✓ Teme culturale: spectacole de teatru, muzică, lansări de carte, vizite la muzee, serbări religioase;
- ✓ Teme sportive: concursuri, activități sportive, activități outdoor (drumeții, escalade, alpinism, exerciții de orientare);
- ✓ Teme civice: cercuri de dezbateri, proiecte civice (Sanitarii pricepuți, parteneriate cu poliția locală);
- ✓ Dezvoltare personală: teatre de creație, cursuri de formare, seminarii, ateliere de lucru, conferințe, școlii de vară pe diferite teme;
- ✓ Voluntariat: participarea la activități derulate de diferite ONG-uri, proiecte de tineret.

Bibliografie:

- Agencia Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale, *Astăzi este o zi bună pentru non-formal*, f.e., București, 2012.
- Șerban Derlogea, Ghiocel Bota, *160 de activități dinamice (jocuri) pentru teambuilding – educație non-formală civică și antreprenorială*, f.e., București, 2011.

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Director C.C.D. Mehedinți – Coordonator Prof. Grigore GIORGI

Prof. metodist C.C.D. Mehedinți – Rodica TELEGUȚĂ

Prof. metodist C.C.D. Mehedinți – Melania-Voichița CRISTEA

Prof. metodist C.C.D. Mehedinți – Daniela-Constanța ECOBICI

Prof. metodist C.C.D. Mehedinți – Simona SBRENȚA

Informatician C.C.D. Mehedinți – Alexandru ISTODOR

Editor:

Informatician C.C.D. Mehedinți – Alexandru ISTODOR

Editura Școala Mehedințului:

Casa Corpului Didactic Mehedinți

Drobeta Turnu Severin, str. Calomfirescu, nr. 94

TEL./FAX 0252/321537

E-mail: ccdmehedinti@gmail.com

www.ccdmehedinti.ro

Notă: Răspunderea pentru conținutul materialelor revine în exclusivitate autorilor